

**Állami földprivatizáció – intézményesített földrablás
(2015-2016.)**

II. Megyei elemzések

(Árverési zárójelentések az állami földprivatizációs rendszer valós értékeléséhez)

Zala megye

Időkeresztmetszet:

2016. szeptember 1.

Összeállította:

Ángyán József

Készült:

*a Greenpeace Magyarország Egyesület
támogatásával*

Mert:

*„Megismeritek az igazságot,
és az igazság szabaddá tesz titeket!”*

(Jn. 8, 32.)

és

„Abban az időben Jézus ezt mondta apostolainak: Ne féljete az emberektől! Nincs rejtett dolog, amelyre fény ne derülne, sem titok, amely ki ne tudódnék. Amit én sötétben mondok nektek, azt ti mondjátok el világosban, és amit fülbe súgva hallotok, hirdessétek a háztetőkről!”

(Mt. 10, 26-33.)

**Gödöllő
2022. január 30.**

Tartalom

BEVEZETÉS	3
A KERETEK	5
ZALA MEGYE FÖLDÁRVERÉSI TÉNYEI	7
1. Birtoktestek, méretek, árak – átfogó sarokszámok.....	7
1.1. A meghirdetett birtoktestek.....	7
1.2. A sikeresen elárverezett, elkelt birtoktestek.....	10
1.3. Az állam kimutatott és tényleges bevételei.....	16
2. Települések I. - helybeli és külső földvásárlók	17
3. Települések II. - vesztesek és nyertesek	19
4. Lakhely – birtoktest távolságok, avagy a „ <i>helybeli földművesség</i> ” megyei példái	25
5. Bérleti viszonyok I – földbérleti kategóriák, területi arányok.....	28
6. Bérleti viszonyok II. – földbérlők, nyertes árverezők és kapcsolataik.....	29
7. Nyertes árverezők – vásárlás gyakorta versenytársak nélkül, kikiáltási áron	33
8. Nyertes érdekeltségek – családi és/vagy üzleti érdekkörök	41
9. A 10 legsikeresebb – 100 hektárnál nagyobb területre nyertes árajánlatot tett – érdekkör.....	47
10. Összefoglalás – eredmények, megállapítások, következtetések, javaslatok	68
10/1. Eredmények, megállapítások.....	69
10/2. Következtetések.....	90
10/3. Javaslatok.....	94
11. Mellékletek	97
11/1. melléklet: Nyertes árverezők, elnyert területeik és nyertes árajánlataik.....	97
11/2. melléklet: A nyertes árverezők és megszerzett területeik bérleti viszonyai	99
11/3. melléklet: A Zala megyei árveréseken 10 hektárnál nagyobb földterülethez jutott nyertes érdekeltségek, pályázóik és az általuk megszerzett birtoktestek főbb adatai	102
11/4. melléklet: Zala megyei példa a nyertes érdekeltségek egymás közti kapcsolataira	111

BEVEZETÉS

Az állam tulajdonában lévő közös nemzeti földvagyonunk – a villámgyors lebonyolítás tényeiből következtethetően bizonyára hosszasan előkészített¹, majd 2015 nyarán, a migrációs válság árnyékában, hirtelen bejelentett – kiárúsítását a kormányzat részéről először hírzárlat övezte. A szándék nyilvánosságra kerülését követő tiltakozások hatására azonban a „**Földet a gazdáknak!**” elnevezéssel meghirdetett **állami földprivatizációs programot** erősödő – sok valótlanságot és a közvéleményt félrevezető csúsztatást tartalmazó – kommunikációs propagandakampány kísérte, amelyre még ma is találunk – a tényektől úgy tűnik döbbenetesen elrugaskodó – szép példákat, miniszterelnöki bemutatással² megjelentetett kiadványt³ éppen úgy, mint agrárminiszteri nyilatkozatokat.⁴

Ahhoz, hogy a félrevezető kormányzati propagandával szemben a tényleges helyzetet megismerjük, az érdekeket, szándékokat és folyamatokat, az állítólagos „földbékét” teremtő lépés valóságos – az egész társadalmat érintő – veszélyeit, fenyegetéseit megértsük, ahhoz a program árveréses földértékesítési eljárásának hátterét és tényeit is elemezni kell. Magam 2015-ben ezzel a szándékkal kezdtem vizsgálataimat. Sajnálatos módon az NFA/NFK⁵ mindezig **nem hozta** hozzáférhető és áttekinthető módon **nyilvánosságra az adásvételi szerződéseket** vagy az azok összegzett tényeit tartalmazó listát, így jelenleg csak a hivatalosan közzétett **árverési eredmények elemezhetők**, ám a szándékokat, a tendenciát ezek is világosan mutatják, komoly jelzésértékük van.

Tanulmányosorozatom „**I. Alapvetések**” címet viselő részében a probléma és a földspekuláció, valamint az eredeti „nép-párti” földügyi alapkoncepció rövid bemutatását követően összefoglaltam a gyökeres fordulatról, az állami földek dobra veréséről hozott statáriális politikai döntés megszületésének és az erről rendelkező kormányhatározat végrehajtásának folyamatát, annak néhány fontos lépését és tartalmát. Ezt követően sorra vettem a programmal kapcsolatos kormányzati indokokat és „**politikai termék-jellegű**” kommunikációs paneleket, elemeztem azok igazságtartalmát. A tanulmányosorozat ezen első részét több médium is referálta, illetve közreadta.⁶

A sorozat jelen „**II. Megyei elemzések**” részében az **állami földprivatizáció 2015. november 15. és 2016. július 31. között** lebonyolított három hullámának **árverési tényadatait** vizsgálom, és ez alapján teszek kísérletet az általános kép felrajzolására. Mivel az NFA/NFK maga elemzéseket a nyilvánosság számára

¹*Bizonyára nem volt véletlen*, hogy az állami földek privatizálását előkészítő állami földbérleti rendszer 2011-es indítását megelőzően a VM e területért felelős közigazgatási államtitkára, **Farkas Imre** – a minisztériumban alig-alig tartózkodva – az országot járta. Vélhetően – **Szabó Csaba** földügyi miniszteri biztossal együtt – a program kormányzati kedvezményezettjeivel, a rendszer területi „*vazallusaival*” és „*alvazallusaival*” egyeztetve a földek érdekkörök közti elosztását, majd e privatizációt előkészítő „*koordinációs*” feladatra – annak fontosságát jelezve – a kormány 2013-ban önálló földügyi államtitkárságot hozott létre **Bitay Márton Örs** vezetésével. (Bitayt, mint a rábízott feladat végrehajtása során „*elhasználódott megbízható kádert*” azután 2019-ben annak rendje és módja szerint leváltották. *Friedrich Schiller* nyomán: „*A mór megtette kötelességét, a mór mehet.*” Lásd pl.: <https://magyarnarancs.hu/belpol/kirugtak-a-botranysos-foldarvereseket-levezenylo-allamtitkart-117417> <https://greenfo.hu/hir/kirugtak-a-hazug-allamtitkart/>)

²**Orbán Viktor** beszéde a „*Mindent a magyar vidék jövőjéért*” című könyv bemutató sajtótájékoztatóján, 2020. 07. 09., <https://infostart.hu/belfold/2020/07/09/orban-viktor-a-magyar-ferfiember-archetipusa-a-gazda> <http://www.miniszterelnok.hu/orban-viktor-beszede-a-mindent-a-magyar-videk-jovojeert-cimu-konyv-bemutato-sajtotajekoztatojan/>

³**Alvincz J. – Fazekas S. – Jójárt L. – Kurucz M.** (2020): *Mindent a magyar vidék jövőjéért – Mezőgazdaságunk 2010-2018.*, Gondolat Kiadói Kör Kft., Budapest, 408 p., https://www.libri.hu/konyv/alvincz_jozsef.mindent-a-magyar-videk-jovojeert.html <https://www.youtube.com/watch?v=jzqttx6JH9U>

⁴**Nagy István:** Jelentősen nőtt a családi gazdaságok aránya, Origo, 2020. 07. 20., <https://www.origo.hu/itthon/20200720-nagy-jelentosen-nott-a-csaladi-gazdasagok-aranya.html>

Elkezdődött az agrárgazdaság átfogó modernizációja, Világ gazdaság, 2021. 02.15. <https://www.vg.hu/velemeny/velemeny-rovat-hirei/elkezdodott-az-agrargazdasag-atfogo-modernizacioja-2-3542746/>

Mindeközben az **Agrárcenzus 2020** előzetes adatai szerint Magyarországon az elmúlt tíz évben egyharmaddal, közel 120 ezerrel csökkent az agrárgazdaságok száma, és az utóbbi néhány évben **családok tízezrei adták fel a gazdálkodást.**

https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/ac2020/elozetes_adatok/index.html#/gazdasagok-szama <https://kecsubp.hu/2021/04/az-elmult-tiz-evben-120-ezerrel-csokkent-az-agrargazdasagok-szama-hazankban/>

„*A speciális kormányzati matematika*” egyik – tények által nem befolyásolt – szép példája az is, hogy miközben az NFA/NFK honlapján közzétett hivatalos kormányzati adatok szerint egészen pontosan **8.738 db birtoktest** kelt el az árveréseken, azoközben **Nagy István** miniszter szerint „*a program eredményeként a regisztrált magyar földművesek 30 százaléka, csaknem 30.000 személy szerzett földtulajdont, és az is tény, hogy az árveréseken részt vevők átlagosan 2 db ingatlant vásároltak*”. Nos, ha valóban 30.000 árverező személyenként átlagosan 2 db birtoktestet vásárolt volna, akkor ehhez **60.000 db birtoktestet** kellett volna előtervezni. Ez közel hétszerese annak, mint amennyi birtoktest a kormányzat hivatalos adatai szerint ténylegesen elkelt az árveréseken. Másrészt az általam elemzett mind a 19 megye, az **elárverezett terület egésze** tényadatai alapján az árverési nyertesek tényleges száma csupán **3.960 fő**. Az elemzéseim eredményeit hamarosan összegzem, azaz név szerint tudható lesz, hogy kik voltak a nyertes árverezők és hány db birtoktesthez, ezzel mekkora területhez jutottak az árveréseken. Jó volna, ha ezt – saját állításai alátámasztására – **Nagy István** miniszter is meg tudná tenni, és közérdekű adatként nyilvánosságra hozná a „**30.000 árverési nyertes földműves**” név szerinti – nevét, anyja nevét, lakcímét és az általa elnyert területek adatait tartalmazó – **listáját**, akik szerint a program keretében „*földtulajdont szereztek*”, így könnyen ellenőrizhető lenne a miniszteri állítás igazsága.

⁵**NFA** (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet) <http://www.nfa.hu/>, 2019. július 1-től **NFK** (Nemzeti Földügyi Központ) <http://www.nfk.gov.hu/>

⁶Az „**I. Alapvetések**” című elemzést referáló és közreadó néhány írás: [file:///C:/Users/Apu/Downloads/mnt201601_online%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Apu/Downloads/mnt201601_online%20(1).pdf) <http://nol.hu/belfold/angyan-jozsef-ujra-borit-1585643> http://alfahir.hu/angyan_jozsef_ez_egy_uj_gyarmatositasi_folyamat_amit_onnek_is_tudnia_kell_a_foldprivatizaciorol <http://greenfo.hu/hirek/2015/12/25/allami-foldprivatizacio-intezmenyesített-foldrablas-2015> <http://nol.hu/belfold/nem-orom-hogy-igazam-lett-1586437> <http://mno.hu/mezogazdasag/veszelybe-kerulhet-az-elelmezes-biztonsaga-1325351> <http://blog.atlatszo.hu/2015/12/foldarveresek-itt-a-legujabb-angyan-jelentes/>

nem készített és ma sem készít, sőt olyan formában és különböző adatbázisokban közölte az adatokat, amelyekből az összetartozó információk csak nehezen voltak egyesíthetők, ezért ezeket a vizsgálatokat – többek segítségével igénybe véve – magam végeztem el. **Mára már az alapadatbázisok is eltűntek** az NFK honlapjáról, így szerencse, hogy azokat elővigyázatosságból – és persze a tényeket eltüntetni igyekvő kormányzati szándékot előre megsejtve – **még időben sikerült letölteni.**

Az első megyei mintaelemzést⁷ 2016 áprilisában tettem közzé, majd a programzáró törvény azév őszi megszületését követően elkezdtem a végleges megyei árverési adatok többszempontú feldolgozását és a megyei árverési zárójelentések összeállítását. E zárójelentés – a sorban az utolsó, 19. – **Zala megye** árveréses állami földprivatizációs képét mutatja be, amely meghirdetett (4.148 ha) és elárverezett (3.420 ha) területei alapján a megyék rangsorának alsó harmadába tartozik.

Ezzel a megyei elemzéssel **az elárverezett teljes terület adatainak feldolgozását elvégeztem.** A megyei elemzések hamarosan sorra kerülő összegzésével, reményeim szerint kirajzolható lesz az **országos kép**, és ellenőrizhetők – megerősíthetők vagy cáfolhatók – lesznek a „*Földet a gazdáknak!*” állami földprivatizációs program⁸ kormányzati értékelésének állításai. A rendszer megítéléséhez azonban e megye önmagában is jó mintául szolgálhat.

Itt mondok köszönetet⁹ mindenekelőtt családomnak, a munkámhoz nyújtott türelmes, szeretetteljes támogatásért. Köszönet illeti továbbá a Greenpeace Magyarország Egyesület (GME) vezetőit és munkatársait, akik az adatokat számomra összerendezték és elemezhető formába hozták. Az elemzés jó segédeszköze volt az OPTEN cégadatbázis is, amelyet szintén a GME segítségével volt módom használni. Ezen túl helyi információkat is kaptam, amelyek szintén sokat segítettek a kapcsolati viszonyok feltárásában. Hálas köszönet ezért mindazoknak, akik segítettek a munkámat.

Az igazság, a nyilvánosság és a tisztességes, jó akaratú emberek összefogásának erejében, valamint egy igazi nép- és vidékpárti fordulatban töretlenül bízva, szeretettel **ajánlom a tényeken** és azok elemzésén **alapuló jelen összeállításomat** a megyében és azon kívül élő kortársaimnak éppen úgy, mint okulásul gyerekeinknek és unokáinknak, a tetteinket megítő utókorunknak.

Gödöllő, 2022. január 30.

Ángyán József¹⁰

⁷A *mintaelemzést* közreadó néhány portál és írás: https://issuu.com/bodoky/docs/f_ld_rver_sek_-_mintafeldolgoz_?e=6572205/34728858
<http://kielegyenafold.hu/vzhn.php?id=12657> http://alfahir.hu/sites/default/files/kepek/angyan-jelentes_foldarveresek_fejer.pdf
<https://atlatso.hu/2016/04/07/itt-a-legujabb-angyan-tanulmany-a-felcsutiak-vettek-a-legtobb-foldet-fejerben/>
http://www.greenpeace.org/hungary/Global/hungary/kampanyok/foodforlife/foldarveresek/Angyan-jelentes_Foldarveresek_Fejer.pdf
<http://www.greenpeace.org/hungary/hu/sajtokozpont/Foldarveresek-Fejer-megyeben-csak-a-terulet-20-at-nyertek-helyiek/>

⁸„*Földet a gazdáknak!*” állami földprivatizációs program (értékelő elemzések, írások pl.): <https://k-monitor.hu/adatbazis/cimkek/foldet-a-gazdaknak-foldarveres>
http://kielegyenafold.hu/angyan_jelentesek.php <https://blog.atlatso.hu/?s=%C3%81ngy%C3%A1n+J%C3%B3zsef> <https://blog.atlatso.hu/tag/angyan-jozsef/>
<https://greenfo.hu/?s=F%C3%B6ldet+a+gazd%C3%A1knak> <https://greenfo.hu/cimke/angyan-jozsef/>

⁹*Külön köszönet Rodics Katalinnak*, a program menedzseléséért és az elemzések nyilvánosságának megteremtéséért, *Mészáros Norbertnek* és *Virág Zsuzsának* az adatok összegyűjtéséért, előrendezéséért és elemezhető formába hozásáért, továbbá *Ács Sándornak* és *Teichel Istvánnak* az elemzéshez nyújtott tanácsaikért. Hálas köszönet az „*Átlátso*”, a „*Greenfo*”, a „*Green Peace Magyarország Egyesület*”, a „*Kié legyen a föld?*” és a „*24.hu*” portáloknak, amelyek jelentéseim zömét mindeddig teljes terjedelmükben közzétették, és mindazoknak a médiumoknak, amelyek figyelem felhívással, kivonatos ismertetéssel, vagy másodközléssel segítik a „*szemek nyitogatását*”, az elemzéseimhez való hozzáférést a téma iránt érdeklődő, szélesebb közvélemény számára.

¹⁰*Ángyán József*: a SZIE volt intézetigazgató, ny. prof. emer. egyetemi tanára, az MTA doktora, Gödöllő díszpolgára, volt országgyűlési képviselő (2006-2014), a néhai Vidékfejlesztési Minisztérium (2010-2014) egykori parlamenti államtitkára (2010-2012).

A KERETEK

Földvagyonunk 2019-es fő területi jellemzőit a **K/1. táblázat** adatai szemléltetik.

K/1. táblázat: Magyarország földterületének fő művelési ágak szerinti megoszlása (KSH, 2020.)¹¹

Művelési ág	Terület	
	ezer ha	%
• szántó	4.318	46,4
• gyep (rét, legelő)	790	8,5
• kertészet (zöldség+gyümölcs+szőlő)	202	2,2
Mezőgazdasági terület	5.310	57,1
• erdő	1.940	20,8
• nádas + halastó	70	0,8
Termőterület	7.320	78,7
• művelés alól kivett terület	1.984	21,3
Összes terület	9.304	100,0

E nemzeti földvagyonból **az állam tulajdonában** a privatizáció kezdetekor, 2015-ben még mintegy 2,15 millió hektár terület volt, amely 1,7 millió hektár termőterületből (500 ezer hektár mezőgazdasági és 1,2 millió hektár erdőterületből), továbbá 450 ezer hektár művelés alól kivett – pl. természetvédelmi, honvédelmi és egyéb – területből tevődött össze. Az összesen mintegy 1,7 millió hektár – témánkat érintő – állami tulajdonban lévő mező- és erdőgazdasági terület akkor az ország termőterületének 23 %-a volt.

A kormány kinyilvánított szándékai szerint az állam tulajdonában lévő 500 ezer hektár **mezőgazdasági terület 70%-át**, 350 ezer hektárt kívánt privatizálni úgy, hogy a 3 hektár alatti birtoktesteket hirdetményes, a 3 hektár fölöttieket pedig árveréses úton **kívánta eladni**. Ezek sarokszámait a **K/2. táblázat** foglalja össze.

K/2. táblázat: A privatizálni tervezett állami mezőgazdasági földterületek sarokszámai

Birtoktest méretkategóriák	Birtoktestek				
	száma		összterülete		átlagmérete
	(1000 db)	(%)	(1000 ha)	(%)	(ha/db)
1.) 3 hektár alatti	40	75,4	50	14,3	1,3
2.) 3 hektár fölötti	13	24,6	300	85,7	23,1
Összesen	53	100,0	350	100,0	6,6

Ezek alapján annyit már ehelyütt meg kell jegyezni, hogy bár a meghirdetett birtoktestek több mint 75 %-a 3 hektár alatti, ám ezek az értékesíteni tervezett összterület (350 ezer ha) alig több mint 14%-át (mintegy 50 ezer ha-t) adják. A kevesebb nagyméretű és a sok apró birtoktest **6,6 hektáros átlagmérete** ad lehetőséget a **közvéleményt megtévesztő** „kis dirib-darab földterületekről van csupán szó, amelyek alkalmatlanok nagy birtokok földspekulációs kialakítására” kormányzati **kommunikációs panelek** sulykolására. (OK)

A 2015. november 15. és 2016. július 31. között végrehajtott **három árveréses földprivatizációs hullám megyénkénti sarokszámait** az NFA (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet) honlapján 2016. szeptember 1-ig közzétett, majd 2019. július 1. után a jogutód NFK (Nemzeti Földügyi Központ) honlapján egy ideig archivált, **ma már azonban nem elérhető** – szerencsére még időben letöltött és feldolgozható formába hozott – árverési és eredményközlő hirdetmények tényadatai¹² alapján a **K/3. táblázatban** foglaltam össze.

¹¹KSH – Földterület művelési ágak szerint (2019. június 1.): https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_omf003.html A KSH 2020-tól megváltoztatta a művelési ágak táblázatának struktúráját (https://www.ksh.hu/stadat_files/mez/hu/mez0068.html), és abban csak a mezőgazdasági területek adatait szerepelteti, megnehezítve ezzel a művelési ágak változásának áttekintését, nyomon követését.

¹²NFA (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet) 2019. július 1-től NFK (Nemzeti Földügyi Központ) <http://www.nfk.gov.hu/> honlapján korábban még az alábbi linkeken elérhető volt, mára azonban eltűnt **földárverési hirdetmények**:
http://www.nfk.gov.hu/archiv_3_ha_termerteket_meghalado_foldreszletek_arveres_utjan_torteno_ertekesitese_hirdetmenyek_menu_90
http://www.nfk.gov.hu/archiv_3_ha_termerteket_meghalado_foldreszletek_arveres_utjan_torteno_ertekesitese_eredmenykozlo_hirdetmenyek_menu_91
http://www.nfk.gov.hu/archiv_3_ha_termerteket_meghalado_foldreszletek_arveres_utjan_torteno_ertekesitese_lejart_hirdetmenyek_menu_92
http://www.nfk.gov.hu/archiv_3_ha_termerteket_meghalado_foldreszletek_arveres_utjan_torteno_ertekesitese_archivalt_eredmenykozlo_hirdetmenyek_menu_93

*K/3. táblázat: Az árveréses állami földprivatizáció megyénkénti sarokszámai
(2015. november 15. – 2016. július 31.)*

Megyék	Meghirdetett		Elárverezett	
	birtoktest db	terület ha	birtoktest db	terület ha
1. Bács-Kiskun	729	10.420	619	9.764
2. Baranya	559	9.369	485	8.514
3. Békés	947	19.668	580	10.981
4. Borsod-Abaúj-Zemplén	850	13.724	677	11.291
5. Csongrád	748	14.670	569	12.098
6. Fejér	828	34.397	682	28.794
7. Győr-Moson-Sopron	461	13.242	235	6.748
8. Hajdú-Bihar	704	14.200	541	12.086
9. Heves	582	6.971	380	4.502
10. Jász-Nagykun-Szolnok	1.502	27.614	1.110	18.698
11. Komárom-Esztergom¹³	326	7.816	270	6.804
12. Nógrád	347	4.094	314	3.878
13. Pest (+ Budapest)	696	17.286	309	9.097
14. Somogy	734	14.538	570	12.077
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg	269	4.334	244	4.034
16. Tolna	340	7.398	282	6.789
17. Vas	518	9.410	198	3.302
18. Veszprém	794	14.401	481	9.347
19. Zala	266	4.148	192	3.420
Összesen	12.200	247.700	8.738	182.224

Megjegyzés: az eddig elemzett megyék barna bold kiemeléssel szerepelnek.

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy a mintegy 13 ezer db, 3 hektárnál nagyobb birtoktestből álló, 300 ezer hektár eladni tervezett állami mezőgazdasági területből végül **12.200 db** birtoktestet, csaknem **250 ezer hektár** mező- és erdőgazdasági területet hirdettek meg. Ennek több mint **70%-át**, közel **9 ezer db** birtoktestet, több mint **182 ezer hektárt eredményesen elárvereztek**. A meghirdetett birtoktestek **átlagmérete 20,3 ha**, az eredményesen elárverezett birtoktesteké pedig **20,8 ha** volt, vagyis az átlagnál valamivel nagyobb birtoktestek voltak kelendőbbek.

Az árverések nyertesei azonban még nem váltak automatikusan tulajdonosokká. Az árverést követő 8 munkanapon belül fel kellett keresniük a szerződéskötés időpontjának egyeztetése céljából az NFA területileg illetékes irodáját. A szerződéskötést követően a földforgalmi törvény alapján **60 napos kifüggesztési időszak** vette kezdetét, amely alatt biztosított volt az **elővásárlási jog gyakorlása**. Amennyiben a kifüggesztéstől számított 60 napon belül senki sem jelezte, hogy élni kíván elővásárlási jogával, úgy ez után lehetőség nyílt a tulajdonjog bejegyzésére az ingatlan-nyilvántartásban. Ennek előfeltétele a teljes vételár megfizetése volt.

Hogy kik lettek a tényleges tulajdonosok, az azonban még a jelen elemzés közzétételekor sem tudható. **Az NFA/NFK** ugyanis sajnálatos módon mind ez ideig **nem hozta** hozzáférhető formában **nyilvánosságra az adásvételi szerződéseket**, de még az **új tulajdonosok listáját** sem, így még jelenleg is **csak a hivatalosan közzétett árverési eredmények** elemezhetők. Azok is csupán azért, mert még idejében sikerült letölteni az NFA honlapjáról a földárverési hirdetményeket, amelyek **azóta a jogutód NFK honlapjáról nyomtalanul eltűntek!**

A program hivatalosan lezárult, ugyanis 2016. szeptember 23-án Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes¹⁴ a Kormány nevében **törvényjavaslatot**¹⁵ nyújtott be a **„Földet a gazdáknak!”** programról, annak eredményeiről és lezárásáról, amit az Országgyűlés október 24-i ülésén 107 kormánypárti – FIDESZ-KDNP – igen szavazattal, 59 nem ellenében, 1 tartózkodás (a „Fideszes kisgazda” Turi-Kovács Béla) mellett elfogadott. Ebben jóváhagyta az állami tulajdonban lévő földek „Földet a gazdáknak!” Program keretében történt értékesítését. Egyúttal kinyilvánította, hogy *„a program keretében az állami tulajdonban álló*

¹³A Komárom-Esztergom megyei 2016. májusi árverések eredményeit (46 db birtoktest, 837 ha) mindeztidáig nem tették közzé, így azok az eredménytelen árverések adatai között szerepelnek.

¹⁴Előterjesztés: <http://www.parlament.hu/documents/10181/607637/Beny%C3%BAjt%C3%B3+lev%C3%A9l+T012231/751bd27b-4e80-423e-b9d4-0a168e431f10>

¹⁵Törvényjavaslat a „Földet a gazdáknak!” Programról: <http://www.parlament.hu/irom40/12231/12231.pdf>

termőföldek árverési eljárásai ezzel lezárásra kerülnek.” A törvényt a Köztársasági Elnök aláírta, és azt **2016. november 4-én kihirdették.**¹⁶ A mindössze két (egy érdemi és egy hatályba léptető) §-ból, 3 bekezdésből álló, **nyúlfarknyi törvény** gyakorlatilag **megismétli a Kormány** programmal kapcsolatos **kommunikációs sablonjait**. Elemezzük hát ezúttal **Zala megye** ezeket megerősítő vagy cáfoló, hivatalos földárverési tényadatait.

ZALA MEGYE FÖLDÁRVERÉSI TÉNYEI

1. Birtoktestek, méretek, árak – átfogó sarokszámok

A meghirdetett és elárverezett Zala megyei – 3 hektárnál nagyobb méretű birtoktestekből álló – állami mezőgazdasági és erdőterületek főbb jellemzőit az **1. táblázat** foglalja össze.

1. táblázat: A meghirdetett, illetve az árveréseken elkelt 3 ha feletti birtoktestek megyei sarokszámai (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Megnevezés	Birtoktestek					Átlagos földár (mFt/ha)	Összes ár		
	száma (db)	összterülete (ha)	átlagmérete (ha/db)	földminősége (Ak/ha)	átlagára (mFt/db)		1. kikiáltási (MrdFt)	2. nyertes (MrdFt)	2/1x100 (%)
Meghirdetett	266	4.148	15,6	19,9	17,1	1,094	4,538	-	-
Elkelt	192	3.420	17,8	19,5	19,3	1,229	3,700	4,203	113,6

A megye meghirdetett (4.180 ha) és elárverezett (3.420 ha) területeinek nagysága alapján a megyék rangsorának **alsó harmadához** tartozik, és ez az országosan összesen meghirdetett (247.700 ha) illetve elárverezett (182.224 ha) területnek mintegy **1,7%-a**, illetve **1,9%-a**. Az értékesített területek meghirdetethez viszonyított aránya **82,4%**, ami jóval az országos átlag (73,6%) felett van, vagyis a meghirdetett területek több mint 4/5-e gazdára is talált az árveréseken. Az elkelt birtoktestek nyertes árajánlatainak összege (4,203 MrdFt) **13,6%-kal haladta meg** azok kikiáltási árösszegét (3,7 MrdFt).

1.1. A meghirdetett birtoktestek

A három árverési hullámban (2015. november 15. – december 31., 2016. március 1 – 31., 2016. május 1. – július 31.) meghirdetett megyei birtoktestek számát és területi adatait a **2. táblázat** foglalja össze.

2. táblázat: A három árverési hullámban meghirdetett 3 ha feletti megyei birtoktestek és területek (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Árverési időszakok	Meghirdetett birtoktestek			
	száma		területe	
	(db)	(%)	(ha)	(%)
1. árverési időszak (2015. 11. 15 – 12. 31.)	118	44,4	1.971	47,5
2. árverési időszak (2016. 03. 01 – 03. 31.)	50	18,8	1.004	24,2
3. árverési időszak (2016. 05. 01 – 07. 31.)	98	36,8	1.173	28,3
Összesen	266	100,0	4.148	100,0

A megyében meghirdetett 266 db birtoktest összesen **4.148 ha** területet tesz ki. Ez lényegesen kisebb, mint a megyék átlaga (13.037 ha), és az országosan meghirdetett 247.700 ha területnek mindössze **1,7%-a**. A területek **többsége**, közel 3/4-e, mintegy 72%-a e megyében is az **első két árverési időszakban** került meghirdetésre.

Művelési ágak szerinti megoszlásukat a **3. táblázat** foglalja össze.

¹⁶A kihirdetett törvény:

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1600106.TV&celpara=&searchUrl=/jogszabaly-kereso%3Fsorszam%3D%26para%3D%26tipus%3D0TV%26evszam%3D2016>

3. táblázat: A meghirdetett 3 ha feletti birtoktestek és területek művelési ágak szerinti megoszlása (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Művelési ág	Meghirdetett birtoktestek			
	száma		területe	
	(db)	(%)	(ha)	(%)
- szántó	148	55,6	2.340	56,4
- gyep (rét + legelő)	100	37,6	1.185	28,6
- kertészet (gyümölcsös)	5	1,9	55	1,3
Mezőgazdasági terület összesen	253	95,1	3.580	86,3
- erdő	13	4,9	568	23,7
- nádas, mocsár	-	-	-	-
Termőterület összesen	266	100,0	4.148	100,0

A meghirdetett területek zöme szántó (56,4%) és gyep (28,6%), azaz rét, illetve legelő művelési ágba tartozik. Így a gyümölcsössel (1,3%) együtt a **mezőgazdasági terület** több mint **86%-ot** tesz ki. Bár a program nevesítve csupán ezek, azaz a mezőgazdasági területek értékesítését tűzte ki céljául, ám ennek ellenére a megyében igen jelentős, 568 ha (**23,7%**) **erdőterület** is kalapács alá került.

46 db birtoktest (474 ha) része a természetvédelmi jelentőségű, különleges kezelést igénylő **NATURA 2000** hálózatnak. Többségük gyep (rét/legelő) (33 db birtoktest, 383 ha) művelési ágba tartozik, de találunk köztük szántó (13 db birtoktest, 91 ha) területeket is.

A **földek minősége** általában **közepesnél jobb**, átlagos értéke **19,9 Ak/ha**, de pl. 16 db birtoktest (518 ha) – zömében gyümölcsösök és szántók – esetében az igen jó 30 Ak/ha értéket is meghaladja, sőt ezen belül vannak olyan birtoktestek (5 db, 210 ha) is, amelyek földminősége kiváló, azaz a 35 Ak/ha érték fölött alakul. Akad azonban viszonylag sok (55 db, 330 ha) olyan – zömében gyep (rét/legelő), kisebb részt szántó, illetve erdő művelési ágú – birtoktest is, amelyek termőképessége igen gyenge, földminősége a 10 Ak/ha értéket sem éri el.

Egy meghirdetett birtoktest **átlagosan 15,6 ha** méretű, azaz az országos átlagnál (20,3 ha) kisebb. Az átlagok azonban nagy különbségeket takarnak, hiszen pl. **a legnagyobb** egyben meghirdetett **blokk** (Zalabér, 03117/10 azonosító számú, közepes termőképességű, 19,1 Ak/ha földértékű, az árverezés idején bérlő nélküli, több mint 162! mFt kikiáltási árú, 2015. november végén árverésre bocsátott, szántó/rét művelési ágú birtoktest) területe több mint **184! ha**.

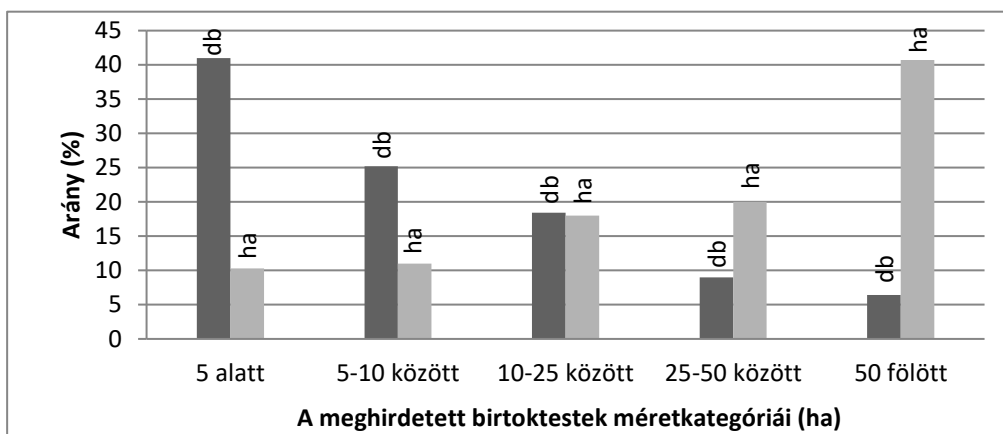
Az átlagoknál jobb eligazítást ad **a meghirdetett birtoktestek méretkategóriák szerinti megoszlása**, amit a **4. táblázat** adatai foglalnak össze, és az **1. ábra** szemléltet.

A táblázat és az ábra alapján azonnal szembetűnik, hogy bár darabszámra a meghirdetett **birtoktestek** több mint **66%-ának** területe **10 hektár alatti**, ám **összterületük** az eladásra meghirdetett megyei földterületeknek csupán alig több mint **21%-a**. És a dolog fordítva is igaz, vagyis a **50 hektárt meghaladó** méretű blokkok aránya ugyan alig haladja meg a **6%-ot**, ám ezek adják **az összes meghirdetett terület** több mint **40%-át**. Ez a helyzet teremti meg a **félrevezető kormányzati propaganda** lehetőségét, hiszen **nem a területről, hanem a darabszámról** beszélve mondják azt, hogy hiszen a meghirdetett birtoktestek túlnyomó többsége kicsi, családi gazdasági léptékű. Hogyan lehetne ezekkel spekulálni, illetve ezekből nagybirtokokat kialakítani?

4. táblázat: A meghirdetett 3 ha feletti birtoktestek méretkategóriák (ha) szerinti megoszlása (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Birtoktest méretkategóriák (ha)	Számuk		Területük	
	db	%	ha	%
– 5	109	41,0	426	10,3
5 – 10	67	25,2	455	11,0
10 – 25	49	18,4	748	18,0
25 – 50	24	9,0	831	20,0
50 –	17	6,4	1.688	40,7
Összesen	266	100,0	4.148	100,0

1. ábra: A meghirdetett 3 ha feletti birtoktestek méretkategóriák (ha) szerinti megoszlása (%)
(2015. november 15. – 2016. július 31.)

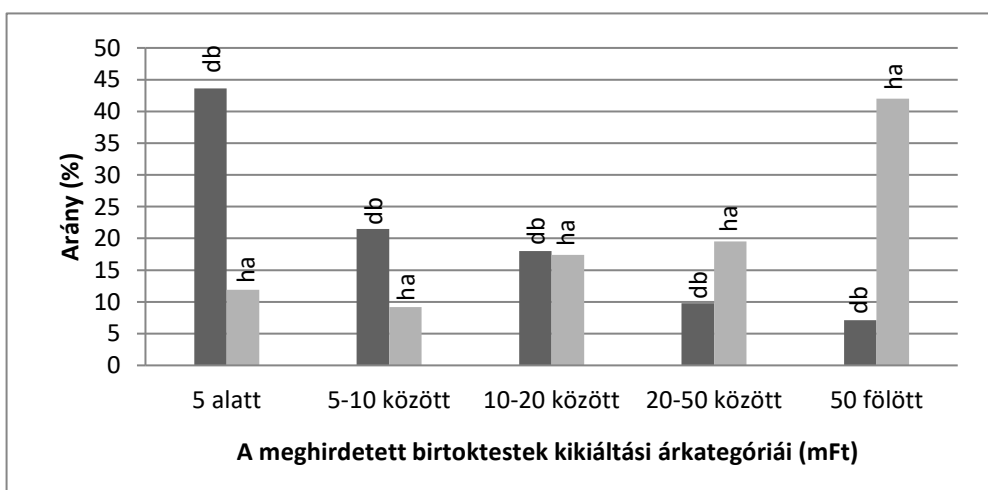
Egy meghirdetett birtoktest **átlagos kikiáltási ára 17,1 mFt/db** lett. A **legnagyobb** kikiáltási ár (Szepteknek, 0101/1 azonosító számú, kiváló termőképességű, 38,4 Ak/ha földértékű, 2034-ig a *Gyümölcskert Zrt.* által, 1.250 Ft/AK éves díjért bérelt, több mint 170! ha területű, 2016. május végén árverésre bocsátott, vegyes – rét/gyümölcsös/szántó – művelési ágú birtoktest) viszont közel **239! mFt/db** volt, ami – tán nem kell különösképpen bizonygatni – a családi léptéket messze meghaladta.

Itt is pontosabb képet kapunk, ha a meghirdetett birtoktestek **kikiáltási árkategóriák szerinti megoszlását** is megvizsgáljuk, aminek eredményeit az **5. táblázat** foglalja össze, és a **2. ábra** szemlélteti.

5. táblázat: A meghirdetett 3 ha feletti birtoktestek kikiáltási árkategóriák (mFt) szerinti megoszlása
(2015. november 15. – 2016. július 31.)

Birtoktest kikiáltási árkategóriák (mFt)	Szám		Terület	
	db	%	ha	%
– 5	116	43,6	496	11,9
5 – 10	57	21,5	379	9,2
10 – 25	48	18,0	720	17,4
25 – 50	26	9,8	810	19,5
50 –	19	7,1	1.743	42,0
Összesen	266	100,0	4.148	100,0

2. ábra: A meghirdetett 3 ha feletti birtoktestek kikiáltási árkategóriák (mFt) szerinti megoszlása (%)

A képlet itt is hasonló, hiszen a **birtoktestek** közel **44%-ának kikiáltási ára 5 mFt/db alatt** marad, ami még talán a gazdálkodó családok számára is elérhető lenne, ám ezek a birtoktestek a meghirdetett **területeknek** kevesebb mint **12%-át** adják. És bár a **50 mFt/db feletti** – a ténylegesen gazdálkodásból élő családok

számára nagyrészt megfizethetetlen – kikiáltási árú birtoktestek **darabszáma** alig több mint **7%**, ám ezek adják a meghirdetett összes **terület** kerekén **42%-**át.

Az **átlagos** kikiáltási **földegységár 1,094 mFt/ha** lett, a legnagyobb pedig (egy Kilimán, 016/16 azonosító számú, az egyik legkiválóbb termőképességű, 46,9 Ak/ha földértékű, 2016-ig a *Golden Garden Invest Kft.* által, 1.350 Ft/AK éves díjért bérelt, mindössze 9,3 ha területű, 2016. május végén árverésre bocsátott gyümölcsösé) **4 millió 178 ezer Ft/ha** volt. A meghirdetett területek 49%-a 1 millió Ft/ha alatti, 44%-a 1-1,5 millió Ft/ha közötti, mintegy 7%-a pedig 1,5 millió Ft/ha fölötti kikiáltási árú volt.

1.2. A sikeresen elárverezett, elkelt birtoktestek

A **három árverési hullám** (2015. november 15. – december 31., 2016. március 1 – 31., 2016. május 1. – július 31.) megyei eredményeit a **6. táblázat** foglalja össze.

6. táblázat: A három árverési hullámban sikeresen elárverezett 3 ha feletti birtoktestek és területek (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Árverési időszakok	Elárverezett birtoktestek			
	száma		területe	
	(db)	(%)	(ha)	(%)
1. árverési időszak (2015. 11. 15 – 12. 31.)	116	60,4	1.956	57,2
2. árverési időszak (2016. 03. 01 – 03. 31.)	44	22,9	922	27,0
3. árverési időszak (2016. 05. 01 – 07. 31.)	32	16,7	542	15,8
Összesen	192	100,0	3.420	100,0

A megyében sikeresen elárverezett 192 db birtoktest összesen **3.420 ha** területet tesz ki, ami a **meghirdetett** birtoktesteknek (266 db) több mint 72%-a, a területeknek (4.148 ha) pedig közel **85%-a**, ami a megyék többségénél és az országos átlagnál (73,6%) is nagyobb arány. A sikeresen elárverezett területek többsége, közel **60%-a** már az **első árverési időszakban** gazdára talált.

A sikeresen elárverezett terület a megyék átlagánál (9.591 ha) lényegesen kisebb, annak csupán 35,7%-a, **az országban** sikeresen elárverezett összterületnek (182.224 ha) pedig csupán **1,9%-a**.

A sikeresen elárverezett területek **művelési ágak** szerinti megoszlását a **7. táblázat** foglalja össze.

7. táblázat: A sikeresen elárverezett 3 ha feletti birtoktestek és területek művelési ágak szerinti megoszlása (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Művelési ág	Elárverezett birtoktestek			
	száma		területe	
	(db)	(%)	(ha)	(%)
- szántó	118	61,5	2.082	60,8
- gyep (rét + legelő)	58	30,2	725	21,2
- kertészet (gyümölcsös)	4	2,1	50	1,5
Mezőgazdasági terület összesen	180	93,8	2.857	83,5
- erdő	12	6,2	563	16,5
- nádas	-	-	-	-
Termőterület összesen	192	100,0	3.420	100,0

Az árveréseken elkelt területek zöme szántó (60,8%) és gyep (21,2%), azaz rét, illetve legelő művelési ágba tartozik. Így a **mezőgazdasági terület** közel **84%-ot** tesz ki. Bár a program nevesítve csupán ezek, azaz a mezőgazdasági területek értékesítését tűzte ki céljául, ám ennek ellenére a megyében 563 ha (közel **17%**) kalapács alá került **erdőterület** is elkelt.

24 db birtoktest (301 ha) része a természetvédelmi jelentőségű, különleges kezelést igénylő **NATURA 2000** hálózatnak. Ezek gyep (rét/legelő) (16 db birtoktest, 249 ha) illetve szántó (8 db birtoktest, 52 ha) művelési ágba tartoznak.

A **földek minősége** általában **közepesnél jobb**, átlagos értéke **19,5 Ak/ha**, de pl. 22 db birtoktest (520 ha) – zömében gyümölcsösök illetve szántók – esetében az igen jó 25 Ak/ha értéket is meghaladja, sőt ezen belül

vannak olyan birtoktestek (13 db, 335 ha) is, amelyek földminősége kiváló, azaz a 30 Ak/ha érték fölött alakul. Akad azonban viszonylag sok (36 db, 221 ha) olyan – zömében szántó, kisebb részt gyep (rét/legelő) illetve erdő művelési ágú – birtoktest is, amelyek termőképessége igen gyenge, földminősége a 10 Ak/ha értéket sem éri el.

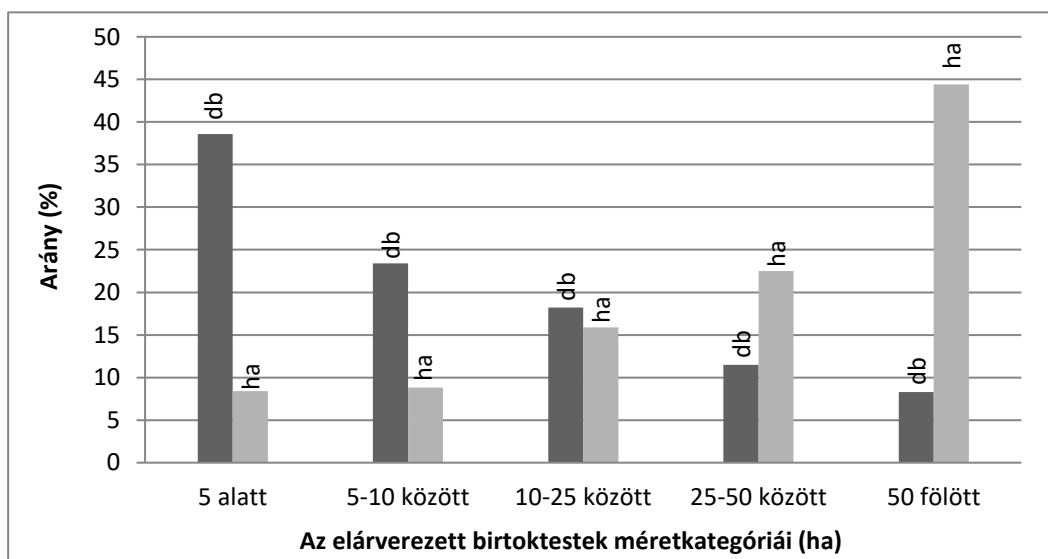
Egy elárverezett birtoktest **átlagosan 17,8 ha** méretű, ami az országos átlagnál (20,9 ha) lényegesen kisebb. Az átlagok azonban nagy különbségeket takarnak, hiszen pl. **a legnagyobb** egyben elárverezett **blokk** (a fentebb már említett (Zalabér, 03117/10 azonosító számú, közepes termőképességű, 19,1 Ak/ha földértékű, az árverezés idején bérlő nélküli, több mint 162! mFt kikiáltási áru, 2015. november végén árverésre bocsátott, szántó/rét művelési ágú birtoktest) területe több mint **184! ha**. Erre az egyik nagy megyei nyertes, **Végh Róbert** (1970) – sertésenyésztő egyéni vállalkozó, sertésleppel, takarmánykeverővel, vágóhíddal, feldolgozó üzemmel és kiskereskedelmi egységekkel rendelkező, kormányközeli, MAGOSZ-os agrár/élelmiszeripari nagyvállalkozó család üzlettárs tagja, édesapja, **Végh Ferenc**, az egykori sertésenyésztő **Zalapig Kft.** volt társtulajdonos vezetője által alapított **Végh Farm Csoport** társtulajdonosa, a csoporthoz tartozó egyik közös cégük, a laccímükkel megegyező székhelyű, sertésenyésztő **Végh Farm Zala Kft.** társtulajdonos vezetője – tett Zalaegerszegről, közel 163! mFt értékben, kikiáltási áron, versenytárs nélkül nyertes árajánlatot.

Az átlagnál jobb eligazítást ad az elárverezett birtoktestek **méretkategóriák szerinti megoszlása**, amit a **8. táblázat** adatai foglalnak össze, és a **3. ábra** szemléltet.

8. táblázat: Az elárverezett 3 ha feletti birtoktestek méretkategóriák (ha) szerinti megoszlása (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Birtoktest méretkategóriák (ha)	Számuk		Területük	
	db	%	ha	%
– 5	74	38,6	290	8,4
5 – 10	45	23,4	302	8,8
10 – 25	35	18,2	543	15,9
25 – 50	22	11,5	768	22,5
50 –	16	8,3	1.517	44,4
Összesen	192	100,0	3.420	100,0

3. ábra: Az elárverezett 3 ha feletti birtoktestek méretkategóriák (ha) szerinti megoszlása (%) (2015. november 15. – 2016. július 31.)

A táblázat és az ábra alapján azonnal szembevetünk, hogy bár darabszámra az elárverezett **birtoktestek** több mint **60%-ának** területe **10 hektár alatti**, ám **összterületük** az elkelt megyei földterületeknek csupán alig több mint **17%-a**. És a dolog fordítva is igaz, vagyis a **50 hektárt meghaladó** méretű blokkok aránya ugyan alig haladja meg a **8%-ot**, ám ezek adják **az összes** elkelt **terület** több mint **44%-át**. Ez a helyzet teremti

meg a félrevezető kormányzati propaganda lehetőségét, hiszen nem a területről, hanem a darabszámról beszélve mondják azt, hogy hiszen a meghirdetett birtoktestek túlnyomó többsége kicsi, családi gazdasági léptékű. Hogyan lehetne ezekkel spekulálni, illetve ezekből nagybirtokokat kialakítani?

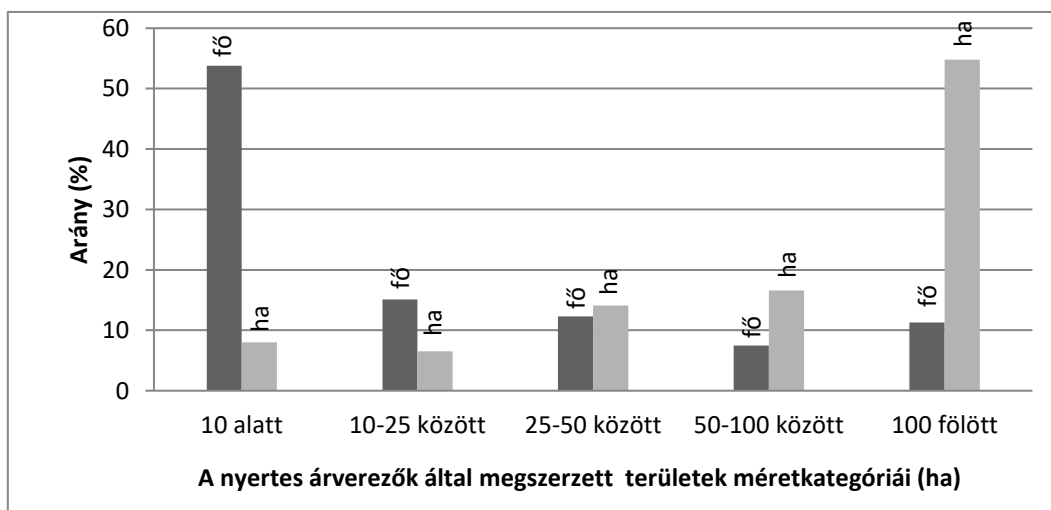
A sikeresen elárverezett 192 db birtoktestre **106 árvezerő** tett nyertes árajánlatot. Amennyiben a kifüggesztéstől számított 60 napon belül senki sem jelezte, hogy élni kíván elővásárlási jogával, és az állam képviselője sem állt el az értékesítéstől, úgy velük, az árverések nyerteseivel kötötték meg az adásvételi szerződést. Sajnálatos módon az NFA/NFK mind ez ideig nem hozta hozzáférhető módon nyilvánosságra az adásvételi szerződéseket, így jelenleg is csak a hivatalosan közzétett árverési eredmények elemezhetők. **Mára azonban már ezek is eltűntek** az NFK honlapjáról, így szerencse, hogy elővigyázatosságból – és persze a tényeket eltüntetni igyekvő kormányzati szándékot előre megsejtve – **még időben sikerült az adatbázist letölteni.** Az árverési nyertesek teljes körű felsorolását és az általuk megszerzett területeket a **11/1. melléklet** tartalmazza.

Egy nyertes árvezerő **átlagosan** mintegy **1,8 db** birtoktestet, ezzel mintegy **32 ha** földterületet vásárolhatott, de e tekintetben közöttük is igen nagyok az eltérések. A nyertes árvezerők által megszerzett földterület méretkategóriák szerinti megoszlását a **9. táblázat** adatai tartalmazzák, és a **4. ábra** szemlélteti.

9. táblázat: A nyertes árvezerők által megszerzett területek méretkategóriák (ha) szerinti megoszlása (11/1 melléklet) (2015. november 15. – 2016. július 31.)

A megszerzett területek méretkategóriái (ha)	A nyertes árvezerők			
	száma		megszerzett területe	
	fő	%	ha	%
– 10	57	53,8	272	8,0
10 – 25	16	15,1	223	6,5
25 – 50	13	12,3	482	14,1
50 – 100	8	7,5	569	16,6
100 –	12	11,3	1.874	54,8
Összesen	106	100,0	3.420	100,0

4. ábra: A nyertes árvezerők által megszerzett területek méretkategóriák (ha) szerinti megoszlása (%) (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Megállapítható, hogy bár a nyertes árvezerők közel **54%-a**, 57 fő **10 ha alatti** területet vásárolt, ám ezek az értékesített területeknek csupán **8%-át** adják. És bár a **100 ha feletti** területhez jutott árvezerők száma mindössze 12 fő, azaz alig több mint **11%**, ám az ő szerzeményeik adják az elárverezett összes terület közel **55%-át.** (Erre a kérdésre a későbbiekben, a nyertes árvezerőket bemutató fejezetben még részletesen visszatérek.)

Az elkelt területek **nyertes árajánlatainak** összege 4 milliárd 203 millió Ft, ami a 3 milliárd 700 millió Ft-os kikiáltási árösszegüket mindössze **13,6%-kal haladta meg.** Szembetűnő, hogy nem kevesebb, mint 142! db birtoktest (2.161! ha) esetén, azaz a birtoktestek 74%-ában, a területeknek pedig közel **63,3%-ában** a

nyertes vételár megegyezett a kikiáltási árral, vagyis egyáltalán nem volt a kormányzat által hangoztatott piaci árverseny, licitálás. (Erre a kérdésre a későbbiekben még részletesen visszatérek.)

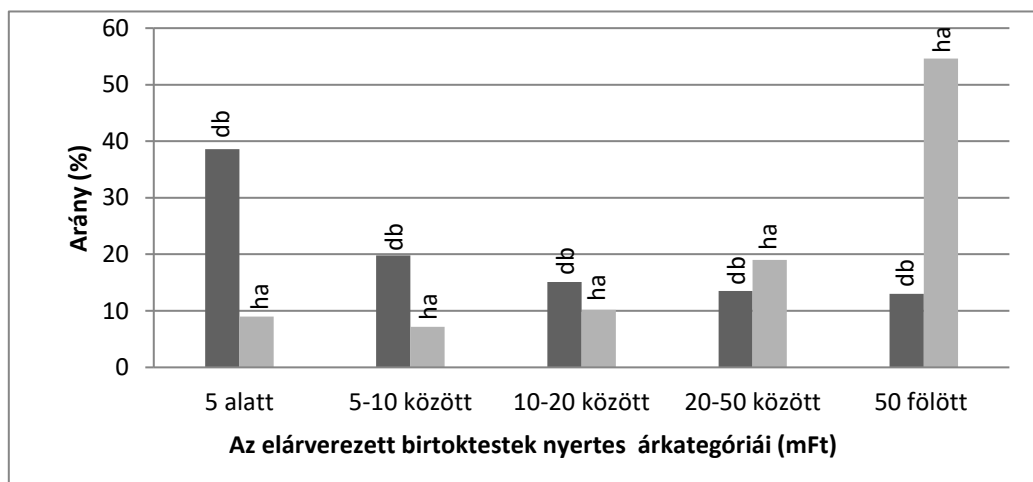
Egy elkelt birtoktest **átlagos** nyertes árajánlata **21,9 mFt/db** birtoktest (1,229 mFt/ha) lett, ám **a legnagyobb** nyertes árajánlat **231,45! mFt/db** birtoktest volt. Ezt az árat a Pókaszepteken található, 1103 azonosító számú, közepesnél gyengébb termőképességű, 15,9 Ak/ha földértékű, 2030-ig a Zal-Agro Zrt. által, 1.250 Ft/AK éves díjért bérelt, közel 116! hektáros birtoktestért adták. A nyertes árverező, **Pintér Sándor Ottó** (1951), a megvásárolt területet bérlő Zal-Agro Zrt. igazgatósági tagja, a cég főrésztvényesének, a szántóföldi növénytermesztő Zalagrár Kft-nek társtulajdonos cégvezetője, továbbá az Agrár és Ipari Kft. jelenlegi, valamint a Zalaexport Kft. volt ügyvezetője Pókaszeptekről, aki a kikiáltási ár fölött 103%-kal tett a birtoktestre nyertes árajánlatot.

Pontosabb képet kapunk, ha az elkelt birtoktestek **árkategóriák szerinti megoszlását** is elemezzük. Ennek eredményeit a **10. táblázat** foglalja össze, és az **5 ábra** szemlélteti.

10. táblázat: Az elárverezett 3 ha feletti birtoktestek nyertes árkategóriák (mFt) szerinti megoszlása (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Birtoktest árkategóriák (mFt)	Száma		Területe	
	db	%	ha	%
– 5	74	38,6	308	9,0
5 – 10	38	19,8	244	7,2
10 – 20	29	15,1	348	10,2
20 – 50	26	13,5	651	19,0
50 –	25	13,0	1.869	54,6
Összesen	192	100,0	3.420	100,0

5. ábra: Az elárverezett 3 ha feletti birtoktestek nyertes árkategóriák (mFt) szerinti megoszlása (%) (2015. november 15. – 2016. július 31.)

A képlet itt is hasonló, hiszen az elárverezett **birtoktestek** több mint **58%-ának** nyertes ára ugyan **10 millió Ft/db alatt** marad, ám ezek a birtoktestek a sikeresen elárverezett **területeknek** alig több mint **16%-át** adják. És bár az **50 millió Ft/db feletti** áron elkelt birtoktestek **darabszáma** kerekén **13%**, ám ezek adják az összes elárverezett **terület** közel **55%-át**.

Tanulságosak az elkelt területek **hektáronkénti árai** is, különösen összehasonlítva azokat a nyugat-európai földárakkal. Az **átlagos** vételár **1,229 mFt/ha**. A legalacsonyabb nyertes árajánlat (egy Dióskálon található, 3,9 hektáros, igen gyenge termőképességű, 3,0 Ak/ha földértékű, az árverések idején bérlő nélküli szántóé) mindössze **0,115 mFt/ha** volt. A legmagasabb pedig (egy Kilimán területén lévő, 9,3 ha területű, kitűnő termőképességű, 46,9 Ak/ha földértékű, a Golden Garden Invest Kft. által, 2016-ig, 1.350 Ft/Ak éves díjért bérelt gyümölcsöse) nem kevesebb, mint **4,178 mFt/ha** volt.

Itt is pontosabb képet kapunk azonban, ha az elárverezett területek **egységár-kategóriák szerinti megoszlását** is megvizsgáljuk, amit a **11. táblázat** foglal össze.

11. táblázat: Az elárverezett területek egységár-kategóriák (mFt/ha) szerinti megoszlása (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Egységár kategóriák (mFt/ha)	Birtoktestek száma		Birtoktestek területe	
	db	%	ha	%
– 1,0	95	49,5	1.215	35,5
1,0 – 1,5	67	34,9	1.596	46,7
1,5 –	30	15,6	609	17,8
Összesen	192	100,0	3.420	100,0

Eszerint a nyertes árajánlatok az elárverezett terület közel felén, mintegy **47%-án 1,0-1,5 mFt/ha** árkategóriába esnek. A területek több mint 35%-a ugyanakkor 1,0 mFt/ha alatti, mintegy 18%-a pedig 1,5 mFt/ha feletti áron kelt el.

Érdekesek és tanulságosak lehetnek az elkelt területek **aranykoronánkénti árai** is, amelyek átlaga **62.968 Ft/Ak** lett. Ezek az értékek azonban igen tág határok között mozogta, hiszen míg a legalacsonyabb nyertes árajánlat ennek alig több mint 54%-a, **34.254 Ft/Ak**, a legmagasabb viszont az átlagnak nem kevesebb, mint 388%-a, **244.604 Ft/Ak** volt. Az elárverezett területek aranykorona **egységár-kategóriák szerinti megoszlását** a **12. táblázat** adatai szemléltetik.

12. táblázat: Az elárverezett területek egységár-kategóriák (eFt/Ak) szerinti megoszlása (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Egységár kategóriák (eFt/Ak)	Birtoktestek száma		Birtoktestek területe	
	db	%	ha	%
– 50	37	19,3	1.062	31,1
50 – 70	83	43,2	1.227	35,9
70 – 90	36	18,8	472	13,8
90 – 110	15	7,8	335	9,7
110 –	21	10,9	324	9,5
Összesen	192	100,0	3.420	100,0

Az adatok tanúsága szerint 91 db birtoktest (1.837 ha, mintegy 54%) a megyei átlag (63 eFt/Ak) alatti, ezen belül 23 db birtoktest, 616 ha, **az elkelt területek** több mint **18%-a** még a javasolt (**45 eFt/Ak**)¹⁷ megyei irányárnál is **alacsonyabb aranykorona-áron** talált gazdára. Ráadásul ezek esetében – kettő birtoktest kivételével – ez volt a kikiáltási ár, azaz **licitálás és árverseny nélkül** került a nyertesekhez, akik közül nem egy kormányzat/pártpolitika-közeli **nagyvásárló**. Ez a bizonyos nyertes körökben tapasztalható helyzet a **korruptió** – az állami eladói oldalon a hűtlen kezelés, a vevői oldalon pedig a piaci ár alatti vásárlás – **gyanúját** is felvetheti, illetve alátámaszthatja.

E fenti tények, birtoktest-méreték és -árak ismeretében **le kell szögeznünk** az alábbiakat.

- Az **1,229 mFt/ha átlagos nyertes árajánlat** – különösen az egyben meghirdetett nagy, a területek több mint 70%-a esetében az 50 ha-t is jóval meghaladó méretű és közel 55%-a esetében az 50 mFt-t is elérő, illetve jelentősen meghaladó árú birtoktestek következtében – a kis/közepes, **helyi családi gazdaságok számára** jobbra **megfizethetetlennek** bizonyult.
- A mai mezőgazdasági jövedelmi viszonyok között ekkora összegeket a **családi gazdaságok**, a gazdálkodó családok és/vagy fiatalok **nem tudnak** földvásárlásra fordítani. De földjeikért **nem is mernek** a politika-közeli, állam által kedvezményezett, föld-spekuláns nagyurakkal **szembeszállni**.
- A **politikaközeli spekuláns tőkének** viszont az európai **10** (pl. a szomszédos Ausztria) – **35** (pl. Hollandia) **millió Ft/ha** átlagos földárak töredékéért – túlnyomó többségében (a Zala megyében elárverezett terület mintegy 82%-a esetében) **1,5 mFt/ha** alatti áron – megszerezhető **állami földek megvásárlása kiváló befektetési lehetőséget** kínál. Az átlagos megyei földárhoz viszonyított mintegy

¹⁷Javasolt megyei aranykoronánkénti kikiáltási irányár: <http://www.haon.hu/az-egesznek-olyan-mutyiszaga-van-arverezik-az-allami-foldeket/2926916>
<http://www.haon.hu/allami-foldet-tessek-lehet-ra-licitalni/2926630> - a linkek ma már nem működnek, az írásokat és az adatokat eltüntették, de az időben letöltött adatok rendelkezésre állnak.

8-28!-szoros földárbeli különbség a várhatóan liberalizálódó földpiaci kilátások ismeretében spekuláns tőkebefektetői körökben már „*eléri az ingerküszöböt*”.

- A földforgalmi törvény ellen zajló EU kötelezettségzegési eljárásnak ugyanis – várakozásaik szerint – a földpiac liberalizációja és ezzel **az európai földárak kiegyenlítődése** lesz a következménye. Ez a folyamat már elkezdődött, és **a magyar földárak gyors ütemű emelkedése** figyelhető meg.¹⁸ Zala megye e tekintetben a mezőny alsó harmadába tartozik.¹⁹ A hazai földárak emelkedésének dinamikáját jól szemlélteti pl. a **6. ábra**, amely a Takarékbank elemzésének eredményét mutatja.

6. ábra: Termőföld-árindex – nominálisan és a fogyasztói árával deflálva (2008 = 100)

Forrás: <https://www.agrarszektor.hu/fold/megallithatatlan-a-dragulas-enyibe-kerulnek-most-a-foldek-magyarorszagon.22272.html>

- E drágulási folyamat folytatódása nagy biztonsággal prognosztizálható, így az európai mércével potom pénzért most megszerzett állami földek piacra dobása **belátható időn belül megsokszorozhatja a földvásárlásra fordított, befektetett tőkét**, és a közösség vagyonához olcsón hozzájutó „*politika-közeli, rokon, baráti*” körök akár mesés haszonnal is túlhatnak majd azokon. Ezért veti rá magát olyan mohón az európai árakhoz képest olcsó állami földre a spekuláns tőke, és viszi el azt a ténylegesen helyben élő, gazdálkodó családok és a fiatalok elől.²⁰ Vélhetően ebben a megyében is **ez lehetett az egyik legfőbb mozgatórugója az állami földek privatizációjának**.
- Nem meglepő tehát, hogy – mint látni fogjuk – a valóban **helyben élő**, ténylegesen **gazdálkodó családok használható méretű birtoktestek megvásárlásához alig jutottak**, az árverező, licitáló külső tőkeerő az esetek többségében a föld közelébe sem engedte őket. Márpedig, ha – közvetlenül vagy strómanokon keresztül – **a spekuláns tőke szerzi meg** ezt a nemzetbiztonsági jelentőségű, stratégiai erőforrásunkat, akkor nem csak a gazdatársadalom és a vidék, a helyi gazdaság és társadalom stabilitása, de mindannyiunk élelmezési, élelmiszer- és környezet-biztonsága is végveszélybe kerülhet.

¹⁸ **Földbérleti díjak és termőföld árak Magyarországon:** http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_omf004.html
<https://www.agrarunio.hu/hirek/agrargazdasag/5710-evtizede-hegymenetben-a-foldarak>
<https://www.agrarszektor.hu/fold/megallithatatlan-a-dragulas-enyibe-kerulnek-most-a-foldek-magyarorszagon.22272.html>
<https://www.vg.hu/gazdasag/gazdasagi-hirek/kozel-egy-evtizede-folyamatos-dragulas-jellemzi-a-termofoldpiacot-1910253/>
<https://www.hellovidek.hu/gazdasag/2019/12/04/tovabb-dragultak-a-termofoldek-mutatjuk-a-friss-adatokat>
<https://www.agrarszektor.hu/fold/megallithatatlan-a-dragulas-enyibe-kerulnek-most-a-foldek-az-orszagban.12985.html>
<https://www.groinform.hu/gazdasag/tovabb-nottek-a-foldarak-mar-kozel-masfelmillio-forintba-kerul-a-termofold-hektarja-video-39316-001>

¹⁹ **Termőföldárak és bérleti díjak változása:** <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/mgfoldarak/mgfoldarak18.pdf>

²⁰ **Földspekuláció – megalapozott várakozások:**
<http://privatbankar.hu/agr-ar/ha-folded-van-aranybanyad-van-ujabb-oriasi-aremelkedes-es-meg-nincs-vege-314579>
<https://www.agrarszektor.hu/foldpiac/hatalmas-meglepetesek-a-magyar-foldpiacon.9385.html>
<http://rabakalman.blog.hu/2013/05/24/europaban-jelenleg-nincs-nagyobb-uzlet-a-magyar-termofold-felvasarlasanal>
http://hvg.hu/kkv/20171130_Egy_abran_mutatjuk_miért_jo_Meszaros_Lorincnek_lenni

1.3. Az állam kimutatott és tényleges bevételei

A „Földet a gazdáknak!” program keretében a vizsgált – 2015-2016-os – időszakban összesen 203 ezer ha – mintegy 182 ezer ha 3 ha feletti és 21 ezer ha 3 ha alatti birtoktestekből álló – állami földterület került magántulajdonba, melynek – a nyertes árajánlatok alapján számított – összértéke **270 milliárd Ft** volt. Ennek többsége – becslések szerint közel **60%-a**, azaz hozzávetőlegesen mintegy 160 milliárd Ft – azonban **állami hiteltől** származhatott.

A **Zala megyei** földek értékesítéséből származó – az elkelt területek nyertes árajánlatai alapján kimutatott – állami árbevétel **4 milliárd 203 millió Ft**-nak adódik. Az állam tényleges bevételeinek megállapításához ebből az összegből először is le kell vonni az elárverezett földek után járó, most már **kieső földbérleti díjat**, melynek a hivatalosan közzétett bérleti díj-adatok alapján számított jelenlegi mértékét a **13. táblázat** foglalja össze.

13. táblázat: Földbérleti díjkategóriák és eddigi éves állami díjbevételek az elárverezett Zala megyei területeken (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Földbérleti díjkategóriák (Ft/Ak/év)	Elárverezett terület (ha)	Összes földérték (Ak)	Földbérleti díjbevétel (mFt/év)
nincs bérlő – 0	731	12.471	-
1.250	2.284	46.365	57,956
1.350	405	7.912	10,681
Összesen	3.420	66.748	68,637

Ez az **éves bérleti díj-kiesés** a táblázat szerint mintegy **68,6 mFt/év**, ami 20 éves futamidővel számolva – még változatlan földbérleti díjak esetén is – összességében több mint **1 milliárd 372 millió Ft** elmaradt földbérleti díjbevétel, **állami bevétel-kiesést** jelent.

A kieső földbérleti díjak levonása után megmaradó mintegy **2,8 MrdFt**-nak is azonban **csupán töredéke** az állam tényleges **azonnali** bevétele. A „Földet a gazdáknak!” program keretében zajló földvásárláshoz ugyanis kedvezményes **állami hitel** volt igénybe vehető, amihez a jelenlegi bérlőknek csupán a vételár **10%-ával**, egyéb vevőknek **20%-ával** kellett **saját erőként** rendelkezniük. Miután a megvásárolt területek közel 19%-a – amint azt a bérleti viszonyokat elemző fejezet (lásd később) bemutatja – a nyertes árverezők saját bérleménye (**11/2. melléklet**), és a vásárlók túlnyomó többsége állami hitelt kíván ehhez igénybe venni, így a **tényleges azonnali árbevétel** aligha haladhatja meg a **kimutatott vételár** alig több mint **18%-át**, azaz **0,5-0,6 milliárd Ft**-ot.

De ha még a teljes, kimutatott mintegy **4,203 MrdFt**-os árbevétellel is számolnánk, ez az összeg akkor is csupán **töredéke** az elárverezett Vas megyei földek **tényleges európai értékének**, ami eltűnt a közös vagyonunkból. A megyében dobra vert és elárverezett 3.420 ha állami földterület tényleges értéke ugyanis – Ny-Európa mai, 10-35 millió Ft/ha átlagos földáraival számolva is – mintegy **34 - 120 MrdFt**-ra tehető.

Ez a – hazai és az európai, mai – mintegy **8-28-szoros földárbeli különbség** a várhatóan liberalizálódó földpiaci és magyar földár-emelkedési kilátások²¹ ismeretében a spekuláns tőkebefektetői körökben már „*eléri az ingerküszöböt*”. A közösségek államát a nemzeti földvagyonnak a tényleges érték töredékéért történő kiárusításával nagy veszteség éri, hasznát pedig – mint látni fogjuk – zömében a **hatalom-közeli spekuláns tőke** húzza. Mindez az állam részéről felveti az **intézményesített korrupció és a nemzeti vagyon hűtlen kezelése** alapos gyanúját.

²¹**Termőföld-árindex:** http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_omf004.html
<https://www.agrarunio.hu/hirek/agrargazdasag/5710-evtizede-hegymenetben-a-foldarak>
<https://www.agrarszektor.hu/fold/megallithatatlan-a-dragulas-ennyibe-kerulnek-most-a-foldek-magyarorszagon.22272.html>
<https://www.vg.hu/gazdasag/gazdasagi-hirek/kozel-egy-evtizede-folyamatos-dragulas-jellemzi-a-termofoldpiacot-1910253/>
<https://www.hellovidek.hu/gazdasag/2019/12/04/tovabb-dragultak-a-termofoldek-mutatjuk-a-friss-adatokat>
<http://privatbankar.hu/agrar/ha-folded-van-aranybanyad-van-ujabb-oriasi-aremelkedes-es-meg-nincs-vege-314579>
<https://www.agrarszektor.hu/foldpiac/hatalmas-meglepetesek-a-magyar-foldpiacon.9385.html>
<https://www.agrarszektor.hu/fold/megallithatatlan-a-dragulas-ennyibe-kerulnek-most-a-foldek-az-orszagon.12985.html>
<https://www.agroinform.hu/gazdasag/tovabb-nottek-a-foldarak-mar-kozel-masfelmillio-forintba-kerul-a-termofold-hektarja-video-39316-001>

Lássuk ezek után a **vizsgálatok részletes megyei eredményeit!** Ennek során vizsgáljuk meg az árverésekkel érintett településeket, a helyi lakosok szereplését, a lakhely és a birtoktest közti távolságokat, a földbérlet és árverezők, valamint a kikiáltási árak és a nyertes árajánlatok viszonyát, az árverseny vagy vásárlás kikiáltási áron kérdésését, majd a legnagyobb nyertes árverezők és érdekeltségek rangsorát, továbbá azok és az általuk megszerzett területek jellemzőit.

2. Települések I. - helybeli és külső földvásárlók

A helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok, helyi közösségek helyzetét jól jellemzi a **helyi lakosok által elnyert birtoktestek** száma, területe és az összes elárverezett területhez viszonyított aránya. A megyei árveréseken elkelt és 59 településen élő 106 nyertes árverező (**11/1. melléklet**) által megszerzett 192 db – 3.420 ha összterületű – birtoktest **79 település** közigazgatási területén helyezkedik el. Az összes és a helyi lakosok által megszerzett, elárverezett birtoktestek és területek e települések közti eloszlását a **14. táblázat** adatai mutatják.

14. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által megszerzett birtoktestek száma és területe Zala megyében (2015. november 15. – 2016. július 31.)

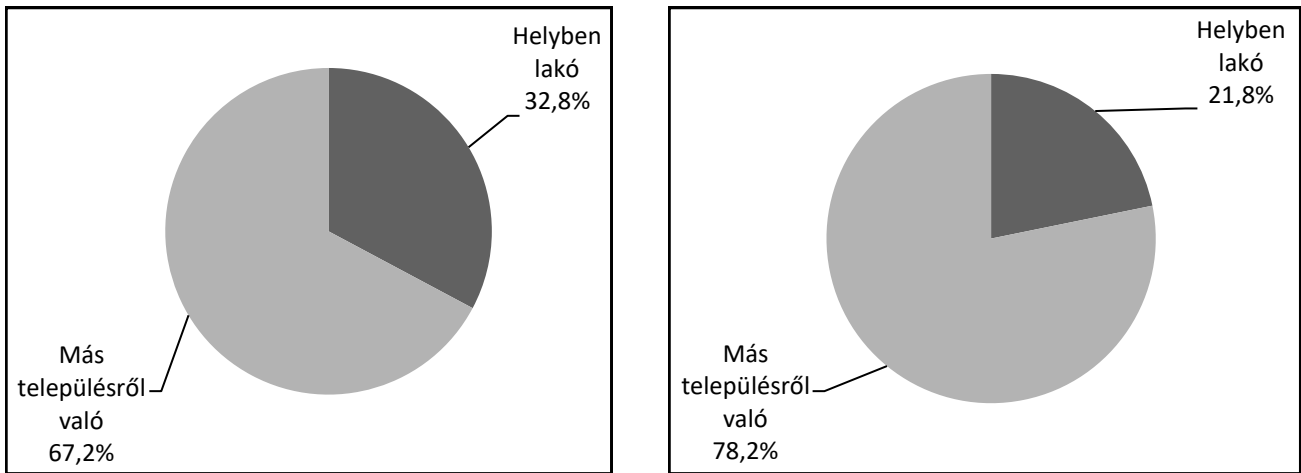
Település	Birtoktestek			
	száma (db)		területe (ha)	
	összes	helyiek	összes	helyiek
1. Alibánfa	1		6	
2. Alsónemesapáti	2	1	15	6
3. Alsórajk	3		72	
4. Balatonmagyaród	1		14	
5. Bánokszentgyörgy	1		3	
6. Batyk	1		4	
7. Csapi	5	3	67	25
8. Csesztreg	2	1	6	3
9. Dióskál	1	1	4	4
10. Döbröce	1		7	
11. Eszteregnye	4	3	74	41
12. Esztergályhorváti	1	1	6	6
13. Felsőrajk	7		236	
14. Galambok	1		7	
15. Gelse	6	1	178	88
16. Gyűrűs	1	1	4	4
17. Hagyárosbörönd	1		3	
18. Hahót	7	1	77	6
19. Homokkomárom	1		5	
20. Hosszúvölgy	1		23	
21. Iklódbördőce	1	1	5	5
22. Kányavár	3		17	
23. Kemendollár	1		5	
24. Kerecseny	5	2	149	30
25. Kilimán	3		99	
26. Kiscsehi	1	1	4	4
27. Kissziget	4		27	
28. Lenti	5	3	20	12
29. Magyarszentmiklós	1		13	
30. Magyarszerdahely	2		25	
31. Márókföld	1		5	
32. Miháld	2	1	8	4
33. Nagygörbő	1		4	
34. Nagykanizsa	2	2	43	43

35. Nagylengyel	1		3	
36. Nagyrécse	4	3	40	12
37. Nemesapáti	1		3	
38. Nemessándorháza	2	2	11	11
39. Nova	1	1	4	4
40. Orosztony	1		4	
41. Ortaháza	1		4	
42. Pacsa	2	2	10	10
43. Páka	3	3	15	15
44. Pakod	5	2	138	19
45. Pókaszepetk	1	1	115	115
46. Pölöske	6		293	
47. Pölöskefő	1		4	
48. Pördefölde	2		16	
49. Pusztaszentlászló	1	1	3	3
50. Rédics	2		11	
51. Resznek	1		3	
52. Rezi	1		40	
53. Söjtör	7		74	
54. Sümegcsehi	3		19	
55. Szalapa	3		104	
56. Szentgyörgyvölgy	1	1	8	8
57. Szentpéterúr	3	2	14	8
58. Szepetnek	8	1	394	89
59. Szíjártóháza	2		11	
60. Tekenye	1	1	68	68
61. Tormafölde	2		11	
62. Túrje	4	1	275	3
63. Újudvar	1		4	
64. Vindornyaszőlős	1	1	5	5
65. Zajk	1		3	
66. Zalaapáti	2	1	9	5
67. Zalabaksa	2		28	
68. Zalabér	3		197	
69. Zalaegerszeg	1	1	6	6
70. ZalaiGrace	1		13	
71. Zalakomár	4	4	20	20
72. Zalamerenye	2		10	
73. Zalasárszeg	3		47	
74. Zalaszentbalázs	6	2	48	12
75. Zalaszentgrót	2	1	14	4
76. Zalaszentiván	1	1	9	9
77. Zalaszentmihály	10	8	71	37
78. Zalaszombatfa	1		4	
79. Zalavég	1		4	
A 79 település összesen	192	63	3.420	744

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy a 192 db elérvezett birtoktestből mindössze 63 db-ot – 33%-ot – tudtak **helyi lakosok** megszerezni. Ezek is a megyei átlagnál (17,8 ha) kisebb, átlagosan 11,8 ha méretű birtoktestek voltak, szemben a külső árverezők által megszerzett birtoktestek 20,7 ha átlagméretével. Így azután nem meglepő, hogy a 3.420 ha elkelt állami földterületből arányait tekintve még kisebb terület, csupán 744 ha (**22%**) jutott helyieknek. Ezt – **a kormányzati kommunikációval ellentétben álló** arányt jól szemlélteti a **7. ábra**.

Összességében tehát az állapítható meg, hogy a **helybeliek**, helyben lakó, gazdálkodó családok, helyi közösségek – a kormányzati kommunikációval szemben – **a saját településükön elérvezett területeknek** alig több mint **egyötödét**, és általában csak a kisebb birtoktesteket **tudták megszerezni**, közel négyötödét és a nagyobb birtoktesteket külső árverezők vitték el a helyi gazdaközösségek elől.

7. ábra: A helyi lakosok által elnyert földterületek aránya (%) Zala megyében
 a) birtoktestek száma (db) b) terület (ha)

Ám még ez is **optimista értelmezés**, hiszen a nyertesek közül feltehetően jónéhányan – az állami földbérleti pályázatoknál²² már megismert eljáráshoz hasonlóan – fiktív lakcímetek adhattak meg, vagy – a földforgalmi törvényben kódolt csalafintasággal élve – a „tartózkodási helyről” az adott település jegyzője által kiállított igazolásokat, illetve – gyakran más profilú, ám időlegesen mezőgazdasági tevékenységeket is felvett – cégek székhelyét használhatták a „helybeliség” igazolására. Ezzel „szerzőképes helyi földművessé” válhattak úgy, hogy akár nem is kellett a megvásárolt birtoktest fekvése szerinti településen megfordulniuk.

3. Települések II. - vesztesek és nyertesek

A települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak kifejezetten „**vesztes települések**”, ahonnan senki sem nyert, sőt a saját területüket is más településeken lakó árverezők szerezték meg. Vannak viszont erős, „**nyertes települések**”, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeihez is hozzájutottak.

Azok a települések, ahol helyiek egyáltalán nem jutottak saját határuk földjeihez, azok „**igazi vesztesnek**” tekinthetők, hiszen ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás stb.) nem részesülnek az állam által értékesített földeken folytatott termelésből vagy e földek bérbeadásából származó haszonból, az a nyertes településekre vándorol.

A **15. táblázat** a külső árverezők által megszerzett állami földterületek településenkénti megoszlását és a **vesztesnek tekinthető települések** ez alapján kialakuló rangsorát szemlélteti.

15. táblázat: A területet vesztő települések „élmezőnye” a külső árverezők által megszerzett állami földterület nagysága alapján (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Település	Külső árverezők által megszerzett birtoktestek	
	száma (db)	területe (ha)
1. Szepetnek	7	305
2. Pölöske	6	293
3. Túrje	3	272
4. Felsőrajk	7	236
5. Zalabér	3	197
6. Kerecseny	3	119
7. Pakod	3	119
8. Szalapa	3	104

²² Állami földbérleti pályázatok: http://kielegyenafold.hu/angyan_jelentesek.php?id=12180

9. Kilimán	3	99
10. Gelse	5	90
11. Söjtör	7	74
12. Alsórajk	3	72
13. Hahót	6	71
14. Zalasárszeg	3	47
15. Csapi	2	42
16. Rezi	1	40
17. Zalaszentbalázs	4	36
18. Zalaszentmihály	2	34
19. Eszteregnye	1	33
20. Nagyrécse	1	28
21. Zalabaksa	2	28
22. Kisziget	4	27
23. Magyarszerdahely	2	25
24. Hosszúvölgy	1	23
25. Sümegcsehi	3	19
26. Kányavár	3	17
27. Pördefölde	2	16
28. Balatonmagyaród	1	14
29. Magyarszentmiklós	1	13
30. Zalaigrice	1	13
31. Rédics	2	11
32. Szijártóháza	2	11
33. Tormafölde	2	11
34. Zalamerenye	2	10
35. Zalaszentgrót	1	10
További 26 – 10 ha alatti – területet veszítő település	27	117
A 61 település összesen	129	2.676

Megjegyzés: vastagon szedve azok a települések, ahol **helybeliek** egyáltalán **nem tudtak** állami földterülethez jutni.

A **16. táblázat** a vesztes települések közül azokat sorolja fel, ahol **helybeliek** saját lakhelyük földjeiből egyáltalán **nem tudtak** vásárolni.

16. táblázat: Azon települések „élmezőnye”, ahol **helybeliek** egyáltalán **nem tudtak** állami földterülethez jutni az árveréseken (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Település	Külső árverezők által megszerzett birtoktestek	
	száma (db)	területe (ha)
1. Pölöske	6	293
2. Felsőrajk	7	236
3. Zalabér	3	197
4. Szalapa	3	104
5. Kilimán	3	99
6. Söjtör	7	74
7. Alsórajk	3	72
8. Zalasárszeg	3	47
9. Rezi	1	40
10. Zalabaksa	2	28
11. Kisziget	4	27
12. Magyarszerdahely	2	25
13. Hosszúvölgy	1	23
14. Sümegcsehi	3	19
15. Kányavár	3	17
16. Pördefölde	2	16
17. Balatonmagyaród	1	14
18. Magyarszentmiklós	1	13
19. Zalaigrice	1	13

20. Rédics	2	11
21. Szíjártóháza	2	11
22. Tormafölde	2	11
23. Zalamerenye	2	10
További 20 – 10 ha alatti – területet veszítő település	20	85
A 43 abszolút vesztes település mindösszesen	84	1.485

A táblázatokban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

- A földárverések által területével érintett 79 település közül **61 településen** (a települések közel 78%-án), az elárverezett 192 db birtoktestből **129 db**-ot (a birtoktestek több mint 67%-át), összesen **2.676! ha** területet (az összes elárverezett 3.420 ha terület közel **79%-át**) **külső árverezők** szereztek meg.
- Közülük **a vesztesek rangsora** élén Szepetnek áll, amelynek elárverezett állami területe közel 80%-ára, **305! hektárra** kizárólag külső árverezők tettek nyertes árajánlatot, de szoroson követi Pölöske, a maga **293! ha**, valamint Türje, a maga **272! ha**, továbbá Felsőrajk, a maga **236! ha** területével. E négy települést **100-200 hektár** közötti területnagysággal – csökkenő területi sorrendben – Zalabér, Kerecseny, Pakod és Szalapa követi, de az **50-100 hektár** mezőgazdasági területet veszítő Kilimán, Gelse, Söjtör, Alsórajk vagy éppen helyi Hahót gazdaközösségeit is komoly veszteség érte.
- Az érintett 79 település közül nem kevesebb, mint **43! településen** (a települések több mint felén) **egyáltalán nem volt helybeli nyertes árverező**. Ezen a 43 abszolút vesztesnek tekinthető településen **84 db** birtoktestre, összesen **1.485 ha** állami földterületre kizárólag **más településen élők** tettek nyertes árajánlatot. Az **abszolút vesztesek rangsora** élén **293! hektárral** Pölöske áll, a rangsor második helyén pedig **236 hektárral** Felsőrajk szerepel, melyeket **100 ha** fölötti területnagysággal – csökkenő területi sorrendben – Zalabér és Szalapa követ, de az **50-100 hektár** mezőgazdasági területet veszítő Kilimán, Söjtör vagy éppen Alsórajk helyi gazdaközösségeit is komoly veszteség érte.

A **17. táblázat** és a **8. ábra** azon **nyertes települések** rangsorának élmezőnyét mutatja, ahonnan – az NFA/NFK honlapján közzétett, hivatalos lakhely-adatok alapján – a 106 nyertes árverező (**11/1. melléklet**) kikerült, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol.

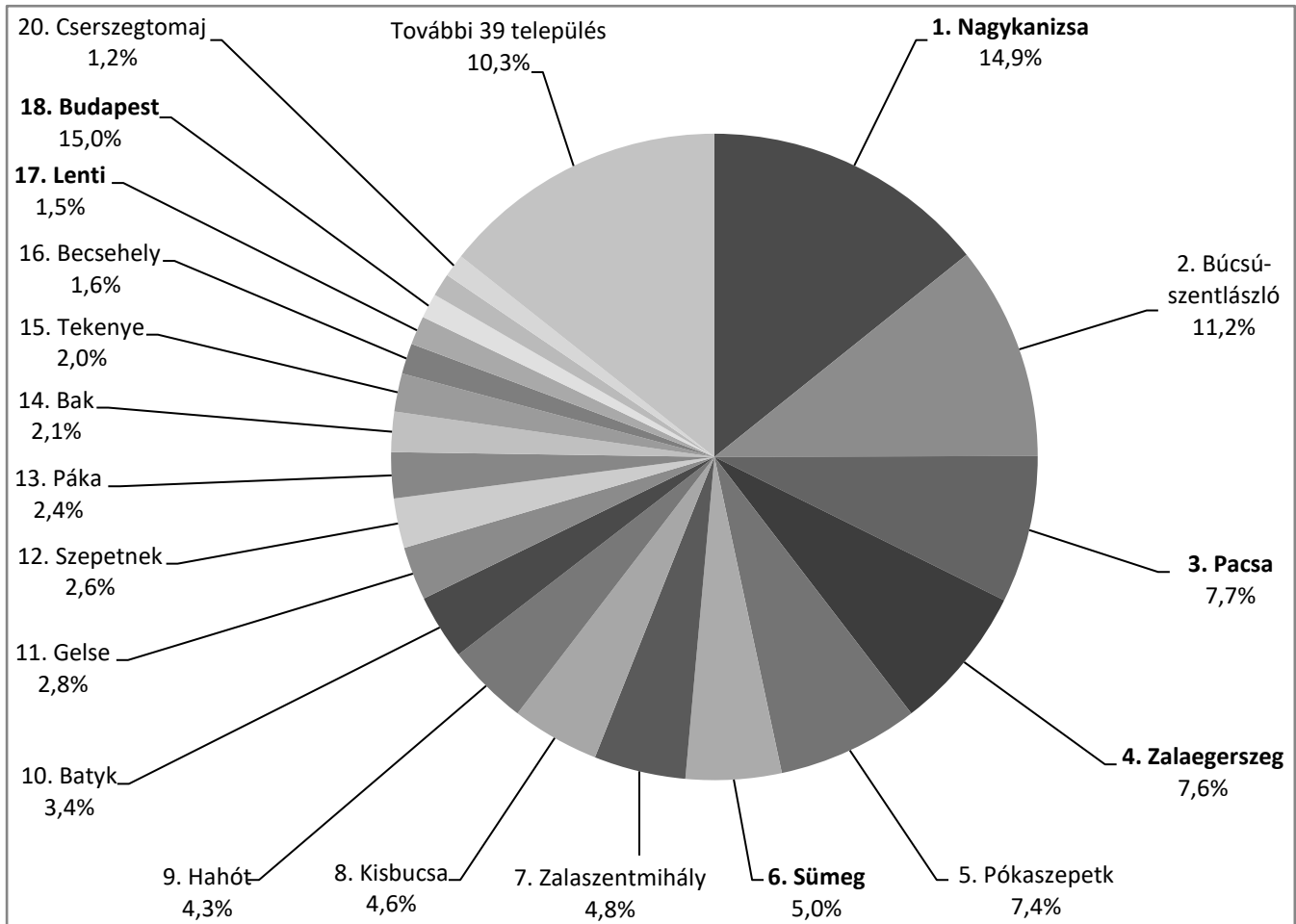
17. táblázat: A nyertes települések rangsorának élmezőnye a nyertes árverezők lakhelye alapján
(2015. november 15. – 2016. július 31.)

A nyertesek lakhelye	Birtoktestek			
	száma (db)	összes (ha)	területe	
			arány (%) egyedi	halmozott
1. Nagykanizsa	21	511	14,9	14,9
2. Búcsúszentlászló	16	384	11,2	26,1
3. Pacsa	16	265	7,7	33,8
4. Zalaegerszeg	5	261	7,6	41,4
5. Pókaszeptk	6	252	7,4	48,8
6. Sümeg (Veszprém megye)	4	171	5,0	53,8
7. Zalaszentmihály	11	163	4,8	58,6
8. Kisbucsa	4	157	4,6	63,2
9. Hahót	2	147	4,3	67,5
10. Batyk	4	116	3,4	70,9
11. Gelse	2	96	2,8	73,7
12. Szepetnek	1	89	2,6	76,3
13. Páka	13	84	2,4	78,7
14. Bak	9	73	2,1	80,8
15. Tekenye	1	68	2,0	82,8
16. Becsehely	1	55	1,6	84,4
17. Lenti	8	53	1,5	85,9
18. Budapest (főváros)	1	44	1,3	87,2
19. Eszteregnye	3	41	1,2	88,5
20. Cserszegtomaj	1	40	1,2	89,7
21. Kerecseny	3	33	1,0	90,7

22. Zalakomár	6	30	0,9	91,6
23. Csapi	3	25	0,7	92,3
További 36 – 25 ha alatti területet szerző – település	51	262	7,7	100,0
Az 59 nyertes település mindösszesen	192	3.420	-	100,0

Megjegyzés: vastagon szedve a városok

8. ábra: A földárverések nyerteseinek lakhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

Megjegyzés: vastagon szedve a városok

A táblázatban szereplő adatok és az ábra információi alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

- A **106 nyertes** árverező a lakcímadatok alapján összesen **59 településen** él, ám a 79 település közigazgatási területéhez tartozó, elárverezett **területek** (3.420 ha) **több mint 2/3-ának**, közel 68%-ának (több mint 2.300 ha-nak) árverési nyertesei mindössze **9! település** – közöttük a megyeszékhely, megyei jogú várossal, Zalaegerszeggel együtt **4! város** – (a nyertes települések alig több mint 15%-a) lakói lettek.
- A **legtöbb területet** – a megyében sikeresen elárverezett állami földterület közel **15%-át**, 21 db birtoktestből álló **511! hektárt**, mintegy **0,6 MrdFt** árajánlattal – a közel 50.000 lelkes, 2006 óta FIDESZ-KDNP vezetésű²³ fontos kormánypárti bázis, közepes megyei jogú város, **Nagykanizsa tizenegy nyertes** árverezője szerezte meg. Közülük a legnagyobb, nem kevesebb, mint **148! ha** – a *Gyümölcskert Zrt.* által 2034-ig bérelt, a gyümölcsöst szántó egyenértékre átszámítva közel 247 ha, vegyes (rét, gyümölcsös és szántó) művelési ágú – szepetneki területre **Németh Ferenc József (1957)** tett kikiáltási áron, versenytárs nélkül, közel **210! mFt** értékben nyertes árajánlatot. Ő egy ingatlan bérbeadó/üzemeltető egyéni vállalkozó, a lakcímükkel megegyező székhelyű, ingatlanhasznosító/forgalmazó családi cégek, a *Medicina Kft.* és az *ABC-Art Kft.* alapító

²³Nagykanizsa polgármesterei (2006-2022): *Marton István* (2006-2010, Fidesz-KDNP); *Cseresnyés Péter* (2010-2014, Fidesz-KDNP); *Dénes Sándor* (2014-2019, Fidesz-KDNP); *Balogh László* (2019-, Fidesz-KDNP).

társtulajdonos vezetője, továbbá vélhetően azonos a *Football Club Nagykanizsa* létesítmény- és technikai vezetőjével. Ő lenne tehát pl. az a nagykanizsai, „helyben élő földműves, kis/közepes családi gazdálkodó”, akit a kormánypropaganda szerint a „Földet a gazdáknak!” program megcélzott! Őt **Ácsék** – az anyja, *Ács Györgyné (1963)* egyéni mezőgazdasági vállalkozó és fia, *Ács Norbert (1990)*, a mezőgazdasági terménynagykereskedő *Princi völgye Mezőgazdasági Szövetkezet* alapító igazgatósági tagja, egy 500 hektáros, intenzív, iparszerű szántóföldi növénytermesztő nagygazda család üzlettárs tagjai, a fiú vezette családi gazdaságuk és cégük, az *Agrár Zóna Kft.* társtulajdonosai – követik, akik együttesen közel **100 ha** saját bérleményű szántóra/gyepre, közel **90 mFt** értékben tettek nyertes árajánlatot. De ugyancsak a város nagy árverési nyertesei között említhető pl. **Kovács Viktor Lajos (1961)**, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, erdőgazdálkodási családi cégek közül a *Kovács - Erdőterv Kft.* alapító társtulajdonos vezetője és a *Kovács és Társai Bt.* volt alapító beltág vezetője, valamint *Miháld-Sárosd* menti *Erdőbirtokossági Társulat* alapító elnöke is (**74 ha**, a gyümölcsöst szántó egyenértékre átszámítva 145 ha; **120 mFt**), továbbá a *Gyümölcskert Zrt.* volt üzlettárs vezetői, *Sipos Gyula (1948)* és *Vuity József (1955)*, akik volt cégük bérleményeiből tettek szántó és gyümölcssterületekre nyertes árajánlatot (**70 ha**, a gyümölcsöst szántó egyenértékre átszámítva 285 ha; **120 mFt**). Az **50 ha alatti** területnagyságra szert tett árverezők között említhető pl. **Kiss Tamás (1952)** ingatlanos egyéni vállalkozó, családi cégek közül az út-/autópálya építő *Agrobau Kanizsa Kft.* jelenlegi és a sertésenyésztő *Farmer Kiss Kft.* volt alapító társtulajdonos vezetője, továbbá a közúti áruszállító *Agrosped Hungary Kft.* alapító vezetője (**50 ha; 64 mFt**), **Anek József** tejhasznú szarvasmarha és galamb tenyésztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó (**38 ha; 48 mFt**) valamint **Szigetvári József (1946)** a megvásárolt területet bérlő *Fűzvölgyi Agrár Zrt.* jogelődje, a *Fűzvölgyi „Egyetértés” Mg. Tsz.* volt elnökhelyettese és a sertésenyésztő *Zalapig-Barnak Kft.* volt ügyvezetője (**20 ha; 20 mFt**) is. **10 ha alatti** területhez további két árverező (*Beke Anikó* és *Kuti Csaba*) jutott az árveréseken. Ők tehát azok a nagykanizsai „földművesek, kis/közepes családi gazdálkodók”, akiket a kormánypropaganda szerint a „Földet a gazdáknak!” program megcélzott!

- A rangsor **második** helyét – a megyében sikeresen elérvezett állami földterület több mint **11%-át**, 16 db birtoktestből álló **384! hektárt**, mintegy **0,6 MrdFt** árajánlattal – a megye 800 lelkes települése, a Zalaegerszegtől 10 km-re fekvő, független vezetésű²⁴ **Búcsúszentlászló** foglalja el. **Két nyertes** árverezője ugyanazon nagygazda család, **Ferkóczák** azonos lakcímű, üzlettárs tagjai, a volt (1998-2002, független) polgármester, *Ferkóczáné Szalai Zsuzsanna (1958)* férje, *Ferkócza János (1953)*, a lakcímükkel megegyező székhelyű családi cégek közül az intenzív, iparszerű szántóföldi növénytermesztő *Agrofónix Kft.* alapító társtulajdonos vezetője és a mezőgazdasági gépkölcsönző, tanácsadó *Vega Bt.* kültagja, volt beltág vezetője, továbbá a vadgazdálkodó *Pongravad Bt.* kültagja és a mezőgazdasági terménynagykereskedő *Zalaszentbalázi Olajos Növények Kft.* társtulajdonosa, valamint fiuk, *Ferkócza Gábor (1987)*, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, az *SZFK Búcsúszentlászló* volt labdarúgója. Ők nyolc település közigazgatási területéhez tartozó 16 db birtoktestre, **384! hektárnyi** állami földterületre tettek – **550! mFt-t** meghaladó értékben – nyertes árajánlatot, ami a megyében elérvezett területek több mint **11%-a**. Ezzel a megyei földárverések legnagyobb nyertesei lettek. Búcsúszentlászlón tehát ők azok a „kis/közepes családi gazdálkodók”, akiket a kormánypropaganda szerint a „Földet a gazdáknak!” program megcélzott!
- A települési rangsor **harmadik** helyét a megye mintegy 1.600 lelkes, 2009-ben városi rangot kapott, független vezetésű²⁵ települése, **Pacsa** foglalja el. Három családhoz tartozó **négy nyertes** árverezője 16 db birtoktestre, **265! hektárnyi** – a gyümölcsösöket szántó egyenértékre átszámítva 375! ha – állami földterületre tett – mintegy **427! mFt** értékben – nyertes árajánlatot, ami a megyében elérvezett területek közel **8%-a**. A település árverési nyerteseinek élén és egyúttal a megyei rangsor kilencedik helyén **Nagy Szabolcs (1973)** közigazgató, tucatnyi hazai és külföldi hatókörű reklám, könyv/folyóirat kiadó, vendéglátó, dohány, élelmiszer, iparcikk, gép, hajó és repülőgép

²⁴*Búcsúszentlászló* polgármesterei (1990-2022): *Józsa Tibor (1990-1998, független); Ferkóczáné Szalai Zsuzsanna (1998-2002; független); Kocsis Éva (2002-2006; független); Molnár Gyula (2006-; független).*

²⁵*Pacsa* polgármesterei (1990-2022): *Csilitý Antal (1990-1994, független); Nagy Kálmán (1994-2002, FKgP-Fidesz); Henczi Zoltán László (2002-2014, független); Kelemen Tamás (2014-, független).*

gyártó/kereskedő, villamosenergia-termelő, ingatlanforgalmazó/kezelő, vízügyi és tanácsadó cégben (köztük pl. a kormány által menedzselte indonéziai útdíjhálózat-kiépítési nagyprojekt-nyertes cég, a *Roatex Ltd. Zrt.*-ben, valamint a *Virginia Dohány Bt.*-ben, stb.) érdekelt, FIDESZ-közeli (*Németh Zsolt*, *Szijjártó Péter*, stb.), erős NER-es kapcsolatrendszerű nagyvállalkozó, a megvásárolt területeket bérlő szőlő- és gyümölcsstermesztő *Golden Garden Invest Kft.* jelenlegi és a *Közép-Zala Gyümölcsse Kft.* volt társtulajdonosa, 2015 – a földvásárlások – óta szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó áll. Ő a település nyertes árverezői által megszerzett összes terület közel **48%-ára, 126! ha-ra** – a gyümölcsösöket szántó egyenértékre átszámítva 237! ha – 6 db birtoktestre tett több mint **300! mFt** értékben nyertes árajánlatot. A település árverési nyerteseinek második helyén **Dobor Gábor** (1969) agrármérnök, növényorvos, vadász, családi cégük, az *Agro-Vad-Ász Kft.* társtulajdonos vezetője, a *Pacsai Mezőgazdasági Zrt.* termelési és kereskedelmi igazgatója, valamint a *Somogy Agrár Invest Zrt.* alapító vezérigazgatója és a *HSM Consulting Group Kft.* ügyvezetője áll. Ő **71 ha-ra, 5 db** birtoktestre tett több mint **52 mFt** értékben nyertes árajánlatot. A település árverési nyerteseinek harmadik helyén **Salamonék**, apa és fia, egy gazdálkodó család üzlettárs tagjai, családi cégük, a megvásárolt területet bérlő, szántóföldi növénytermesztő és állattenyésztő *Sala-Tó Kft.* társtulajdonos vezetői állnak. Ők: *Salamon Sándor* (1949), az apa, fémmegmunkáló, kazángyártó egyéni vállalkozó, családi cégük, a megvásárolt területet bérlő, szántóföldi növénytermesztő és állattenyésztő *Sala-Tó Kft.* alapító társtulajdonos vezetője, valamint üzlettárs fia, *Salamon Sándor Zsolt* (1976) szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, családi cégük, a megvásárolt területet bérlő, szántóföldi növénytermesztő és állattenyésztő *Sala-Tó Kft.* vezetője, és az *Aranyrepce Kft.*, akik együttesen **68 ha-ra, 5 db** birtoktestre tettek **74 mFt** értékben nyertes árajánlatot. Ők tehát azok a pacsai „kis/közepes családi gazdálkodók”, akiket a kormány „Földet a gazdáknak!” programja megcélzott!

- A települési rangsor **negyedik** helyét – a megyében sikeresen elérvezett állami földterület közel **8%-át**, 5 db birtoktestből álló **261! hektárt**, mintegy **0,6 MrdFt** árajánlattal – a mintegy 60.000 lelkes, 1994 óta fontos Fidesz-KDNP²⁶ bázisnak számító megyei jogú város, megyeszékhely, **Zalaegerszeg** foglalja el. **Négy nyertes** árverezője közülük a legnagyobb, nem kevesebb, mint **245! ha** szántó, illetve erdő művelési ágú területre **Végh Róbert** (1970) tett kikiáltási áron, versenytárs nélkül, mintegy **221! mFt** értékben nyertes árajánlatot. Ezzel a megyei rangsor harmadik helyére került. Ő egy sertésenyésztő egyéni vállalkozó, sertésleppellel, takarmánykeverővel, vágóhíddal, feldolgozó üzemmel és kiskereskedelmi egységekkel rendelkező, kormányközeli, MAGOSZ-os agrár/élelmiszeripari nagyvállalkozó család üzlettárs tagja, az édesapja, *Végh Ferenc*, az egykori sertésenyésztő *Zalapig Kft.* volt társtulajdonos vezetője által alapított, a *Vidékfejlesztési Program* keretében az elmúlt öt évben több száz millió Ft nagyságrendű fejlesztési támogatásban részesült *Végh Farm Csoport* társtulajdonosa, a csoporthoz tartozó egyik közös cégük, a lakcímükkel megegyező székhelyű, sertésenyésztő *Végh Farm Zala Kft.* társtulajdonos vezetője. Ő lenne tehát pl. az a zalaegerszegi, „kis/közepes családi gazdálkodó”, akit a kormánypropaganda szerint a „Földet a gazdáknak!” program megcélzott! Rajta kívül további három árverező (*Bíró László*, *Takács Imre* és *Zsuppányi Sándor István*) jutott együttesen mindössze **15 ha** területhez **13 mFt** nyertes árajánlattal az árveréseken.
- Végül a települési rangsor **ötödik** helyét – ugyancsak 250 ha feletti területtel – a megye Zalaegerszegi járásának mintegy 900 lelkes, független vezetésű²⁷ községe, **Pókaszeptk** foglalja el. **Három nyertes** árverezője közül kettő ugyanazon nagygazda család, **Pintérek** azonos lakcímű, üzlettárs tagja. Ők – a családfő, *Pintér Sándor Ottó* (1951), a megvásárolt területet bérlő, tejhasznú szarvasmarha tenyésztő és szántóföldi növénytermesztő *Zal-Agro Zrt.* igazgatósági tagja, a cég főrésztvényesének, a szántóföldi növénytermesztő *Zalagrár Kft.*-nek társtulajdonos cégvezetője, továbbá az *Agrár és Ipari Kft.* jelenlegi, valamint a *Zalaexport Kft.* volt ügyvezetője és azonos lakcímű felesége, *Pintér Sándor Ottóné* – a Zala megyei földárveréseken Pókaszeptk és további három település közigazgatási területéhez tartozó 5 db birtoktestre, **248! hektárnyi** állami

²⁶Zalaegerszeg polgármesterei (1990-2022): *Bogár Imre* (1990-1994, SZDSZ); *dr. Gyimesi Endre* (1994-2010, Fidesz-KDNP); *Gyutai Csaba* (2010-2014, Fidesz-KDNP); *Balajcz Zoltán* (2014-, Fidesz-KDNP).

²⁷Pókaszeptk polgármesterei (1990-2022): *Vitai Sándorné* (1990-1994, független); *Darázsai Zsolt* (1994-2002, független); *Tóth András* (2002-, független).

földterületre, zömében erdőkre és szántókra tettek **380! mFt**-t meghaladó értékben nyertes árajánlatot, ami a megyében elérvezett területek több mint **7%-a**. Ezzel a megyei földárverések második legnagyobb nyertesei lettek. A családfő ezen felül a **Vas megyei** árveréseken ugyancsak a Zal-Agro Zrt. bérleményeiből 2 db, szántó, illetve erdő művelési ágú, **86,1 ha** összterületű termőföldre tett **160 mFt** értékben nyertes árajánlatot, így a család összesen mintegy **540! mFt** nyertes árajánlattal a saját cégük által bérelt közel **350! ha** állami terület tulajdonjogát szerezte meg. Pókaszeptken tehát ők azok a „kis/közepes családi gazdálkodók”, akiket a kormánypropaganda szerint a „Földet a gazdáknak!” program megcélzott! Rajta kívül csupán egy árverező, Balaskó Ferenc tudott mindössze **5 ha** területre **4 mFt** értékben nyertes árajánlatot tenni az árveréseken.

- **Ez az 5** – árverezői révén több mint 250 ha területhez jutott – **vezető település**, köztük a megyeszékhely és két további város, 24 nyertes árverezője révén tehát összesen 64 db birtoktestből álló **1.673 ha** állami földterületre tett nyertes árajánlatot, ami a megyében elérvezett **összes terület közel fele**.
- Az elérvezett területekből **25-200 hektár** termőföldre további **18 település** – köztük a fővárossal együtt újabb **3 város** – csökkenő területi sorrendben a Veszprém megyei Sümege, Zalaszentmihály, Kisbucsa, Hahót, Batyk, Gelse, Szeptenek, Pátka, Bak, Tekenye, Becsehely, Lenti, Budapest, Eszteregnye, Cserszegtomaj, Kerecseny, Zalacomár és Csapi – árverezői tettek nyertes árajánlatot.
- Az 59 nyertes település közül a felsorolt **23 vezető település** szerezte meg tehát nyertes árverezői révén a megye dobra vert állami területeinek több mint **92%-át**, 3.158 hektárt. Ezen legnagyobb nyertes települések között találunk a **fővárossal** és a **megyeszékhellyel** együtt **6 kis- illetve közepes várost**. Úgy tűnik tehát, hogy **ebben a megyében sem** elsősorban a **falvak és tanyák népéről** szólt a „Földet a gazdáknak!” program, hiszen tökeerős **városlakók** szereztek meg a sikeresen elérvezett területek közel **40%-át!**

4. Lakhely – birtoktest távolságok, avagy a „helybeli földművesség” megyei példái

Az árverési nyertesek többsége nemcsak, hogy nem „helybeli”, hanem közülük jónéhánynak a Kormány internetes felületén, az NFA (2019-től NFK) hivatalos honlapján közzétett – mára onnan is eltüntetett, ám még idejében letöltött – árverezési címe, azaz **lakhely/cége székhelye és a megszerzett földterület közti távolság gyakran** a kormányhatározatban rögzített **20 km-t is meghaladja**. Arra vonatkozóan, hogy nem egyedi esetekről van szó, a **18. táblázat** adatai hoznak megyei példákat.

18. táblázat: A 20 km-t meghaladó lakcím/árverezési cím – birtoktest távolság Zala megyei példái (2015. november 15. – 2016. július 31.)

A nyertes árverezők lak-/árverési címe	A megadott címen található ingatlan ²⁸	A birtoktest fekvése szerinti település		A birtoktest	
		neve (birtoktestek száma) (db) ²⁹	távolsága a lakcím-től (km)	területe (ha)	vételára (mFt)
1118 Budapest Ménesi u. 32. 2. em. 8. a.	Belbudai, Gellérthegyi, társasházi lakás	Szalapa	178	43,8	90,3
8394 Alsópáhok Fő u. 147.	Új, nagy, exkluzív, kertés családi ház	Balatonmagyaród	21	14,1	14,1
8877 Tornyiszentmiklós Kossuth u. 134	Új, hagyományos, kertés családi ház	Szijártóháza	23	6,3	4,7
8900 Zalaegerszeg Becsali u. 20.	Új, nagy, exkluzív, kertés családi ház	Pakod	23	61,0	58,4
		Zalabér	27	184,3	162,8
8925 Búcsúszentlászló Széchenyi u. 49/c. (2 fő)	Új, nagy, kertés családi ház	Hahót (4 db)	22	62,4	106,9
		Kerecseny (2 db)	28	108,1	181,4
		Kilimán	23	45,2	79,7
		Zalaszentbalázs (2 db)	29	21,6	23,2
8926 Kisbucsa Dózsa Gy. u. 17.	A Kisbucsa Szociális Szövetkezet székhelye	Alsórajk	26	36,3	31,1
		Felsőrajk (2 db)	23	111,4	144,3
8932 Pókaszeptk Batsányi u. 9.	Új, nagy, kertés családi ház	Szalapa	21	56,6	67,4
8945 Bak Petőfi u. 11/A	Kertés családi ház	Pölöskefő	22	3,6	4,4
8945 Bak Petőfi u. 16.	Kertés családi ház	Szentpéterúr	21	5,9	4,5
8 település, 9 lakcím/árverezési cím, 10 nyertes árverező, átlag/összesen		13 település (20 db)	24	760,6	973,2

²⁸A megadott címen található ingatlan a Google utcakép szerint.

²⁹Ahol nincs zárójeles adat, ott 1 db birtoktest szerepel.

A fenti **18. táblázat** tehát azon települések és lakcímek felsorolását tartalmazza, amelyek esetében a nyertes árverező hivatalos lakhelye vagy árverésre jogosító cége székhelye/telephelye és az árverésen elnyert birtoktest közti távolságok **megaladják a 20 km-t**. Ezek távolság-kategóriák szerinti megoszlását a **18/a táblázat** foglalja össze.

18/a. táblázat: A lakhelytől 20 km-nél nagyobb távolságban elhelyezkedő birtoktestek távolság-kategóriák szerinti megoszlása (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Távolság-kategóriák (km)	Birtoktestek száma (db)	Birtoktestek száma (%)	Birtoktestek összterülete (ha)	Birtoktestek összterülete (%)
21 - 25	13	6,8	366,5	10,7
26 - 30	6	3,1	350,3	10,2
30 -	1	0,5	43,8	1,3
20 km felett összesen	20	10,4	760,6	22,2
Mindösszesen	192	100,0	3.420	100,0

Ezek alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők:

- A megyében elárverezett 3.420 hektár állami földterületből **761 hektárt**, az összes terület több mint **22%-át**, azaz minden ötödik hektárt nemcsak, hogy nem helybeliek, hanem **a birtoktesttől 20 km-nél nagyobb – átlagosan 24 km – távolságban lakó, 10 nyertes licitáló – az összes (106 fő) sikeresen árverező 9,4%-a – szerezte meg.**
- Ez a távolság **7 db** birtoktest (394 ha) esetében a **25 km-t** is meghaladta, közülük **1 db** birtoktest (44 ha) pedig nem kevesebb, mint **178! km** távolságban helyezkedik el a területet elnyerő budapesti lakhelyétől, illetve árverezésre jogosító címétől.
- Egy **birtoktest** átlagos területnagysága ebben a „*távnyertes*” körben **38 hektár**, ami a megyében sikeresen elárverezett birtoktestek 17,8 hektáros átlagméretének több mint duplája. Egy nyertes árverező ebben a körben átlagosan 2 db birtoktestre tett nyertes árajánlatot, így az egy nyertes **árverezőre** jutó átlagterület a megyei átlagnál (32,3 ha-nál) lényegesen nagyobb, annak több mint kétszerese, **76,1 hektár**.
- **A nyertes árajánlatok** összege ebben a körben több mint **973 mFt** volt. A fenti árverési nyertesek egy-egy **birtoktestre átlagosan közel 49 millió Ft-ot** szántak, és így az egy nyertes **árverező** által földvásárlásra fordított átlagos összeg mintegy **98 millió Ft** volt.
- Az átlag azonban itt is nagy eltéréseket takar, hiszen pl. olyan nyertes „*távárverező*” is akadt (**Végh Róbert** (1970) sertésenyésztő egyéni vállalkozó, sertéslellel, takarmánykeverővel, vágóhíddal, feldolgozó üzemmel és kiskereskedelmi egységekkel rendelkező, kormányközeli, MAGOSZ-os agrár/élelmiszeripari nagyvállalkozó család üzlettárs tagja, az édesapja, *Végh Ferenc*, az egykori sertésenyésztő *Zalapig Kft.* volt társtulajdonos vezetője által alapított, a *Vidékfejlesztési Program* keretében az elmúlt öt évben több száz millió Ft nagyságrendű fejlesztési támogatásban részesült *Végh Farm Csoport* társtulajdonosa, a csoporthoz tartozó egyik közös cégük, a lakcímükkel megegyező székhelyű, sertésenyésztő *Végh Farm Zala Kft.* társtulajdonos vezetője), aki közel **164! millió Ft-ot** ajánlott egy Zalabéren, zalaegerszegi lakcímétől 27 km távolságban lévő, közel 185 ha-os erdőterületért. Ugyan melyik kis/közepes családi gazdaság, helybeli gazdálkodó család tudna mezőgazdasági tevékenységéből ekkora összegeket földvásárlásra fordítani?

A „*távnyertes helybeli földművesek*”, illetve feltételezhető strómanjaik anyagi helyzetét külön is érdemes lenne vizsgálni. Persze azt jól jellemezheti az is, hogy az általuk megadott, árverezésre jogosító fenti **címek** esetén két **nem akármilyen** – luxus, illetve igen szerény – lakóingatlanokat is takarnak.

E lakhely-birtoktest távolságelemzés **sarokszámait** a **19. táblázat** foglalja össze és a **9. ábra** szemlélteti.

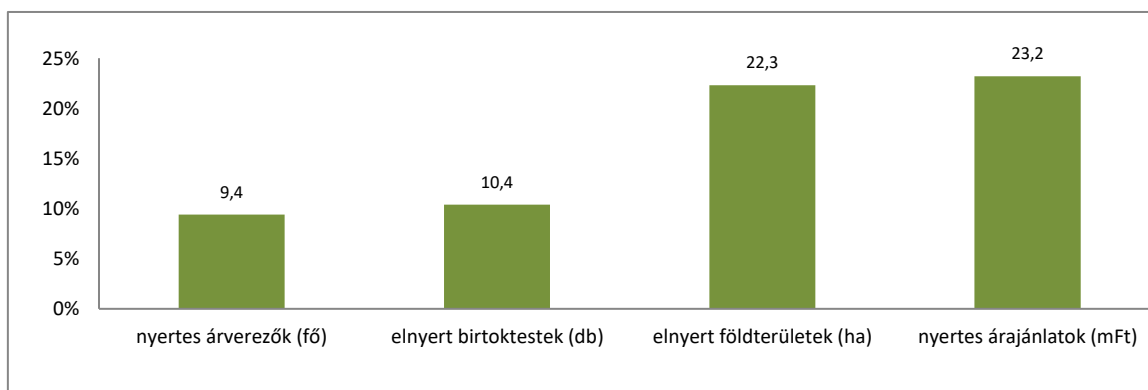
Mindezek ismeretében tényként állapíthatjuk tehát meg: **Zala megyében**, a 2015. november 15. – 2016. július 31. közötti időszakban, három lépcsőben elárverezett 3.420 hektár állami földterületből nem kevesebb, mint 761 hektárt, **22,3%-ot** nemcsak, hogy nem helybeliek, hanem **a birtoktesttől 20 km-nél nagyobb –**

átlagosan 24 km – távolságban lakó, 10 nyertes licitáló – az összes (106 fő) sikeresen árverező 9,4%-a – **szerezte meg.** E „távárverezők”, „távnyertes helybeli földművesek” így – zömében versenytárs és licit nélkül – 20 db birtoktestre tettek nyertes árajánlatot, ami az összes (192 db) dobra vert birtoktest 10,4%-a, az értük kifizetett összeg pedig az összes nyertes árajánlat 23,2%-a.

19. táblázat: A 20 km-t meghaladó lakhely – birtoktest távolságok sarokszámai
(2015. november 15. – 2016. július 31.)

Az elért birtoktestek	Összesen	20 km-en kívül	Arány (%)
- nyertesek (fő)	106	10	9,4
- száma (db)	192	20	10,4
- összterülete (ha)	3.420	761	22,3
- összes nyertes árajánlat (mFt)	4.203	973	23,2

9. ábra: A 20 km-en kívüli lakcímmel/árverezési címmel rendelkező nyertesek, az általuk elnyert birtoktestek, területek és nyertes árajánlatok arányszámai (%)

Hogy miként is lehet pl. ez a 10 nyertes árverező „helybeli földműves”, arra az sem ad elfogadható magyarázatot, hogy – a tárcsa érvelése szerint³⁰ – **különböző módokon, a „tartózkodási helynek”, illetve a „saját cég székhelyének”** a címével is **lehet árverezési jogosultságot szerezni.** Attól ugyanis a nyertes még nem válik helybelivé, de még csak 20 km-en belüli lakhelyűvé sem, hogy a birtoktest fekvése szerinti település 20 km-es körzetében „tartózkodik” vagy itt van egy olyan cég székhelye, amelyben résztulajdona van. Ráadásul a megadott címek ilyen típusú megjelölése, megkülönböztetése nem is szerepelt az NFA (2019-től NFK) honlapján, ahonnan azóta ezek az adatok el is tűntek, és csupán a szerencsének, valamint a ténymegsemmisítő kormányzati szándékok előrelátásának köszönhetően még időben letöltésre kerültek. Zala megye aprófalvas területein egyébként a 20 km-es távolság is kérdéses, hiszen ez akár 4-5 települési távoldagot is jelenthet a nyertes árverező lakhelye és aközött a település között, amelynek közigazgatási területén található az elnyert birtoktest. Az már csak hab a tortán, hogy azt pedig már senki nem tartja számon: a nyertes árverező a föld megszerzését követően vajon azon a címen marad-e, amely feljogosította az árverésen való részvételre.

Mindez világosan **rámutat a szabályozás abszurditására.** Ki lehetett tehát nézni az országban bárhol földterületeket, majd egy legalább 3 éve 20 km-en belül működő mezőgazdasági főprofilú – akár alvó vagy bedőlt – céget legalább 25 % tulajdonrészrel megszerezve, annak bármilyen foglalkozású és lakhelyű tulajdonosaként felkerülve a földművesek árverésre jogosító listájára, a cég székhelyén vagy telephelyén „helyi földművessé” válva, el lehetett vinni a földet az adott településen élő, ténylegesen ott gazdálkodó családok elől. De ehhez akár a település jegyzője által a „tartózkodási helyről” kiállított igazolás is elégséges lehetett, és akár nem is kellett sohasem járni a föld fekvése szerinti településen. Minderről a közvélemény persze mit sem tud, a kormányzati kommunikáció erről mélyen hallgat, így ez a földforgalmi törvényben kódolt arcátlan szabályozás **a közvélemény tökéletes megtévesztésének** – a kormányzati propaganda által tudatosan fel is használt – **lehetőségét kínálja.**

³⁰Tárcaérvelés, pl.: <http://www.agrotrend.hu/hireink/csuszatasokat-tartalmaz-az-angyan-jelentes>

5. Bérleti viszonyok I – földbérleti kategóriák, területi arányok

A nyertes árverezők és az általuk megszerzett birtoktestek bérleti viszonyainak elemzése szintén érdekes összefüggésekre, kapcsolatokra deríthet fényt. Az elemzés „I. Alapvetések”³¹ részében leírtak szerint ugyanis más és más a helyzet, ha a nyertes árverező a saját maga, saját cége, közvetlen rokonsága, üzlettársa vagy azok cége bérleményeit vagy e körön kívüli, külső magánszemély, illetve cég bérleményeit szerzi meg.

- **Ha a nyertes árverező saját maga, cége vagy rokoni, üzlettársi köre bérelt földjét** – akár elővásárlási jogával élve licitálás nélkül – **vásárolja meg**, akkor az eddigi – gyakorta botrányos – állami földbérleti pályázatok³² gazdálkodni alig akaró, a földalapú támogatásokra továbbá az előre megtudott privatizációban érvényesülő elővásárlási jogra és a majdani vásárláshoz nyújtandó rendkívül kedvezményes állami hitelre spekuláló, „politika-közeli” nyerteseinek ajándékozzuk nemzeti vagyunk stratégiai maradványát. Ezzel ráadásul a korábbi bérlő új tulajdonos azok alól a – pl. állattartási, fejlesztési vagy földhasználati – kötelezettségek alól is mentesül, amelyek formális vállalása révén jutott az állami föld bérlési jogához.
- **Ha a nyertes árverező tőle független magánszemély vagy cég által bérelt földet vásárol**, akkor – a kormányzati kommunikációval szemben – nem azé lesz a föld, aki megműveli, sőt aki megműveli, az még bizonytalanabb helyzetbe kerülhet, vagy akár le is szorulhat a bérelt földjéről, mert az új magántulajdonos a tulajdonosváltás okán – a 2015. decemberi törvénymódosítás nyomán – megváltoztathatja a Magyar Állammal korábban kötött bérleti szerződés tartalmát, és pl. olyan mértékben emelheti a földbérleti díjat, amit már aligha lehet kigazdálkodni.

E viszonyok megállapításához az **OPTEN cégadatbázis**³³ használtam. Segítségével a céghálók és a személyi kapcsolatok is pontosabban meghatározhatók voltak. Ebből kiindulva az adatokat a fenti, fő bérleti kategóriák szerint rendeztem, és vizsgáltam a földbérlő – nyertes árverező kapcsolatokat.

Ezen túl **sok helyi információt** is kaptam, amelyek szintén segítettek e kapcsolati viszonyok feltárásában. Hálás köszönet ezért mindazoknak, akik ezzel is segítették a munkámat.

A **106 nyertes árverező** által megszerzett Zala megyei állami földterületek bérleti viszonyait a **11/2. melléklet** tartalmazza. Ezek összegzett eredményeit, sarokszámait, a megvásárolt földterületek bérleti kategóriák szerinti megoszlását a **20. táblázat** foglalja össze, és a **10. ábra** szemlélteti.

20. táblázat: A Zala megyei árveréseken elnyert földterületek bérleti kategóriák szerinti megoszlása (2015. november 15. – 2016. július 31.)

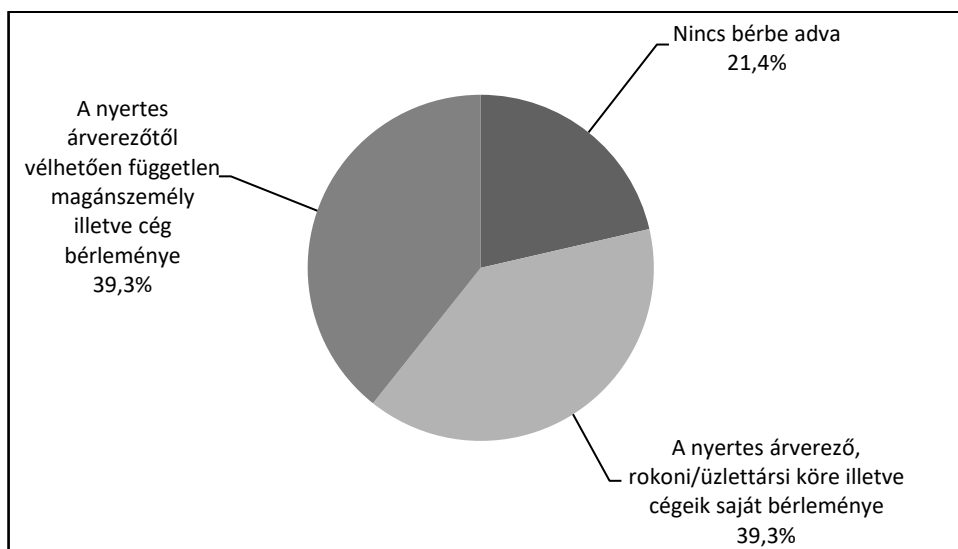
A megvásárolt föld	A bérleti kategória területe	
	(ha)	(%)
nincs bérbé adva	731	21,4
a földvásárló saját bérleménye	644	18,8
a földvásárló közvetlen rokoni, üzlettársi körének bérleménye	18	0,5
a földvásárló saját, ill. közvetlen rokoni, üzlettársi köre cégének bérleménye	682	20,0
saját bérlemény összesen	1.344	39,3
más természetes személy bérleménye	370	10,8
más cég bérleménye	975	28,5
külső bérlemény összesen	1.345	39,3
mindösszesen	3.420	100,0

³¹I.) *Alapvetések*, pl.: <http://blog.atlatszo.hu/2015/12/foldarveresek-itt-a-legujabb-angyan-jelentes/>
<http://greenfo.hu/hirek/2015/12/25/allami-foldprivatizacio-intezmenyesített-foldrablas-2015>
<http://nol.hu/belfold/nem-orom-hogy-igazam-lett-1586437> <http://nol.hu/belfold/angyan-jozsef-ujra-borit-1585643>
http://alfahir.hu/angyan_jozsef_ez_egy_uj_gyarmatositasi_folyamat_amit_onnek_is_tudnia_kell_a_foldprivatizaciorol

³²Állami földbérleti pályázatok: http://kielegyenafold.hu/angyan_jelentesek.php?id=12180

³³OPTEN cégadatbázis: <https://www.opten.hu/cegtar/kereso/kapcsolt>

10. ábra: Az árveréseken elnyert földterületek fő bérleti kategóriák szerinti megoszlása (%)
(2015. november 15. – 2016. július 31.)

Az elárverezett földek bérleti viszonyaira vonatkozó adatok elemzése alapján kialakított három bérleti kategóriával kapcsolatban az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- **1. kategória** - A 3.420 ha elárverezett Zala megyei állami földterület 21,4%-a, **731 ha nem volt** az árverezés időszakában **bérbe adva**, közel 80%-a viszont hosszabb-rövidebb, az árverés idején 1-20 éves hátralevő futamidejű szerződéssel bérbe adott, azaz nem az állam, hanem a bérlők által művelt terület. (Irrelevánsok tehát azok a kormányzati kijelentések, amelyek azzal próbálták indokolni a földvagyon eladását, hogy az állam annak rossz gazdája, az állami cégeket – **Lázár János** akkori kancelláriaminiszter szavaival – „*az MSZP-s korszakban az MSZP-s, a FIDESZ-es korszakban a FIDESZ-es management szétlopja*”. Ez persze – ha ő maga mondja – önmagában igaz lehet, ám az állami földekre nem vonatkoztatható.)³⁴ **47 fő** részben vagy egészben ilyen bérlő nélküli, szabad területekre tett nyertes árajánlatot.
- **2. kategória** - Az elárverezett területek közel négytizede, nem kevesebb, mint **1.344 ha** (39,3%) esetében a nyertes árverezők **saját bérleményükre** tettek nyertes árajánlatot. Ezen belül a földvásárló saját, ill. közvetlen rokon, üzlettársi köre cégének bérleménye (682 ha, 20%) tette ki a legnagyobb hányadot. Ezt követte a nyertes árverező, mint magánszemély által bérelt terület (644 ha, 18,8%). Végül e kategóriában a legkisebb területet (18 ha, 0,5%) azok a birtoktestek adták, amelyeknél az árverező a közvetlen rokon, üzlettársi köre személyes bérleményére tett nyertes árajánlatot. Ezek az állami földbérletek zömében 2012 és 2016. között keletkeztek, és így kétséget kizáróan előkészítették a helyzetbe hozott bérlők tulajdonszerzését, az „**előbb bérbe, majd tulajdonba**” adási koncepció megvalósítását. **49 fő** részben vagy egészben ilyen saját bérleményű területekre tett nyertes árajánlatot.
- **3. kategória** – Az elárverezett területekből ugyancsak nagy hányad, nem kevesebb, mint **1.345 ha** (39,3%) esetében a nyertes árverezők **külső bérleményre** licitáltak sikerrel. E legnagyobb kategórián belül a külső – a nyertes árverezőtől vélhetően független – cégek által bérelt területek (975 ha, 28,5%) tették ki a legnagyobb hányadot. A sort a külső – a nyertes árverezőtől vélhetően független – magánszemélyek bérleményei (370 ha, 10,8%) zárják. **29 fő** részben vagy egészben ilyen külső bérleményű területekre tett nyertes árajánlatot.

6. Bérleti viszonyok II. – földbérlők, nyertes árverezők és kapcsolataik

Érdemes azt is külön megvizsgálni, hogy **kik is bérlik** az áruba bocsátott, majd elárverezett állami földterületeket. A legnagyobb bérlők és meghirdetett/elárverezett állami területeik áttekintését a **21. és 22. táblázat** foglalja össze, bérelt területeik arányait pedig a **11. ábra** szemlélteti.

³⁴Lázár János – az állami cégeket „szétlopják”: http://mandiner.hu/cikk/20151006_lazar_a_fideszes_menedzment_is_szetlopna_az_allami_cegeket

21. táblázat: A meghirdetett állami földterületek legnagyobb – 200 ha feletti – bérlői

A föld bérlője	A bérelt föld				A bérlet		
	területe		aranykorona értéke		éves díja		lejárt
	(ha)	(%)	(Ak)	(Ak/ha)	(Ft/Ak)	(mFt)	(év)
1. Zal-Agro Zrt.	703	17,0	11.672	16,6	1.250	14,6	2030
2. Gyümölcskert Zrt.	424	10,2	14.994	35,4	1.250-1.350	19,0	2016-2034
3. Biogáz Zalaszentmihály Kft.	271	6,5	5.296	19,5	1.250	6,6	2016-2035
A 200 ha feletti 3 bérlő összesen	1.398	33,7	31.962	22,9	1.250-1.350	40,2	2016-2035
További 73 bérlő	1.862	44,9	36.151	19,4	1.250-1.350	46,1	2015-2036
Az összes 76 bérlő összesen	3.260	78,6	68.113	20,9	1.250-1.350	86,1	2015-2036
Nincs bérbe adva	888	21,4	14.527	16,4	-	-	-
Mindösszesen	4.148	100,0	82.640	19,9	1.250-1.350	86,1	2015-2036

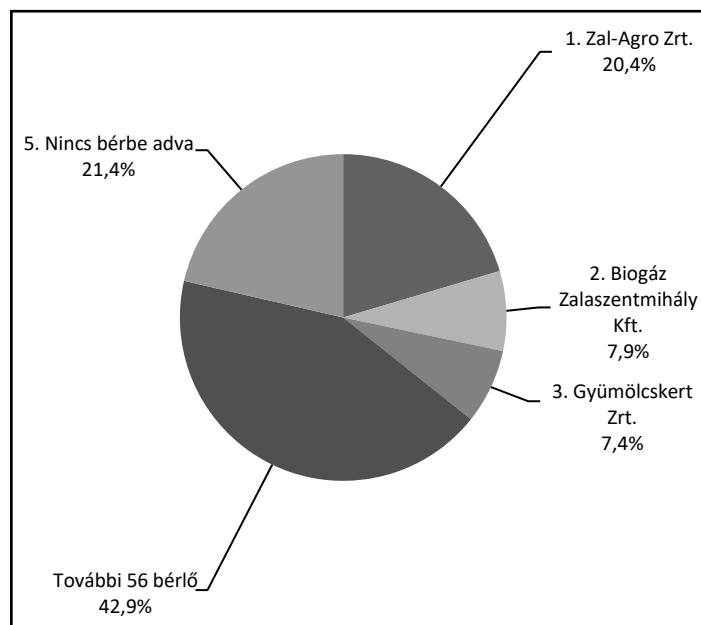
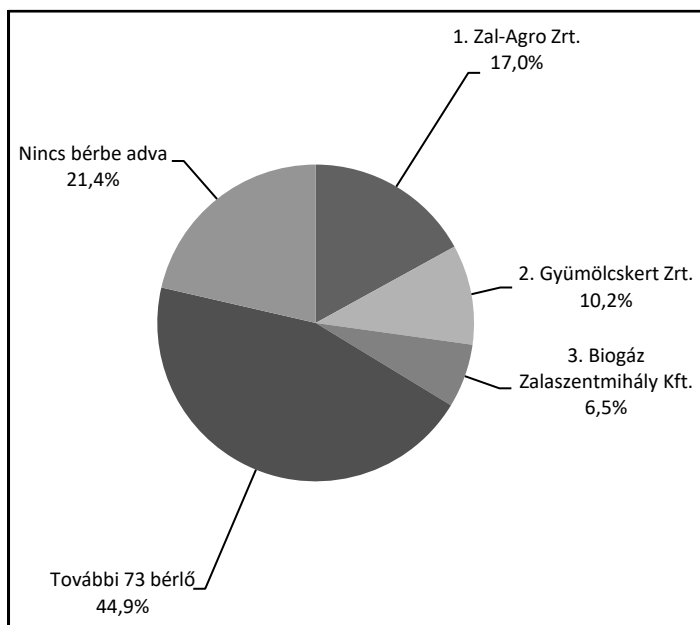
Megjegyzés: *barna kiemeléssel az a nagy bérlő szerepel, akinél az elárverezett terület megegyezik a meghirdetettel*

22. táblázat: A sikeresen elárverezett állami földterületek legnagyobb – 200 ha feletti – bérlői

A föld bérlője	A bérelt föld				A bérlet		
	területe		aranykorona értéke		éves díja		lejárt
	(ha)	(%)	(Ak)	(Ak/ha)	(Ft/Ak)	(mFt)	(év)
1. Zal-Agro Zrt.	699	20,4	11.512	16,5	1.250	14,4	2030
2. Biogáz Zalaszentmihály Kft.	271	7,9	5.296	19,5	1.250	6,6	2016-2035
3. Gyümölcskert Zrt.	253	7,4	8.435	33,3	1.250-1.350	10,8	2016-2034
A 200 ha feletti 3 bérlő összesen	1.223	35,7	25.243	20,6	1.250-1.350	31,8	2016-2035
További 56 bérlő összesen	1.466	42,9	29.034	19,8	1.250-1.350	36,8	2015-2036
Az összes 59 bérlő összesen	2.689	78,6	54.277	20,2	1.250-1.350	68,6	2015-2036
Nincs bérbe adva	731	21,4	12.471	17,1	-	-	-
Mindösszesen	3.420	100,0	66.748	19,5	1.250-1.350	68,6	2015-2036

Megjegyzés: *barna kiemeléssel az a nagy bérlő szerepel, akinél az elárverezett terület megegyezik a meghirdetettel*

11. ábra: A meghirdetett, illetve elárverezett földterületek legnagyobb – 200 ha feletti – bérlői (arány %) a) meghirdetett földterület (ha) b) elárverezett földterület (ha)

A megyében meghirdetett 4.148 ha állami földterületet összesen **76 cég, illetve magánszemély** bérl, ám több mint **egyharmadát** mindössze **3 érdekeltség** bérleményei adják. Közülük az egyik bérlő meghirdetett területei teljes egészében elkelték, és az össze meghirdetett területből is mindössze 728 ha-ra nem érkezett érvényes nyertes árajánlat. A végül eredményesen **elárverezett** 3.420 ha földterületet **59 cég, illetve magánszemély** bérl, ám ennek közel **36%-át** ugyanaz a **3 földhasználó** cég bérleményei adják.

Az, hogy mely cégek, illetve magánszemélyek bérleményeit bocsátották árverésre, az a jelekből ítélve e megyében is leginkább attól függhetett, hogy **milyen viszonyt ápolnak a jelenleg kormányzó FIDESZ vezető köreivel.**

Lássuk hát a **legnagyobb** – 200 ha feletti – **bérlőket**, árverésre bocsátott területeiket és az azokra nyertes árajánlatot tevő legnagyobb vásárlókat.

- A **meghirdetett** és a sikeresen **elárverezett** állami földterületek legnagyobb megyei bérlői listájának **élén** a szántóföldi növénytermesztő és tejhasznú szarvasmarha tenyésztés főtevékenységű **Zal-Agro Zrt.** (8796 Túrje, Zsigmondháza major 1.)³⁵ áll. A részvénytársaság 1993 július 1-én alakult a *Zalaszentgróti Állami Tangazdaság* jogutódjaként. Az éves árbevétele meghaladja a milliárdos nagyságrendet. Jelenleg 68 főt foglalkoztat, mintegy 2000 ha – zömében az államtól bérelt – területen gazdálkodik. A gazdasági társaságnak az államtól – még az MSZP kormánytól, közvetlenül a kormányváltás előtt, 2010 kora tavaszán – 2030-ig bérelt Zala megyei területeiből **18 db** birtoktestet, **703 ha-t** bocsátottak **árverésre**. Ez a kalapács alá került megyei terület **17%-a**. Ebből az árverésre bocsátott területből **17 db** birtoktest, **699 ha** gazdára is talált, ami a meghirdetett területének több mint **99%-a**, és az elkelt összes megyei terület több mint **20%-át** e cég állami földbérleményei adják. Azokat **7 családi érdekességhez** tartozó **9 nyertes árverező** szerezte meg. A **cég** volt vagy jelenlegi **vezetői** közül **Pintérek (248! ha; 381! mFt)** – a *Zal-Agro Zrt.* igazgatósági tagja, a cég főrészesének, a szántóföldi növénytermesztő *Zalagrár Kft*-nek a társtulajdonos cégvezetője, **Pintér Sándor Ottó (1951)** és azonos lakcímű felesége, **Pintér Sándor Ottóné** – tettek Pókaszeptekről a legnagyobb területre nyertes árajánlatot. Ezzel a cég elárverezett területeinek több mint **35%-át** megszerezték. **A cégtől** – vélhetően – **független, külső nyertes árverezők** közül a társaság bérleményeiből **legnagyobb** területre **Bódai Miklós (1982)**³⁶ fiatal gazda, 2015 óta szarvasmarhatenyésztő és szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, műanyagfeldolgozó és csomagolóanyaggyártó családi cégeik, a *Bódai Műanyag Kft.* és a *Light Plastik Kft.* volt társtulajdonos vezetője, valamint a villamosenergia- termelő és -értékesítő *Solar Power Invest Kft.* volt alapító vezetője (**155! ha; 168! mFt**) tett Sümegről nyertes árajánlatot. Őt **Litvai Gábor (1973)**, Batyk polgármester (független), sertésenyésztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, két német tulajdonú cég, a tejhasznú szarvasmarhatenyésztő *Magral Meat Kft.* és az erdőgazdálkodó *Magral Limousin Kft.* társtulajdonos vezetője követi (**87 ha; 96 mFt**). Ugyancsak a cég területeinek nagy nyertes árverezői között található továbbá **Szabó Győző (1958)** nagygazda, sertés- és baromfitenyésztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, családi gazdaságuk és cégük, a szántóföldi növénytermesztő *Royal-Farm Kft.* alapító társtulajdonos vezetője, valamint a *Zalaszentbalázi Olajos Növények Kft.* társtulajdonosa, az élőállat nagykereskedő *Sertésmester Szövetkezet* volt alapító igazgatósági tagja Zalaszentgrót-Tekenyéről (**68 ha; 81 mFt**), **Végh Róbert (1970)**, sertésenyésztő egyéni vállalkozó, sertésleppel, takarmánykeverővel, vágóhíddal, feldolgozó üzemmel és kiskereskedelmi egységekkel rendelkező, kormányközei, MAGOSZ-os agrár/élelmiszeripari nagyvállalkozó család üzlettárs tagja, a *Vidékfejlesztési Program* keretében az elmúlt öt évben több száz millió Ft nagyságrendű fejlesztési támogatásban részesült *Végh Farm Csoport* társtulajdonosa, a csoporthoz tartozó egyik közös cégük, a lakcímükkel megegyező székhelyű, sertésenyésztő *Végh Farm Zala Kft.* társtulajdonos vezetője Zalaegerszegről (**61 ha; 58 mFt**), mint ahogy pl. **Geigerék (58 ha; 109 mFt)**, azonos lakcímű, eltérő árverezési című, azonos időpontban és egyaránt a cég bérleményeire árverező közvetlen családtagok, . **dr. Geiger Ferenc** (árverezési cím: 8796 Túrje Öreghegy 169/2., lakcím: 1118 Budapest Ménesi u. 32.) családi gazdálkodó, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, valamint **dr. Geiger József** (1118 Budapest Ménesi u. 32.) ügyvéd, a *dr. Geiger József Ügyvédi Iroda* tulajdonos vezetője, egyéni vállalkozó. **A kisebb** területhez jutott nyertes árverezők között említhető pl. **Halek László (19 ha; 31 mFt)**, ingatlanos és gépjármű-kereskedő, 2006 óta Pakod polgármestere, vagy pl. **Baksa Zoltán (4 ha; 7 mFt)** is Zalaszentgrótról. Hát ők lennének azok a „helybeli földművesek, kis/közepes családi gazdálkodók”, akiket a kormányzat a „Földet a gazdáknak!” program célcsoportjaként mejelölt.
- A **meghirdetett** és a sikeresen **elárverezett** állami földterületek legnagyobb megyei bérlői listájának **második**, illetve **harmadik** helyén a *Nagykanizsai Állami Gazdaság* jogutódjaként 1993-ban létrejött,

³⁵Zal-Agro Zrt.: <http://zalagro.hu/cegismerteto/hu> <https://www.nemzeticegter.hu/zal-agro-zrt-c2010040079.html>

³⁶Bódai Miklós testvérével, Bódai Péterrel együtt a Veszprém megyei árveréseken is nyertes árajánlatot tett **10 db** birtoktestből álló, összesen **92,8 ha** szántó, illetve legelő művelési águ területre.

közel 800 ha állami területen gazdálkodó, főtevékenységét illetően gyümölcsstermesztő (körte, alma, meggy), feldolgozó és forgalmazó **Gyümölcskert Zrt.** (8800 Nagykanizsa, Csengery u. 90.)³⁷ áll. A gazdasági társaságnak az államtól 2016-ig, illetve 2034-ig bérelt Zala megyei területeiből **7 db** birtoktestet, **424 ha-t** bocsátottak **árverésre**. Ez a kalapács alá került megyei terület több mint **10%-a**. Ebből az árverésre bocsátott területből **6 db** birtoktest, **253 ha** gazdára is talált, ami a meghirdetett területének mintegy **60%-a**, és az elkelt összes megyei terület több mint **7%-át** e cég állami földbérlményei adják. Azokat **3 érdekeltséghez** tartozó **4 nyertes árvevő** szerezte meg Nagykanizsáról. A **cég vezetői** közül **Sipos Gyula** (1948) a cég 2021-ig volt alapító vezérigazgatója, valamint a lakcímével megegyező székhelyű **Kanizsafruct Kft.** alapító társtulajdonos vezetője, továbbá a feleségével, **dr. Pálffy Erzsébet** (1949) közös családi cégük, a járóbeteg ellátó **Dr. Pálffy Med. Univ. Bt.** kültagja és a zöldség/gyümölcs nagykereskedő **Balaton-Ker-Tész Szövetkezet** volt igazgatósági tagja (**54 ha; 82 mFt**), továbbá **Vuity József** (1955) a cég 2016-ig volt igazgatósági tagja, termelési igazgatója, valamint a zöldség/gyümölcs nagykereskedő **Packhams Kft.** alapító társtulajdonos vezetője és a vegyiáru nagykereskedő **Novochem Kft.** volt vezető munkatársa (**16 ha; 38 mFt**) tettek nyertes árajánlatot.³⁸ Ezzel a cég elérvezett területeinek mintegy **28%-át** tudták megszerezni. **A cégtől** – vélhetően – **független, külső nyertes árvevők** közül a társaság bérlményeiből **legnagyobb** területre **Németh Ferenc József** (1957) ingatlanos egyéni vállalkozó, a lakcímükkel megegyező székhelyű, ingatlanhasznosító/forgalmazó családi cégeik, a **Medicina Kft.** és az **ABC-Art Kft.** alapító társtulajdonos vezetője, továbbá vélhetően a **Football Club Nagykanizsa** létesítmény- és technikai vezetője (**148! ha; 208! mFt**) tett nyertes árajánlatot. Rajta kívül ugyancsak a cég bérlményeinek nyertes árvevői között található továbbá **Kovács Viktor Lajos** (1961), szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, erdőgazdálkodási családi cégeik közül a **Kovács - Erdőterv Kft.** alapító társtulajdonos vezetője és a **Kovács és Társai Bt.** volt alapító beltág vezetője, valamint a **Miháld-Sárosd menti Erdőbirtokossági Társulat** alapító elnöke (**35 ha; 69 mFt**)³⁹. Hát ők lennének azok a „helybeli földművesek, kis/közepes családi gazdálkodók”, akiket a kormányzat a „Földet a gazdáknak!” program célcsoportjaként mejelölt.

- A meghirdetett állami földterületek legnagyobb megyei bérlői rangsorának **harmadik** és a **sikeresen elérvezett** területek bérlői rangsorának **második** helyén a szarvasmatta tenyésztés főtevékenységű és villamosenergia termelő családi cég, a **Biogáz Zalaszentmihály Kft.** (8936 Zalaszentmihály, Kossuth L. utca 67.)⁴⁰ áll. A gazdasági társaságnak az államtól 2016-ig, illetve 2035-ig bérelt Zala megyei területeiből **7 db** birtoktestet, **271 ha-t** bocsátottak **árverésre**. Ez a kalapács alá került megyei terület több mint **6%-a**. Az árverésre bocsátott területe teljes egészében gazdára is talált, azaz az elkelt összes megyei terület közel **8%-át** e cég állami földbérlményei adják. Azokat **3 érdekeltséghez** tartozó **4 nyertes árvevő** szerezte meg. A családi **cég tulajdonos vezetői**, a zalaszentmihályi **Czirákiék** cégük bérlményeiből **123! ha** zömében szántóra, kisebb részt gyepre, az árverésen elkelt terület több mint **45%-ára** tettek közel **89 mFt** értékben nyertes árajánlatot. Ők: **Cziráki Balázs Krisztián** (1991), az üzlettárs fiú, családi cégük társtulajdonosa, valamint **Czirákiné Kiss Ildikó** (1966), az üzlettárs, közigazdász, könyvvizsgáló, adószakértő egyéni vállalkozó édesanyja, családi cégük társtulajdonos vezetője, továbbá az építőipari **Bau-Zala Kft.** volt társtulajdonosa, AVOP-támogatott falusi vendéglátó, a **Zalaszentmihályi Horgásztó Egyesület** szállásadója, a helyi népdalkör tagja. **A cégtől** – vélhetően – **független, külső nyertes árvevők** közül a társaság bérlményeiből **legnagyobb** területre a hahóti **Horváth Józsefné** (1960), könyvvizsgáló, adószakértő, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, tucatnyi cégben érdekelt volt/jelenlegi nagyvállalati vezető és/vagy társtulajdonos, jelenleg a számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői **Tauri-2001 Bt.** beltág vezetője, a szántóföldi növénytermesztő **Hahóti Várdomb Kft.** társtulajdonosa, volt vezetője és a klímaberendezés gyártó **Ki-Ho Klíma Kft.** társtulajdonosa, továbbá a **Hahóti Szövetkezet** volt alapító elnöke, valamint a

³⁷Gyümölcskert Zrt.: <http://www.gyumolcskert.hu/> <http://www.tudakozo.hu/ceg/GY%C3%9CM%C3%96LCSKERT+Zrt..html>
<https://www.nemzeticegtar.hu/gyumolcskert-zrt-c2010040085.html>

³⁸A Gyümölcskert Zrt. nyertes árvevő vezetői által megszerzett gyümölcsös (53,7 ha) területét (5-ös szorzóval) szántó-egyenértékre átszámítva, az **268,5 ha** szántónak felel meg, így az általuk megszerzett szántó egyenértékű terület **összesen 285 ha**.

³⁹A Kovács Viktor Lajos által megszerzett gyümölcsös (17,6 ha) területét (5-ös szorzóval) szántó-egyenértékre átszámítva, az **88 ha** szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület **összesen 105,5 ha**.

⁴⁰Biogáz Zalaszentmihály Kft.: <https://www.nemzeticegtar.hu/biogaz-zalaszentmihaly-kft-c2009067143.html>

Zalai Gabonatermesztők Szövetkezete és a Zalai Olajos Növények Szövetkezet volt igazgatósági tagja (141! ha; 140! mFt) tett nyertes árajánlatot. Rajta kívül a búcsúszentlászlói **Ferkóczy Gábor** (1987), a legnagyobb – 384 hektáros – megyei árverési nyertes nagygazda család azonos lakcímmű, üzlettárs tagja, a volt (1998-2002) polgármester, **Ferkóczyné Szalai Zsuzsanna** (1958) fia jutott a cég bérleményeiből egy kisebb területhez (6 ha; 7 mFt). Hát ők lennének azok a „helybeli földművesek, kis/közepes családi gazdálkodók”, akiket a kormányzat a „Földet a gazdáknak!” program célcsoportjaként megjelölt.

Összességében Zala megyében is ugyanaz a feudális vazallusrendszer és kettős tendencia figyelhető meg a földbérlő/földtulajdonos viszonyokban, mint más megyék földprivatizációs folyamataiban.

- A „**baráti**” bérlő cégek és magánszemélyek esetében szembetűnő, általános jelenség, hogy meghirdetett területeik jelentős részét, akár egészét gyakorta maguk a **bérlő magánszemélyek** vagy a **bérlő cégek vezetői és/vagy tulajdonosai vásárolták fel**. Úgy is fogalmazhatunk tehát, hogy e „baráti” cégek és magánszemélyek bérelt területeiből – vélhetően nem ritkán magukkal a bérlőkkel egyeztetve – jobbra azokat bocsátották árverésre, amelyeket azután részben vagy egészben a bérlők maguk vásároltak meg. Állami földbérleteik több esetben 2012 és 2016. között keletkeztek, és így azok kétséget kizáróan előkészítették a helyzetbe hozott, „baráti” bérlők tulajdonszerzését, az „előbb bérbé majd tulajdonba” adási koncepció megvalósítását. Mindez a nemzeti földvagyonot kezelő állam és a béreltetel helyzetbe hozott politika-közelei, rokoni/baráti körök közti előzetes megegyezés, politikai alku, intézményes korrupció és hűtlen kezelés alapos gyanúját is felvetheti. Ráadásul a birtoktestek és területek többsége – e megyében közel 2/3-a – esetében a nyertesek **kikiáltási áron**, licit és árverseny nélkül jutottak saját bérleményeikhez, vagy konkurens, „nem baráti” bérlők területeihez (erre később, a nyertes árverezők részletes vizsgálata során még visszatérek).
- A „**nem baráti**” – vagy „baráti” besorolásukat időközben elvesztő – **bérlők**, cégek és magánszemélyek esetében viszont a földeladás alapvető célja a nemzeti földvagyon, a bérelt területek olyan nagy, kormányközeleli – gyakorta nem is mezőgazdasági területen mozgó – „baráti” tőkeérdekeltségekhez, a „**megerősítendő nemzeti tőkésosztály**” tagjaihoz juttatása lehetett, akik a tulajdonosváltás jogán felbonthatják illetve megváltoztathatják a bérleti szerződéseket, és akár jelentősen megemelve a földbérleti díjakat lerontják e nem baráti cégek gazdasági mutatóit, leszorítják a földről, majd esetleg fel is vásárolják azokat. De a közvetlen – földpiaci liberalizációra és/vagy a területek átminősítésére, ezzel jelentős érték-növekedésükre irányuló – földspekuláció elősegítése, a „baráti” érdekeltségek feltökésítése is lehetett a vélhető célja a bérelt állami területek értékesítésének. A kisebb területhez juttatott árverési nyertesek esetén emellett a szavazatszerzés is szerepet játszhatott a nem baráti bérlők területeinek szétoztásában.

Ez a földbérleti és földprivatizációs rendszer minden bizonnyal nem véletlenül alakult így, ami **általános tanulságokkal** is szolgálhat, és pontosan mutatja a kormányzati föld- és birtokpolitika tudatos stratégiai, **feudális klientúra-építő** jellegét.

7. Nyertes árverezők – vásárlás gyakorta versenytársak nélkül, kikiáltási áron

Lássuk ezek után most már rendszerezve és tételesen is, hogy **kik** is vásároltak a dobra vert állami földekből, kik voltak az árverések nyertesei. A **nyertes árverezők teljes körű felsorolását**, valamint az általuk megszerzett területek nagyságát és árát a **11/1. melléklet** tartalmazza. Közülük az **50 hektárnál nagyobb** földterületre nyertes árajánlatot tevő árverezők nevét, lakhelyét, valamint a megszerzett birtoktestek fekvését, számát, összterületét és árát a **23. táblázatban** foglaltam össze.

23. táblázat: A Zala megyében 50 hektárnál nagyobb földterületre nyertes árajánlatot tevő árverezők és megszerzett területeik (2015. november 15. – 2016. július 31.)

A nyertes árverezők		Az árverésen elnyert birtoktestek				
neve	lakcíme/árverezési címe	helye (település)	száma (db)	területe (ha)	ára	
					(mFt)	(mFt/ha)
Végh Róbert	8900 Zalaegerszeg Bécslai u. 20.	Pakod, Zalabér	2	245,3	221,10	0,901
Ferkóczy János	8925 Búcsúszentlászló Széchenyi u. 49/c.	Felsőrajk, Kerecseny, Kilián, Söjtör	6	234,4	356,60	1,521

Bódoi Miklós	8330 Sümeg Rákóczi u. 9.	Sümegcsehi, Túrje	2	159,1	171,90	1,080
Czirákiné Kiss Ildikó	8936 Zalaszentmihály Kossuth u. 69.	Pölöske, Zalaigrice, Zalaszentmihály	10	159,1	132,05	0,830
Ferkóza Gábor	8925 Búcsúszentlászló Széchenyi u. 40/c.	Hahót, Pölöske, Zalaszentbalázs, Zalaszenzmihály	10	149,4	196,45	1,315
Németh Ferenc József	8800 Nagykanizsa Petőfi u. 60.	Szepetnek	1	147,9	208,05	1,407
Takács Ferenc	8926 Kisbuccsa Dózsa Gy. u. 17.	Alsórajk, Felsőrajk	3	147,7	175,35	1,187
Horváth Józsefné	8771 Hahót Deák Ferenc u. 128/b	Pölöske	1	141,4	140,40	0,993
Pintér Sándor Ottóné	8932 Pókaszeptek Batsányi u. 9.	Szalapa, Túrje, Zalabér	4	132,1	149,50	1,132
Nagy Szabolcs	8761 Pacsa Csány L. u. 55.	Gelse, Kilimán	6	126,1	300,65	2,384
Litvai Gábor	8797 Batyk Petőfi u. 18.	Pakod, Túrje, Zalavég	4	116,3	127,85	1,099
Pintér Sándor Ottó	8932 Pókaszeptek Batsányi u. 9.	Pókaszeptek	1	115,5	231,45	2,004
Szegedi Ferenc	8774 Gelse Kossuth L. u. 142	Gelse, Zalaszentbalázs	2	96,1	128,00	1,332
Szantner Ádám	8861 Szepetnek Királyi P. u. 12.	Szepetnek	1	88,6	112,10	1,265
Kovács Viktor Lajos	8800 Nagykanizsa Ady E. u. 35. E. II/57.	Csapi, Galambok, Nagyrécse	3	74,4	119,45	1,606
Dobor Gábor	8761 Pacsa Szent István tér 30/C	Alsórajk, Felsőrajk, Pacsa, Zalaszentmihály	5	70,6	52,30	0,741
Szabó Győző	8793 Tekenye 045/29 hrsz.	Tekenye	1	67,9	81,30	1,197
Ács Norbert	8800 Nagykanizsa Bajcsai út 35.	Hosszúvölgy, Nagykanizsa, Zalaszenbalázs	3	62,1	50,45	0,812
Molnár Zoltán	8866 Becsehely Kossuth u. 218	Szepetnek	1	55,3	70,00	1,265
Sipos Gyula	8800 Nagykanizsa Balaton u. 5.	Eszteregnye, Zalasárszeg	2	54,3	81,70	1,505
A 20 listavezető nyertes árvevő	14 db település	28 db település	68	2.443,6	3.106,65	1,271
A 106 nyertes árvevő összesen	59 db település	79 db település	192	3.419,7	4.203,15	1,229

Megjegyzés: piros színnel kiemelve azok, ahol a nyertes árajánlat valamennyi megszerzett birtoktest esetében megegyezett a kikiáltási árral, vagyis versenytárs és licit nélkül került a teljes terület a nyertes árvevőhöz.

A megyei árverések sarokszámait a **23/1. táblázat** foglalja össze.

23/1. táblázat: Zala megyei sarokszámok – nyertes árvevők, birtoktestek, területek, árajánlatok (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Megnevezés	Mértékegység	Összesen	50 ha feletti	
			száma	aránya (%)
Nyertes árvevők	(fő)	106	20	18,9
Megszerzett birtoktestek	(db)	192	68	35,4
	(db/fő)	1,8	3,4	188,9
Megszerzett területek	(ha)	3.420	2.444	71,5
	(ha/fő)	32,3	122,2	378,3
	(ha/birtoktest)	17,8	35,9	201,7
Nyertes árajánlatok	(mFt)	4.203	3.107	73,9
	(mFt/fő)	39,7	155,4	391,4
	(mFt/birtoktest)	21,9	45,7	208,7
	(mFt/hektár)	1,229	1,271	103,4

A **11/1. melléklet**, valamint a **23.** és **23/1. táblázat** alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

- A megyében elárvevett – 79 település közigazgatási területéhez tartozó, 192 db birtoktestből álló – 3.420 ha állami földterületet 59 településen élő, **106 nyertes árvevő** szerezte meg. Egy nyertes árvevő átlagosan **1,8 db/fő** birtoktesthez és ezzel **32 ha/fő** területhez jutott, amelyért átlagosan mintegy **40 mFt/fő** nyertes árajánlatot tett.
- **50 hektárnál** – tehát az átlagos európai családi birtokméretnél – **nagyobb** állami földterülethez 14 településen élő, **20 fő** – a 106 nyertes árvevő közel **19%-a** – juthatott. Az általuk elnyert – 28 település közigazgatási területén található – 68 db birtoktest összterülete 2.444 ha, ami a megyében elárvevett **összes földterület** több mint **71%-a**. Összességében tehát a nyertes árvevők **felső 1/5-e** szerezte meg az elárvevett állami **földterületek** több mint **7/10-ét**.
- Ebben a felsőházi körben egy nyertes árvevő átlagosan **3,4 db/fő** birtoktesthez és ezzel mintegy **122 ha/fő** földterülethez jutott, ám **4 fő** esetében a **150 ha/fő** értéket, ezen belül **2 fő** esetében a **200 ha/fő** értéket is meghaladta.
- A megyében elárvevett **birtoktestek átlagmérete** összességében **17,8 ha**, az 50 ha feletti nyertesek körében viszont ennek több mint kétszerese, **35,9 ha** volt, vagyis a felsőház a legnagyobb birtoktesteket szerezte meg.
- E „felsőházi” körben egy árvevő átlagosan több mint **155! millió Ft/fő** nyertes árajánlatot tett, ám **2 fő** esetében ez a földvásárlásra fordított összeg a **300! mFt/fő** értéket is meghaladta.

- Az **50 ha feletti** területre jutott legnagyobb nyertesek annak ellenére is **az átlaggal** – 1,229 mFt/ha árral – közel **azonos** – **1,271 mFt/ha** – áron szerezték meg az állami földterületeket, hogy általában a nagyobb és jobb termőképességű, így **értékesebb birtoktesteket** vásárolták meg.
- **A 12 legnagyobb** – 100 ha vagy annál nagyobb – területre jutott **sikeres árverező** összesen **1.874 ha** állami földterületre tett nyertes ajánlatot, ami a megyében elárverezett **összes terület** (3.420 ha) több mint **50%-a**, azaz minden második hektár hozzájuk – az összes (106 fő) árverési nyertes alig több mint 11%-ához – került. Őket – akik közt a mezőgazdaságtól távol eső tevékenységű nyertes árverezőket éppen úgy találunk, mint ahogy pl. politika-(Magosz/Fidesz)-közeli milliárdos nagyvállalkozókat, nagy agrárholding társtulajdonos vezetőit, közvetlen családtagjaikat, továbbá már az állami földbérleti pályázatokon is sikeres nagygazdákat, illetve családtagjaikat – csökkenő területi sorrendben röviden az alábbiakban mutatom be.

1. **Végh Róbert** (1970) (8900 Zalaegerszeg Becsali u. 20.) – **(245! ha**, benne a megyében elárverezett legnagyobb (184! ha-os), valamint 13. legnagyobb (61 ha-os) birtoktest, **221! mFt**, kikiáltási áron) – sertésenyésztő egyéni vállalkozó, sertésleppel, takarmánykeverővel, vághóhíddal, feldolgozó üzemmel és élelmiszer-kiskereskedelmi egységekkel rendelkező, kormányközeli, MAGOSZ-os agrár/élelmiszeripari nagyvállalkozó család üzletárs tagja, testvérével, **Végh Zsolttal** (1972) és édesanyjával, **Végh Ferencével** (1948) közös célcsoportjuk, az édesapjuk, **Végh Ferenc**, az egykori sertésenyésztő **Zalapig Kft.** volt társtulajdonos vezetője által alapított, a **Vidékfejlesztési Program** keretében az elmúlt öt évben több száz millió Ft nagyságrendű fejlesztési támogatásban részesült **Végh Farm Csoport** társtulajdonosa, a csoporthoz tartozó egyik közös cégük, a lakóimükkel megegyező székhelyű, sertésenyésztő **Végh Farm Zala Kft.** társtulajdonos vezetője, a megyei árveréseken a **3. legtöbb** területre jutott **családi/üzleti érdekelttség⁴¹** tagja.
2. **Ferkóczy János** (1953) (8925 Búcsúszentlászló Széchenyi u. 40/c.) – **(234! ha**, benne a megyében elárverezett 9. (76 ha-os) és 21. legnagyobb (43 ha-os) birtoktest, **357! mFt**, a kikiáltási ár fölött 16%-kal) – nagygazda család feje, a volt (1998-2002) polgármester, **Ferkóczy Szalai Zsuzsanna** (1958) férje, a másik nagy megyei nyertes, **Ferkóczy Gábor** (1987) édesapja, a lakóimükkel megegyező székhelyű családi cégek közül a **Vetőmag Szövetség**-tag, intenzív, iparszerű szántóföldi növénytermesztő **Agrofönix Kft.** alapító társtulajdonos vezetője és a mezőgazdasági gépkölcsönző, tanácsadó **Vega Bt.** kültagja, volt beltág vezetője, továbbá a vadgazdálkodó **Pongrád Bt.** kültagja és a mezőgazdasági terménynyagkereskedő **Zalaszentbalázi Olajos Növények Kft.** társtulajdonosa, a megyei árveréseken a **legjobb** területre jutott **Ferkóczy családi/üzleti érdekelttség⁴²** tagja.
3. **Bóдай Miklós** (1982) (8330 Sümeg Rákóczi u. 9.) – **(159! ha**, benne a megyében elárverezett 2. legnagyobb (155 ha-os) birtoktest, **172! mFt**, a kikiáltási ár fölött 40%-kal) – fiatal gazda, 2015 óta szarvasmarhatenyésztő és szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, műanyagfeldolgozó és csomagolóanyaggyártó családi cégek, a **Bóдай Műanyag Kft.** és a **Light Plasztik Kft.** volt társtulajdonos vezetője, valamint a villamosenergia- termelő és -értékesítő **Solar Power Invest Kft.** volt alapító vezetője, a megyei árveréseken az **5. legtöbb** területre jutott **Bóдай családi/üzleti érdekelttség⁴³** tagja.
4. **Czirákiné Kiss Ildikó** (1966) (8936 Zalaszentmihály Kossuth u. 69.) – **(159! ha**, benne a megyében elárverezett 6. legnagyobb (98 ha-os) birtoktest, **132! mFt**, a kikiáltási ár fölött 26%-kal) – gazdálkodó család közzgazdász, könyvvizsgáló, adószakértő egyéni vállalkozó, üzletárs tagja, a megvásárolt területek zömét bérlő, húshasznú szarvasmarha tenyésztő és biogáz/villamosenergia termelő családi cégük, a **Biogáz Zalaszentmihály Kft.** társtulajdonos vezetője, valamint az építőipari **Bau-Zala Kft.** volt társtulajdonosa, AVOP-támogatott falusi vendéglátó, a **Zalaszentmihályi Horgásztó Egyesület** szállásadója, a helyi népdalkör tagja, a megyei árveréseken a **4. legtöbb** területre jutott **Cziráki családi/üzleti érdekelttség⁴⁴** tagja.
5. **Ferkóczy Gábor** (1987) (8925 Búcsúszentlászló Széchenyi u. 40/c.) – **(150! ha**, benne a megyében elárverezett 31. legnagyobb (31 ha-os) birtoktest, **196! mFt**, a kikiáltási ár fölött 24%-kal) – nagygazda család üzletárs tagja, a volt (1998-2002) polgármester, **Ferkóczy Szalai Zsuzsanna** (1958) és a másik nagy megyei nyertes, **Ferkóczy János** (1953) fia, szántóföldi növénytermesztő

⁴¹**Véghék:** <https://www.opten.hu/cegtar/cegtortenet/2097005086> https://helyi.infobel.hu/HU100401651-92596070/vegh_robert-zalaegerszeg.html
<https://www.veghfarm.hu/> <https://www.nemzeticegtar.hu/vegh-farm-zala-kft-c2009070108.html> <https://www.facebook.com/watch/?v=836424539847083>

⁴²**Ferkóczyék:** <https://www.nemzeticegtar.hu/agrofonix-kft-c2009061442.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/vega-bt-c2006030743.html>
<https://www.nemzeticegtar.hu/ponggrad-bt-c2006039044.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/zalaszentbalazs-olajos-novenyek-kft-c2009066077.html>
<http://www.vszth.hu/index.php?mod=taglista&cla=taglista&fun=showTag&uid=184>
http://www.rapool.hu/data/epaper/rapool.hu/Rapool_repecakatalogus_2013/page.pdf
https://genezispartner.hu/wp-content/uploads/2021/05/FAJTAKATALO%CC%81GUS-2021_FINAL.pdf
https://www.kozbeszerzes.hu/ertesito/2018/11785/megtekint/portal_11785_2018/ <https://farmsubsidy.org/HU/recipient/HU57457/ferkocza-janos-hu-8925/>
<https://farmsubsidy.org/HU/recipient/HU57455/ferkocza-gabor-hu-8925/> <https://www.opten.hu/cegtar/cegtortenet/2097057833>
<https://www.instagram.com/gabizmus/> <http://adalbank.mlsz.hu/player?itemId=214556> <https://static.valasztas.hu/onkjtjk5/tjk20031.htm>
<https://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%BAcs%C3%BAszentl%C3%A1szl%C3%A1szl%C3%B3Polg%C3%A1rmesterei>

⁴³**Bóдайék:** https://helyi.infobel.hu/HU101019900/bodai_miklos-sumeg.html <https://www.facebook.com/EgyuttFejloDunk/videos/1687401741380502/>
<https://www.opten.hu/cegtar/cegtortenet/1997053522> <https://www.nemzeticegtar.hu/bodai-muanyag-kft-c1909506692.html>
<https://www.kormanyhivatal.hu/download/e/c8/24000/mih%C3%A1lyfa%20then%C3%A9szeti%20telep.pdf>
<https://www.opten.hu/cegtar/cegtortenet/1997055629> **Bóдай Miklós** testvérével, **Bóдай Péterrel** együtt a **Veszprém** megyei árveréseken is nyertes ajánlatot tett **10 db** birtoktestből álló, összesen **92,8 ha** szató, illetve legelő művelési ágú területre.

⁴⁴**Czirákiék:** <https://www.zaol.hu/gazdasag/nehaz-talpon-maradni-1487824/> <https://www.nemzeticegtar.hu/biogaz-zalaszentmihaly-kft-c2009067143.html>
http://www.allamifold.hu/2015_zala/ <https://zszhe.hu/horgaszat/> <http://turistautak.hu/poi.php?id=126672>
https://www.mvh.allamkinestar.gov.hu/documents/20182/185024/Tamogatodotes2006_10_20_AVOP/d93528c8-5b8a-4651-8a76-4943f7f0a83b?version=1.0
<https://www.yumpu.com/hu/document/read/9264689/20070312-834-nyertes-palyazatok>
<https://www.zalamedia.hu/archivum/elet-modi/falunap-es-kozep-zalai-vasar-zalaszentmihalyon>
https://www.kozbeszerzes.hu/ertesito/2018/20714/megtekint/portal_20714_2018/

egyéni mezőgazdasági vállalkozó, az SZFK Búcsúszentlászló volt labdarúgója, a megyei árveréseken a **legtöbb** területhez jutott Ferkóczy családi/üzleti érdekelttség⁴⁵ tagja.

6. Németh Ferenc József (1957) (8800 Nagykanizsa Petőfi u. 60.) – (148 ha, a megyében elárverezett 3. legnagyobb (148! ha-os), birtoktest, **208! mFt**, kikiáltási áron) – ingatlan bérbeadó/üzemeltető egyéni vállalkozó, a lakcímmel megegyező székhelyű, ingatlanhasznosító/forgalmazó családi cégeik, a Medicina Kft. és az ABC-Art Kft. alapító társtulajdonos vezetője, továbbá vélhetően a Football Club Nagykanizsa létesítmény- és technikai vezetője, a megyei árveréseken a **6. legtöbb** területhez jutott Németh családi/üzleti érdekelttség⁴⁶ tagja.
7. Takács Ferenc (1981) (8926 Kisbuccsa Dózsa Gy. u. 17.) – (148 ha, benne a megyében elárverezett 11. (64 ha-os), 17. (47 ha-os) és 25. legnagyobb (36 ha-os) birtoktest, **175! mFt**, a kikiáltási ár fölött 17%-kal) – gazdálkodó, 2006 óta a település polgármestere (független), a Kisbuccsai Szociális Szövetkezet alapító igazgató elnöke, valamint az építési Finca és Társai Kft. volt ügyvezetője és a szolgáltató, tanácsadó Feft-An Kft. volt társtulajdonos vezetője, a MAGOSZ-tag Kisbuccsa és Környéke Gazdakör kormányközeli elnöke, a megyei árveréseken a **7. legtöbb** területhez jutott érdekelttség⁴⁷.
8. Horváth Józsefné (1960) (8771 Hahót Deák Ferenc u. 128/b) – (141 ha, a megyében elárverezett 4. legnagyobb (141! ha-os), birtoktest, **140! mFt**, kikiáltási áron) – könyvvizsgáló, adószakértő, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, tucatnyi cégben érdekelt volt/jelenlegi nagyvállalati vezető és/vagy társtulajdonos, jelenleg a számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői Tauri-2001 Bt. beltag vezetője, a szántóföldi növénytermesztő Hahóti Várdomb Kft. társtulajdonosa, volt vezetője és a klímaberendezés gyártó Ki-Ho Klíma Kft. társtulajdonosa, továbbá a Hahóti Szövetkezet volt alapító elnöke, valamint a Zalai Gabonatermesztők Szövetkezete és a Zalai Olajos Növények Szövetkezet volt igazgatósági tagja, a megyei árveréseken a **8. legtöbb** területhez jutott érdekelttség⁴⁸.
9. Pintér Sándor Ottóné (1958) (8932 Pókaszepetk Batsányi János utca 9.) – (132 ha, benne a megyében elárverezett 12. (63 ha-os) és 14. legnagyobb (57 ha-os) birtoktest, **150! mFt**, a kikiáltási ár fölött 34%-kal) – a Zalaszentgróti Állami Tangazdaság jogutóda, a megvásárolt területet bérlő, tejhasznú szarvasmarha tenyésztő és szántóföldi növénytermesztő főprofilú Zal-Agro Zrt. igazgatósági tagja, a cég főreiszvényese, a szántóföldi növénytermesztő Zalagrár Kft. társtulajdonos cégvezetőjének, továbbá az Agrár és Ipari Kft. jelenlegi, valamint a Zallexport Kft. volt ügyvezetőjének, Pintér Sándor Ottónak (1951) azonos lakcímmel felelőse, a megyei árveréseken a **2. legtöbb** területhez jutott Pintér családi/üzleti érdekelttség⁴⁹ tagja.
10. Nagy Szabolcs (1973) (8761 Pacsa Csány L. u. 55.) – (126 ha, benne a megyében elárverezett 9. legnagyobb (45 ha-os), birtoktest, **301! mFt**, kikiáltási áron) – közgazdász (BCE-1999), tucatnyi hazai és külföldi hatókörű reklám, könyv/folyóirat kiadó, vendéglátó, dohány, élelmiszer, iparcikk, gép, hajó és repülőgép gyártó/kereskedő, villamosenergia-termelő, ingatlanforgalmazó/kezelő, vízügyi és tanácsadó cégben (pl.: B. E. Line Kft., Carpathia Zrt., Carpathia Vízerőmű Kft., CR Yachting Zrt., Econorg Hungary Kft., Eurosensit Bt., L. K. Line Kft., NGWS Zrt., a kormány által menedzselte indonéziai útdíjhálózat-kiépítési nagyprojekt-nyertes cég, a Roatex Ltd. Zrt., Virginia Dohány Bt., stb.) érdekelt, FIDESZ-közel Németh Szólt., Szijártó Péter, stb.), erős NER-es kapcsolatrendszerű milliárdos nagyvállalkozó, a megvásárolt területeket bérlő szőlő- és gyümölcsstermesztő Golden Garden Invest Kft. jelenlegi és a Közép-Zala Gyümölcse Kft. volt társtulajdonosa, 2015 – a földvásárlások – óta szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, a megyei árveréseken a **9. legtöbb** területhez jutott érdekelttség⁵⁰.
11. Litvai Gábor (1973) (8797 Batyk Petőfi u. 18.) – (116 ha, benne a megyében elárverezett 16. legnagyobb (54 ha-os) birtoktest, **128! mFt**, a kikiáltási ár fölött 10%-kal) – polgármester (független), sertésenyésztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, két német tulajdonú cég, a tejhasznú szarvasmarhatenyésztő Magral Meat Kft. és az erdőgazdálkodó Magral Limousin Kft. társtulajdonos vezetője, a megyei árveréseken a **10. legtöbb** területhez jutott érdekelttség⁵¹.

⁴⁵ Ferkóczyék: lásd fentebb Ferkóczy Jánosnál.

⁴⁶ Némethék: <https://www.opten.hu/cegtar/cegtortenet/2097059677> <https://www.nemzeticegtar.hu/abc-art-kft-c2009072508.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/medicina-kft-c2009060130.html> <http://fcnagykanizsa.hu/kapcsolat-2/> A Németh Ferenc József által megszerzett gyümölcsös (49,3 ha) területét (5-ös szorzóval) szántó-egyenértékre átszámítva, az **246,5 ha** szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület **összesen 345,1 ha**.

⁴⁷ Takácsék: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Kisbuccsa> <http://www.szeporszag.hu/Kisbuccsa.telepules> <http://www.kisbuccsa.hu/polgarmester> <https://www.youtube.com/watch?v=zO2G6vV6yPI> <https://www.nemzeticegtar.hu/kisbuccsai-szocialis-szovetkezet-c2002050398.html> <https://feftan-kft.webnode.hu/> <https://www.ceginformacio.hu/cr9316450985> https://helyi.infobel.hu/HU100876873/takacs_ferenc-kisbuccsa.html <https://zalacivil.hu/kisbuccsa-es-kornyek-gazdakor/>

⁴⁸ Horváthék: <https://www.opten.hu/cegtar/cegtortenet/2097074343> <https://www.nemzeticegtar.hu/tauri-2001-bt-c2006036636.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/hahoti-varomb-mg-kft-c2009064945.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/ki-ho-klima-kft-c2009067819.html> <https://www.ceginformacio.hu/cr9310604296> <https://www.nemzeticegtar.hu/zalai-gabonatermesztok-szovetkezete-c2002050329.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/zalai-olajos-novenyek-szovetkezet-c2002050330.html>

⁴⁹ Pintérék: <http://www.zalagro.hu/> <https://www.nemzeticegtar.hu/zal-agro-zrt-c2010040079.html> <https://www.zalagrar.hu/zalagrar.html> <https://www.facebook.com/zalagrarkft/> <https://www.nemzeticegtar.hu/zallexport-kft-c2009061453.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/zalagrar-kft-c0109165200.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/agrar-es-ipari-kft-c2009060773.html> <https://www.zaol.hu/kozelet/helyi-kozelet/pokaszepetk-meses-taja-tortenelmi-emlekei-erdemesek-a-megtekintesre-3056240/>

A családfő cégvezető, Pintér Sándor Ottó ezen felül a Vas megyei árveréseken ugyancsak a Zal-Agro Zrt. bérleményeiből Nagytilaj területén **2 db**, szántó, illetve erdő művelési ágú, **86,1 ha** összterületű termőföldre tett **160 mFt** értékben nyertes árajánlatot.

⁵⁰ Nagyék: <https://telex.hu/gazdasag/2021/02/04/a-magyar-ceg-amelyik-legtozke-putyin-dollarmilliardos-dzsudos-haverjat-indoneziaban> <https://hang.hu/belfold/fidesz-kozelben-az-indoneziaban-allami-tendert-nyert-vallalkozas-122834> https://atlatszo.blog.hu/2013/09/03/trafikokat_es_telket_is_kapott_az_allamtitkar_szomszedja <https://www.nemzeticegtar.hu/cr-yachting-zrt-c0110049924.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/carpathia-zrt-c0110044742.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/econorg-hungary-kft-c0109693606.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/ngws-zrt-c0110048404.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/roatex-ltd-zrt-c0110049835.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/virginia-dohany-bt-c0106786858.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/golden-garden-invest-kft-c2009069448.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/kozep-zala-gyumolcse-kft-c2009074356.html> A Nagy Szabolcs általa megszerzett gyümölcsös (27,6 ha) területét (5-ös szorzóval) szántó-egyenértékre átszámítva, az **138 ha** szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület **összesen 236,5 ha**.

⁵¹ Litvaiék: <https://www.facebook.com/gabor.litvai.94> <https://hu.wikipedia.org/wiki/Batyk> <https://www.opten.hu/cegtar/cegtortenet/2097076387> <https://www.nemzeticegtar.hu/magral-meat-kft-c1909518063.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/magral-limousin-kft-c180911204.html> <https://www.zaol.hu/kozelet/helyi-kozelet/a-kulturhaz-a-temeto-rendbetetele-is-cel-iden-batykon-4945708/> http://www.allamifold.hu/2015_zala/

12. **Pintér Sándor Ottó** (1951) (8932 Pókaszepetk Batsányi János utca 9.) – (116 ha, a megyében elárverezett 5. legnagyobb (116! ha-os) birtoktest, **231! mFt**, a kikiáltási ár fölött 103%-kal) – a Zalaszentgróti Állami Tangazdaság jogutóda, a megvásárolt területet bérlő, tejhasznú szarvasmarha tenyésztő és szántóföldi növénytermesztő főprofilú Zal-Agro Zrt. igazgatósági tagja, a cég főrészvényesének, a szántóföldi növénytermesztő Zalagrár Kft-nek társtulajdonos cégvezetője, továbbá az Agrár és Ipari Kft. jelenlegi, valamint a Zalaexport Kft. volt ügyvezetője, a másik nagy megyei nyertes, **Pintér Sándor Ottóné** (1958) azonos lakcímmű férje, a megyei árveréseken a **2. legtöbb** területhez jutott **Pintér családi/üzleti érdekelttség**⁵² vezető tagja.

- Ők lennének hát a „Földet a gazdáknak!” program célcsoportját alkotó „helybeli földművesek”, a „kis/közepes családi gazdálkodók”, akik közül többen is a kikiáltási árral megegyező nyertes árajánlatot tehettek, vagyis versenytársuk az árveréseken nem akadt! Nem lehet kétséges, hogy **ezek a területnagyságok és vásárlási összegek** a ténylegesen gazdálkodni akaró fiatal párok, a helybeli, kis/közepes családi gazdaságok, a tényleges helyi földművesek és gazdálkodó családjaik számára nagyrészt **megközelíthetetlenek!**
- **A nyertes árverezők tevékenységi köre** is rendkívül színes képet mutat, és – bár a többi megyéhez képest kevésbé jellemzően, ám itt is - **gyakorta távol esik a mezőgazdaságtól**, benne a földműveléstől, illetve nyilvános adatbázisokból egyértelműen **nem azonosítható**, ami a földspekuláció, illetve a stróman szerep gyánúját is felveti.
 - **A nem mezőgazdasági tevékenységi körű**, 10 ha feletti nyertes árverezők között találunk ingatlanos nagyvállalkozókat éppen úgy, mint pl. jogászt, ügyvédi irodatulajdonost/-vezetőt, gépjármű kereskedőt, közúti áru fuvarozót, bányatulajdonost, vagy éppen footballclub létesítmény- és technikai vezetőt. Akad köztük politika-közeli szereplő, polgármester és önkormányzati képviselő is. A nem mezőgazdasági tevékenységi körök néhány konkrét, jellemző **megyei példáját a 24/a. táblázat** tartalmazza.

24/a. táblázat: Nem mezőgazdasági foglalkozású nyertes „földművesek” néhány jellemző megyei példája (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Név	Lakhely	Tevékenység/végzettség	Terület (ha)
Németh Ferenc József	Nagykanizsa	ingatlanforgalmazó/hasznosító vállalkozó, footballclub létesítmény- és technikai vezető	147,9
dr. Gejger József	Budapest	jogász, ügyvédi iroda tulajdonos vezetője	43,8
Halek László	Pakod	ingatlanos, gépjárműkereskedő egyéni vállalkozó, polgármester	18,6
Kámán Sándor	Alsópáhok	dolomitbánya-tulajdonos/üzemeltető, közúti áru fuvarozó, ingatlanos	14,1
Összesen			224,4

Néhány megyéhez hasonlóan e megyében is előfordul, hogy egyébként a mezőgazdaságtól távoli végzettségű, illetve foglalkozású személyek **az árverések idejére** mezőgazdasági főtevékenységű **egyéni vállalkozói** cégbesorolást szereznek, és/vagy cégeik **mezőgazdasági profilokat** is felvesznek tevékenységi listájukra, és ezzel szerzőképes földművessé válva vesznek részt az árveréseken. Erre csökkenő területi sorrendben néhány konkrét, jellemző, 10 ha feletti **megyei példát a 24/b. táblázat** tartalmaz.

24/b. táblázat: Nem mezőgazdasági foglalkozású ám a földárverések idejére „földműves” státust szerző nyertes árverezők néhány jellemző megyei példája (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Név	Település	Foglalkozás/végzettség	Földműves státus alapja		Terület (ha)
			mg-i egyéni vállalkozó	cégprofil-bővítés	
Nagy Szabolcs	Pacsa	közgazdász, tucatnyi cégben érdekelt nagyvállalkozó	x	x	126,1
Kiss Tamás	Nagykanizsa	út-/autópálya építő, közúti áruszállító, ingatlanos vállalkozó		x	49,6
Halek László	Pakod	ingatlanos, gépjármű kereskedő, villanyszerelő cégtulajdonos	x		18,6
Tóth Balázs	Csapi	francia mg. terméknagykereskedő cég ügyvezetője		x	14,6
dr. Hegedüs György	Nagyrécsa	ingatlan béreadó/üzemeltető egyéni vállalkozó		x	12,2
Összesen					221,1

⁵²**Pintérek:** lásd fentebb Pintér Sándor Ottónénál.

Csupán maguk e példaként felsorolt – nem mezőgazdasági területeken tevékenykedő, ám szerzőképes földművesnek minősülő – 10 ha feletti nyertes árverezők is összesen több mint **445** ha-ra – az összes elárverezett megyei terület (3.420 ha) mintegy **13%-ára** – tettek nyertes árajánlatot.

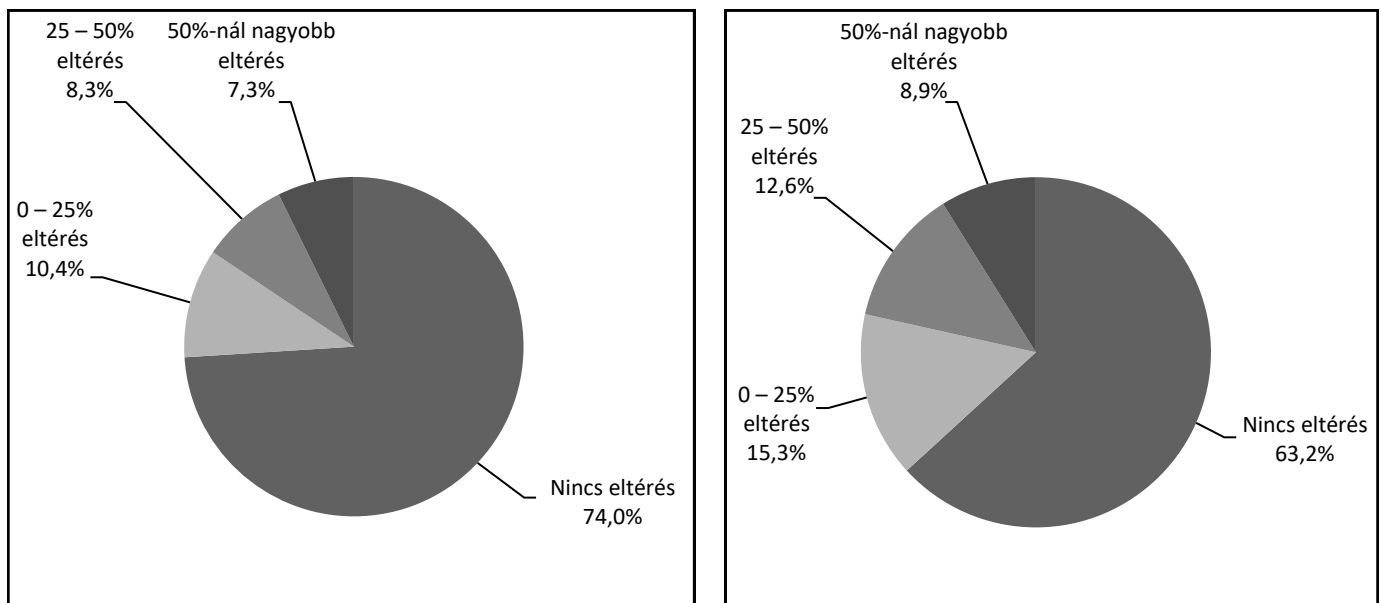
– Találunk persze ebben a megyében is néhány olyan nyertes árverezőt, akiknek a **tevékenysége** a nyilvános adatbázisokból egyértelműen **nem azonosítható** és esetleges **stróman-szerepük gyanúja** is felmerülhet. Ez a jelenség nemcsak a **kisebb** területekre nyertes árajánlatot tevőknél, hanem a tőkeerősebbnek tűnő, **nagyobb** területekre nyertes árajánlatot tevők között is előfordul.

- **A nyertes árajánlat és a kikiáltási ár** megegyezését fentebb, a **23. táblázatban** jelző **piros kiemelés** révén azonnal szembetűnő, hogy az 50 ha feletti területet megszerző **20 nagy nyertes** közül **8 fő** (40%) versenytársak, **licitálás nélkül**, így **kikiáltási áron** jutott hozzá **valamennyi** megszerzett birtoktesthez, de a többiek is zömében csupán egy-egy birtoktest esetében kényszerültek⁵³ – néhány kirívó esettől eltekintve, általában minimális mértékben – többet fizetni a kikiáltási árnál.
- Az árverseny nélküli vásárlás általános jellege még világosabban kirajzolódik, ha megvizsgáljuk, hogy hány birtoktest esetében és **milyen mértékben tért el a nyertes árajánlat a kikiáltási ártól**. A 106 nyertes árverező által megszerzett összes, 192 db birtoktest ilyen jellegű kategorizálását tartalmazza a **25. táblázat**, és ezt szemlélteti a **12. ábra**.

25. táblázat: A nyertes árajánlat **relatív eltérése (%)** a kikiáltási ártól Zala megyében (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Relatív áreltérés kategóriák (%)	Birtoktestek száma		Birtoktestek területe	
	db	%	ha	%
– 0,0	142	74,0	2.161	63,2
0,1 – 25,0	20	10,4	523	15,3
25,1 – 50,0	16	8,3	430	12,6
50,1 –	14	7,3	306	8,9
Összesen	192	100,0	3.420	100,0

12. ábra: A nyertes árajánlat **relatív eltérése (%)** a kikiáltási ártól Zala megyében
a) a birtoktestek száma (db) alapján **b) a megszerzett földterület (ha) alapján**

- A táblázat és az ábrák alapján megállapítható, hogy az elárverezett 192 db, 3.420 ha összterületű birtoktestből

⁵³Tőkeerős árverezőknél ez lehetett azonban saját árfelhajtás, „önlicit” eredménye is, amivel távol tudták tartani az elővásárlási sorrendben előttük szereplőket.
 Pl.: <http://valasz.hu/itthon/teved-a-hvg-nem-a-boraszlanok-hanem-egy-fidesz-alapito-tarolt-gyor-moson-sopronban-117187>
<http://hirtv.hu/ahirtvhirei/sajat-magara-licitalt-hogy-felverje-az-arat-1315955>

- 142 db birtoktest, összesen 2.161 ha, az elárverezett területek több mint **63%-a** esetében egyetlen ajánlattevő árverező volt, azok licit nélkül, **kikiáltási áron** keltek el;
- 20 db biroktest, összesen 523 ha, az elárverezett területek mintegy **15%-a** esetében a nyertes árajánlat a kikiáltási árat alig, mindössze **0,1- 25%-kal** haladta meg;
- 16 db birtoktest, összesen 430 ha, az elárverezett területek kevesebb mint **13%-a** esetében a nyertes árajánlat a kikiáltási árat **25,1-50%-kal** haladta meg; és
- a nyertes árajánlat – szemben a kormányzati kommunikáció állításaival – mindössze 14 db birtoktest, azaz csupán 306 ha esetében, az elárverezett terület kevesebb mint **9%-án** haladta csak meg jelentősen – **több mint 50%-kal** – a kikiáltási árat.⁵⁴
- **Ennek következtében**, az elárverezett megyei terület egészére nézve összességében az állapítható meg, hogy a **nyertes árajánlat (4,203 MrdFt) a kikiáltási árat (3,700 MrdFt) mindössze kevesebb mint 14%-kal haladta meg.**
- Az adatok elemzésének fenti eredményei is megerősítik tehát azokat a helyi értesítéseket és sajtóinformációkat, hogy a többi megyéhez hasonló arányban, azaz az esetek jelentős többségében **Zala megyében sem volt érdemi árverés**, a területek jellemzően – közel **80!%-os** arányban – kikiáltási vagy azt alig meghaladó áron keltek el.
- E megyében is előfordulhatott ugyanakkor olyan „*árverseny*” is, ahol **az árverező** az ár szándékos felferése, ezzel az esetlegesen elővásárlási jogukkal élni akarók, helyi gazdacsaládok kiszorítása érdekében **önmagára licitált**. Így a nyertes árajánlat ugyan jelentősen – néhány (5 db) megyei birtoktest árverési példái alapján akár 100%-kal is – meghaladhatta a kikiáltási árat, de ilyen esetben ez árversenynek nem, csupán a tőkeerővel való visszaélésnek és a jog megcsúfolásának tekinthető.⁵⁵
- **Kikiáltási áron**, azaz versenytársak és licit nélkül legtöbb területet **Nagykanizsa** (16 db birtoktest, **406 ha**, területeik 80%-a), **Pacsá** (15 db birtoktest, **261 ha**, területeik 98%-a), **Zalaegerszeg** (4 db birtoktest, **254 ha**, területeik 97%-a), **Búcsúszentlászló** (8 db birtoktest, **138 ha**, területeik 36%-a) és **Zalaszentmihály** (9 db birtoktest, **135 ha**, területeik 83%-a) – nyertes árverezői szereztek.
- Ezen tényadatok alapján leszögezhető, hogy teljességgel **alaptalanok azok a kormányzati állítások**, amelyek szerint versenyben kialakult piaci áron jutottak a nyertesek a dobra vert állami földterületekhez! Valódi **árverseny csupán a birtoktestek kis hányadának** – Zala megyében kevesebb mint 9%-ának – **árverésén** alakult ki, ami vélhetően **annak tulajdonítható**, hogy
 - az elárverezésre szánt területeket – bizonyára nem véletlenül – zömében olyan **nagyméretű birtoktestek** formájában hirdették meg, amelyek akár százmillió forintot is meghaladó **kikiáltási árával** a valóban helyben élő, ténylegesen gazdálkodó családok, kis családi gazdaságok és fiatalok bizonyosan nem rendelkeznek; másrészt
 - az egyébként is kiszolgáltatót **helyi gazdacsaládok nem vették a bátorságot**, hogy a jó politikai kapcsolatokkal és/vagy nagy tőkeerővel, gazdasági/piaci befolyással rendelkező helyi vagy országos „*nagyurak*” **ellenében**, azok rosszallását kiváltva és ezzel a meglévő, kis gazdaságaikat is végveszélybe sodorva próbáljanak földhöz jutni; végül, de egyáltalán nem utolsó sorban
 - számos jel utal arra is, hogy a **nagy nyertesek**, helyi vagy országos „*nagyurak*” a politikai szereplők közreműködésével **egymás között előre leoszthatták** a területeket, így az európai szinthez képest igen alacsony áron juthattak olyan állami földterületekhez, amelyek az élelmiszer piacon

⁵⁴Cégvezető „énnel” is rendelkező, tőkeerős licitálóknak akár drágán is megérte elvinni egyes birtoktesteket, mert ügyes manőver segítségével, a cégekkel fizették ki frissen szerzett földjeik árát, egyúttal páratlan lehetőség nyílik előtűnik arra, hogy adómentesen vegyenek ki pénzt a vállalkozásaikból. (Lásd pl.: <http://valasz.hu/itthon/teved-a-hvg-nem-a-boraszlanok-hanem-egy-fidesz-alapito-tarolt-gyor-moson-sopronban-117187> <http://valasz.hu/itthon/bizonyitek-nem-csak-meszaros-lorinc-jart-nagyon-jol-117168>). Ez lehetett azonban **saját-magára-licitált-hogy-felverje-az-arat-1315955** eredménye is, amivel távol tudták tartani az elővásárlási sorrendben előtűnik szereplőket. (Lásd pl.: <http://hirtv.hu/ahirtvhirei/sajat-magara-licitalt-hogy-felverje-az-arat-1315955> <http://valasz.hu/itthon/teved-a-hvg-nem-a-boraszlanok-hanem-egy-fidesz-alapito-tarolt-gyor-moson-sopronban-117187> <https://atlatzo.hu/2016/01/20/tobb-szaz-hektar-foldet-vasarolt-szijasarto-futsalcsapatanak-holland-szponzora/>)

⁵⁵Önlicit - megyei példák: <https://atlatzo.hu/2016/01/20/tobb-szaz-hektar-foldet-vasarolt-szijasarto-futsalcsapatanak-holland-szponzora/> <http://valasz.hu/itthon/teved-a-hvg-nem-a-boraszlanok-hanem-egy-fidesz-alapito-tarolt-gyor-moson-sopronban-117187> <http://hirtv.hu/ahirtvhirei/sajat-magara-licitalt-hogy-felverje-az-arat-1315955>

monopolhelyzetbe hozhatják őket, vagy a földpiac várható liberalizációját követően nagy haszonnal lesznek majd értékesíthetők.

- **A külföldi, illetve kettős/többes állampolgárok** által megszerzett területeket a **11/1. melléklet** tartalmazza. E nyertes árverezők fontosabb adatait a **26. táblázat** foglalja össze.

26. táblázat: Nyertes árverező külföldi, illetve kettős állampolgárok
(2015. november 15. – 2016. július 31.)

A nyertes árverező			A megszerzett birtoktestek					
neve (állampolgárság)	lakcíme (település)		helye (település)	száma (db)	ára		területe (ha)	
	külföldi	magyar			(mFt)	(mFt/ha)	összesen	kik. áron
Hager Kurt (AT-1975)	AT-Wien	Kerkabarabás	Lenti	1	2,95	0,889	3,3	3,3
Metzinger Christian (AT-1980)	AT-Purgstall	Lenti	Szjártóháza, Zalabaksa	2	20,80	0,746	27,9	27,9
Walch Johann (AT-1957)	AT-Kirchberg/Tirol	Zalaszentiván	Zalaszentiván, Alibánfa	2	25,45	1,805	14,1	-
Weratschnig A. (HU-AT)	AT-Grafenstein	Szentgyörgyvölgy	Szentgyörgyvölgy	1	6,25	0,775	8,1	8,1
A 4 nyertes összesen	4 település	4 település	6 település	6	55,45	1,038	53,4	39,3
A 106 nyertes mindösszesen	5 település	59 település	79 település	192	4.203,15	1,229	3.419,7	2.161,0

Megjegyzés: **piros színnel** kiemelve azok, ahol a nyertes árajánlat valamennyi megszerzett birtoktest esetében **megegyezett a kikiáltási árral**, vagyis versenytárs és licit nélkül került a teljes terület a nyertes árverezőhöz.

- **A táblázat tényadatai alapján megállapítható, hogy az elérvezett 192 db, 3.420 ha összterületű birtoktestből**
 - 6 db (mintegy **3%-nyi**) birtoktestet, 53 hektár (**2%-nyi**) területet – **4 külföldi, illetve kettős állampolgár nyertes árverező szerzett meg;**
 - az 53 hektár területből mintegy 39 hektárt (**74%-ot**) **kikiáltási áron**, árverseny nélkül szereztek meg;
 - e körben egy nyertes árverező átlagosan 1,5 db birtoktesthez, 13,4 hektár területhez jutott, amelyért 13,9 mFt-t, hektáronként 1 millió 38 ezer Ft/ha nyertes árajánlatot tett.
- Ezen **4 külföldi, illetve kettős állampolgár nyertes árverező** néhány adatát és jellemzőjét az alábbiakban foglalom össze.
 - **Hager Kurt** (AT-1975) (árverezési cím: 8971 Kerkabarabás Petőfi u. 1., külföldi lakcím: AT 1230 Wien Hochwasserg 44.) – osztrák gazdálkodó, magyarországi árverezési címére bejegyzett székhelyű családi cégeik, az erdészeti **Gertrud Kft.** és a szántóföldi növénytermesztő **Karoly Kft.** alapító társtulajdonos vezetője. Az árverésen megszerzett területe: **3,3 ha**. Nyertes árajánlata: **2,95 mFt**.
 - **Metzinger Christian** (AT-1980) (árverezési cím: 8960 Lenti Fenyő u. 9., külföldi lakcím: AT 3251 Purgstall, Niederösterreich, Schauboden 7.) – 2012. óta magyarországi lakcímmel is rendelkező osztrák agrár/vendéglátós vállalkozó, magyar feleségével, **Metzinger Ágnessel** (2010-ig Parti Ágnes) (1976) közös éttermük, valamint cégeik, a szarvasmarha tenyésztő **Agro-Metz Kft.** és az éttermi vendéglátó **Cooper's Étterem Kft.** alapító társtulajdonos vezetője. Az árverésen megszerzett területe: **20,8 ha**. Nyertes árajánlata: **18,6 mFt**.
 - **Walch Johann** (AT-1957) (árverezési cím: 8921 Zalaszentiván Nagyfalud pusztja 0122 hrsz., külföldi lakcím: AT 6365 Kirchberg/Tirol Aschauer Strasse 75.) – osztrák építőipari vállalkozó, a tiroli lakcímével megegyező székhelyű, feleségével, **Elisabeth Walch**-al közös családi építőipari cégük, a **Wohnbau Kitzbüheler Alpen GmbH** társtulajdonos vezetője, valamint négycsillagos gyógyszállodájuk, a **Hotel Elisabeth** társtulajdonosa, Magyarországon szarvasmarhatenyésztő cégei, a **Tyrol Kft.** és a **Tyrol-2000 Kft.** tulajdonos vezetője, valamint a **Tyrol-Wald Erdőbirtokossági Társulat** elnöke. Az árverésen megszerzett területe: **14,1 ha**. Nyertes árajánlata: **25,45 mFt**.
 - **Weratschnig Andrea** (leánykori név: **Gódor Andrea**, a. n.: **Nagy Marianna**) (1983) (8975 Szentgyörgyvölgy Cilinkó u. 2., külföldi cím: AT 9131 Grafenstein Replach 1.) – a neves kézilabdás házaspár, **Gódor Mihály** (1956) és **Nagy Marianna** (1957) lánya, 2012. augusztusában Ausztriában, Grafensteinben, **Weratschnig Reinhard Adolffal** (1982) kötött házasságuk után áttelepült osztrák (grafensteini) gazdacsalád magyar tagja, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, a magyar lakcímükkel megegyező székhelyű családi cégeik, a szántóföldi növénytermesztő **Biobirtok Kft.** és **Cilinkó Agrár Kft.** társtulajdonosa. Az árverésen megszerzett területe: **8,1 ha**. Nyertes árajánlata: **6,25 mFt**. A Zala megyei sikeres árverező ezen felül a Vas megyei árveréseken **15,5 ha** zömében szató, kisebb részt kert művelési ágú területre, **19,85 mFt** értékben tett ugyancsak nyertes árajánlatot.

Ezek a megyei **tényadatok cáfolják** azt a kormányzati állítást, **hogy csak „helybeli magyar földművesek”** juthattak állami földek tulajdonjogához. Mindez persze **nem véletlen**. Egy – az EU Transparency, egy gazdálkodóra jutó **uniós támogatás alapján** képzett rangsorát használó – felmérés⁵⁶ például már 2011-ben arra a megállapításra jutott, hogy a leginkább érintett Nyugat-Dunántúl legjelentősebb birtokai közül számos **külföldi tulajdonban** van.

⁵⁶Külföldi tulajdonú agrárcégek, területeik és támogatásaik (2011): <http://valasz.hu/ithon/vihart-is-aratnak-56655>

Ez úgy lehetséges, hogy a külföldiek felismerték: ha gyorsan földhöz akarnak jutni, akkor a legegyszerűbb – a hozzá tartozó földbérleti szerződésekkel együtt – céget, gazdaságot vásárolni. Jó néhányan ezt tették, és a hosszú lejáratú földbérleti szerződések mellé a „Földet a gazdáknak!” program segítségével most valódi földtulajdonhoz is jutottak. A 2013-ban meghozott földforgalmi törvény alapján ugyanis **agrárcégek** tulajdonjogán, azok **székhelyén** vagy telephelyén „**földművesként**” licitálhattak gyakran éppen azokra az állami földekre, amelyeket már korábban is béreltek, illetve a privatizációt előkészítő földbérleti rendszerben 2012-2015 között kaptak – számukra elővásárlási jogot, monopolhelyzetet biztosítva – bérbe az államtól.

Az azonban e megye adatain is látszik, hogy – bár **2%-os mértékben külföldiek** illetve kettős állampolgárok szereztek a „Földet a gazdáknak!” program keretében termőföldet, ám az európai szinthez képest nyomott, igen alacsony áron – gyakorta „**politika közeli**”, nem ritkán földspekuláns – **magyar érdekeltségek** szereztek meg az elárverezett állami földterületek zömét, közel **98%-át**, és a várható földpiaci liberalizációt, **árkiegyenlítődést követően** minden bizonnyal **ők fogják azt nagy haszonnal piacra dobni**. A külföldi földvásárlási roham várhatóan ekkor fog majd igazán beindulni.

8. Nyertes érdekeltségek – családi és/vagy üzleti érdekkörök

Elemelve a nyertes árverezők családi és/vagy üzletársi kapcsolatait az is megállapítható, hogy **mely érdekeltségekhez** került közös nemzeti földvagyonunk. Ezt különösen azért fontos megvizsgálni, mert a családonkénti vagy közös gazdasági érdekeltségenkénti **összeszámitási kötelezettség** és így a **közös birtokmaximum** is **kikerült a földforgalmi törvényből**, aminek következtében egy nagyobb család vagy tőkés társasági kör „**földműves**” tagjai révén elvileg korlátlan nagyságú földterülethez juthat, gigabirtokokat alakíthat ki.

Azonos érdekkörhöz tartozónak a **közös háztartásban élő közvetlen családtagokat** és/vagy a közvetlen **üzlettársakat** tekintetem. E körök megállapításához az árverezések nyertesei által megadott, az NFA/NFK⁵⁷ honlapján is hivatalosan közzétett – ám a **közelmúltban** onnan a teljes árverési adatbázissal együtt **eltávolított**, de szerencsére még időben letöltött – **lakcímadatokat**, valamint az **OPTEN cégadatbázis**⁵⁸ információit használtam. Ezek segítségével a személyi kapcsolatok és a céghálók is pontosabban meghatározhatók voltak. Ezen túl **helyi információkat** is kaptam, amelyek szintén sokat segítettek e kapcsolati viszonyok feltárásában. Hálás köszönet ezért mindazoknak, akik segítettek a munkámat.

A **11/1. mellékletben** felsorolt **nyertes árverezőket** tehát – családi és/vagy üzletársi kapcsolataik alapján – a fent említett **érdekkörökbe, klaszterekbe** soroltam. E nyertes árverező **családok, érdekeltségek** és „**földműves**” tagjaik részletes árverési adatait a **11/3. melléklet**, a legnagyobbakra vonatkozó összegzett információkat pedig a **27. táblázat** tartalmazza.

27. táblázat: A Zala megyei állami földárveréseken 100 hektárnál nagyobb területre nyertes árajánlatot tett érdekeltségek és „földműves” tagjaik (2015. november 15. – 2016. július 31.)

Érdekeltségek/ nyertes árverezők (lakhelyek/székhelyek)	A birtoktestek fekvése szerinti települések	Birtoktestek				
		száma	ára		területe	
		(db)	(mFt)	(mFt/ha)	ha	%
1. Ferkóczyák (Búcsúszentlászló) – apa és fia, nagygazda család tagjai	<i>F.rajk, Hah., Kerecs., Kilim., Sőj., Z.balázs, Z.mihály</i>	16	553	1,44	384	11,2
– <i>Ferkóczy Gábor</i> – az üzletárs fiú, egyéni mg-i vállalkozó	<i>Hahót, Pölöske, Zalaszentbalázs, Zalaszentmihály</i>	10	196	1,32	149	
– <i>Ferkóczy János</i> – a nagygazda család fő apa	<i>Felsőrajk, Kerecseny, Kilimán, Söjtör</i>	6	357	1,52	235	
2. Pintérek (Pókaszeptek) – a Zal-Agro Zrt. vezetője és felesége	<i>Pókaszeptek, Szalapa, Túrje, Zalabér</i>	5	381	1,54	248	7,3
– <i>Pintér Sándor Ottó</i> ⁵⁹ – a nagyvállalkozó, cégvezető család fő	<i>Pókaszeptek</i>	1	231	2,00	116	
– <i>Pintér Sándor Ottóné</i> – a nagyvállalkozó, cégvezető felesége	<i>Szalapa, Túrje, Zalabér</i>	4	150	1,14	132	
3. Végh Róbert (Zalaegerszeg) – agrár/élelmiszeripari nagyvállalkozó	<i>Pakod, Zalabér</i>	2	221	0,90	245	7,2
➤ 200 – 500 ha közötti (1-3.) 3 érdekeltség 5 nyertes árverező tagja összesen		23	1.155	1,32	877	25,7
4. Czirákiék (Zalaszentmihály) – gazdálkodó család üzletárs tagjai	<i>Pölöske, Zalaigrice, Zalaszentmihály</i>	11	135	0,83	163	4,8
– <i>Cziráki Balázs Krisztián</i> – a fiú, családi cégük társtulajdonosa	<i>Zalaszentmihály</i>	1	3	0,83	4	
– <i>Czirákiné Kiss Ildikó</i> – a cégvezető, közigazgató édesanyja	<i>Pölöske, Zalaigrice, Zalaszentmihály</i>	10	132	0,83	159	

⁵⁷NFA (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet) <http://www.nfa.hu/>, 2019. július 1-től NFK (Nemzeti Földügyi Központ) <http://www.nfk.gov.hu/>

⁵⁸OPTEN cégadatbázis: <https://www.opten.hu/cegtar/kereso/kapcsolat>

⁵⁹Pintér Sándor Ottó ezen felül a Vas megyei árveréseken ugyancsak a Zala-Agro Zrt. bérlényeiből **86,1 ha** összterületű szántó, illetve erdő művelési águ termőföldre tett **160 mFt** értékben nyertes árajánlatot.

Érdekeltségek/ nyertes árverezők (lakhelyek/székhelyek)	A birtoktestek fekvése szerinti települések	Birtoktestek				
		száma (db)	ára		területe	
			(mFt)	(mFt/ha)	ha	%
5. Bódai Miklós (Sümeg) ⁶⁰ – fiatal gazda, egyéni mg-i vállalkozó	Sümegcehi, Túrje	2	171	1,08	159	4,6
6. Németh Ferenc József (Nagykanizsa) ⁶¹ – ingatlanos egyéni vállalkozó	Szepetnek	1	208	1,41	148	4,3
7. Takács Ferenc (Kisbucsa) – polgármestere, szöv. és gazdaköri elnök	Alsórajk, Felsőrajk	3	175	1,19	148	4,3
8. Horváth Józsefné (Hahót) – mg-i vállalkozó, nagyvállalati vezető	Pölöske	1	140	0,99	141	4,1
9. Nagy Szabolcs (Pacska) ⁶² – közigazdász, Fidesz-közelű nagyvállalkozó	Gelse, Kilimán	6	301	2,38	126	3,7
10. Litvai Gábor (Batyk) – polgármester, sertés és szarvasmarha tenyésztő	Pakod, Túrje, Zalavég	4	128	1,10	116	3,4
➤ 100–200 ha közötti (4-10.) 7 érdekeltség 8 nyertes árverező tagja összesen		28	1.258	1,26	1.001	29,2
➤ 50 – 100 ha közötti (11-22.) 12 érdekeltség 19 nyertes árverező tagja összesen		45	1.053	1,23	857	25,1
➤ 20 – 50 ha közötti (23-30.) 8 érdekeltség 11 nyertes árverező tagja összesen		20	348	1,20	290	8,5
➤ 10 – 20 ha közötti (31-43.) 13 érdekeltség 17 nyertes árverező tagja összesen		27	198	1,22	162	4,7
➤ 10 ha alatti (44-89.) 46 érdekeltség 46 nyertes árverező tagja összesen		49	191	0,82	233	6,8
A 89 érdekeltség 106 nyertes árverező tagja mindösszesen		192	4.203	1,23	3.420	100,0

A 89 érdekeltség 106 nyertes árverező tagja, valamint az általuk az árveréseken megszerzett birtoktestek, területek és földértékek méretkategóriák szerinti megoszlását a 28. táblázat adatai mutatják.

28. táblázat: Zala megye állami földértékesítési adatainak méretkategóriák szerinti megoszlása (2015. november 15. -2016. július 31.)

Megnevezés	Az árverezésen elnyert terület méretkategóriái (ha)							Összesen
	10 alatti	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-200 között	200-500 között	500 fölött	
Nyertes érdekeltség (db)	46	13	8	12	7	3	-	89
Nyertes árverező (fő)	46	17	11	19	8	5	-	106
Birtoktest (db)	49	27	20	45	28	23	-	192
Földterület (ha)	233	162	290	857	1.001	877	-	3.420
Földérték (AK)	2.802	3.054	5.605	17.626	20.510	17.151	-	66.748

A 29. táblázat és a 13. ábra a „felsőház” ill. az „alsóház”, a 100 ha feletti ill. a 20 ha alatti állami földterülethez jutott nyertes érdekeltségek és árverező tagjaik arányát, valamint az összes elárverezett megyei területből való részesedését, a 14. ábra pedig a legnagyobb nyertes érdekeltségek részesedését (%) szemlélteti.

29. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Zala megye állami földárverésein (2015. november 15. – 2016. július 31.)

A.) A legnagyobb – 100 ha feletti – nyertes árverező érdekeltségek

Megnevezés	Összes	100 ha feletti	
		nyertes	arány (%)
Nyertes érdekeltség (db)	89	10	11,2
Nyertes árverező (fő)	106	13	12,3
Birtoktest (db)	192	51	26,6
Földterület (ha)	3.420	1.878	54,9
Földérték (AK)	66.748	37.661	56,4

B.) A legkisebb – 20 ha alatti – „átlagjavító” nyertes árverező érdekeltségek

Megnevezés	Összes	20 ha alatti	
		nyertes	arány (%)
Nyertes érdekeltség (db)	89	59	66,3
Nyertes árverező (fő)	106	63	59,4
Birtoktest (db)	192	76	39,6
Földterület (ha)	3.420	395	11,5
Földérték (AK)	66.748	6.251	9,4

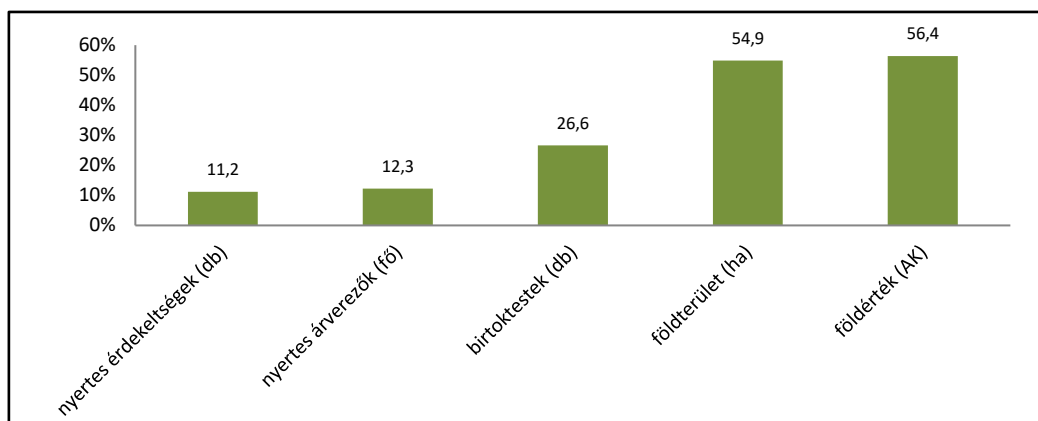
⁶⁰Bódai Miklós testvérével, Bódai Péterrel együtt a Veszprém megyei árveréseken is 77 mFt értékben nyertes ajánlatot tett 10 db birtoktestből álló, összesen 92,8 ha szató, illetve legelő művelési ágú területre.

⁶¹A Németh Ferenc József által megszerzett gyümölcsös (49,3 ha) területét (5-ös szorzóval) szántó-egyenértékre átszámítva, az 246,5 ha szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület összesen 345,1 ha.

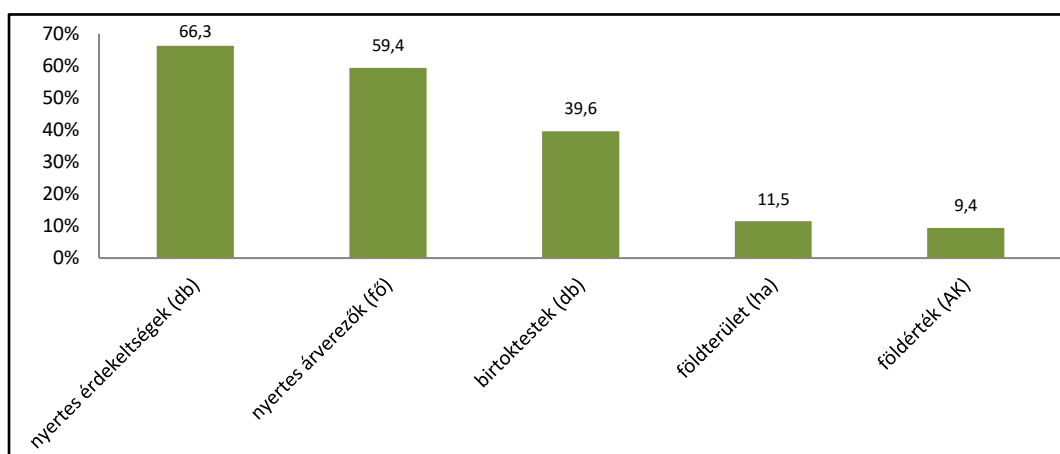
⁶²A Nagy Szabolcs által megszerzett gyümölcsös (27,6 ha) területét (5-ös szorzóval) szántó-egyenértékre átszámítva, az 138 ha szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület összesen 236,5 ha.

13. ábra: Arányok és aránytalanságok Zala megye állami földárverésein
(2015. november 15. – 2016. július 31.)

a.) A 100 ha fölötti 10 nyertes érdekeltség aránya (%)

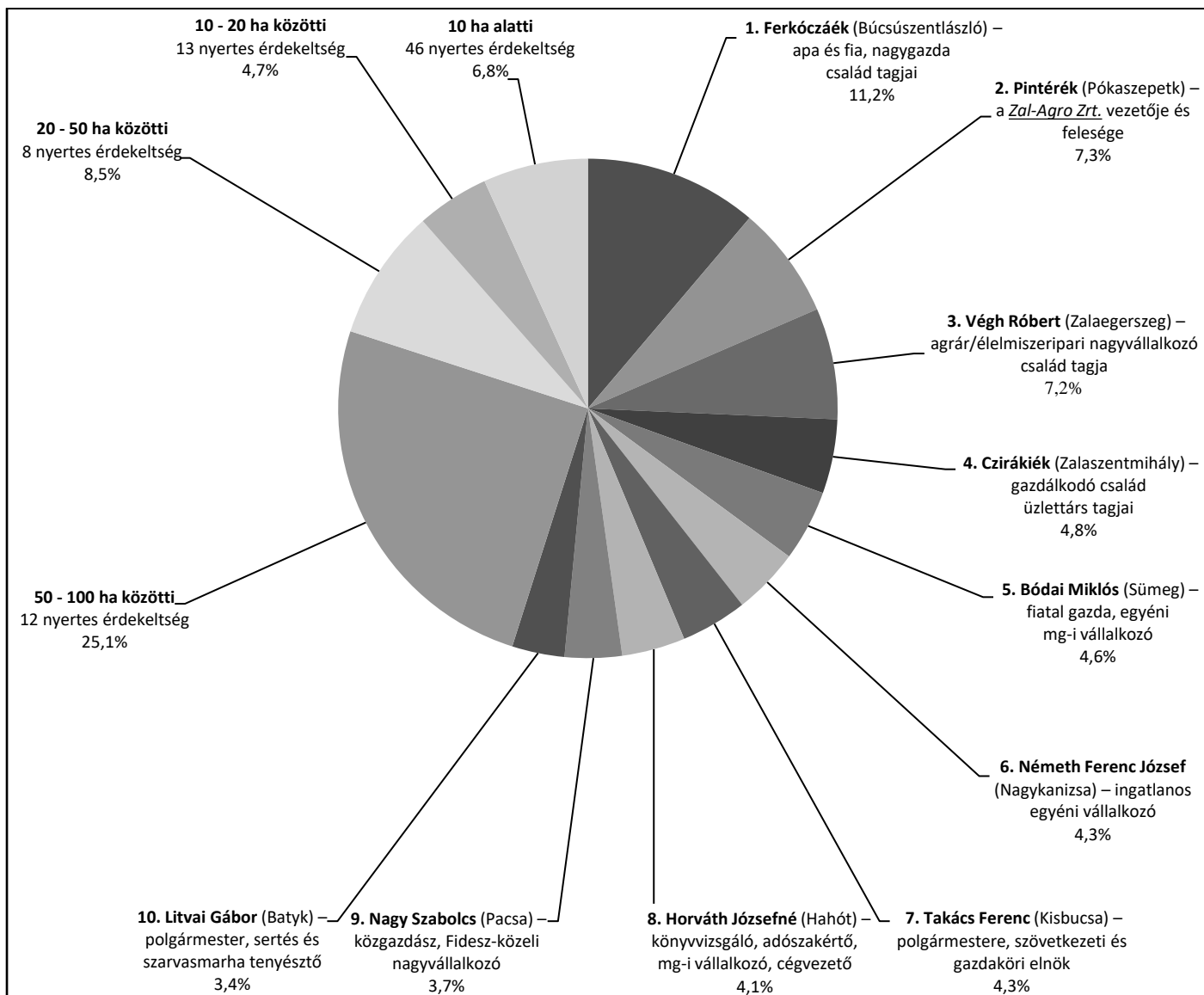
b.) A 20 ha alatti 59 nyertes érdekeltség aránya (%)

A táblázatok és az ábrák információi alapján az alábbi **néhány fontosabb megállapítás** tehető, általánosítható következtetés vonható le.

- **Azonos érdekkörhöz** tartozónak a **közvetlen hozzátartozókat** és/vagy **üzlettársakat** tekintve megállapítható, hogy a 192 db megyei birtoktestre nyertes árajánlatot tevő 106 nyertes árverező **89 érdekeltségi körbe** sorolható, azaz az azonos érdekkörhöz tartozó nyertes családok vagy cégek száma (89 db) messze nem azonos az elárverezett birtoktestek számával (192 db), annak alig 46%-a! A megyében tehát – a kormányzat ezzel kapcsolatos sorozatos csúsztatásaival szemben – nem 192 külön gazdálkodó család, hanem mindössze 89 érdekeltség tett nyertes árajánlatot a 3.420 hektár területre!
- Az elárverezett 192 db birtoktest, 3.420 ha **terület zömét**, 1.878 hektár összterületű 51 db birtoktestet mindössze **10 nagy** – 100 ha fölötti földterülethez jutott – **érdekeltség** 13 nyertes árverező tagja szerezte meg. Az érdekeltségek legerősebb, **felső 11%-a** tehát az összes aranykorona értéknek több mint 56%-ára, **a földterületnek** pedig közel **55%-ára** tett nyertes árajánlatot.
- E 10 legerősebb érdekeltség árverezői által elnyert birtoktestek átlagmérete **36,8 ha/db**, ami lényegesen nagyobb a főátlagnál (a 17,8 ha/db értéknél), annak több mint duplája. Átlagos aranykorona értékük **20,1 Ak/ha**, ami a főátlagot (19,5 Ak/ha-t) kissé meghaladja. Az e körhöz tartozó nyertesek tehát **az átlagnál lényegesen nagyobb** területű és valamivel **jobb termőképességű** birtoktesteket szereztek meg.
- A „felsőházi” **10 érdekeltség** 13 nyertes árverezője révén **átlagosan 5,1 db** birtoktestből álló, 3.766 Ak földértékű, közel **188 ha/érdekeltség** földterületre tett nyertes árajánlatot, ami az agrárkormányzat által ismételtetett 20 ha-os átlagnak több mint 9-szerese.

14. ábra: A területek megoszlása (%) a 89 árverezési nyertes érdekeltség között Zala megyében (2015. november 15. – 2016. július 31.)

- **A legtöbb** – 7 település (*Felsőrajk, Hahót, Kerecseny, Kilimán, Söjtör, Zalaszentbalázs* és *Zalaszentmihály*) közigazgatási területéhez tartozó, 2016-2036-ig, részben saját maguk által bérelt **16 db – birtoktestre** (ezzel 384 ha-ra, az elérvezett megyei terület több mint 11%-ára) **Ferkóczyák** – egy nagygazda család azonos lakcímű, üzlettárs tagjai, a volt (1998-2002) polgármester, *Ferkóczáné Szalai Zsuzsanna (1958)* férje, *Ferkóczy János (1953)*, a lakcímükkel megegyező székhelyű családi cégek közül az iparszerű szántóföldi növénytermesztő *Agrofönix Kft.* alapító társtulajdonos vezetője és a mezőgazdasági gépkölcsönző, tanácsadó *Vega Bt.* kültagja, volt beltág vezetője, továbbá a vadgazdálkodó *Pongravad Bt.* kültagja és a mezőgazdasági terménynagykereskedő *Zalaszentbalázi Olajos Növények Kft.* társtulajdonosa, valamint fiuk, *Ferkóczy Gábor (1987)*, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, az *SZFK Búcsúszentlászló* volt labdarúgója – tettek Búcsúszentlászlóról, együttesen nem kevesebb, mint 553! mFt összegű nyertes árajánlatot.
- **Őket követik** – 3 település (*Pölöske, Zalaigrice* és *Zalaszentmihály*) közigazgatási területéhez tartozó **11 db** birtoktestre (ezzel 163 ha-ra, az elérvezett megyei terület közel 5%-ára) tett 135 mFt összegű nyertes árajánlatukkal – **Czirákiék**, egy gazdálkodó család üzlettárs tagjai, *Czirákiné Kiss Ildikó (1966)* a közigazgató, könyvvizsgáló, adószakértő egyéni vállalkozó édesanyja, a megvásárolt területek zömét bérlő, húshasznú szarvasmarha tenyésztő és biogáz/villamosenergia termelő családi cégük, a *Biogáz Zalaszentmihály Kft.* társtulajdonos vezetője, továbbá az építőipari *Bau-Zala Kft.* volt társtulajdonosa,

AVOP-támogatott falusi vendéglátó, a Zalaszenthalmi Horgász Egyesület szállásadója, a helyi népdalkör tagja, valamint fia, Cziráki Balázs Krisztián (1991), családi cégük társtulajdonosa Zalaszenthalmiról.

- **Harmadik helyen** – 2 település (Gelse és Kilimán) közigazgatási területéhez tartozó **6 db** birtoktestre (ezzel 126 ha-ra, az elárverezett megyei terület közel 4%-ára) – **Nagy Szabolcs (1973)**⁶³ közgazdász (BCE-1999), tucatnyi hazai és külföldi hatókörű reklám, könyv/folyóirat kiadó, vendéglátó, dohány, élelmiszer, iparcikk, gép, hajó és repülőgép gyártó/kereskedő, villamosenergia-termelő, ingatlanforgalmazó/kezelő, vízügyi és tanácsadó cégben (pl.: B. E. Line Kft., Carpathia Zrt., Carpathia Vízerőmű Kft., CR Yachting Zrt., Econorg Hungary Kft., Eurosensit Bt., L. K. Line Kft., NGWS Zrt., 2021. decemberéig a kormány által menedzselt indonéziai útdíjhálózat-kiépítési nagyprojekt-nyertes cég, a Roatex Ltd. Zrt., Virginia Dohány Bt., stb.) érdekelt, FIDESZ-közel (Németh Zsolt, Szijasztó Péter, stb.), erős NER-es kapcsolatrendszerű nagyvállalkozó, a megvásárolt területeket bérlő szőlő- és gyümölcsstermesztő Golden Garden Invest Kft. jelenlegi és a Közép-Zala Gyümölcse Kft. volt társtulajdonosa, 2015 – a földvásárlások – óta szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó Pacsáról tett nem kevesebb, mint 301! mFt összegű nyertes árajánlatot.
- **E három nagy** érdekeltség az árveréseken összesen **33 db** birtoktestre – az elkelt 192 db megyei birtoktest több mint **17%-ára** – tett nyertes árajánlatot.
- **A legnagyobb területre** – 7 település (Felsőrajk, Hahót, Kerecseny, Kilimán, Söjtör, Zalaszenthalmi és Zalaszenthalmi) közigazgatási területéhez tartozó, 2016-2036-ig, részben saját maguk által bérelt **384! ha-ra**, az elárverezett megyei terület több mint **11%-ára** – a fentebb már említett **Ferkóczák** – egy nagygazda család azonos lakcímmű, üzlettárs tagjai, a volt (1998-2002) polgármester, Ferkóczáné Szalai Zsuzsanna (1958) férje, Ferkóczy János (1953), a lakcímművel megegyező székhelyű családi cégeik közül az iparszerű szántóföldi növénytermesztő Agrofónix Kft. alapító társtulajdonos vezetője és a mezőgazdasági gépkölcsönző, tanácsadó Vega Bt. kültagja, volt beltág vezetője, továbbá a vadgazdálkodó Pongravád Bt. kültagja és a mezőgazdasági terménynagykereskedő Zalaszenthalmi Olajos Növények Kft. társtulajdonosa, valamint fiuk, Ferkóczy Gábor (1987), szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, az SZFK Búcsúszentlászló volt labdarúgója – tettek Búcsúszentlászlóról, együttesen nem kevesebb, mint **553! mFt** összegű nyertes árajánlatot.
- **Őket második helyen** – 4 település (Pókaszeptek, Szalapa, Türje és Zalabér) közigazgatási területéhez tartozó, saját cégük, a Zal-Agro Zrt által 2030-ig bérelt **248! ha-ra**, az elárverezett megyei terület több mint 7%-ára tett **381! mFt** értékben tett nyertes árajánlatukkal – **Pintérek**, a Zalaszenthalmi Állami Tangazdaság jogutóda, a megvásárolt területet bérlő, tejhasznú szarvasmarha tenyésztő és szántóföldi növénytermesztő Zal-Agro Zrt. igazgatósági tagja, a cég főrészesvényesének, a szántóföldi növénytermesztő Zalagrár Kft-nek társtulajdonos cégvezetője, továbbá az Agrár és Ipari Kft. jelenlegi, valamint a Zalaexport Kft. volt ügyvezetője, Pintér Sándor Ottó (1951) és azonos lakcímmű felesége, Pintér Sándor Ottóné (1958) követik Pókaszeptekről.
- A megyei rangsor **harmadik** helyére – 2 település (Pakod és Zalabér) közigazgatási területéhez tartozó **245! ha-ra**, az elárverezett megyei terület több mint 7%-ára tett **221! mFt** összegű nyertes árajánlatával – **Végh Róbert (1970)**, sertésteleppel, takarmánykeverővel, vágóhíddal, feldolgozó üzemmel és kiskereskedelmi egységekkel rendelkező, kormányközel, MAGOSZ-os agrár/élelmiszeripari nagyvállalkozó család üzlettárs tagja, testvérével, Végh Zsolttal (1972) és édesanyjával, Végh Ferencnével (1948) közös cégcsoportjuk, az édesapjuk, Végh Ferenc, az egykori sertéstenyésztő Zalapig Kft. volt társtulajdonos vezetője által alapított, a Vidékfejlesztési Program keretében az elmúlt öt évben több száz millió Ft nagyságrendű fejlesztési támogatásban részesült Végh Farm Csoport társtulajdonosa, a csoporthoz tartozó egyik közös cégük, a lakcímművel megegyező székhelyű, sertéstenyésztő Végh Farm Zala Kft. társtulajdonos vezetője került Zalaegerszegről.
- Ez az **első három** – 200 ha-nál nagyobb területhez jutott – legerősebb **érdekeltség** tehát, 5 nyertes árverező, „**helybeli földműves**” tagja nevében összesen **877! ha** területre tett több mint **1.155! mFt** összegű

⁶³A Nagy Szabolcs által megszerzett gyümölcsös (27,6 ha) területét (5-ös szorzóval) **szántó-egyenértékre** átszámítva, az **138 ha** szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület **összesen 236,5 ha**.

nyertes árajánlatot. Hozzájuk került **minden 4. elérvezett hektár**, azaz az összes árverésre bocsátott megyei terület közel **26%-a**.

- Őket **100-200 hektár közötti** területnagysággal **további 7 érdekeltség** követi, amelyek 8 nyertes árverező tagjuk révén összesen **28 db** birtoktestre, **1.001! ha** területre tettek **1.258! mFt** összértékben nyertes árajánlatot. Hozzájuk került a megyében elérvezett állami területek több mint **29%-a**. Ők csökkenő területi sorrendben a következők:
 - **Czirákiék** (163 ha, 135 mFt) – egy gazdálkodó család üzlettárs tagjai, *Czirákiné Kiss Ildikó (1966)*, a közgazdász, könyvvizsgáló, adószakértő egyéni vállalkozó édesanya, a megvásárolt területek zömét bérlő, húshasznú szarvasmarha tenyésztő és biogáz/villamosenergia termelő családi cégük, a *Biogáz Zalaszentmihály Kft.* társtulajdonos vezetője, valamint fia, *Cziráki Balázs Krisztián (1991)*, családi cégük társtulajdonosa – Zalaszentmihályról;
 - **Bódai Miklós (1982)** (159 ha, 171 mFt)⁶⁴ – fiatal gazda, 2015 óta szarvasmarhatenyésztő és szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, műanyagfeldolgozó és csomagolóanyaggyártó családi cégeik, a *Bódai Műanyag Kft.* és a *Light Plasztik Kft.* volt társtulajdonos vezetője, valamint a villamosenergia- termelő és -értékesítő *Solar Power Invest Kft.* volt alapító vezetője – Sümegről;
 - **Németh Ferenc József (1957)** (148 ha, 208 mFt)⁶⁵ – ingatlan bérbeadó/üzemeltető egyéni vállalkozó, a lakcímükkel megegyező székhelyű, ingatlanhasznosító/forgalmazó családi cégeik, a *Medicina Kft.* és az *ABC-Art Kft.* alapító társtulajdonos vezetője, továbbá vélhetően a *Football Club Nagykanizsa* létesítmény- és technikai vezetője – Nagykanizsáról;
 - **Takács Ferenc (1981)** (148 ha, 175 mFt) – gazdálkodó, 2006 óta a település polgármestere (független), a *Kisbucsa Szociális Szövetkezet* alapító igazgató elnöke, valamint az építési *Fincza és Társai Kft.* volt ügyvezetője és a szolgáltató, tanácsadó *Fefi-An Kft.* volt társtulajdonos vezetője, a MAGOSZ-tag *Kisbucsa és Környéke Gazdakör* kormányközeli elnöke – Kisbucsáról;
 - **Horváth Józsefné (1960)** (141 ha, 140 mFt) – könyvvizsgáló, adószakértő, mezőgazdasági egyéni vállalkozó, tucatnyi cégben érdekelt volt/jelenlegi nagyvállalati vezető és/vagy társtulajdonos, jelenleg a számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői *Tauri-2001 Bt.* beltág vezetője, a szántóföldi növénytermesztő *Hahóti Várdomb Kft.* társtulajdonosa, volt vezetője és a klímaberendezés gyártó *Ki-Ho Klíma Kft.* társtulajdonosa, továbbá a *Hahóti Szövetkezet* volt alapító elnöke, valamint a *Zalai Gabonatermesztők Szövetkezete* és a *Zalai Olajos Növények Szövetkezet* volt igazgatósági tagja – Hahótról;
 - **Nagy Szabolcs (1973)** (126 ha, 301 mFt)⁶⁶ – közgazdász, tucatnyi hazai és külföldi hatókörű reklám, könyv/folyóirat kiadó, vendéglátó, dohány, élelmiszer, iparcikk, gép, hajó és repülőgép gyártó/kereskedő, villamosenergia-termelő, ingatlanforgalmazó/kezelő, vízügyi és tanácsadó cégben (köztük pl. 2021. decemberéig a kormány által menedzselte indonéziai útdíjhálózat-kiépítési nagyprojekt-nyertes cégben, a *Roatex Ltd. Zrt-ben*, és a dohánybizniszben érdekelt *Virginia Dohány Bt-ben*, stb.) érdekelt, FIDESZ-közel (Németh Zsolt, Szijjártó Péter, stb.), erős NER-es kapcsolatszerző nagyvállalkozó, a megvásárolt területeket bérlő szőlő- és gyümölcsstermesztő *Golden Garden Invest Kft.* jelenlegi és a *Közép-Zala Gyümölcse Kft.* volt társtulajdonosa, 2015 – a földvásárlások – óta szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó – Pacsáról;
 - **Litvai Gábor (1973)** (116 ha, 128 mFt) – polgármester (független), sertésenyésztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, két német tulajdonú cég, a tejhasznú szarvasmarhatenyésztő *Magral Meat Kft.* és az erdőgazdálkodó *Magral Limousin Kft.* társtulajdonos vezetője – Batykról.
- A fenti **10 legsikeresebb** – 100 hektárnál nagyobb földterületre nyertes árajánlatot tett, a megyei földterületeket a ráutaló jelek alapján vélhetően egymás közt gyakorta előre leosztó, egymásra így nem licitáló – **családi/üzleti érdekeltséget** a következő fejezetben **részletesen bemutatom**.
- Nem csupán a legnagyobb, de a **100 hektár alatti** területre nyertes árajánlatot tett árverezők között is találunk persze **Fidesz-/Magosz-/NAK-közel**i szereplőket. Itt említhetők pl. **Sabjanicsék** (55 ha, 42 mFt), MAGOSZ-os nagygazda, közel 1.000 hektáros, legeltetéses állattartó (bivaly, szürkemarha, juh stb) és növénytermesztő nagybirtokos, nagyvállalkozó család azonos lakcímű, üzlettárs tagjai, két részből álló, európai vidékfejlesztési (AKG, NVT, AVOP) forrásokból támogatott családi gazdaság és az azokat összefogó gazdasági társaság társtulajdonosai Pákáról. Ők: **Horváthné Sabjanics Marina (1982)**, családi gazdaságuk társtulajdonos vezetője, szántóföldi növénytermesztő cégük, a *Sab-Agro Kft.*

⁶⁴Bódai Miklós testvérével, Bódai Péterrel együtt a Veszprém megyei árveréseken is nyertes árajánlatot tett **10 db** birtoktestből álló, összesen **92,8 ha** szántó, illetve legelő művelési ágú területre.

⁶⁵A Németh Ferenc József által megszerzett gyümölcsös (49,3 ha) területét (5-ös szorzóval) **szántó-egyenértékre** átszámítva, az **246,5 ha** szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület **összesen 345,1 ha**.

⁶⁶A Nagy Szabolcs által megszerzett gyümölcsös (27,6 ha) területét (5-ös szorzóval) **szántó-egyenértékre** átszámítva, az **138 ha** szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület **összesen 236,5 ha**.

társtulajdonosa, a *Nemzeti Agrárgazdasági Kamara* helyi földbizottsági ügyekért felelős megyei alelnöke, volt önkormányzati képviselő (független), a *Pákai Öveges József Óvoda Gyermek Mosolyért Alapítványának* képviselője, a kamarai választás (2017) *MAGOSZ*-os megyei küldötte, az *Év Fiatal Gazda Agrárszakembere* (2017), valamint a családfő apa, *Sabjanics István* (1952), szántóföldi növénytermesztő cégük, a *Sab-Agro Kft.* alapító társtulajdonos vezetője, a *Közép-Zala menti Növénytermesztési Szövetkezet* jelenlegi és a *Zala Pulyka Szövetkezet* volt igazgatósági tagja, vezető tisztségviselője, a *Mezőgazdasági Szövetkezet Becsehely* jogutóda, a *Becsehely és Környéke Kft.* társtulajdonosa, a kamarai választás *MAGOSZ*-os megyei küldötte. De a kisebb nyertesek közül itt említhetők pl. *Sabjánék* (11 ha, 9 mFt), apa és fia, *MAGOSZ*-os gazdálkodó és gépjármű üzemanyag kiskereskedő család azonos lakcímű, üzlettárs tagjai Iklódbördőcéről. Ők: a fiú, *Sabján Krisztián László* (1979), gazdasági agrármérnök, egyéni mezőgazdasági vállalkozó, a *MAGOSZ Zala megyei ifjúsági tagozatának* elnöke, a *Nemzeti Agrárgazdasági Kamara* megalakulása óta annak országos küldötte, 2020 óta megyei elnöke, 2006 óta a település polgármestere (független), családi cégük, a gépjármű üzemanyag kereskedő *Sab-Oil Kft.* társtulajdonos vezetője, továbbá a gépjármű javító/karbantartó *Ehrle-Zala Kft.*, valamint a mezőgazdasági terménynagykereskedő *Zalaszentbalázi Olajos Növények Kft.* társtulajdonosa, valamint a családfő apa, *Sabján László* (1957), egyéni mezőgazdasági vállalkozó, családi cégeik, a szarvasmarha tenyésztő és szántóföldi növénytermesztő *Cserta-Tej Kft.* és a gépjármű üzemanyag kereskedő *Sab-Oil Kft.* alapító társtulajdonos vezetője, és a mezőgazdasági terménynagykereskedő *Zalaszentbalázi Olajos Növények Kft.* társtulajdonosa.

- A skála másik végét, a **legkisebb – 20 hektár alatti** földterülethez jutó – u.n. „*alsóházi, átlagjavító, propaganda-alany*” **nyertes érdekeltségeket** vizsgálva az alábbi megyei sarokszámokhoz jutunk:

Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti arány (%)
	nyertes		
Nyertes érdekeltség (db)	89	59	66,3
Nyertes árverező (fő)	106	63	59,4
Birtoktest (db)	192	76	39,6
Földterület (ha)	3.420	395	11,5
Földérték (AK)	66.748	6.251	9,4

- Ezek alapján megállapítható, hogy a 20 ha alatti területre nyertes árajánlatot tevő **59 érdekeltség, a megyei nyertes érdekeltségek** több mint **66!%-a**, 76 db birtoktesttel, az elérvezett megyei birtoktestek mintegy 40%-ával **az aranykorona értéknek** alig több mint **9%-át**, az elérvezett területnek pedig kevesebb, mint **12%-át**, kevesebb mint **400! ha-t** tudott – a „*nagyok asztaláról lehulló morzsaként*” – megszerezni.
- Beszédes tény az is, hogy ez az **59 kisnyertes** árverező érdekeltség a maga alig 395 hektárjával **alig tudott több területre** nyertes árajánlatot tenni, **mint** pl. a **legsikeresebb** érdekeltség, *Ferkóczák*, apa és fia, nagygazda család tagjai Búcsúszentlászlóról, a maguk összesen **384 hektár** területükkel.
- Ebben az „*alsóházi*” kategóriában **egy nyertes árverező** érdekeltség átlagosan mindössze 106! aranykorona értékű, kevesebb, mint **7! hektár** földterületre tudott nyertes árajánlatot tenni, ami **a felsóházi** 188 hektáros **átlagnak** alig **1/27-ed! része**.
- **Ez a** keveseknek nagy, viszonylag sokaknak pedig igen kis területeket juttató – bizonyára nem véletlenül így kidolgozott – **rendszer** egy olyan „*családi léptékű*” átlag (Zala megye esetében mintegy 38,4 ha/nyertes érdekeltség) kimutatását és kommunikálását teszi lehetővé, amely a sokat hangoztatott kormányzati reklámszlogen igazát, a „*kis/közepes családi gazdaságok támogatását*” hivatott bizonyítani, és **alkalmas a közvélemény tökéletes megtévesztésére**.

9. A 10 legsikeresebb – 100 hektárnál nagyobb területre nyertes árajánlatot tett – érdekkör

A nyertesekre vonatkozó, az NFA/NFK⁶⁷ honlapján közzétett, birtoktestenkénti részletes adatokat nyertes árverezőkénti és érdekeltségenkénti bontásban jelen elemzés **11/3. melléklete** tartalmazza. Ott a 10 hektár feletti területre jutott valamennyi nyertes érdekeltség és földműves tagjainak adatai megtalálhatók, ám

⁶⁷NFA (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet) <http://www.nfa.hu/>, 2019. július 1-től NFK (Nemzeti Földügyi Központ) <http://www.nfk.gov.hu/>

közülük a **legsikeresebb** – 100 hektárnál nagyobb területre nyertes árajánlatot tevő – **érdekeltségek** vizsgálata és bemutatása is alkalmas lehet a fő tendenciák, az általánosítható tanulságok megállapítására. Ezen **10** legsikeresebb érdekelttség, az érdekelttségek **felső 11,2%-a**, **13** nyertes árverezője révén **51 db** állami birtoktestből álló, **1.878 hektár** összterületű állami termőföldterületre, a Zala megyében elárverezett állami földek közel **55%-ára** tett nyertes árajánlatot. Ráadásul e legnagyobb nyertes érdekelttségek az árveréseken megszerzett területekhez **kikiáltási áron, versenytársak nélkül** jutottak. Meg kell azonban azt is jegyezni, hogy a nyertes érdekkörök gyakorta közös cégek és projektjeik révén **egymással is** üzleti, gazdasági **kapcsolatban állnak**, melyet nem ritkán családi kapcsolatok is erősítenek. Erre mutat be egy Zala megyei példát az elemzés **11/4. melléklete** E 10 legsikeresebb, legnagyobb területre nyertes árajánlatot tett érdekelttséget az alábbiakban mutatom be.

1.) Ferkóczáék (8925 Búcsúszentlászló Széchenyi u. 40/c.)⁶⁸ – apa és fia, nagygazda család azonos lakcímmű, üzlettárs tagjai, a volt (1998-2002) polgármester, **Ferkóczáné Szalai Zsuzsanna** (1958) férje és fiuk – **384! ha** területtel áll a földárverési nyertes érdekelttségek megyei ranglistájának élén. Együttes nyertes árajánlatuk nem kevesebb, mint **553! mFt** volt.

A családi/üzleti érdekelttség **2 nyertes árverező** tagja:

- **Ferkóczy János** (1953) – a nagygazda családfő férj, apa, a lakcímművel megegyező székhelyű családi cégek közül a *Vetőmag Szövetség*-tag, intenzív, iparszerű szántóföldi növénytermesztő *Agrofönix Kft.* alapító társtulajdonos vezetője és a mezőgazdasági gépkölcsönző, tanácsadó *Vega Bt.* kültagja, volt beltag vezetője, továbbá a vadgazdálkodó *Pongravad Bt.* kültagja és a mezőgazdasági terménynagykereskedő *Zalaszentbalázi Olajos Növények Kft.* társtulajdonosa;
- **Ferkóczy Gábor** (1987) – az üzlettárs fiú, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, az *SZFK Búcsúszentlászló* volt labdarúgója.

A családi/üzleti érdekelttség tagjai által jegyzett **cégek**:

- **Agrofönix Kft.** (Cjsz.: 20 09 061442, székhely: 8925 Búcsúszentlászló, Széchenyi utca 49/C., alakulás dátuma: 1993., főtevékenység: gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése);
- **Pongravad Bt.** (Cjsz.: 20 06 039044, székhely: 8900 Zalaegerszeg, Zala utca 2/A. fszt. 3., alakulás dátuma: 2007., főtevékenység: vadgazdálkodás, vadgazdálkodási szolgáltatás);
- **Vega Bt.** (Cjsz.: 20 06 030743, székhely: 8925 Búcsúszentlászló, Széchenyi utca 39., alakulás dátuma: 1991., főtevékenység – 2017-ig: mezőgazdasági gép kölcsönzése, 2017-2021 között: egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, 2022-től: gabona, dohány, vetőmag, takarmány nagykereskedelme);
- **Zalaszentbalázi Olajos Növények Kft.** (Cjsz.: 20 09 066077, székhely: 8772 Zalaszentbalázs, 082/22 hrsz., alakulás dátuma: 2003., főtevékenység: gabona, dohány, vetőmag, takarmány nagykereskedelme).

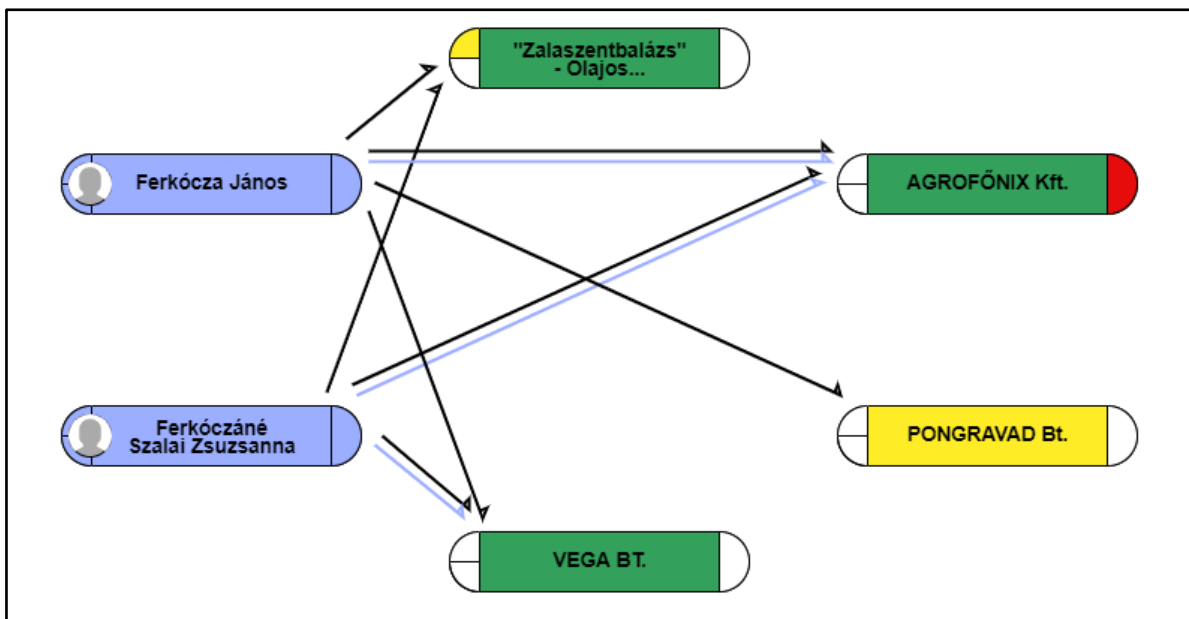
Ferkóczáék, a családfő, **Ferkóczy János** (1953) és felesége, a későbbi (1998-2002) polgármester, **Ferkóczáné Szalai Zsuzsanna** (1958), a jelenleg mintegy 1200 ha-on gazdálkodó nagygazda család cégét, az *Agrofönix Kft-t* 1993-ban alapította, és területük az induló 120 ha-ról az évek során nőtt mai méretére. A cég nettó árbevétele 2020-ban meghaladta az 1 MrdFt-t. A családi nagygazdaság munkájában, fiuk, **Ferkóczy Gábor** (1987), szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó is részt vesz. Az alapvetően intenzív, iparszerű szántóföldi növénytermesztő gazdaságuk vetésszerkezetében a kalászosok a mai napig vezető szerepet játszanak. A vetésterület legnagyobb hányadát a sörärpa célú őszi és tavaszi árpa, ill. a kalászos vetőmag-előállítás adja. Mellette őszi káposztarepce, napraforgó, kukorica termesztésével foglalkoznak. Egy ideje már az állattenyésztésük is feljövőben van, amit a Limousin húsmarha tartás fémjelez. Az ötven körüli anyaállat és szaporulata számára a fehérjében gazdag borsó, valamint lucerna termesztése is indokoltá vált, és a vetőmag feldolgozás során keletkező melléktermékeket is takarmányként itt hasznosítják. Mintegy 22.000 tonna

⁶⁸**Ferkóczáék**: <https://www.nemzeticegtar.hu/agrofonix-kft-c2009061442.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/vega-bt-c2006030743.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/ponggravad-bt-c2006039044.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/zalaszentbalazs-olajos-novenyek-kft-c2009066077.html> <http://www.vszth.hu/index.php?mod=taglista&cia=taglista&fun=showTag&uid=184> <https://mezohir.hu/2018/06/03/buzaaratas-elotti-varakozas/> <https://www.magyarokoricaclub.hu/galeria/xi-kukorica-termesverseny/versenyparcellak-betakaritasa/agrofonix-kft-poloske-20191020> http://www.rapool.hu/data/epaper/rapool.hu/Rapool_repecatalogus_2013/page.pdf https://genezispartner.hu/wp-content/uploads/2021/05/FAJTAKATALO%CC%81GUS-2021_FINAL.pdf https://www.kozbeszerzes.hu/ertesito/2018/11785/megtekint/portal_11785_2018/ <https://farmsubsidy.org/HU/recipient/HU57457/ferkocza-janos-hu-8925/> <https://farmsubsidy.org/HU/recipient/HU57455/ferkocza-gabor-hu-8925/> <https://www.opten.hu/cegtar/cegtortenet/2097057833> <https://www.instagram.com/gabizmus/> <http://adalbank.mlsz.hu/player?itemId=214556> <https://static.valasztas.hu/onkjk5/tjk20031.htm> <https://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%BAcs%C3%BAszentl%C3%A1szl%C3%B3#Polg%C3%A1rmesterei>

tárolókapacitás jelzi, hogy a gabonatermesztés iránt elkötelezett a gazdaság. Az elmúlt években az áru étkezési búza termesztése szorult leginkább háttérbe, hiszen az árpa – elsősorban a sörárpa és takarmányárpa, összesen 270 ha – jövedelmezőségi mutatói jobbak. A vetőmagelőállítás viszont bármelyik kalászos esetében – még a rozsnál, tritikálénál is – egyértelműen jövedelmezőbb, mint az árugabona termesztése. Másik családi cégük, az 1991-ben alapított Vega Bt., mely kezdetben vegyes gazdálkodást folytatott, majd főtevékenységét illetően mezőgazdasági gépkölcsönzéssel és tanácsadással foglalkozott, 2022-től pedig főprofilját mezőgazdasági termény-nagykereskedelemre változtatta. Társulajdonosai továbbá az ugyancsak mezőgazdasági termény-nagykereskedő Zalaszentbalázi Olajos Növények Kft-nek, és a családfő a vadgazdálkodó Pongravad Bt-nek is kültagja.

Az üzleti érdekeltség tagjai általa jegyzett cégek 2022. januári állapot szerinti Opten kapcsolati térképét a **15. ábra** szemlélteti.

15. ábra: A Ferkócza családi/üzleti érdekeltség céghálójának aktuális OPTEN kapcsolati térképe (2022. január)

Színjelölések:

Felszámolás, csődeljárás vagy kényszertörlesztés alatt álló cég vagy ilyen céggel kapcsolat

Regisztrált negatív információ

Negatív információ nem ismert

Törölt cég

Jelmagyarázat:

-> Tulajdonos

-> Cégjegyzésre jogosult vezető

A Ferkócza családi/üzleti érdekeltség **2 nyertes árverező tagja** kisebb részt saját, zömében azonban 4 magánszemély és 4 gazdasági társaság árverésre bocsátott állami bérleményeire, összesen **16 db** – benne a megyében elárverezett 9. (76 ha-os) és 21. legnagyobb (43 ha-os) – birtoktestre tett nyertes árajánlatot **Felsőrajk, Hahót, Kerecseny, Kilimán, Pölöske, Söjtör, Zalaszentbalázs és Zalaszentmihály** területén. Az árveréseken általuk elnyert összes terület **384! hektár**, ami a **megyében elárverezett** összes állami földterület **11,2%-a**. Ezzel az árverési nyertesek megyei rangsorának **élére** kerültek. A családi/üzleti érdekeltség tagjainak együttes nyertes árajánlata több mint **553! mFt** volt, vagyis átlagosan **1 millió 441 ezer Ft/ha** – a megyei átlagnál (1 millió 229 ezer Ft/ha-nál) valamivel magasabb – **áron** szerezték meg a területeket. Ez részben azzal magyarázható, hogy az általuk elnyert birtoktestek átlagmérete a megyei átlagnál (17,8 ha) nagyobb, kerekén **24 ha**, és a területek átlagos földminősége is a megyei átlagnál (19,5 Ak/ha) jobb, **21,3 Ak/ha**. Így az aranykoronánként általuk fizetett földár (61,7 eFt/Ak) a megyei átlag (63,0 eFt/Ak) alatt marad, a javasolt megyei árnál (45 eFt/Ak)⁶⁹ viszont lényegesen magasabb. A megszerzett birtoktestek zömében szántó, kisebb részt gyeperdő (rét/legelő) illetve erdő művelési ágba tartoznak. Nyertes árajánlatuk 8 db birtoktest (138 ha, a megszerzett területek közel 36%-a) esetében **megegyezett a kikiáltási**

⁶⁹Aranykoronánkénti javasolt megyei árak: <http://www.haon.hu/az-egesznek-olyan-mutyiszaga-van-arverezik-az-allami-foldeket/2926916>

árral, versenytársuk ezek árverésén nem akadt. Összességében a teljes területre **18,7%-kal a kikiáltási ár fölött** sikerült nyertes árajánlatot tenniük.

A családfő, nagygazda Ferkócza János (1958) cégük, az Agrofőnix Kft. fakospusztai telephelyén (2018)

Fotó: <https://mezohir.hu/2018/06/03/buzaaratas-elotti-varakozas/>

A Magyar Kukoricaklub XI. kukorica termésversenye (2019), az Agrofőnix Kft. pölöskei versenyparcellájának betakarítása

Fotó: Magyar Kukorica Klub⁷⁰

Gabonasilók az Agrofőnix Kft. fakospusztai telephelyén (2018)

Fotó: <https://mezohir.hu/2018/06/03/buzaaratas-elotti-varakozas/>

A búcsúszentlászlói **Ferkócza család** nyertes árverező tagjai, státusuk, az általuk megszerzett birtoktestek települési fekvése, száma, összterülete és az azokért ajánlott összegek tehát az alábbiak:

Ferkócza Gábor	az üzlettárs fiú	Hahót, Pölöske, Zalaszentbalázs, Zalaszentmihály	10 db birtoktest	149 ha	196 mFt
Ferkócza János	a nagygazda családfő apa	Felsőrajk, Kerecseny, Kilimán, Söjtör	6 db birtoktest	235 ha	357 mFt
Összesen			16 db birtoktest	384 ha	553 mFt

2.) **Pintérek** (8932 Pókaszeptk Batsányi János utca 9.)⁷¹ – a megvásárolt területet bérlő, tejhasznú szarvasmarha tenyésztő és szántóföldi növénytermesztő **Zal-Agro Zrt.** igazgatósági tagja, a cég főrésztulajdonosának, a szántóföldi növénytermesztő **Zalagrár Kft.**-nek társtulajdonos cégvezetője és azonos lakcímmű felesége – **248! ha** területtel a földárverési nyertes érdekeltségek megyei ranglistájának **második** helyére kerültek. Együttes nyertes árajánlatuk közel **381! mFt** volt.

⁷⁰Magyar Kukorica Klub: <https://www.magyarkukoricaklub.hu/galeria/xi-kukorica-termesverseny/versenyparcellak-betakaritasa/agrofonix-kft-poloske-20191020>

⁷¹Pintérek: <http://www.zalagro.hu/> <https://www.nemzeticegtar.hu/zal-agro-zrt-c2010040079.html> <https://www.zalagrar.hu/zalagrar.html> <https://www.facebook.com/zalagrarkft/> <https://www.nemzeticegtar.hu/zalaexport-kft-c2009061453.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/zalagrar-kft-c0109165200.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/agra-es-ipari-kft-c2009060773.html> <https://www.zaol.hu/kozelet/helyi-kozelet/pokaszepetk-meses-taja-tortenelmi-emlekei-erdemesek-a-megtekintesre-3056240/>

A családfő cégvezető, **Pintér Sándor Ottó** ezen felül a Vas megyei árveréseken ugyancsak a **Zal-Agro Zrt.** bérleményeiből **Nagytilaj** területén **2 db**, szántó, illetve erdő művelési ágú, **86,1 ha** összterületű termőföldre tett **160 mFt** értékben nyertes árajánlatot.

A családi/üzleti érdekeltség **2 nyertes árvevő** tagja:

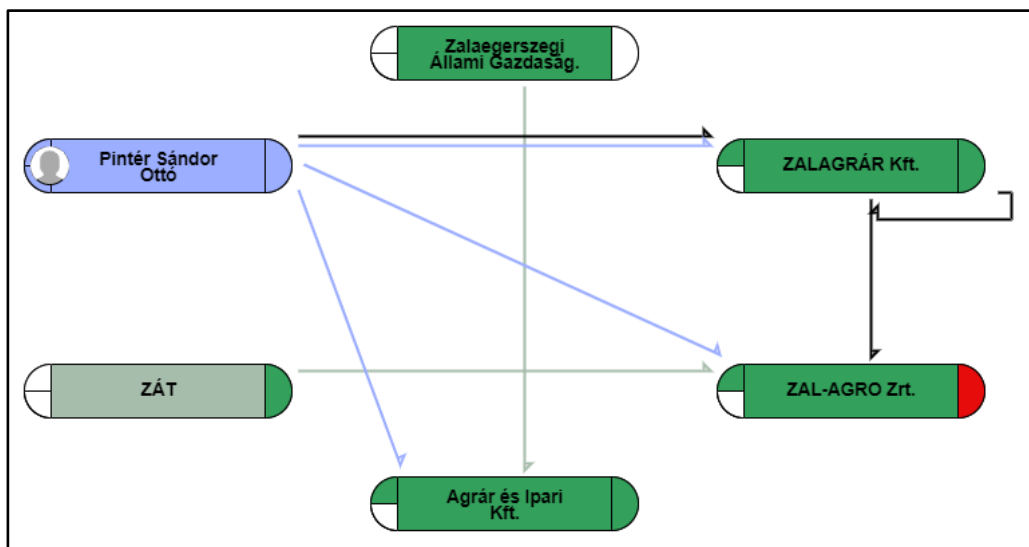
- **Pintér Sándor Ottó** (1951) – a Zalaszentgróti Állami Tangazdaság jogutóda, a megvásárolt területet bérlő, tejhasznú szarvasmarha tenyésztő és szántóföldi növénytermesztő főprofilú Zal-Agro Zrt. igazgatósági tagja, a cég főreszvényesének, a brazil és német tulajdonosok által jegyzett, szántóföldi növénytermesztő Zalagrár Kft-nek társtulajdonos cégvezetője, továbbá az Agrár és Ipari Kft. jelenlegi, valamint a Zalaexport Kft. volt ügyvezetője;
- **Pintér Sándor Ottóné** (1958) – a cégvezető családfő azonos lakcímu felesége, ismeretlen, illetve nyilvános adatbázisokból nem azonosítható tevékenységű nyertes árvevő.

A családi/üzleti érdekeltség vezetője által jegyzett cégek:

- **Agrár és Ipari Kft.** (Cjsz.: 20 09 060773, székhely: 8932 Pókaszepetk, Tasziló major 01088/1. hrsz., jogelőd: Zalaegerszegi Állami Gazdaság, alakulás dátuma: 1991., főtevékenység: gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése);
- **Zalagrár Kft.** (Cjsz.: 20 09 061577, székhely: 8932 Pókaszepetk, Tasziló-major 01088/1 hrsz., alakulás dátuma: 1992., főtevékenység: gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése);
- **Zal-Agro Zrt.** (Cjsz.: 20 10 040079, székhely: 8796 Túrje, Zsigmondháza major 1., jogelőd: Zalaszentgróti Állami Tangazdaság, alakulás dátuma: 1993., tulajdonos: Zalagrár Kft., főtevékenység: 2016-ig: tejhasznú szarvasmarha tenyésztés, 216-tól: gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése);
- **Zalaexport Kft.** (Cjsz.: 20 09 061453, székhely: 8932 Pókaszepetk, hrsz 1069/3., alakulás dátuma: 1993., főtevékenység: 2018-ig: almatermésű, csonthéjas gyümölcs termesztése, 2018-tól: gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése).

Az üzleti érdekeltség tagjai általa jegyzett cégek 2022. januári állapot szerinti Opten kapcsolati térképét a **16. ábra** szemlélteti.

16. ábra: A **Pintér Sándor Ottó** által jegyzett cégek aktuális OPTEN kapcsolati térképe (2022. január)

Színjelölések:

Felszámolás, csődeljárás vagy kényszertörlesztés alatt álló cég vagy ilyen céggel kapcsolat

Regisztrált negatív információ

Negatív információ nem ismert

Törölt cég

Jelmagyarázat:

-> Tulajdonos

-> Cégjegyzésre jogosult vezető

A **Pintér családi/üzleti érdekeltség** feje, **Pintér Sándor Ottó** (1951) 2010 óta az általa és felesége, **Pintér Sándor Ottóné** (1958) által megvásárolt területet bérlő, tejhasznú szarvasmarha tenyésztő és szántóföldi növénytermesztő Zal-Agro Zrt. igazgatósági tagja, egyúttal a cég főreszvényesének, a Zalagrár Kft-nek társtulajdonos cégvezetője. A részvénytársaság 1993 július 1.-jén alakult a Zalaszentgróti Állami Tangazdaság jogutódjaként. Túrjén, Magyarország nyugati határától nem messze, közel Ausztriához, Horvátországhoz és Szlovéniához helyezkedik el. Az éves árbevétele meghaladja a

milliárdos nagyságrendet. Jelenleg 68 főt foglalkoztat, mintegy 2000 ha területen gazdálkodik. A művelt termőföldek döntő többségét az államtól bérlik. Integrátori termeltetési szerződéssel növénytermesztő vállalkozókat segítenek szaktanácsadással, gépi szolgáltatással, felvásárlással, értékesítéssel. Minden évben tovább korszerűsítik a szarvasmarha telepet, és folyamatosan frissítik gépparkjukat. Üzletfelek köre stabil, bizalom és kölcsönös gazdasági előnyök jellemzik partnerkapcsolatainkat. A vevők és szállítók jelentős részével hosszú távú szerződéssel rendelkezünk, így piacaink és beszállítói körük egyaránt stabilnak mondható. 2010-ben a Zalagrár Kft. (Pókaszeptk) megvásárolta a társaság részvényeinek többségét, így jelentősen változott a tulajdonosi struktúra. A főreszvényes Kft. gyümölcsstermesztési, szántóföldi növénytermesztési, vad- és erdőgazdálkodási főprofiljai jól kiegészítik a Zrt. tevékenységi körét.

Pintér Sándor Ottó (j) Tóth András polgármester (b) és a cégvezető utód, Pál György (k) társaságában (2019)
Fotó: ZAOL⁷²

A Zal-Agro Zrt., a Zalaszentgróti Állami Tangazdaság
1993-ban alakult jogutóda
Fotó: <http://www.zalagro.hu/>

ZALAGRÁR
Mezőgazdasági termelő Kft.

Intenzív gazdaság a Zala folyó völgyében...

- gyümölcsstermesztés
- szántóföldi növénytermesztés
- vadgazdálkodás
- erdőgazdálkodás

A Pintér Sándor Ottó vezette Zalagrár Kft., a Zal-Agro Zrt. tulajdonosa
Fotó: <https://www.facebook.com/zalagrarkft/>

⁷²ZAOL: <https://www.zaol.hu/helyi-kozelet/2019/05/pokaszepetk-meses-taja-tortenelmi-emlekei-erdemesek-a-megtekintesre>

A **Pintér** családi/üzleti érdekeltség **2 nyertes árverező tagja** cégük, a *Zal-Agro Zrt.* által 2030-ig bérelt, árverésre bocsátott állami földterületekre, összesen **5 db** – benne a megyében elárverezett 5. (116! ha-os), 12. (63 ha-os), és 14. legnagyobb (57 ha-os) – birtoktestre tett nyertes árajánlatot **Pókaszeptk, Szalapa, Túrje és Zalabér** területén. Az árveréseken általuk elnyert összes terület **248! hektár**, ami a megyében elárverezett összes állami földterület **7,3%-a**. Ezzel az árverési nyertesek megyei rangsorának **második** helyére kerültek. A családi/üzleti érdekeltség tagjainak együttes nyertes árajánlata több mint **380! mFt** volt, vagyis átlagosan **1 millió 539 ezer Ft/ha** – a megyei átlagnál (1 millió 229 ezer Ft/ha-nál) magasabb – **áron** szerezték meg a területeket. Ez nagyrészt azzal magyarázható, hogy az általuk elnyert birtoktestek átlagmérete a megyei átlagnál (17,8 ha) lényegesen nagyobb, közel **50 ha**, ám a területek átlagos földminősége a megyei átlagnál (19,5 Ak/ha) gyengébb, **16,8 Ak/ha**. Így az aranykoronánként általuk fizetett földár (91,8 eFt/Ak) a megyei átlagnál (63,0 eFt/Ak), de méginkább a javasolt megyei árnál (45 eFt/Ak)⁷³ lényegesen magasabb. A megszerzett birtoktestek zömében szántó, kisebb részt erdő, illetve legelő művelési ágba tartoznak. Az árveréseken versenytársaik is akadtak így a teljes területre átlagosan **69%-kal a kikiáltási ár fölött** sikerült nyertes árajánlatot tenniük.

A pókaszeptki **Pintér család** nyertes árverező tagjai, státusuk, az általuk megszerzett birtoktestek települési fekvése, száma, összterülete és az azokért ajánlott összegek tehát az alábbiak:

Pintér Sándor Ottó	a nagyvállalkozó, cégvezető családfő	Pókaszeptk	1 db birtoktest	116 ha	231 mFt
Pintér Sándor Ottóné	a nagyvállalkozó, cégvezető felesége	Szalapa, Túrje, Zalabér	4 db birtoktest	132 ha	150 mFt
Összesen			5 db birtoktest	248 ha	381 mFt

- 3.) **Végh Róbert** (1970) (8900 Zalaegerszeg Becsali u. 20.)⁷⁴ – sertésenyésztő egyéni vállalkozó, sertéssteleppel, takarmánykeverővel, vágóhíddal, feldolgozó üzemmel és kiskereskedelmi egységekkel rendelkező, kormányközeli, MAGOSZ-os agrár/élelmiszeripari nagyvállalkozó család üzlettárs tagja, testvérével, **Végh Zsolttal** (1972) és édesanyjával, **Végh Ferencnével** (1948) közös cégcsoportjuk, az édesapjuk, **Végh Ferenc**, az egykori sertésenyésztő **Zalapig Kft.** volt társtulajdonos vezetője által alapított, a **Vidékfejlesztési Program** keretében az elmúlt öt évben több száz millió Ft nagyságrendű fejlesztési támogatásban részesült **Végh Farm Csoport** társtulajdonosa, a csoporthoz tartozó egyik közös cégük, a lakcímükkel megegyező székhelyű, 2017-ben „*Magyarország Legszebb Birtoka*” címre jelölt, iparszerű sertésenyésztő **Végh Farm Zala Kft.** társtulajdonos vezetője – **245! ha** területtel a földárverési nyertes érdekeltségek megyei ranglistájának **harmadik** helyére került. Nyertes árajánlata nem kevesebb, mint **221! mFt** volt.

A családi/üzleti érdekeltséghez kapcsolódó egyéni és társas **vállalkozások**:

- **Szévíz Táp Kft.** (Cjsz.: 20 09 063369, székhely: 8929 Pölöske, külterület 049 hrsz., alakulás dátuma: 1997., főtevékenység: haszonállat-eledel gyártása);
- **Végh Farm Zala Kft.** (Cjsz.: 20 09 070108, székhely: 8900 Zalaegerszeg, Becsali út 26., alakulás dátuma: 2009., főtevékenység: sertésenyésztés);
- **Végh Róbert e. v.** (Azonosító: 2097005086, székhely: 8900 Zalaegerszeg, Becsali út 26., alakulás dátuma: 1990., főtevékenység: sertésenyésztés);
- **Végh Zolt e. v.** (Azonosító: 2097006678, székhely: 8900 Zalaegerszeg, Becsali út 26., alakulás dátuma: 1992., főtevékenység: 2016-ig: sertésenyésztés, 2016-tól: húsfeldolgozás, -tartósítás);
- **Zalapig Kft.** (Cjsz.: 20 09 061472, székhely: 8929 Pölöske, Barnakpuszta sertésstelep, alakulás dátuma: 1993., főtevékenység: állattenyésztés, törlés dátuma: 1998).

A MAGOSZ/kormány-közeli **Végh Farm Csoport** családi/üzleti érdekeltség két egyéni, (**Végh Róbert e. v.** és **Végh Zolt e. v.**) továbbá két társas vállalkozásból, (**Végh Farm Zala Kft.** és **Szévíz Táp Kft.**) tevődik össze. A cégcsoport alapjait az 1990-es években **Végh Ferenc**, az egykori sertésenyésztő **Zalapig Kft.** volt társtulajdonos vezetője tette le. Eleinte csak sertés hizlalással, később a pakodi telephely megvásárlását követően már szaporítással és tenyésztéssel is foglalkoztak. A **Vidékfejlesztési Program** keretében csak az elmúlt öt évben több száz millió Ft nagyságrendű EU-s és hazai költségvetési

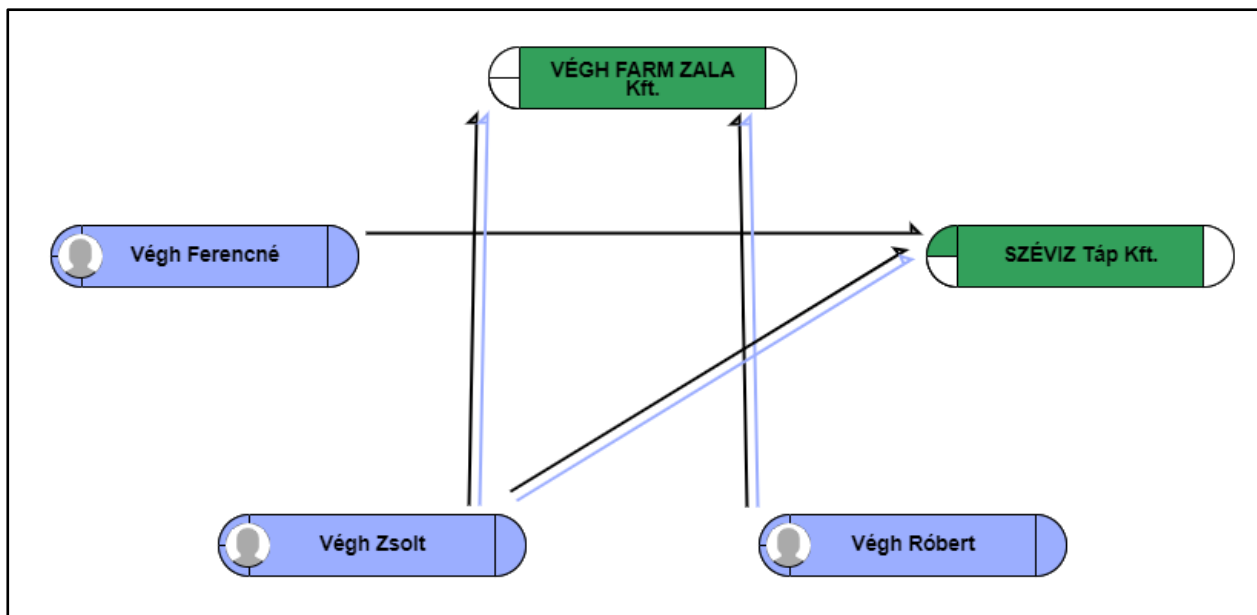
⁷³Aranykoronánkénti javasolt megyei árak: <http://www.haon.hu/az-egesznek-olyan-mutyiszaga-van-arverezik-az-allami-foldeket/2926916>

⁷⁴Végh Róbert: <https://www.opten.hu/cegtar/cegtortenet/2097005086> <https://helyi.infobel.hu/HU100401651-92596070/vegh-robert-zalaegerszeg.html> <https://www.veghfarm.hu/> <https://www.veghfarm.hu/fejlesztések.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/vegh-farm-zala-kft-c2009070108.html> <https://www.facebook.com/watch/?v=836424539847083> <https://www.facebook.com/watch/?v=836424539847083>

fejlesztési támogatásban részesültek, és az ennek is köszönhető folyamatos fejlesztések következtében a csoport Pakod Nándor-majorban európai színvonalú, 2000 anyakoca és szaporulata elhelyezésére alkalmas sertésteleppel, napi 50-56 tonna kapacitású takarmánykeverővel, vágóhíddal, közel 60 féle terméket előállító húsfeldolgozó üzemmel, illetve kiskereskedelmi egységekkel – Zalaegerszegen kettő húsárúházzal, Pókaszepteken pedig egy húsbolttal – is rendelkezik. Az évek során a *Végh Farm Csoport* a nyugat-dunántúli térség meghatározó sertéstartó vállalkozása lett. A dolgozói létszáma meghaladja a 70 főt, az éves nettó árbevétele elérte a 2,9 milliárd forintot.

A **Végh családi/üzleti érdekeltség** cégeinek 2022. januári állapot szerinti Opten kapcsolati térképét a **17. ábra** szemlélteti.

17. ábra: A *Végh Farm Csoport* cégeinek aktuális OPTEN kapcsolati térképe (2022. január)

Színjelölések:

Felszámolás, csődeljárás vagy kényszertörés alatt álló cég vagy ilyen céggel kapcsolat

Regisztrált negatív információ

Negatív információ nem ismert

Törölt cég

Jelmagyarázat:

-> Tulajdonos

-> Cégjegyzésre jogosult vezető

Végh Róbert a tejhasznú szarvasmatta tenyésztés és szántóföldi növénytermesztés főtevékenységű *Zal-Agro Zrt.* által 2030-ig bérelt, árverésre bocsátott állami szántóterületre, illetve egy – az árverések idején bérlő nélküli – nagy erdőterületre, összesen **2 db** – benne a megyében elárverezett legnagyobb (184! ha-os), valamint 13. legnagyobb (61 ha-os) – birtoktestre tett nyertes árajánlatot **Pakod** és **Zalabér** területén. Az árveréseken általa elnyert összes terület több mint **245! hektár**, ami a megyében **elárverezett** összes állami földterület **7,2%-a**. Ezzel az árverési nyertesek megyei rangsorának **harmadik** helyére került. Együttes nyertes árajánlata több mint **221! mFt** volt, vagyis átlagosan **901 ezer Ft/ha** – a megyei átlagnál (1 millió 229 ezer Ft/ha-nál) lényegesen alacsonyabb – **áron** szerezte meg a területeket. Ez némiképp meglepő, hiszen az általa elnyert birtoktestek átlagmérete a megyei átlagnál (17,8 ha) lényegesen nagyobb, annak közel hétszerese, **123! ha**, és a területek átlagos földminősége is a megyei átlagnál (19,5 Ak/ha) valamivel jobb, **19,7 Ak/ha**. Így az aranykoronánként általa fizetett földár (45,8 eFt/Ak) a megyei átlagnál (63,0 eFt/Ak) alacsonyabb, és az előzetesen javasolt megyei ár (45 eFt/Ak)⁷⁵ körül alakul. Az alacsonyabb vételárra minden bizonnyal magyarázatul szolgálhat, hogy az árveréseken versenytársa nem akadt, így a teljes területre kikiáltási áron sikerült nyertes árajánlatot tennie.

⁷⁵Aranykoronánkénti javasolt megyei árak: <http://www.haon.hu/az-egesznek-olyan-mutyiszaga-van-arverezik-az-allami-foldeket/2926916>

A Véghegy Farm Csoport (8900 Zalaegerszeg, Becsali út 26.) sertéstelepe, takarmánykeverője, húszeme és húsáruháza
 Fotó: <https://www.veghfarm.hu/>

A **Véghegy** családi/üzleti érdekeltség nyertes árverező tagjának státusa, az általa megszerzett birtoktest települési fekvése, területe és az azért ajánlott összeg tehát az alábbiak szerint alakul:

Véghegy Róbert (Zalaegerszeg) agrár/élelmiszeripari nagyvállalkozó Pakod, Zalabér 2 db birtoktest 245 ha 221 mFt

- 4.) **Czirákiék** (8936 Zalaszentmihály Kossuth u. 67., 69.)⁷⁶ – közgazdász, könyvvizsgáló, adószakértő egyéni vállalkozó anyja és fia, gazdálkodó család üzlettárs tagjai, a megvásárolt területek zömét bérlő, húshasznú szarvasmarha tenyésztő és biogáz/villamosenergia termelő családi cégük, a *Biogáz Zalaszentmihály Kft.* társtulajdonosai – **163! ha** területtel a földárverési nyertes érdekeltségek megyei ranglistájának **negyedik** helyére kerültek. Együttes nyertes árajánlatuk **135 mFt** volt.

⁷⁶**Czirákiék:** <https://www.zaol.hu/gazdasag/nehez-talpon-maradni-1487824/> <https://www.nemzeticegtar.hu/biogaz-zalaszentmihaly-kft-c2009067143.html> http://www.allamifold.hu/2015_zala/ <https://zszhe.hu/horgaszat/> <http://turistautak.hu/poi.php?id=126672> <https://www.opten.hu/cegtar/cegtortenet/2097032789> https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/documents/20182/185024/Tamogatodotes2006_10_20_AVOP/d93528c8-5b8a-4651-8a76-4943f7f0a83b?version=1.0 <https://www.facebook.com/ildiko.czirakinekiss> https://www.kozbeszerzes.hu/ertesito/2018/20714/megtekint/portal_20714_2018/ <https://www.yumpu.com/hu/document/read/9264689/20070312-834-nyertes-palyazatok> <https://www.zalamedia.hu/archivum/élet-modi/falunap-es-kozep-zalai-vasar-zalaszentmihalyon>

A családi/üzleti érdekeltség **2 nyertes árverező tagja**:

- **Cziráki Balázs Krisztián (1991)** (Kossuth u. 67.) – az üzlettárs fiú, a megvásárolt területet bérlő, húshasznú szarvasmarha tenyésztő és biogáz/villamosenergia termelő családi cégük, a Biogáz Zalaszentmihály Kft. társtulajdonosa;
- **Czirákiné Kiss Ildikó (1966)** (Kossuth u. 69.) – az üzlettárs, közgazdász, könyvvizsgáló, adószakértő egyéni vállalkozó édesanya, a megvásárolt területek zömét bérlő, húshasznú szarvasmarha tenyésztő és biogáz/villamosenergia termelő családi cégük, a Biogáz Zalaszentmihály Kft. társtulajdonos ügyvezető igazgatója, valamint az építőipari Bau-Zala Kft. volt társtulajdonosa, AVOP-támogatott falusi vendéglátó, a Zalaszentmihályi Horgásztó Egyesület szállásadója, a helyi népdalkör és a KisKocsi zenekar tagja.

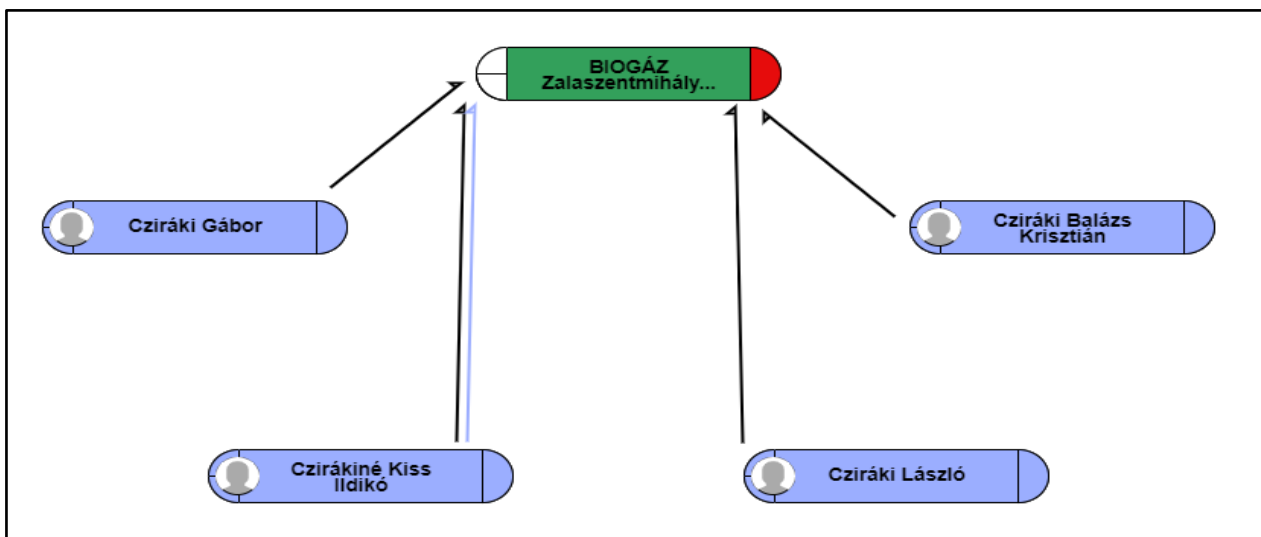
A családi/üzleti érdekeltség nyertes árverező tagjai által jegyzett **cégek**:

- **Bau-Zala Kft.** (Cjsz.: 01 09 915137, székhely: 8936 Zalaszentmihály, Kossuth Lajos utca 67., alakulás dátuma: 2001., főtevékenység: épület, híd, alagút, közmű, vezetékek építése);
- **Biogáz Zalaszentmihály Kft.** Cjsz.: 20 09 067143, székhely: 8936 Zalaszentmihály, Kossuth Lajos utca 67., alakulás dátuma: 2006., főtevékenység: villamosenergia-termelés, 2014-től: egyéb szarvasmarha tenyésztése);
- **Czirákiné Kiss Ildikó e. v.** (Azonosító: 2097032789, székhely: 8936 Zalaszentmihály, Kossuth Lajos utca 69., alakulás dátuma: 2002., főtevékenység: számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység).

A **Cziráki család** 2006-ban alapított, 6 főt foglalkoztató, 120 mFt nettó árbevételű, húshasznú szarvasmarha tenyésztő és biogáz/villamosenergia termelő családi cége, a Biogáz Zalaszentmihály Kft., amelyet **Czirákiné Kiss Ildikó (1966)** vezet. A Pénzügyi és Számviteli Főiskolán végzett üzlettárs, közgazdász, könyvvizsgáló, adószakértő egyéni vállalkozó édesanya a cégvezetés mellett AVOP-támogatott falusi vendéglátó, a Zalaszentmihályi Horgásztó Egyesület szállásadója, valamint a helyi népdalkör és a KisKocsi zenekar tagja. Fia, **Cziráki Balázs Krisztián (1991)** családi cégük társtulajdonosa.

Czirákiék családi cégének aktuális Opten kapcsolati térképét a **18. ábra** szemlélteti.

18. ábra: Czirákiék családi cégének aktuális OPTEN kapcsolati térképe (2022. január)

Színjelölések:

Felszámolás, csődeljárás vagy kényszertörlesztés alatt álló cég vagy ilyen céggel kapcsolat

Regisztrált negatív információ

Negatív információ nem ismert

Törölt cég

Jelmagyarázat:

-> Tulajdonos

-> Cégjegyzésre jogosult vezető

A **Cziráki** családi/üzleti érdekeltség **2 nyertes árverező tagja** részben saját cégük, a Biogáz Zalaszentmihály Kft. által 2032-ig, részben egy magánszemély által 2033-ig bérelt, illetve bérlő nélküli, árverésre bocsátott állami földterületekre, összesen **11 db** – benne a megyében elárverezett 6. legnagyobb (98 ha-os) – birtoktestre tett nyertes árajánlatot **Pölöske, Zalaigrice** és **Zalaszentmihály**

területén. Az árveréseken általuk elnyert összes terület **163! hektár**, ami a **megyében elárverezett** összes állami földterület **4,8%-a**. Ezzel az árverési nyertesek megyei rangsorának **negyedik** helyére kerültek. A családi/üzleti érdekeltség tagjainak együttes nyertes árajánlata közel **135 mFt** volt, vagyis átlagosan **830 ezer Ft/ha** – a megyei átlagnál (1 millió 229 ezer Ft/ha-nál) lényegesen alacsonyabb – **áron** szerezték meg a területeket. Ez nagyrészt azzal magyarázható, hogy az általuk elnyert birtoktestek átlagmérete a megyei átlagnál (17,8 ha) kisebb, alig **14,8 ha**, és a területek átlagos földminősége is a megyei átlagnál (19,5 Ak/ha) gyengébb, **15,4 Ak/ha**. Így az aranykoronánként általuk fizetett földár (54,0 eFt/Ak) a megyei átlagnál (63,0 eFt/Ak) alacsonyabb, de a javasolt megyei árnál (45 eFt/Ak)⁷⁷ magasabb. A megszerzett birtoktestek zömében szántó, kisebb részt gyep (rét/legelő) művelési ágba tartoznak. Az árveréseken versenytársaik is akadtak így a teljes területre átlagosan közel **22%-kal a kikiáltási ár fölött** sikerült nyertes árajánlatot tenniük.

Czirákiné Kiss Ildikó
(1966 – 2019)

Cziráki Balázs
(1991 - 2012)

A KisKocsi zenekar tagjaként
dr. Kocsi Bélával (2021)

A Biogáz Zalaszentmihály Kft.
Limousin húsmarha telepe (2021)

Anyja és fia, Balázs
(2019)

A cégnek az Alföldi Állattenyésztési Napokon
különdíjban részesült Limousin bikája (2021)

Fotó: <https://www.facebook.com/ildiko.czirakinekiss>

A zalaszentmihályi **Cziráki család** nyertes árverező tagjai, státusuk, az általuk megszerzett birtoktestek települési fekvése, száma, összterülete és az azokért ajánlott összegek tehát az alábbiak:

Cziráki Balázs Krisztián	a fiú, családi cégük társtulajdonosa	Zalaszentmihály	1 db birtoktest	4 ha	3 mFt
Czirákiné Kiss Ildikó	a cégvezető, közzgazdász édesanya	Pölöske, Zalaigrice, Zalaszentmihály	10 db birtoktest	159 ha	132 mFt
Összesen			11 db birtoktest	163 ha	135 mFt

5.) **Bódai Miklós** (1982) (8330 Sümeg Rákóczi u. 9.)⁷⁸ – fiatal gazda, 2015 óta szarvasmarhatenyésztő és szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, műanyagfeldolgozó és csomagolóanyaggyártó családi cégeik, a **Bódai Műanyag Kft.** és a **Light Plastik Kft.** volt társtulajdonos vezetője, valamint a villamosenergia- termelő és -értékesítő **Solar Power Invest Kft.** volt alapító vezetője – **159 ha** területtel a földárverési nyertes érdekeltségek megyei ranglistájának **ötödik** helyére került. Nyertes árajánlata **171 mFt** volt.

⁷⁷Aranykoronánkénti javasolt megyei árak: <http://www.haon.hu/az-egesznek-olyan-mutyiszaga-van-arverezik-az-allami-foldeket/2926916>

⁷⁸Bódai Miklós: https://helyi.infobel.hu/HU101019900/bodai_miklos-sumeg.html <https://www.facebook.com/EgyuttFejlodunk/videos/1687401741380502/> <https://www.opten.hu/cegtar/cegtortenet/1997053522> <https://www.nemzeticegtar.hu/bodai-muanyag-kft-c1909506692.html> <https://www.kormanyhivatal.hu/download/e/c8/24000/mih%C3%A1lyfa%20tehen%C3%A9szeti%20telep.pdf> <http://videkihalozat.eu/?p=20935> <https://www.opten.hu/cegtar/cegtortenet/1997055629> Testvérével, **Bódai Péterrel** együtt a **Veszprém** megyei árveréseken is nyertes árajánlatot tett **10 db** birtoktestből álló, összesen **92,8 ha** szántó, illetve legelő művelési ágú területre.

A családi/üzleti érdekeltséghez kapcsolódó egyéni és társas **vállalkozások:**

- **Bódai Miklós e. v.** (Azonosító: 1997053522, székhely: 8330 Sümeg, Rákóczi utca 9., alakulás dátuma: 2016., főtevékenység: egyéb szarvasmarha tenyésztése)
- **Bódai Műanyag Kft.** (Cjsz.: 20 09 074023, székhely: 8360 Keszthely, Csapás út 10., alakulás dátuma: 2002., főtevékenység: műanyag lap, lemez, fólia, cső, profil gyártása);
- **Light Plasztik Kft.** (Cjsz.: 20 09 073597, székhely: 8360 Keszthely, Lovassy Sándor utca 8. 1. em. 1., alakulás dátuma: 2003., főtevékenység: műanyag lap, lemez, fólia, cső, profil gyártása, törlés dátuma: 2014.);
- **Solar Power Invest Kft.** (Cjsz.: 20 09 074234, székhely: 8360 Keszthely, Lovassy S utca 8., alakulás dátuma: 2013., főtevékenység: villamosenergia-termelés, törlés dátuma: 2014).

Bódai Miklós az EU vidékfejlesztési programja keretében, fiatal gazdaként, 2015-ben alapította meg vállalkozását, amely húsmarha tartással és szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozik. Sikeres földvásárlásait követően Mihályfán, egy 200 anyatehén és szaporulata mélyalmos tartására alkalmas, korszerű napelemes rendszerrel felszerelt tehenészeti telep fejlesztte is e program támogatásával valósult meg. A Zala megyei földárveréseken túl testvérelével, **Bódai Péterrel** együtt a Veszprém megyei árveréseken is nyertes árajánlatot tett Csabrendek, Nyirád, Sümeg, Szentimrefalva és Zalamegygyes területén 10 db birtoktestből álló, összesen 92,8 ha szátó, illetve legelő művelési ágú területre.

A **Bódai** családi/üzleti érdekeltség sikeresen árverező tagja a tejhasznú szarvasmarha tenyésztés és szántóföldi növénytermesztés főtevékenységű Zal-Agro Zrt. által 2030-ig, illetve egy magánszemély által 2033-ig bérelt, árverésre bocsátott állami szántóterületre, illetve egy kisebb gyepterületre, összesen **2 db** – benne a megyében elárverezett 2. legnagyobb (155! ha-os) – birtoktestre tett nyertes árajánlatot **Sümegecehi** és **Türje** területén. Az árveréseken általa elnyert összes terület több mint **159! hektár**, ami a **megyében elárverezett** összes állami földterület **4,6%-a**. Ezzel az árverési nyertesek megyei rangsorának **ötödik** helyére került. Együttes nyertes árajánlata közel **172! mFt** volt, vagyis átlagosan **1 millió 80 ezer Ft/ha** – a megyei átlagnál (1 millió 229 ezer Ft/ha-nál) alacsonyabb – **áron** szerezte meg a területeket. Ez némiképp meglepő, hiszen az általa elnyert birtoktestek átlagmérete a megyei átlagnál (17,8 ha) lényegesen nagyobb, annak közel ötszöröse, mintegy **80! ha**, bár a területek átlagos földminősége a megyei átlagnál (19,5 Ak/ha) lényegesen gyengébb, **11,6 Ak/ha**. Így az aranykoronánként általa fizetett földár (93,1 eFt/Ak) a megyei átlagnál (63,0 eFt/Ak), de még inkább az előzetesen javasolt megyei árnál (45 eFt/Ak)⁷⁹ lényegesen magasabb. Az árveréseken versenytársa is akadt, így a teljes területre átlagosan mintegy **40%-kal a kikiáltási ár fölött** sikerült nyertes árajánlatot tennie.

A **Bódai** családi/üzleti érdekeltség nyertes árverező tagjának státusa, az általa megszerzett birtoktestek települési fekvése, száma, összterülete és az azokért ajánlott összegek tehát az alábbiak:

Bódai Miklós (Sümeg) fiatal gazda, egyéni mg-i vállalkozó Sümegecehi, Türje 2 db birtoktest 159 ha 171 mFt

- 6.) **Németh Ferenc József** (1957) (8800 Nagykanizsa Petőfi u. 60.)⁸⁰ – ingatlan bérbeadó/üzemeltető egyéni vállalkozó, a lakcímükkel megegyező székhelyű, ingatlanhasználó/forgalmazó családi cégek, a lakcímével megegyező székhelyű ABC-Art Kft. és Medicina Kft. alapító társtulajdonos vezetője, továbbá vélhetően a Football Club Nagykanizsa létesítmény- és technikai vezetője – **148 ha** területtel a földárverési nyertes érdekeltségek megyei ranglistájának **hatodik** helyére került. Nyertes árajánlata nem kevesebb, mint **208! mFt** volt.

A családi/üzleti érdekeltséghez kapcsolódó egyéni és társas **vállalkozások:**

- **ABC-Art Kft.** (Cjsz.: 20 09 072508, székhely: 8800 Nagykanizsa, Petőfi utca 60., alakulás dátuma: 2012., főtevékenység: alkotóművészet, 2018-tól: saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése);
- **Football Club Nagykanizsa** (Cjsz.: 2099001573, székhely: 8800 Nagykanizsa, Zárda út 16., alakulás dátuma: 2003., főtevékenység: m. n. s. egyéb szórakoztatás, szabadidős tevékenység);

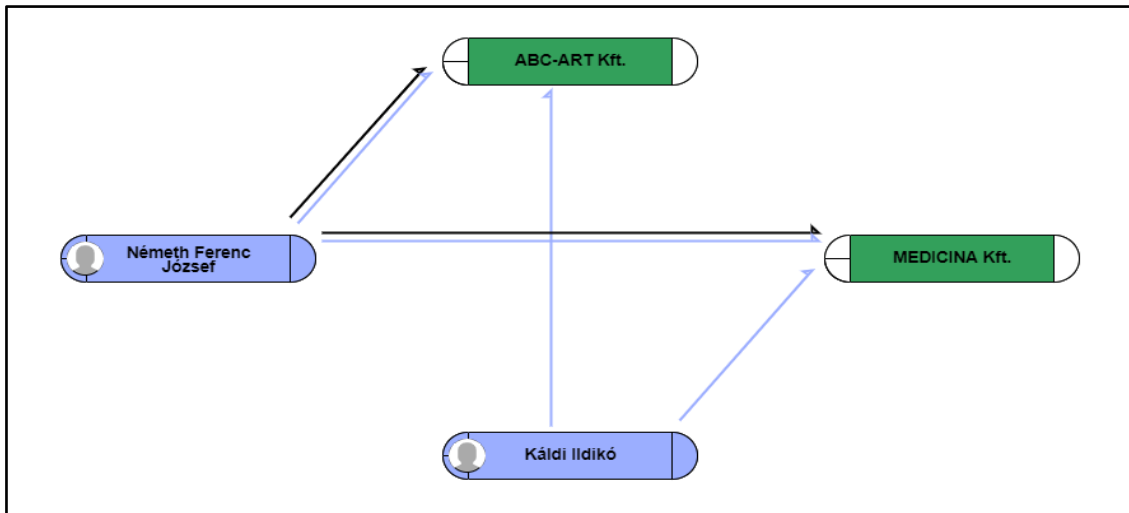
⁷⁹Aranykoronánkénti javasolt megyei árak: <http://www.haon.hu/az-egesznek-olyan-mutyiszaga-van-arverezik-az-allami-foldeket/2926916>

⁸⁰Németh Ferenc József: <https://www.opten.hu/cegtar/cegtortenet/2097059677> <https://www.nemzeticetar.hu/abc-art-kft-c2009072508.html> <https://www.nemzeticetar.hu/medicina-kft-c2009060130.html> <http://fcnagykanizsa.hu/kapcsolat-2/> Az általa megszerzett gyümölcsös (49,3 ha) területét (5-ös szorzóval) szántó-egyenértékre átszámítva, az **246,5 ha** szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület **összesen 345,1 ha**.

- **Medicina Kft.** (Cszs.: 20 09 060130, székhely: 8800 Nagykanizsa, Petőfi S. u. 60., alakulás dátuma: 1990., főtevékenység: saját tulajdonú ingatlan adásvétele, 2018-tól: saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése);
- **Németh Ferenc József e. v.** (Azonosító: 2097059677, székhely: 8800 Nagykanizsa, Petőfi utca 60., alakulás dátuma: 2010., főtevékenység: saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése).

Németh Ferenc József cégeinek 2022. januári állapot szerinti Opten kapcsolati térképét a **19. ábra** szemlélteti.

19. ábra: Németh Ferenc József cégeinek aktuális OPTEN kapcsolati térképe (2022. január)

Színjelölések:

Felszámolás, csődeljárás vagy kényszertörlesztés alatt álló cég vagy ilyen céggel kapcsolat

Regisztrált negatív információ

Negatív információ nem ismert

Törölt cég

Jelmagyarázat:

-> Tulajdonos

-> Cégjegyzésre jogosult vezető

Németh Ferenc József (1957) egy – a nyilvános adatbázisok szerint – mezőgazdasággal nem foglalkozó, ingatlan forgalmazó, illetve bérbeadó/üzemeltető egyéni vállalkozó, édesanyjával, **Németh Ferencné sz. Gyergyák Rozáliával** (1934) és **Káldi Ildikóval** (1971) közös alkotóművészeti, illetve ingatlanhasznosító/forgalmazó családi cégeik, a lakcímükkel megegyező székhelyű **ABC-Art Kft.** és **Medicina Kft.** alapító társtulajdonos vezetője, továbbá vélhetően a **Football Club Nagykanizsa** létesítmény- és technikai vezetője. Ő a **Nagykanizsai Állami Gazdaság** jogutódaként 1993-ban létrejött, közel 800 ha állami területen gazdálkodó, főtevékenységét illetően gyümölcsstermesztő (körte, alma, meggy), feldolgozó és forgalmazó **Gyümölcskert Zrt.** által 2034-ig bérelt, árverésre bocsátott állami rét, gyümölcsös, illetve szántóterületre, **1 db** – a megyében elérvezetett 3. legnagyobb (148! ha-os) – birtoktestre tett nyertes árajánlatot **Szepetnek** területén. Az árverésen általa elnyert terület közel **148! hektár**, ami a **megyében elérvezetett** összes állami földterület **4,3%-a**. Ezzel az árverési nyertesek megyei rangsorának **hatodik** helyére került. (Az általa megszerzett gyümölcsös (49,3 ha) területét (5-ös szorzóval) szántó-egyenértékre átszámítva, az 246,5 ha szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület tulajdonképpen összesen 345,1 ha.) Nyertes árajánlata több mint **208! mFt** volt, vagyis átlagosan **1 millió 407 ezer Ft/ha** – a megyei átlagnál (1 millió 229 ezer Ft/ha-nál) magasabb – **áron** szerezte meg a területeket. Ez vélhetően nagyrészt azzal magyarázható, hogy az általa elnyert birtoktest átlagmérete a megyei átlagnál (17,8 ha) lényegesen nagyobb, annak több mint nyolcszorosa, a területek átlagos földminősége pedig a megyei átlagnál (19,5 Ak/ha) lényegesen jobb, **32,2 Ak/ha**. Így az aranykoronánként általa fizetett földár (43,7 eFt/Ak) a megyei átlagnál (63,0 eFt/Ak), de még az előzetesen javasolt megyei árnál (45 eFt/Ak)⁸¹ is alacsonyabb. Az alacsonyabb aranykoronánkénti fajlagos vételár minden bizonnyal az is magyarázatul szolgálhat, hogy az árverésen versenytársa nem akadt, így a teljes területre kikiáltási áron sikerült nyertes árajánlatot tennie.

⁸¹Aranykoronánkénti javasolt megyei árak: <http://www.haon.hu/az-egesznek-olyan-mutyiszaga-van-arverezik-az-allami-foldeket/2926916>

A **Németh** családi/üzleti érdekelttség nyertes árverező tagjának státusa, az általa megszerzett birtoktestek települési fekvése, száma, összterülete és az azokért ajánlott összegek tehát az alábbiak:

Németh Ferenc József (Nagykanizsa) ingatlanos egyéni vállalkozó Szepetnek 1 db birtoktest 148 ha 208 mFt

- 7.) **Takács Ferenc** (1981) (8926 Kisbucsa Dózsa Gy. u. 17.)⁸² – zöldségtermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, 2006 óta a 750 éves település polgármestere (független), a *Kisbucsa Szociális Szövetkezet* alapító igazgató elnöke, valamint az építési *Fincza és Társai Kft.* volt ügyvezetője és a szolgáltató, tanácsadó *Fefi-An Kft.* volt társtulajdonos vezetője, a MAGOSZ-tag *Kisbucsa és Környéke Gazdakör* kormányközeli elnöke – **148 ha** területtel a földárverési nyertes érdekeltségek megyei ranglistájának **hetedik** helyére került. Nyertes árajánlata több mint **175! mFt** volt.

A nyertes árverezőhöz kapcsolódó egyéni és társas **vállalkozások**:

- *Fefi-An Kft.* (Cjsz.: 20 09 068771, *székhely*: 8926 Kisbucsa, Dózsa György utca 17., *alakulás dátuma*: 2008., *főtevékenység*: m. n. s. egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, *törlés dátuma*: 2014);
- *Fincza és Társai Kft.* (Cjsz.: 20 09 066261, *székhely*: 8925 Kisbucsa, Dózsa György utca 19., *alakulás dátuma*: 2004., *főtevékenység*: lakó- és nem lakó épület építése, *törlés dátuma*: 2017);
- *Kisbucsa és Környéke Gazdakör* (Cjsz.: -, *székhely*: 8926 Kisbucsa, Széchenyi tér 3., *képviselő*: Takács Ferenc, *főtevékenység*: a tagok érdekeinek képviselete, az önálló gazdálkodása szükséges szakmai ismeretek fejlesztése, a piacépés termékek előállításának segítése, közös géphasználat előmozdítása, a föld termőerejének fokozása és a természetes környezet megóvása, valamint a szakmai és gazdasági érdekek képviselete);
- *Kisbucsa Szociális Szövetkezet* (Cjsz.: 20 02 050398, *székhely*: 8926 Kisbucsa, Széchenyi tér 3., *alakulás dátuma*: 2017., *főtevékenység*: m. n. s. egyéb közösségi, társadalmi tevékenység);
- *Takács Ferenc e. v.* (Azonosító: 2097033901, *székhely*: 8926 Kisbucsa, Dózsa György utca 17., *alakulás dátuma*: 2007., *főtevékenység*: zöldségféle, dinnye, gyökér-, gumós növény termesztése).

Takács Ferenc részben a saját maga által 2034-ig bérelt, illetve az árverések idején bérlő nélküli, összesen **3 db** – benne a megyében elárverezett 11. (64 ha-os), 17. (47 ha-os) és 25. legnagyobb (36 ha-os) – birtoktestre tett nyertes árajánlatot **Alsórajk** és **Felsőrajk** területén. Az árveréseken általa elnyert összes terület közel **148 hektár**, ami a megyében elárverezett összes állami földterület **4,3%-a**. Ezzel az árverési nyertesek megyei rangsorának **hetedik** helyére került. Együttes nyertes árajánlata több mint **175! mFt** volt, vagyis átlagosan **1 millió 187 ezer Ft/ha** – a megyei átlaggal (1 millió 229 ezer Ft/ha-ral) többé-kevésbé azonos – **áron** szerezte meg a területeket. Ez némiképp meglepő, hiszen az általa elnyert birtoktestek átlagmérete a megyei átlagnál (17,8 ha) lényegesen nagyobb, annak közel háromszorosa, **49 ha**, bár a területek átlagos földminősége a megyei átlagnál (19,5 Ak/ha) valamivel gyengébb, **19,1 Ak/ha**. Így az aranykoronánként általa fizetett földár (62,3 eFt/Ak) a megyei átlagnál (63,0 eFt/Ak) kissé alacsonyabb, ám az előzetesen javasolt megyei árnál (45 eFt/Ak)⁸³ lényegesen magasabb. Az árveréseken versenytársa is akadt, így a teljes területre átlagosan mintegy **17%-kal a kikiáltási ár fölött** sikerült nyertes árajánlatot tennie.

A nyertes árverező státusa, az általa megszerzett birtoktestek települési fekvése, száma, összterülete és az azokért ajánlott összegek tehát az alábbiak:

Takács Ferenc (Kisbucsa) polgármester, szövetkezeti és gazdaköri elnök Alsórajk, Felsőrajk 3 db birtoktest 148 ha 175 mFt

- 8.) **Horváth Józsefné** (1960) (8771 Hahót Deák Ferenc u. 128/b)⁸⁴ – könyvvizsgáló, adószakértő, a *Magyar Könyvvizsgálói Kamara* tagja, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, tucatnyi cégben érdekelt volt/jelenlegi vállalati vezető és/vagy társtulajdonos, jelenleg a számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői *Tauri-2001 Bt.* beltág vezetője, a szántóföldi növénytermesztő *Hahóti*

⁸²**Takács Ferenc**: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Kisbucsa> <http://www.szeporszag.hu/Kisbucsa.telepules> <http://www.kisbucsa.hu/polgarmester> <https://www.youtube.com/watch?v=zO2G6vV6yPI> <https://www.nemzeticegtar.hu/kisbucsa-szocialis-szovetkezet-c2002050398.html> <https://fefi-an-kft.webnode.hu/> <https://www.ceginformacio.hu/cr9316450985> https://helyi.infobel.hu/HU100876873/takacs_ferenc-kisbucsa.html <https://zalacivil.hu/kisbucsa-es-kornyek-gazdakor/> <https://www.zaol.hu/zalai-hirlap/2018/12/hetszazotven-eves-multra-emlekeztek-kisbucsan>

⁸³**Aranykoronánkénti javasolt megyei árak**: <http://www.haon.hu/az-egesznek-olyan-mutyiszaga-van-arverezik-az-allami-foldeket/2926916>

⁸⁴**Horváth Józsefné**: <https://www.opten.hu/cegtar/cegtortenet/2097074343> <https://www.nemzeticegtar.hu/tauri-2001-bt-c2006036636.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/hahoti-varomb-mg-kft-c2009064945.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/ki-ho-klima-kft-c2009067819.html> <https://www.ceginformacio.hu/cr9310604296> <https://www.nemzeticegtar.hu/zalai-olajos-novenyek-szovetkezet-c2002050330.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/zalai-olajos-novenyek-szovetkezet-c2002050330.html> https://mkvk.hu/bundles/csmssite/mkvk/uploads/userfiles/files/hu/letolthetoanyagok/konyvvizsgaloklapja/2016/Konyvvizsgaloklapja_201601.pdf

Várdomb Kft. társtulajdonosa, volt vezetője és a klímaberendezés gyártó Ki-Ho Klíma Kft. társtulajdonosa, továbbá korábban egyebek között a Hahóti Szövetkezet volt alapító elnöke, valamint a Zalai Gabonatermesztők Szövetkezete és a Zalai Olajos Növények Szövetkezete volt igazgatósági tagja, az Adhafera-H Számviteli Kft., a Horváth-Laczkó Ingatlan Kft. valamint a Vaskó-Zala Kft. volt társtulajdonos vezetője és Zalatárnok-Tófej Mezőgazdasági Kft. volt vezetője – **141 ha** területtel a földárverési nyertes érdekeltségek megyei ranglistájának **nyolcadik** helyére került. Nyertes árajánlata több mint **140 mFt** volt.

A nyertes árverező által jegyzett egyéni és társas **vállalkozások:**

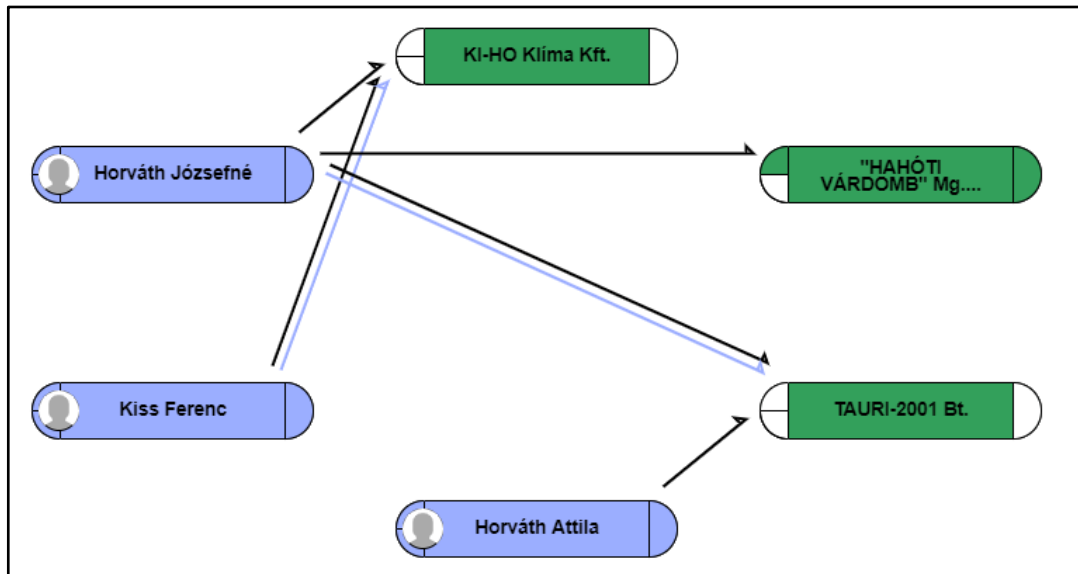
- Adhafera-H Számviteli Kft. (Cjsz.: 20 09 074158, székhely: 8771 Hahót, Deák Ferenc utca 128. B. ép., alakulás dátuma: 2014., főtevékenység: számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység, megszűnés dátuma: 2017.);
- Hahóti Szövetkezet (Cjsz.: 20 02 050276, székhely: 8771 Hahót, Központi telep, alakulás dátuma: 2007., főtevékenység: gabonafélék, egyéb, máshova nem sorolt növény termelése, megszűnés dátuma: 2007., jogutód átalakulással: Vaskó Zala Kft.);
- Hahóti Várdomb Kft. (Cjsz.: 20 09 064945, székhely: 8929 Pölöske, Barnak pusztja 0183/11., alakulás dátuma: 2001., főtevékenység: gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése);
- Horváth-Laczkó Ingatlan Kft. (Cjsz.: 20 09 074059, székhely: 8900 Zalaegerszeg, Batthyány Lajos utca 10. C. lház. 1. em. 1., alakulás dátuma: 2014., főtevékenység: ingatlankezelés, megszűnés dátuma: 2017.);
- Ki-Ho Klíma Kft. (Cjsz.: 20 09 067819, székhely: 8932 Pókaszeptek, Petőfi u. 21., alakulás dátuma: 2007., főtevékenység: nem háztartási hűtő, légállapot-szabályozó gyártása);
- Tauri-2001 Bt. (Cjsz.: 20 06 036636, székhely: 8771 Hahót, Deák Ferenc utca 128. B. ép., alakulás dátuma: 2001., főtevékenység: számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység);
- Vaskó Zala Kft. (Cjsz.: 20 09 067817, székhely: 8771 Hahót, Központi telep, jogelőd: Hahóti Szövetkezet, alakulás dátuma: 2007., főtevékenység: gabonafélék, egyéb, máshova nem sorolt növény termelése, megszűnés dátuma: 2009., jogutód beolvadással: Hahóti Várdomb Kft.);
- Zalai Gabonatermesztők Szövetkezete (Cjsz.: 20 02 050329, székhely: 8945 Bak, Válicka utca 8., alakulás dátuma: 2013., főtevékenység: gabona, dohány, vetőmag, takarmány nagykereskedelme);
- Zalai Olajos Növények Szövetkezete (Cjsz.: 20 02 050330, székhely: 8945 Bak, Válicka utca 8., alakulás dátuma: 2013., főtevékenység: gabona, dohány, vetőmag, takarmány nagykereskedelme);
- Zalatárnok-Tófej Mezőgazdasági Kft. (Cjsz.: 20 09 064705, székhely: 8947 Zalatárnok, Petőfi S. utca 61., alakulás dátuma: 2000., főtevékenység: gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése);
- Horváth Józsefné e. v. (Azonosító: 2097074343, székhely: 8771 Hahót Deák Ferenc u. 128/b., alakulás dátuma: 2008., főtevékenység: gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése);
- Magyar Könyvvizsgálói Kamara (Azonosító: 199006528, székhely: 1063 Budapest, Szinyei Merse Pál utca 8., alakulás dátuma: 1997., főtevékenység: szakmai érdekképviselet).

Horváth Józsefné a húshasznú szarvasmarha tenyésztő és biogáz/villamosenergia termelő Biogáz Zalaszentmihály Kft. által 2035-ig bérelt, árverésre bocsátott állami szántóterületre, **1 db** – a megyében elárverezett 4. legnagyobb (141! ha-os) – birtoktestre tett nyertes árajánlatot **Pölöske** területén. Az árveréseken általa elnyert terület több mint **141 hektár**, ami a **megyében elárverezett** összes állami földterület **4,1%-a**. Ezzel az árverési nyertesek megyei rangsorának **nyolcadik** helyére került. Együttes nyertes árajánlata több mint **140 mFt** volt, vagyis átlagosan **993 ezer Ft/ha** – a megyei átlagnál (1 millió 229 ezer Ft/ha-nál) lényegesen alacsonyabb – **áron** szerezte meg a területeket. Ez némiképp meglepő, hiszen az általa elnyert birtoktest mérete a megyei átlagnál (17,8 ha) lényegesen nagyobb, annak közel nyolcszorosa, **141! ha**, és a területek átlagos földminősége is a megyei átlagnál (19,5 Ak/ha) lényegesen jobb, **23,9 Ak/ha**. Így az aranykoronánként általa fizetett földár (41,5 eFt/Ak) a megyei átlagnál (63,0 eFt/Ak), de még az előzetesen javasolt megyei árnál (45 eFt/Ak)⁸⁵ is alacsonyabb. Az alacsonyabb vételárra minden bizonnyal magyarázatul szolgálhat, hogy az árveréseken versenytársa nem akadt, így a teljes területre kikiáltási áron sikerült nyertes árajánlatot tennie.

⁸⁵Aranykoronánkénti javasolt megyei árak: <http://www.haon.hu/az-egesznek-olyan-mutyiszaga-van-arverezik-az-allami-foldeket/2926916>

Horváth Józsefné cégeinek 2022. januári állapot szerinti Opten kapcsolati térképét a **20. ábra** szemlélteti.

20. ábra: Horváth Józsefné cégeinek élő, aktuális OPTEN kapcsolati térképe (OK)
(2022. január)

Színjelölések:

Felszámolás, csődeljárás vagy kényszertörölés alatt álló cég vagy ilyen céggel kapcsolat

Regisztrált negatív információ

Negatív információ nem ismert

Törölt cég

Jelmagyarázat:

-> Tulajdonos

-> Cégjegyzésre jogosult vezető

A **Horváth** családi/üzleti érdekeltség nyertes árverező tagjának státusa, az általa megszerzett birtoktest települési fekvése, területe és az azért ajánlott összeg tehát az alábbiak szerint alakul:

Horváth Józsefné (Hahót) könyvvizsgáló, mg-i vállalkozó, volt/jelenlegi vállalatvezető Pölöske 1 db birtoktest 141 ha 140 mFt

9.) Nagy Szabolcs (1973) (8761 Pácsa Csány L. u. 55.)⁸⁶ – közgazdász (BCE-1999), tucatnyi hazai és külföldi hatókörű reklám, könyv/folyóirat kiadó, vendéglátó, dohány, élelmiszer, iparcikk, gép, hajó és repülőgép gyártó/kereskedő, villamosenergia-termelő, ingatlanforgalmazó/kezelő, vízügyi és tanácsadó cégben (pl.: *B. E. Line Kft.*, *Carpathia Zrt.*, *Carpathia Vízerőmű Kft.*, *CR Yachting Zrt.*, *Econorg Hungary Kft.*, *Eurosensit Bt.*, *L. K. Line Kft.*, *NGWS Zrt.*, 2021. decemberéig a kormány által menedzselte indonéziai útdíjhálózat-kiépítési nagyprojekt-nyertes cég, a *Roatex Ltd. Zrt.*, *Virginia Dohány Bt.*, stb.) érdekelt, FIDESZ-közeli (*Németh Zsolt*, *Szijjártó Péter*, stb.), erős NER-es kapcsolatrendszerű nagyvállalkozó, a megvásárolt területeket bérlő szőlő- és gyümölcsstermesztő *Golden Garden Invest Kft.* jelenlegi és a *Közép-Zala Gyümölcse Kft.* volt társtulajdonosa, 2015 – a földvásárlások – óta szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó – **126 ha** területtel a földárverési nyertes érdekeltségek megyei ranglistájának **kilencedik** helyére került. Nyertes árajánlata nem kevesebb, mint **301! mFt** volt.

⁸⁶Nagy Szabolcs: <https://www.facebook.com/szabolcs.nagy.900> <https://hang.hu/belfold/fidesz-kozelben-az-indoneziaban-allami-tendert-nyert-vallalkozas-122834> <https://telex.hu/gazdasag/2021/02/04/a-magyar-ceg-amelyik-legyozte-putyin-dollarbilliardi-dzsudos-haverjat-indoneziaban> <https://telex.hu/gazdasag/2021/12/06/nagy-magyar-sikernek-indult-az-indonez-utdij-tender-csak-aztan-mindenki-ramozdult-immar-az-allam-probal-menteni> <https://www.klubradio.hu/hirek/a-leboges-szelerol-probalja-orban-visszarantani-a-jakartai-magyar-autopalyaepitesti-122728> <https://atlatszo.hu/kozpenz/2013/03/13/kozpenzbol-is-epul-a-fidesz-erdelyi-hatoszaga/> <https://atlatszo.blog.hu/2013/09/03/trafikokat-es-teklet-is-kapott-az-allamtitkar-szomszedja> <https://www.nemzeticegtar.hu/cr-yachting-zrt-c0110049924.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/carpathia-zrt-c0110044742.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/econorg-hungary-kft-c0109693606.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/ngws-zrt-c0110048404.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/roatex-ltd-zrt-c0110049835.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/virginia-dohany-bt-c0106786858.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/golden-garden-invest-kft-c2009069448.html> <https://www.nemzeticegtar.hu/kozep-zala-gyumolcse-kft-c2009074356.html> Az általa megszerzett gyümölcsös (27,6 ha) területét (5-ös szorzóval) **szántó-egyenértékre** átszámítva, az **138 ha** szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület **összesen 236,5 ha**.

A Nagy Szabolcs érdekeltségébe tartozó egyéni és társas vállalkozások (t.: tulajdonos, v.: vezető):

- **B. E. Line Kft.** (Cjsz.: 01 09 721142, székhely: 1015 Budapest, Hattyú u 14., alakulás dátuma: 2003., főtevékenység: éttermi, mozgó vendéglátás) – t. 2009-2017;
- **Carpathia Zrt.** (Cjsz.: 01 10 044742, székhely: 1055 Budapest, Falk Miksa utca 6. 5. em., alakulás dátuma: 2002., főtevékenység: üzletviteli tanácsadás, 2012-től: üzletvezetés) – v. 2002-;
- **Carpathia Vízerőmű Kft.** (Cjsz.: 18 09 111512, székhely: 9970 Szentgotthárd, Füzesi út 8., alakulás dátuma: 2013., főtevékenység: villamosenergia-termelés) – t. + v. 2013-;
- **CR Yachting Zrt.** (Cjsz.: 01 10 049924, székhely: 1055 Budapest, Falk Miksa utca 6. 5. em., alakulás dátuma: 2018., főtevékenység: egyéb nem bolti, piaci kiskereskedelem) – t. + v. 2018-;
- **Econorg Hungary Kft.** (Cjsz.: 01 09 693606, székhely: 1055 Budapest, Falk Miksa utca 6. 5. em., alakulás dátuma: 2001., főtevékenység: saját tulajdonú ingatlan adásvétele) – t. 2004-, v. 2015-;
- **Eurosensit Bt.** (Cjsz.: 01 06 411073, székhely: 1221 Budapest, Kova utca 14., alakulás dátuma: 1994., főtevékenység: könyvkiadás, 2009-től: üzletviteli, egyéb vezetési tanácsadás) – t. 1994-, v. 2009-;
- **Golden Garden Invest Kft.** (Cjsz.: 20 09 069448, székhely: 8774 Gelse, 053/3/A hrsz., alakulás dátuma: 2009., főtevékenység: szőlőtermesztés, 2012-től: almatermésű, csonthéjas termesztése) – t. 2012-;
- **Közép-Zala Gyümölcse Kft.** (Cjsz.: 20 09 074356, székhely: 8761 Pacsa, Csány László út 55., alakulás dátuma: 2014., főtevékenység: gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése) – t. 2014-2017;
- **L. K. Line Kft.** (Cjsz.: 01 09 881872, székhely: 1161 Budapest, Milán utca 32., alakulás dátuma: 2007., főtevékenység: egyéb, máshová nem sorolt iparcikk-kiskereskedelem, 2013-tól: egyéb m. n. s. új áru kiskereskedelme) – t. 2012-2017;
- **NGWS Zrt.** (Cjsz.: 01 10 048404, székhely: 1055 Budapest, Falk Miksa utca 6. 5. em., alakulás dátuma: 2015., főtevékenység: m. n. s. egyéb általános rendeltetésű gép gyártása) – t. + v. 2015-;
- **Roatex Ltd. Zrt.** (Cjsz.: 01 10 049835, székhely: 1134 Budapest, Váci út 45. B. ép., alakulás dátuma: 2018., főtevékenység: mérnöki tevékenység, műszaki tanácsadás) – v. 2018-2021;
- **Virginia Dohány Bt.** (Cjsz.: 01 06 786858, székhely: 1221 Budapest, Kova utca 14., alakulás dátuma: 2013., főtevékenység: dohányáru-kiskereskedelem) – t. + v. 2013-;
- **Nagy Szabolcs e. v.** (Azonosító: 2097052941, székhely: 8761 Pacsa, Csány László utca 55., alakulás dátuma: 2015., főtevékenység: gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése).

Nagy Szabolcs (1973)
a születésnapos - 2017. augusztus 17.

Fotó: <https://www.facebook.com/szabolcs.nagy.900>

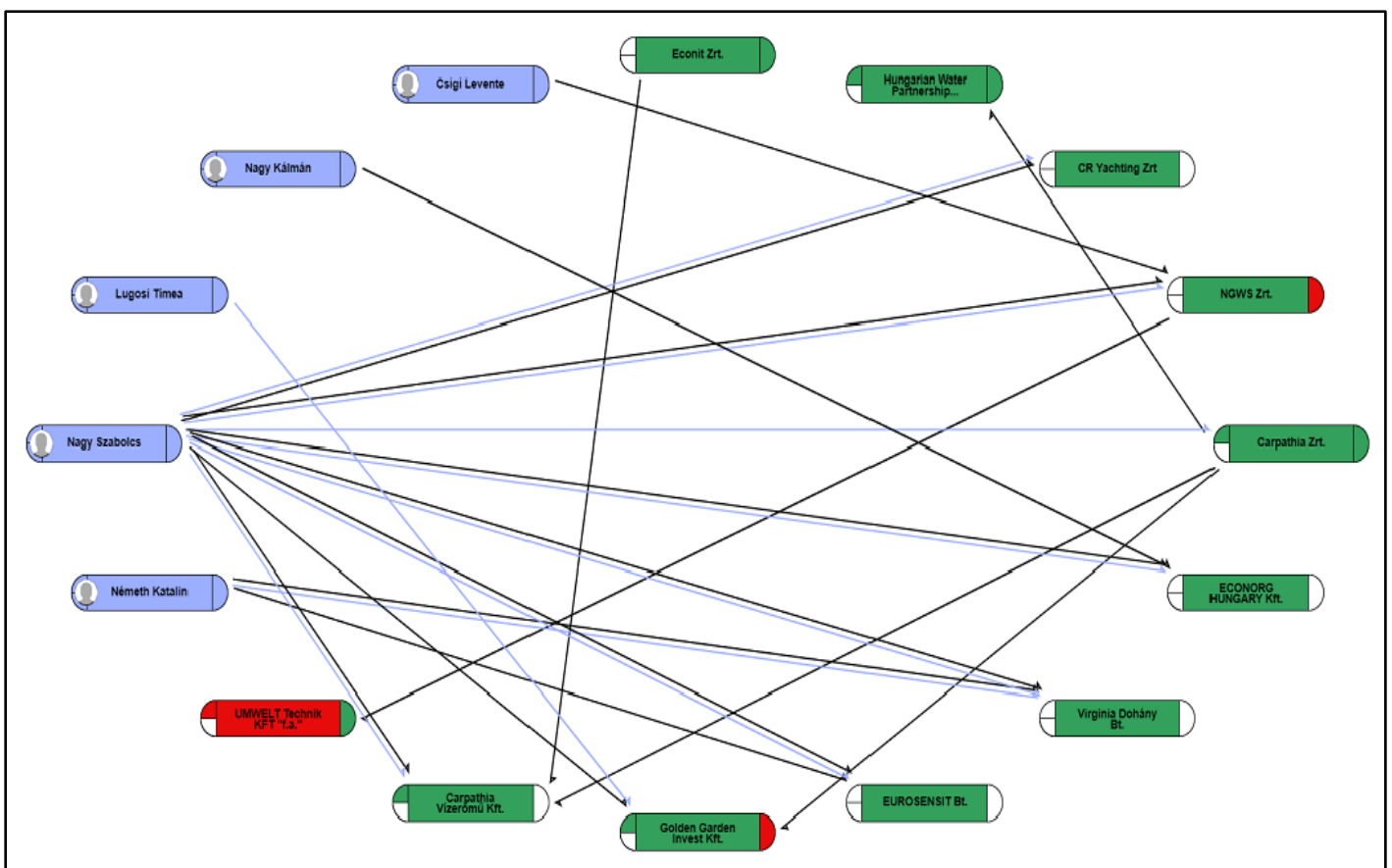
Nagy Szabolcs (1973) közgazdász a Budapesti Corvinus Egyetemen végzett 1999-ben. Tucatnyi hazai és külföldi hatókörű reklám, könyv/folyóirat kiadó, vendéglátó, dohány, élelmiszer, iparcikk, gép, hajó és repülőgép gyártó/kereskedő, villamosenergia-termelő, ingatlanforgalmazó/kezelő, vízügyi és tanácsadó cégben érdekelt, FIDESZ-közei (*Németh Zsolt*, *Szijaártó Péter*, stb.), erős NER-es kapcsolatrendszerű nagyvállalkozó, a megvásárolt területeket bérli szőlő- és gyümölcstermesztő *Golden Garden Invest Kft.* jelenlegi és a *Közép-Zala Gyümölcse Kft.* volt társtulajdonosa, 2015, a földvásárlások óta szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó. Évfolymatársai szerint már az egyetem elvégzése közben és utána is üzletelt a térségben, például a romániai privatizációkban. Sajtóértesülések szerint a *Németh Zsolt* (1963) meghatározta külügyi vezetéssel jött fel a hazai politikában.

Nagy Szabolcs (1973) *Németh Zsolttal* (1963) együtt már 1991-ben a Fidesz székházába bejegyzett *Pro Minoritate Alapítvány* kuratóriumának tagja volt, és ezen kívül a külügyminisztériumból, valamint az államtitkár lakhelyéül és politikai bázisául szolgáló XXII. kerületből is ismerik egymást. Máiug ügyvezetője a 2018-ig *Csigi Levente* (1971) – az ugyancsak erdélyi származású államtitkár által menedzselte *Bálványosi Szabadegyetem*, vagy közismertebb nevén *Tusványos* partnerei között első helyen szereplő – *Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács* (EMNT) Kolozs megyei elnöke tulajdonában lévő *Carpathia Tanácsadó Zrt.*-nek. Csigivel, az *NGWS Vízügyi Zrt.*-ben is üzlettársával különféle erdélyi befektetésekben is részt vett, és úgy tudni, hogy a szovátai *Danubius Hotel* megvételében, illetve a marosvásárhelyi *Sapientia campus* megvásárlásában is közreműködött. Tucatnyi magyarországi érdekeltsége mellett számos romániai vállalkozásban (*Gradics Magus S.R.L.*, *Pellet Therm S.R.L.*,

Stalker S.R.L., Transylpellet S.R.L.) is érdekelt volt. Ezek közül tán a legismertebb az *NG Invest S.R.L.* volt, amely 2000-ben vásárolta meg a legnagyobb erdélyi könyvkiadót, a *Kriterion Kiadót* (Editura Kriterion S.R.L.). Sajtóértesülések szerint akkor a tranzakció háttérében valójában a Fidesz-közeliként ismert, a Századvég vállalkozás-csoporthoz tartozó *Osiris Könyvkiadó Kft.* állhatott. Neve a cikkekben trafikjogok, ingatlanok, fideszes megbízások révén is többször szerepelt. Így pl. az országos „trafik-projektből” sem maradt ki: a *Nemzeti Dohánykereskedelmi Zrt.* oldalán található tájékoztató szerint a XXII. kerületben három koncessziót kapott *Németh Katalin* (1974), vagyis az akkor alakult *Virginia Dohány Bt.*, melynek másik tulajdonosa Nagy Szabolcs (1973), aki egyben a hölgy élettársa. A Virginia három trafikja közül egy a Camponában, kettő pedig egy-egy CBA-ban nyílt meg. A céget az államtitkár háza melletti címre, *Németh Katalin* lakcímére jegyezték be még 2005-ben, akárcsak a pár másik cégét, az üzletviteli tanácsadással foglalkozó *Eurosensit Bt.*-t. Sajtóértesülések szerint a két telek eredetileg egy volt, egy helyrajzi számmal.

A Nagy Szabolcs érdekeltiségébe tartozó cégek 2022. januári állapot szerinti Opten kapcsolati térképét a 21. ábra szemlélteti.

21. ábra: A Nagy Szabolcs által jegyzett cégek aktuális OPTEN kapcsolati térképe (2022. január)

Színjelölések:

Felszámolás, csődeljárás vagy kényszertörölés alatt álló cég vagy ilyen céggel kapcsolat

Regisztrált negatív információ

Negatív információ nem ismert

Törölt cég

Jelmagyarázat:

-> Tulajdonos

-> Cégjegyzésre jogosult vezető

Nagy legnagyobbnak ígérkező vállalkozása a kormány által menedzselte indonéziai útdíjhálózat-kiépítési kormányközi nagyprojekt volt, melynek lebonyolítását cége, a *Roatex Ltd. Zrt.*, nyerte el. Nagy először magánúton került ki Indonéziába, de mivel addigra a kelet-közép-európai nagy privatizációk már kifulladásra kerültek, üzletileg is megtetszett neki az ország. Egy segélyhitelezési akció keretében a *Fővárosi Vízművek* magyar alvállalkozókkal víztisztítókat épített Indonéziában, ebbe a munkába kapcsolódott be tanácsadóként. Ez remek belépő volt Magyarország számára, mert mi kedvezményes hitelt adtunk, de

ebből kapcsolatokat építhettünk, végül is így lett sikeres Magyarország Indonéziában, és vált Nagy Szabolcs annál sokkal fontosabb háttéremberré a kormány nemzetközi gazdasági ügyleteiben, mint amennyire ismeri őt a közvélemény. Azóta – több mint tíz éve – vesz részt nemzetközi projektek előkészítésében, elsősorban magyar cégek piacra vezetésében Délkelet-Ázsiában. A kinti projektekbe bekapcsolódó managerről környezete azt tartja, hogy mindezek közegeztében erős FIDESZ-es/NER-es kapcsolatrendszer van, de Indonéziában az volt a fontosabb, hogy amolyan klasszikus „külgüyes” alkat, nyelveket beszél, könnyen teremt kapcsolatokat, és a megfelelő jövedelem reményében ügyesen köti össze a partnereket. A projekt előkészítése legmagasabb szintű kormányzati támogatással sikeresen indult. 2021 elején maga **Szijjártó Péter** (1978) külgazdasági és külügyminiszter jelentette be, hogy „egy magyar vállalat, a Roatex Ltd. Zrt. nyerte el a Föld negyedik legnépesebb országában, Indonéziában az egész országra kiterjedő elektronikus útdíjhálózat kiépítését és üzemeltetését. Ez a 300 millió dolláros deal a valaha volt egyik legnagyobb mértékű magyar technológiai export.” A 2018-ban megalapított, 50 százalékban Nagy Szabolcs, 50 százalékban az indonéz **Peter Ong** tulajdonában álló Roatex azzal a céllal jött létre, hogy projektcégként, amolyan hivatalos szervezőként egyesítse a magyarországi útdíjfizetési rendszer kialakításában és működtetésében részt vevő magyar vállalatok és szakértők tudását. Amint azonban felcsillant a jövőbeli aranyeső képe, magyar és indonéz oldalon is egyre többen és egyre drágábban ajánlottak „segítséget”, csak éppen kevesen értettek a feladathoz és Indonéziához. Az év végére odáig fajult a helyzet, hogy **Orbán Viktor** (1963) gyakorlatilag egyfajta „állami kontroll” alá vonta a projektet, és **Ruszó Gyula** (1969) dandártábornokot nevezte ki „az Indonéz Köztársaság közúthálózata útdíjfizetési rendszerének létrehozása és fejlesztése tekintetében a Magyarország által biztosított szakmai támogatásokért felelős” kormánybiztossá. Nagy Szabolcs ezzel egy időben, 2021. december 6-ával lemondott a Roatex Ltd. Zrt. vezérigazgatói posztjáról, és helyét **Kruchina Vince** (1982) vette át.

Az autópályadíj-ágazatban folytatott együttműködés miatt fogadta a magyarországi indonéz nagykövet, H.E A.H Dimas Wahab a Roatex Kft képviselőit. Középen Nagy Szabolcs és a nagykövet –

Fotó: Indonesian Embassy – Budapest, Hungary / Facebook <https://www.facebook.com/indonesianembassybudapest/>
<https://telex.hu/gazdasag/2021/02/04/a-magyar-ceg-amelyik-legyozte-putyin-dollarmilliardos-dzsudos-haverjat-indoneziaban>

Nagy Szabolcs a tulajdonában lévő két cég, a szőlő- és gyümölcsstermesztő Golden Garden Invest Kft. és a Közép-Zala Gyümölcse Kft. által 2016-ig, illetve 2035-ig bérelt, árverésre bocsátott állami szántót/gyümölcsös területre, összesen **6 db** – benne a megyében elárverezett 9. legnagyobb (45 ha-os) –

birtoktestre tett nyertes árajánlatot **Gelse** és **Kilimán** területén. Az árveréseken általa elnyert összes terület több mint **126 hektár**, ami a **megyében elárverezett** összes állami földterület **3,7%-a**. Ezzel az árverési nyertesek megyei rangsorának **kilencedik** helyére került. (Az általa megszerzett gyümölcsös (27,6 ha) területét (5-ös szorzóval) szántó-egyenértékre átszámítva, az 138 ha szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület tulajdon képpen összesen 236,5 ha.) Együttes nyertes árajánlata több mint **300! mFt** volt, vagyis átlagosan **2 millió 384 ezer Ft/ha** – a megyei átlagnál (1 millió 229 ezer Ft/ha-nál) lényegesen magasabb – **áron** szerezte meg a területeket. Ez részben azzal magyarázható, hogy az általa elnyert birtoktestek átlagmérete a megyei átlagnál (17,8 ha) nagyobb, **21 ha**, és – az értékesebb gyümölcsösök révén – a területek átlagos földminősége is a megyei átlagnál (19,5 Ak/ha) lényegesen jobb, **27,5 Ak/ha**. Így az aranykoronánként általa fizetett földár (86,7 eFt/Ak) a megyei átlagnál (63,0 eFt/Ak), de még inkább az előzetesen javasolt megyei árnál (45 eFt/Ak)⁸⁷ lényegesen magasabb. A vételár annak ellenére magasabb, hogy az árveréseken versenytársa nem akadt, így a teljes területre kikiáltási áron sikerült nyertes árajánlatot tennie.

A nyertes árverező státusa, az általa megszerzett birtoktest települési fekvése, területe és az azért ajánlott összeg tehát az alábbiak szerint alakul:

Nagy Szabolcs (Pacsa) közgazdász, Fidesz-közelű üzletember Gelse, Kilimán 6 db birtoktest 126 ha 301 mFt

10.) Litvai Gábor (1973) (8797 Batyk Petőfi Sándor utca 18.)⁸⁸ – polgármester (független), sertésenyésztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, a német tulajdonú *MagraL cégcsoport*hoz tartozó két cég, a tej-/húshasznú szarvasmarhatenyésztő *MagraL Limousin Kft.* és *MagraL-Meat Kft.* társtulajdonos vezetője – **116 ha** területtel a földárverési nyertes érdekeltségek megyei ranglistájának **tizedik** helyére került. Nyertes árajánlata közel **128 mFt** volt.

A MagraL cégcsoport és Litvai Gábor érdekeltségébe tartozó egyéni és társas **vállalkozások**:

- **MagraL Agrár Kft.** (Cjsz.: 19 09 506624, székhely: 8348 Rigács, Kossuth utca 110., jogelőd: Galsa és Vidéke Kft., alakulás dátuma: 1994., főtevékenység: gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése, tulajdonos: Ostermühlen GmbH & Co. KG, DE 25575 Beringstedt, Ostermühlen I.);
- **MagraL Birtok Kft.** (Cjsz.: 19 09 519875, székhely: 8348 Rigács, Kossuth utca 110., jogelőd: Galsa és Vidéke Kft., alakulás dátuma: 1994., főtevékenység: növénytermesztési szolgáltatás, 2018-tól: saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése, tulajdonos: Ostermühlen GmbH & Co. KG, DE 25575 Beringstedt, Ostermühlen I.);
- **MagraL Erdőbirtokossági Társulat** (Cjsz.: 19 15 500193, székhely: 8348 Rigács, Kossuth utca 110., alakulás dátuma: 2000., főtevékenység: erdőgazdálkodási termelőállítás, 2014-től: egyéb évelő növény termesztése, 2017-től: gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése);
- **MagraL-Gabo Kft.** (Cjsz.: 19 09 507267, székhely: 8475 Veszprémgalsa, Külterület utca 044. hrsz., jogelőd: Reiterbauer Kft., alakulás dátuma: 2003., főtevékenység: gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése, tulajdonos: Ostermühlen GmbH & Co. KG, DE 25575 Beringstedt, Ostermühlen I., MagraL Agrár Kft.);
- **MagraL Limousin Kft.** (Cjsz.: 20 09 073980, székhely: 8799 Pakod, belterület utca 298/1., alakulás dátuma: 2012., főtevékenység: erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység, 2014-től: egyéb szarvasmarha tenyésztése, tulajdonos: Ostermühlen GmbH & Co. KG, DE 25575 Beringstedt, Ostermühlen I.);
- **MagraL-Meat Kft.** (Cjsz.: 19 09 518063, székhely: 8474 Csabrendek Felsőerdő út 1., 0107/5 hrsz., alakulás dátuma: 2015., főtevékenység: tejhasznú szarvasmarha tenyésztése, 2017-től: egyéb szarvasmarha tenyésztése, tulajdonos: MagraL Agrár Kft.);
- **MagraL Zala Kft.** (Cjsz.: 20 09 074284, székhely: 8798 Zalabér, külterület utca 03226/1., alakulás dátuma: 2014., főtevékenység: növénytermesztési szolgáltatás, 2017-től: gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése, tulajdonos: Ostermühlen GmbH & Co. KG, DE 25575 Beringstedt, Ostermühlen I.);
- **Litvai Gábor e. v.** (Azonosító: 2097076387, székhely: 8797 Batyk Petőfi Sándor utca 18., alakulás dátuma: 2008., főtevékenység: sertésenyésztés).

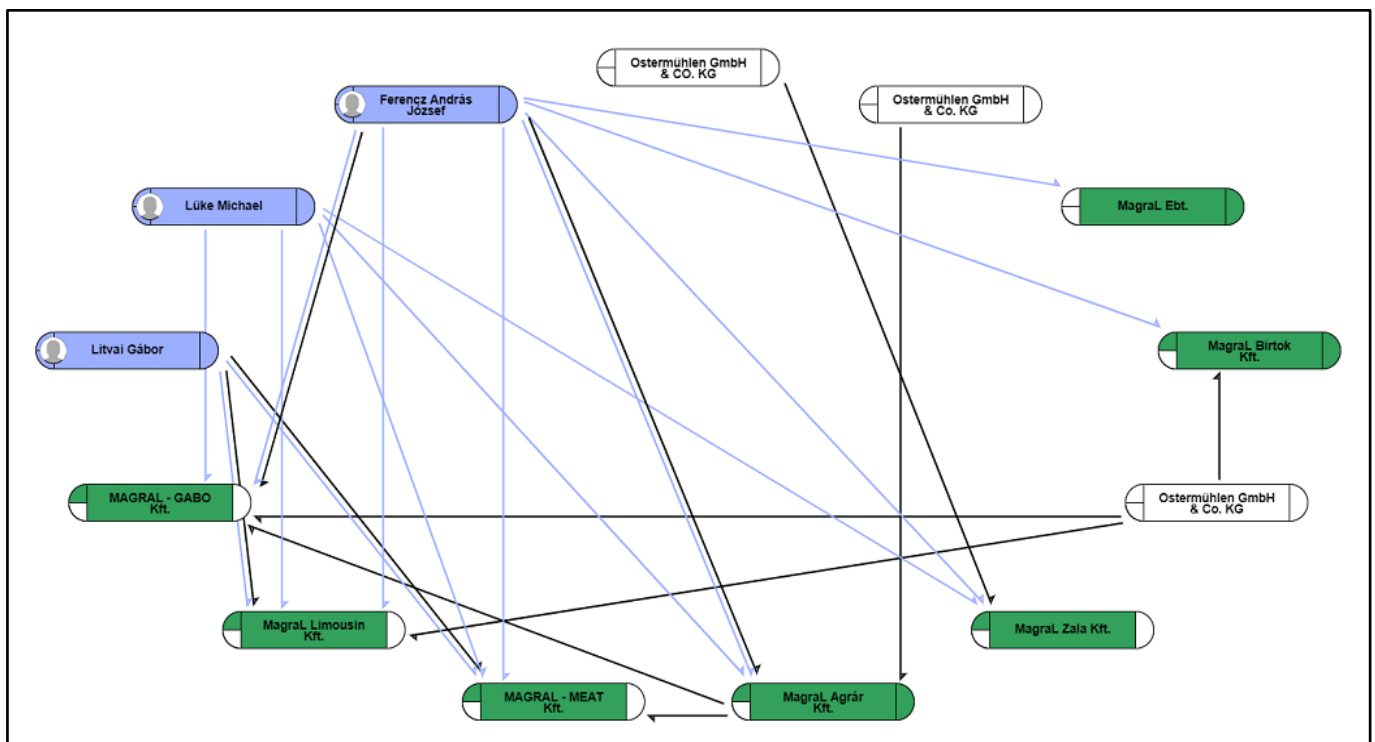
⁸⁷Aranykoronánkénti javasolt megyei árak: <http://www.haon.hu/az-egesznek-olyan-mutyiszaga-van-arverezik-az-allami-foldeket/2926916>

⁸⁸Litvai Gábor: <https://www.facebook.com/gabor.litvai.94> <https://hu.wikipedia.org/wiki/Batyk> <https://www.opten.hu/cegtar/cegtorten/2097076387> <https://www.nemzeticcegtar.hu/magraL-meat-kft-c1909518063.html> <https://www.nemzeticcegtar.hu/magraL-limousin-kft-c1809111204.html> <https://www.zaol.hu/kozelet/helyi-kozelet/a-kulturhaz-a-temeto-rendbetetele-is-cel-iden-batykon-4945708/> http://www.allamifold.hu/2015_zala/ <https://www.axial.hu/cikkek/hirek/rengeteg-idot-sporolnak-a-balaszallitással-zalaberen>

Litvai Gábor (1973), 2019 óta Batyk polgármestere (független), sertésenyésztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, a MagraL cégcsoporthoz tartozó két tej-/húshasznú szarvasmarhatenyésztő cég, a *MagraL Limousin Kft.* és *MagraL-Meat Kft.* társtulajdonos vezetője. A 7 cégből álló, német tulajdonú (Ostermühlen GmbH & Co. KG, DE 25575 Beringstedt, Ostermühlen 1.) *MagraL cégcsoport* 2014 óta működik Magyarországon. Vas, Veszprém és Zala megyei területeiken a fő profiljuk szántóföldi kultúrák – leginkább gabona, repce és kukorica – termesztése. A másik jelentős tevékenységük a két telephelyen folyó húsmarhatartás. Zalabéren van a Limousin-törzstenyésztés 400 tehénnel, itt kizárólag tenyészállat előállításával foglalkoznak. A Veszprém megyei Sümeg melletti másik telephelyen 1.800 hízóállatot nevelnek. A tenyészállataikat főként Magyarországon adják el, a hízómarhákat pedig főként lábon értékesítik, több mint 95 százalékuk kerül ki külföldre. A *Limousin* mellett további fajtákat is hizlalnak: *Magyar tarka*, *Blonde d’Aquitaine*, *Kék belga* és *Holstein-fríz* keverék, valamint *Angus* is megtalálható a telepeken. A cégcsoport közel 40 főt foglalkoztat, a megművelt területük nagysága a bérleményekkel és a saját tulajdonnal együtt mintegy 2.400 hektár.

A **Litvai Gábor** által jegyzett, *MagraL cégcsoport*hoz tartozó cégek 2022. januári állapot szerinti Opten kapcsolati térképét a **22. ábra** szemlélteti.

22. ábra: A **Litvai Gábor** által jegyzett, *MagraL cégcsoport*hoz tartozó cégek aktuális OPTEN kapcsolati térképe (2022. január)

Színjelölések:

Felszámolás, csődeljárás vagy kényszertörlesztés alatt álló cég vagy ilyen céggel kapcsolat

Regisztrált negatív információ

Negatív információ nem ismert

Törölt cég

Jelmagyarázat:

-> Tulajdonos

-> Cégjegyzésre jogosult vezető

Litvai Gábor a tejhasznú szarvasmatha tenyésztés és szántóföldi növénytermesztés főtevékenységű *Zal-Agro Zrt.* által 2030-ig bérelt, árverésre bocsátott állami szántó-/erdő-/rétterületre, illetve egy – az árverések idején bérlő nélküli – erdőterületre, összesen **4 db** – benne a megyében elárverezett 16. legnagyobb (54 ha-os) – birtoktestre tett nyertes árajánlatot **Pakod**, **Türje** és **Zalavég** területén. Az árveréseken általa elnyert összes terület több mint **116 hektár**, ami a **megyében elárverezett** összes állami földterület **3,4%-a**. Ezzel az árverési nyertesek megyei rangsorának **tizedik** helyére került. Együttes nyertes árajánlata közel **128 mFt** volt, vagyis átlagosan **1 millió 99 ezer Ft/ha** – a megyei

átlagnál (1 millió 229 ezer Ft/ha-nál) valamivel alacsonyabb – **áron** szerezte meg a területeket. Ez némiképp meglepő, hiszen az általa elnyert birtoktestek átlagmérete a megyei átlagnál (17,8 ha) lényegesen nagyobb, annak több mint másfélszerese, **29,1 ha**, bár a területek átlagos földminősége a megyei átlagnál (19,5 Ak/ha) gyengébb, **15 Ak/ha**. Így az aranykoronánként általa fizetett földár (73,3 eFt/Ak) a megyei átlagnál (63,0 eFt/Ak), de különösen az előzetesen javasolt megyei árnál (45 eFt/Ak)⁸⁹ lényegesen nagyobb. Az árveréseken versenytársa is akadt, így a teljes területre átlagosan mintegy **10%-kal a kikiáltási ár fölött** sikerült nyertes árajánlatot tennie.

Litvai Gábor (1973), Batyk polgármestere és felesége (2019)

Fotó: <https://www.facebook.com/gabor.litvai.94>

Litvai Gábor nyertes árverező státusza, az általa megszerzett birtoktestek települési fekvése, területe és az azokért ajánlott összeg tehát az alábbiak szerint alakul:

Litvai Gábor (Batyk) polgármester, sertés és szarvasmarha tenyésztő Pakod, Túrje, Zalavég 4 db birtoktest 116 ha 128 mFt

10. Összefoglalás – eredmények, megállapítások, következtetések, javaslatok

Az államra bízott, közös nemzeti földvagyonunk – a villámgyors lebonyolításból következtethetően bizonyára hosszasan előkészített, majd 2015 nyarán, a „*migrációs válság*” árnyékában, hirtelen bejelentett – kiadását a kormányzat részéről sok valótlanúságot és a közvéleményt félrevezető csúsztatást tartalmazó propagandakampány kísérte, melyre még ma is találunk – a tényektől úgy tűnik döbbenetesen elrugaszkodó – szép példákat, miniszterelnöki bemutatással megjelentetett kiadványt éppen úgy, mint miniszteri szintről származó nyilatkozatokat. A hiteles kép megrajzolásához, valamint ahhoz, hogy a tényleges érdekeket, szándékokat és folyamatokat, a lépés valóságos – az egész társadalmat érintő – hatásait és üzenetét megértsük, érdemes a „*Földet a gazdáknak!*” program – 2015. november 15. és 2016. július 31. között, három hullámban lebonyolított, majd 2016 őszen törvénnyel lezárt – árveréses állami földértékesítési eljárásának tényadatait elemezni.

Ami a sarokszámokat illeti, e program keretében az állam tulajdonában lévő – mintegy 13 ezer db, 3 hektárnál nagyobb birtoktestből álló, 300 ezer hektár eladni tervezett – mezőgazdasági területből 12.200 db birtoktestet, csaknem 250 ezer hektár területet hirdettek meg. Ennek több mint 70%-át, közel 9 ezer db birtoktestet, több mint 180 ezer hektárt eredményesen elárvereztek. Amennyiben a kifüggesztéstől számított 60 napon belül senki sem jelezte, hogy élni kíván elővásárlási jogával, úgy az árverések nyerteseivel kötötte meg az állam az adásvételi szerződést. Sajnálatos módon **az NFA/NFK⁹⁰ mind ez ideig nem hozta**

⁸⁹Aranykoronánkénti javasolt megyei árak: <http://www.haon.hu/az-egesznek-olyan-mutyiszaga-van-arverezik-az-allami-foldeket/2926916>

⁹⁰NFA (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet) <http://www.nfa.hu/>, 2019. július 1-től NFK (Nemzeti Földügyi Központ) <http://www.nfk.gov.hu/>

hozzáférhető és áttekinthető módon **nyilvánosságra az adásvételi szerződéseket** vagy azok összegzett tényeit, sőt mára már **az alapadatbázisok is eltűntek** az NFK honlapjáról, így szerencse, hogy azokat elővigyázatosságból – és persze a tényeket eltüntetni igyekvő kormányzati szándékot előre megsejtve – **még időben sikerült letölteni**. Ennek köszönhetően legalább a hivatalosan közzétett **árverési eredmények elemezhetőek**, ám a szándékokat, a tendenciát ezek is világosan mutatják, komoly jelzésértékük van, világos üzeneteket hordoznak.

Az állami földárverési tények megismerését és bemutatását célzó első megyei mintaelemzést 2016 áprilisában tettem közzé, majd a programzáró törvény azév őszi megszületését követően elkezdtem a végleges megyei árverési adatok többszemponutú feldolgozását és a megyei árverési zárójelentések összeállítását. E jelentés – a sorban a tizenkilencedik – **Zala megye** árverés állami földprivatizációs képét mutatja be, amely meghirdetett (4.148 ha) és elárverezett (3.420 ha) területei alapján a megyék rangsorának alsó harmadába tartozik.

Ezzel a megyei elemzéssel **az elárverezett teljes terület adatainak feldolgozását elvégeztem**. A megyei elemzések hamarosan sorra kerülő összegzésével, reményeim szerint kirajzolható lesz az **országos kép**, és ellenőrizhető – megerősíthető vagy cáfolható – lesznek a „*Földet a gazdának!*” állami földprivatizációs program kormányzati értékelésének állításai. A rendszer megítéléséhez azonban e megye önmagában is jó mintául szolgálhat.

10/1. Eredmények, megállapítások

A jelen, **Zala megyei elemzés eredményei** az alábbiakban foglalhatók össze.

➤ **MEGHIRDETETT BIRTOKTESTEK (1.1. fejezet) – darabszám, terület, művelési ág, NATURA 2000, földminőség, méretek és kikiáltási árak**

- **A megyében meghirdetett** 266 db birtoktest összesen **4.148 ha** területet tesz ki. Ez lényegesen kisebb, mint a megyék átlaga (13.037 ha), és az országosan meghirdetett 247.700 ha területnek mindössze **1,7%-a**.
- A területek **többsége**, közel 3/4-e, mintegy 72%-a e megyében is az **első két árverési időszakban** került meghirdetésre.
- A meghirdetett területek zöme szántó (56,4%) és gyeplé (28,6%), azaz rét, illetve legelő művelési ágba tartozik. Így a gyümölcsös (1,3%) együtt a **mezőgazdasági terület** több mint **86%-ot** tesz ki. Bár a program nevesítve csupán ezek, azaz a mezőgazdasági területek értékesítését tűzte ki céljául, ám ennek ellenére a megyében igen jelentős, 568 ha (**23,7%**) **erdőterület** is kalapács alá került.
- 46 db birtoktest (474 ha) része a természetvédelmi jelentőségű, különleges kezelést igénylő **NATURA 2000** hálózatnak. Többségük gyeplé (rét/legelő) (33 db birtoktest, 383 ha) művelési ágba tartozik, de találunk köztük szántó (13 db birtoktest, 91 ha) területeket is.
- **A földek minősége** általában **közepesnél jobb**, átlagos értéke **19,9 Ak/ha**, de pl. 16 db birtoktest (518 ha) – zömében gyümölcsösök és szántók – esetében az igen jó 30 Ak/ha értéket is meghaladja, sőt ezen belül vannak olyan birtoktestek (5 db, 210 ha) is, amelyek földminősége kiváló, azaz a 35 Ak/ha érték fölött alakul. Akad azonban viszonylag sok (55 db, 330 ha) olyan – zömében gyeplé (rét/legelő), kisebb részt szántó, illetve erdő művelési ágú – birtoktest is, amelyek termőképessége igen gyenge, földminősége a 10 Ak/ha értéket sem éri el.
- Egy meghirdetett birtoktest **átlagosan 15,6 ha** méretű, azaz az országos átlagnál (20,3 ha) kisebb. Az átlagok azonban nagy különbségeket takarnak, hiszen pl. **a legnagyobb** egyben meghirdetett **blokk** (Zalabér, 03117/10 azonosító számú, közepes termőképességű, 19,1 Ak/ha földértékű, az árverezés idején bérlő nélküli, több mint 162! mFt kikiáltási árú, 2015. november végén árverésre bocsátott, szántó/rét művelési ágú birtoktest) területe több mint **184! ha**.
- Az átlagoknál jobb eligazítást ad **a meghirdetett birtoktestek méretkategóriák szerinti megoszlása**. Ez alapján megállapítható, hogy bár darabszámra a meghirdetett **birtoktestek** több mint **66%-ának**

területe **10 hektár alatti**, ám **összterületük** az eladásra meghirdetett megyei földterületeknek csupán alig több mint **21%-a**. És a dolog fordítva is igaz, vagyis a **50 hektárt meghaladó** méretű blokkok aránya ugyan alig haladja meg a **6%-ot**, ám ezek adják az **összes** meghirdetett terület több mint **40%-át**.

- Ez a helyzet teremti meg a **félrevezető kormányzati propaganda** lehetőségét, hiszen **nem a területről, hanem a darabszámról** beszélve mondják azt, hogy hiszen a meghirdetett birtoktestek túlnyomó többsége kicsi, családi gazdasági léptékű. Hogyan lehetne ezekkel spekulálni, illetve ezekből nagybirtokokat kialakítani?
- Egy meghirdetett birtoktest **átlagos kikiáltási ára 17,1 mFt/db** lett. A **legnagyobb** kikiáltási ár (Szepetnek, 0101/1 azonosító számú, kiváló termőképességű, 38,4 Ak/ha földértékű, 2034-ig a *Gyümölcskert Zrt.* által, 1.250 Ft/AK éves díjért bérelt, több mint 170! ha területű, 2016. május végén árverésre bocsátott, vegyes – rét/gyümölcsös/szántó – művelési ágú birtoktest) viszont közel **239! mFt/db** volt, ami – tán nem kell különösképpen bizonygatni – a családi léptéket messze meghaladta.
- Itt is pontosabb képet kapunk, ha a meghirdetett birtoktestek **kikiáltási árkatóriák szerinti megoszlását** is megvizsgáljuk. E szerint a **birtoktestek** közel **44%-ának** kikiáltási ára **5 mFt/db alatt** marad, ami még talán a gazdálkodó családok számára is elérhető lenne, ám ezek a birtoktestek a meghirdetett **területeknek** kevesebb mint **12%-át** adják. És bár a **50 mFt/db feletti** – a ténylegesen gazdálkodásból élő családok számára nagyrészt megfizethetetlen – kikiáltási árú birtoktestek **darabszáma** alig több mint **7%**, ám ezek adják a meghirdetett összes terület kerekén **42%-át**.
- Az **átlagos kikiáltási földegységár 1,094 mFt/ha** lett, a legnagyobb pedig (egy Kilimán, 016/16 azonosító számú, az egyik legkiválóbb termőképességű, 46,9 Ak/ha földértékű, 2016-ig a *Golden Garden Invest Kft.* által, 1.350 Ft/AK éves díjért bérelt, mindössze 9,3 ha területű, 2016. május végén árverésre bocsátott gyümölcsöse) **4 millió 178 ezer Ft/ha** volt. A meghirdetett területek 49%-a 1 millió Ft/ha alatti, 44%-a 1-1,5 millió Ft/ha közötti, mintegy 7%-a pedig 1,5 millió Ft/ha fölötti kikiáltási áru volt.

➤ **ELÁRVEREZETT BIRTOKTESTEK (1.2. fejezet) – darabszám, terület, művelési ág, NATURA 2000, földminőség, méretek, kikiáltási és nyertes árak**

- A megyében sikeresen elárverezett 192 db birtoktest összesen **3.420 ha** területet tesz ki, ami a **meghirdetett** birtoktesteknek (266 db) több mint **72%-a**, a területeknek (4.148 ha) pedig közel **85%-a**. Ez a megyék többségénél és az országos átlagnál (73,6%) is nagyobb arány. A sikeresen elárverezett területek többsége, közel **60%-a** már az **első árverési időszakban** gazdára talált.
- Az árveréseken elkelt területek zöme szántó (60,8%) és gyeper (21,2%), azaz rét, illetve legelő művelési ágba tartozik. Így a **mezőgazdasági terület** közel **84%-ot** tesz ki. Bár a program nevesítve csupán ezek, azaz a mezőgazdasági területek értékesítését tűzte ki céljául, ám ennek ellenére a megyében 563 ha (közel **17%**) kalapács alá került **erdőterület** is elkelt.
- 24 db birtoktest (301 ha) része a természetvédelmi jelentőségű, különleges kezelést igénylő **NATURA 2000** hálózatnak. Ezek gyeper (rét/legelő) (16 db birtoktest, 249 ha) illetve szántó (8 db birtoktest, 52 ha) művelési ágba tartoznak.
- A **földek minősége** általában **közepesnél jobb**, átlagos értéke **19,5 Ak/ha**, de pl. 22 db birtoktest (520 ha) – zömében gyümölcsösök illetve szántók – esetében az igen jó 25 Ak/ha értéket is meghaladja, sőt ezen belül vannak olyan birtoktestek (13 db, 335 ha) is, amelyek földminősége kiváló, azaz a 30 Ak/ha érték fölött alakul. Akad azonban viszonylag sok (36 db, 221 ha) olyan – zömében szántó, kisebb részt gyeper (rét/legelő) illetve erdő művelési ágú – birtoktest is, amelyek termőképessége igen gyenge, földminősége a 10 Ak/ha értéket sem éri el.
- Egy elárverezett birtoktest **átlagosan 17,8 ha** méretű, ami az országos átlagnál (20,9 ha) lényegesen kisebb. Az átlagok azonban nagy különbségeket takarnak, hiszen pl. a **legnagyobb** egyben elárverezett **blokk** (a fentebb már említett (Zalabér, 03117/10 azonosító számú, közepes termőképességű, 19,1 Ak/ha földértékű, az árverezés idején bérlő nélküli, több mint 162! mFt

kikiáltási árú, 2015. november végén árverésre bocsátott, szántó/rét művelési ágú birtoktest) területe több mint **184! ha**. Erre az egyik nagy megyei nyertes, **Végh Róbert** (1970) – sertésenyésztő egyéni vállalkozó, sertésleppel, takarmánykeverővel, vágóhíddal, feldolgozó üzemmel és kiskereskedelmi egységekkel rendelkező, kormányközei, MAGOSZ-os agrár/élelmiszeripari nagyvállalkozó család üzlettárs tagja, édesapja, **Végh Ferenc**, az egykori sertésenyésztő **Zalapig Kft.** volt társtulajdonos vezetője által alapított **Végh Farm Csoport** társtulajdonosa, a csoporthoz tartozó egyik közös cégük, a lakcímükkel megegyező székhelyű, sertésenyésztő **Végh Farm Zala Kft.** társtulajdonos vezetője – tett Zalaegerszegről, közel 163! mFt értékben, kikiáltási áron, versenytárs nélkül nyertes árajánlatot.

- Az átlagnál jobb eligazítást ad az elárverezett birtoktestek **méretkategóriák szerinti megoszlása**. E szerint bár darabszámra az elárverezett **birtoktestek** több mint **60%-ának** területe **10 hektár alatti**, ám **összterületük** az elkelt megyei földterületeknek csupán alig több mint **17%-a**. És a dolog fordítva is igaz, vagyis a **50 hektárt meghaladó** méretű blokkok aránya ugyan alig haladja meg a **8%-ot**, ám ezek adják az **összes elkelt terület** több mint **44%-át**.
- Ez a helyzet teremti meg a **félrevezető kormányzati propaganda** lehetőségét, hiszen **nem a területről, hanem a darabszámról** beszélve mondják azt, hogy hiszen a meghirdetett birtoktestek túlnyomó többsége kicsi, családi gazdasági léptékű. Hogyan lehetne ezekkel spekulálni, illetve ezekből nagybirtokokat kialakítani?
- A sikeresen elárverezett 192 db birtoktestre **106 árverező** tett nyertes árajánlatot. Amennyiben a kifüggesztéstől számított 60 napon belül senki sem jelezte, hogy élni kíván elővásárlási jogával, és az állam képviselője sem állt el az értékesítéstől, úgy velük, az árverések nyerteseivel kötötték meg az adásvételi szerződést. Sajnálatos módon az NFA/NFK mind ez idáig nem hozta hozzáférhető módon nyilvánosságra az adásvételi szerződéseket, így jelenleg is csak a hivatalosan közzétett árverési eredmények elemezhetők. **Mára azonban már ezek is eltűntek** az NFK honlapjáról, így szerencse, hogy elővigyázatosságból – és persze a tényeket eltüntetni igyekvő kormányzati szándékot előre megsejtve – **még időben sikerült az adatbázist letölteni**. Az árverési nyertesek **teljes körű felsorolását** és az általuk megszerzett területeket a **11/1. melléklet** tartalmazza.
- Egy nyertes árverező **átlagosan** mintegy **1,8 db** birtoktestet, ezzel mintegy **32 ha** földterületet vásárolhatott, de e tekintetben közöttük is igen nagyok az eltérések. E szerint bár a nyertes árverezők közel **54%-a**, 57 fő **10 ha alatti** területet vásárolt, ám ezek az értékesített **területeknek** csupán **8%-át** adják. És bár a **100 ha feletti** területhez jutott **árverezők száma** mindössze 12 fő, azaz alig több mint **11%**, ám az ő szerzeményeik adják az elárverezett összes **terület** közel **55%-át**. (Erre a kérdésre még visszatérek.)
- Az elkelt területek **nyertes árajánlatainak** összege 4 milliárd 203 millió Ft, ami a 3 milliárd 700 millió Ft-os kikiáltási árösszegüket mindössze **13,6%-kal haladta meg**. Szembetűnő, hogy nem kevesebb, mint 142! db birtoktest (2.161! ha) esetén, azaz a birtoktestek 74%-ában, **a területeknek** pedig közel **63,3%-ában a nyertes vételár megegyezett a kikiáltási árral**, vagyis egyáltalán nem volt a kormányzat által hangoztatott piaci árverseny, licitálás. (Erre a kérdésre a későbbiekben még részletesen visszatérek.)
- Egy elkelt birtoktest **átlagos** nyertes árajánlata **21,9 mFt/db** birtoktest (1,229 mFt/ha) lett, ám **a legnagyobb** nyertes árajánlat **231,45! mFt/db** birtoktest volt. Ezt az árat a Pókaszepteken található, 1103 azonosító számú, közepesnél gyengébb termőképességű, 15,9 Ak/ha földértékű, 2030-ig a **Zal-Agro Zrt.** által, 1.250 Ft/AK éves díjért bérelt, közel 116! hektáros birtoktestért adták. A nyertes árverező, **Pintér Sándor Ottó** (1951), a megvásárolt területet bérlő **Zal-Agro Zrt.** igazgatósági tagja, a cég főrezvényesének, a szántóföldi növénytermesztő **Zalagrár Kft.**-nek társtulajdonos cégvezetője, továbbá az **Agrár és Ipari Kft.** jelenlegi, valamint a **Zalaexport Kft.** volt ügyvezetője Pókaszeptekről, aki a kikiáltási ár fölött 103%-kal tett a birtoktestre nyertes árajánlatot.
- Pontosabb képet kapunk, ha a birtoktestek **nyertes árkategóriák szerinti megoszlását** is elemezzük. E szerint az elárverezett **birtoktestek** több mint **58%-ának** nyertes ára ugyan **10 millió Ft/db alatt** marad, ám ezek a birtoktestek a sikeresen elárverezett **területeknek** alig több mint **16%-át** adják. És

bár az **50 millió Ft/db feletti** áron elkelt birtoktestek **darabszáma** kereken **13%**, ám ezek adják az összes elárverezett **terület** közel **55%-át**. (

- Tanulságosak az elkelt területek **hektáronkénti árai** is, különösen összehasonlítva azokat a nyugat-európai földárakkal. Az **átlagos** vételár **1,229 mFt/ha**. A nyertes árajánlatok az elárverezett **terület** közel felén, mintegy **47%-án 1,0-1,5 mFt/ha** árkategóriába esnek. A területek több mint 35%-a ugyanakkor 1,0 mFt/ha alatti, mintegy 18%-a pedig 1,5 mFt/ha feletti áron kelt el.
- A legalacsonyabb nyertes árajánlat (egy Dióskálon található, 3,9 hektáros, igen gyenge termőképességű, 3,0 Ak/ha földértékű, az árverések idején bérlő nélküli szántóé) mindössze **0,115 mFt/ha** volt. A legmagasabb pedig (egy Kilimán területén lévő, 9,3 ha területű, kitűnő termőképességű, 46,9 Ak/ha földértékű, a *Golden Garden Invest Kft.* által, 2016-ig, 1.350 Ft/Ak éves díjért bérelt gyümölcsöse) nem kevesebb, mint **4,178 mFt/ha** volt.
- Érdekesek és tanulságosak lehetnek az elkelt területek **aranykoronánkénti árai** is, amelyek átlaga **62.968 Ft/Ak** lett. Ezek az értékek azonban igen tág határok között mozogta, hiszen míg a legalacsonyabb nyertes árajánlat ennek alig több mint 54%-a, **34.254 Ft/Ak**, a legmagasabb viszont az átlagnak nem kevesebb, mint 388%-a, **244.604 Ft/Ak** volt. Ez azonban egyáltalán nem egyedi eset, hiszen a tényadatok tanúsága szerint 91 db birtoktest (1.837 ha, mintegy 54%) a megyei átlag (63 eFt/Ak) alatti, ezen belül 23 db birtoktest, 616 ha, **az elkelt területek** több mint **18%-a** még a javasolt (**45 eFt/Ak**) megyei irányárnál is **alacsonyabb aranykorona-áron** talált gazdára.
- Ráadásul ezek esetében – kettő birtoktest kivételével – ez volt a kikiáltási ár, azaz **licitálás és árverseny nélkül** került a nyertesekhez, akik közül nem egy kormányzat/pártpolitika-közeli **nagyvásárló**. Ez a bizonyos nyertes körökben tapasztalható helyzet **a korrupció** – az állami eladói oldalon a hűtlen kezelés, a vevői oldalon pedig a piaci ár alatti vásárlás – **gyanúját** is felvetheti, illetve alátámaszthatja.
- E fenti tények, birtoktest-méreték és -árak ismeretében **le kell szögeznünk** az alábbiakat.
 - Az **1,229 mFt/ha átlagos nyertes árajánlat** – különösen az egyben meghirdetett nagy, a területek több mint 70%-a esetében az 50 ha-t is jóval meghaladó méretű és közel 55%-a esetében az 50 mFt-t is elérő, illetve jelentősen meghaladó árú birtoktestek következtében – a kis/közepes, **helyi családi gazdaságok számára jobbra megfizethetetlennek** bizonyult.
 - A mai mezőgazdasági jövedelmi viszonyok között ekkora összegeket **a családi gazdaságok**, a gazdálkodó családok és/vagy fiatalok **nem tudnak** földvásárlásra fordítani. De földjeikért **nem ismernek** a politika-közeli, állam által kedvezményezett, föld-spekuláns nagyurakkal **szembeszállni**.
 - A **politikaközeli spekuláns tőkének** viszont az európai **10** (pl. a szomszédos Ausztria) – **35** (pl. Hollandia) **millió Ft/ha** átlagos földárak töredékéért – túlnyomó többségében (a Zala megyében elárverezett terület mintegy 82%-a esetében) **1,5 mFt/ha** alatti áron – megszerezhető **állami földek megvásárlása kiváló befektetési lehetőséget** kínál. Az átlagos megyei földárhoz viszonyított mintegy **8-28!-szoros földárbeli különbség** a várhatóan liberalizálódó földpiaci kilátások ismeretében spekuláns tőkebefektetői körökben már „*eléri az ingerküszöböt*”.
 - A földforgalmi törvény ellen zajló EU kötelezettségszegési eljárásnak ugyanis – várakozásaik szerint – a földpiac liberalizációja és ezzel **az európai földárak kiegyenlítődése** lesz a következménye. Ez a folyamat már elkezdődött, és **a magyar földárak gyors ütemű emelkedése** figyelhető meg. Zala megye e tekintetben a mezőny alsó harmadába tartozik.
 - E drágulási folyamat folytatódása nagy biztonsággal prognosztizálható, így az európai mércével potom pénzért most megszerzett állami földek piacra dobása **belátható időn belül megsokszorozhatja a földvásárlásra fordított, befektetett tőkét**, és a közösség vagyonához olcsón hozzájutó „*politika-közeli, rokoni, baráti*” körök akár mesés haszonnal is túlradhatnak majd azokon. Ezért veti rá magát olyan mohón az európai árakhoz képest olcsó állami földre a spekuláns tőke, és viszi el azt a ténylegesen helyben élő, gazdálkodó családok és a fiatalok elől.

Vélhetően ebben a megyében is **ez lehetett az egyik legfőbb mozgatórugója az állami földek privatizációjának.**

- Nem meglepő tehát, hogy – mint látni fogjuk – a valóban **helyben élő, ténylegesen gazdálkodó családok használható méretű birtoktestek megvásárlásához alig jutottak**, az árverező, licitáló külső tőkeerő az esetek többségében a föld közelébe sem engedte őket. Márpedig, ha – közvetlenül vagy strómanokon keresztül – **a spekuláns tőke szerzi meg** ezt a nemzetbiztonsági jelentőségű, stratégiai erőforrásunkat, akkor nem csak a gazdatársadalom és a vidék, a helyi gazdaság és társadalom stabilitása, de mindannyiunk élelmezési, élelmiszer- és környezetbiztonsága is végveszélybe kerülhet.

➤ **ÁLLAMI BEVÉTELEK (1.3. fejezet) – a kimutatott és a tényleges haszon**

- A „*Földet a gazdáknak!*” program keretében a vizsgált – 2015-2016-os – időszakban összesen 203 ezer ha – mintegy 182 ezer ha 3 ha feletti és 21 ezer ha 3 ha alatti birtoktestekből álló – állami földterület került magántulajdonba, melynek – a nyertes árajánlatok alapján számított – összértéke **270 milliárd Ft** volt. Ennek többsége – becslések szerint közel **60%-a**, azaz hozzávetőlegesen mintegy 160 milliárd Ft – azonban **állami hiteltől** származhatott.
- A **Zala megyei** földek értékesítéséből származó – az elkelt területek nyertes árajánlatai alapján kimutatott – állami árbevétel **4 milliárd 203 millió Ft**-nak adódik. Az állam tényleges bevételeinek megállapításához ebből az összegből először is le kell vonni az elárverezett földek után járó, most már **kieső földbérleti díjat**, melynek a hivatalosan közzétett bérleti díj-adatok alapján számított jelenlegi mértéke mintegy **68,6 mFt/év**, ami 20 éves futamidővel számolva – még változatlan földbérleti díjak esetén is – összességében több mint **1 milliárd 372 millió Ft** elmaradt földbérleti díjbevételt, **állami bevétel-kiesést** jelent.
- A kieső földbérleti díjak levonása után megmaradó mintegy **2,8 MrdFt**-nak is azonban **csupán töredéke** az állam tényleges **azonnali** bevétele. A „*Földet a gazdáknak!*” program keretében zajló földvásárláshoz ugyanis kedvezményes **állami hitel** volt igénybe vehető, amihez a jelenlegi bérlőknek csupán a vételár **10%-ával**, egyéb vevőknek **20%-ával** kellett **saját erőként** rendelkezniük. Miután a megvásárolt területek közel 19%-a – amint azt a bérleti viszonyokat elemző fejezet (lásd később) bemutatja – a nyertes árverezők saját bérleménye (**11/2. melléklet**), és a vásárlók túlnyomó többsége állami hitelt kíván ehhez igénybe venni, így a **tényleges azonnali árbevétel** aligha haladhatja meg a **kimutatott vételár alig több mint 18%-át**, azaz **0,5-0,6 milliárd Ft**-ot.
- De ha még a teljes, kimutatott mintegy **4,203 MrdFt**-os árbevétellel is számolnánk, ez az összeg akkor is csupán **töredéke** az elárverezett Vas megyei földek **tényleges európai értékének**, ami eltűnt a közös vagyonunkból. A megyében dobra vert és elárverezett 3.420 ha állami földterület tényleges értéke ugyanis – Ny-Európa mai, 10-35 millió Ft/ha átlagos földáraival számolva is – mintegy **34 - 120 MrdFt**-ra tehető.
- Ez a – hazai és az európai, mai – mintegy **8-28-szoros földárbeli különbség** a várhatóan liberalizálódó földpiaci és magyar földár-emelkedési kilátások ismeretében a spekuláns tőkebefektetői körökben már „*eléri az ingerküszöböt*”. A közösségek államát a nemzeti földvagyonnak a tényleges érték töredékéért történő kiárusításával nagy veszteség éri, hasznát pedig – mint látni fogjuk – zömében **a hatalom-közeli spekuláns tőke** húzza. Mindez az állam részéről felveti **az intézményesített korrupció és a nemzeti vagyon hűtlen kezelése** alapos gyanúját.

➤ **TELEPÜLÉSEK (2-3. fejezet) – helybeliek, nyertesek, vesztesek**

- A megyei árveréseken elkelt és 59 településen élő 106 nyertes árverező (**11/1. melléklet**) által megszerzett 192 db – 3.420 ha összterületű – birtoktest **79 település** közigazgatási területén helyezkedik el.
- **A helyi lakosok**, helyben élő, gazdálkodó családok a 192 db elárverezett birtoktestből mindössze 63 db-ot – 33%-ot – tudtak megszerezni. Ezek is a megyei átlagnál (17,8 ha) kisebb, átlagosan 11,8 ha

méretű birtoktestek voltak, szemben a külső árverezők által megszerzett birtoktestek 20,7 ha átlagméretével. Így azután nem meglepő, hogy a 3.420 ha elkelt állami földterületből arányait tekintve még kisebb terület, csupán 744 ha (22%) jutott helyieknek.

- Összességében tehát az állapítható meg, hogy a **helybeliek**, helyben lakó, gazdálkodó családok, helyi közösségek – a kormányzati kommunikációval szemben – **a saját településükön elárverezett területeknek** alig több mint **egyötödét**, és általában csak a kisebb birtoktesteket **tudták megszerezni**, közel négyötödét és a nagyobb birtoktesteket külső árverezők vitték el a helyi gazdaközösségek elől.
- Ám még **ez is optimista értelmezés**, hiszen a nyertesek közül feltehetően jónéhányan – az állami földbérleti pályázatoknál már megismert eljáráshoz hasonlóan – fiktív lakcímetek adhattak meg, vagy – a földforgalmi törvényben kódolt csalafintasággal élve – a „*tartózkodási helyről*” az adott település jegyzője által kiállított igazolásokat, illetve – gyakran más profilú, ám időlegesen mezőgazdasági tevékenységeket is felvett – cégek székhelyét használhatták a „*helybeliség*” igazolására. Ezzel „*szerzőképes helyi földművesség*” válhattak úgy, hogy akár nem is kellett a megvásárolt birtoktest fekvése szerinti településen megfordulniuk.
- **A vesztes településeken**, azaz a földárverések által területével érintett 79 település közül **61 településen** (a települések közel 78%-án), az elárverezett 192 db birtoktestből **129 db**-ot (a birtoktestek több mint 67%-át), összesen **2.676! ha** területet (az összes elárverezett 3.420 ha terület közel **79%-át**) **külső árverezők** szereztek meg.
- Az érintett **települések többsége** tehát igazi **vesztesnek** tekinthető, hiszen **helyiek nem** vagy alig **jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás stb.) nem részesülnek az állam által értékesített földeken folytatott termelésből vagy e földek bérbeadásából származó hasznóból, hanem az a nyertes településekre vándorol.
- Közülük **a vesztesek rangsora** élén **Szepetnek** áll, amelynek elárverezett állami területe közel 80%-ára, **305! hektárra** kizárólag külső árverezők tettek nyertes árajánlatot, de szorosán követi **Pölöske**, a maga **293! ha**, valamint **Türje**, a maga **213! ha**, továbbá **Felsőrajk**, a maga **236! ha** területével.
- Az érintett 79 település közül nem kevesebb, mint **43! településen** (a települések több mint felén) **egyáltalán nem volt helybeli nyertes árverező**. Ezen a 43 abszolút vesztesnek tekinthető településen **84 db** birtoktestre, összesen **1.485 ha** állami földterületre kizárólag **más településen élők** tettek nyertes árajánlatot.
- Az **abszolút vesztesek rangsora** élén **293! hektárral Pölöske** áll, a rangsor második helyén pedig **236 hektárral Felsőrajk** szerepel, melyeket **100 ha** fölötti területnagysággal – csökkenő területi sorrendben – **Zalabér** és **Szalapa** követ, de az **50-100 hektár** mezőgazdasági területet veszítő **Kilimán**, **Söjtör** vagy éppen **Alsórajk** helyi gazdaközösségeit is komoly veszteség érte.
- **A nyertes települések** azok, amelyekről a sikeresen árverezők kikerülnek. A **106 nyertes** árverező a lakcímadatok alapján összesen **59 településen** él, ám a 79 település közigazgatási területéhez tartozó, elárverezett **területek** (3.420 ha) **több mint 2/3-ának**, közel 68%-ának (több mint 2.300 ha-nak) árverési nyertesei mindössze **9! település** – **köztük** a megyeszékhely, megyei jogú várossal, Zalaegerszeggel együtt **4! város** – (a nyertes települések alig több mint 15%-a) lakói lettek.
- **A legtöbb területet** – a megyében sikeresen elárverezett állami földterület közel **15%-át**, 21 db birtoktestből álló **511! hektárt**, mintegy **0,6 MrdFt** árajánlattal – a fontos kormánypárti bázis, közel 50.000 lelkes, 2006 óta FIDESZ-KDNP vezetésű⁹¹ közepes megyei jogú város, fontos kormánypárti bázis, **Nagykanizsa** tizenegy nyertes árverezője szerezte meg. Közülük a legnagyobb, nem kevesebb, mint **148! ha** – a **Gyümölcskert Zrt.** által 2034-ig bérelt, a gyümölcsöst szántó egyenértékre átszámítva közel 247 ha, vegyes (rét, gyümölcsös és szántó) művelési ágú – szepetneki területre **Németh Ferenc József** (1957) tett kikiáltási áron, versenytárs nélkül, közel **210! mFt**

⁹¹Nagykanizsa polgármesterei (2006-2022): **Marton István** (2006-2010, Fidesz-KDNP); **Cseresnyés Péter** (2010-2014, Fidesz-KDNP); **Dénes Sándor** (2014-2019, Fidesz-KDNP); **Balogh László** (2019-, Fidesz-KDNP).

értékben nyertes árajánlatot. Ő egy ingatlan bérbeadó/üzemeltető egyéni vállalkozó, a lakcímükkel megegyező székhelyű, ingatlanhasználó/forgalmazó családi cégeik, a Medicina Kft. és az ABC-Art Kft. alapító társtulajdonos vezetője, továbbá vélhetően azonos a Football Club Nagykanizsa létesítmény- és technikai vezetőjével. Ő lenne tehát pl. az a nagykanizsai, „helyben élő földműves, kis/közepes családi gazdálkodó”, akit a kormánypropaganda szerint a „Földet a gazdáknak!” program megcélzott! Őt Ácsék – az anya, Ács Györgyné (1963) egyéni mezőgazdasági vállalkozó és fia, Ács Norbert (1990), a mezőgazdasági terménynagykereskedő Princi völgye Mezőgazdasági Szövetkezet alapító igazgatósági tagja, egy 500 hektáros, intenzív, iparszerű szántóföldi növénytermesztő nagygazda család üzlettárs tagjai, a fiú vezette családi gazdaságuk és cégük, az Agrár Zóna Kft. társtulajdonosai – követik, akik együttesen közel **100 ha** saját bérleményű szántóra/gyepre, közel **90 mFt** értékben tettek nyertes árajánlatot. De ugyancsak a város nagy árverési nyertesei között említhető pl. Kovács Viktor Lajos (1961), szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, erdőgazdálkodási családi cégeik közül a Kovács - Erdőterv Kft. alapító társtulajdonos vezetője és a Kovács és Társai Bt. volt alapító beltág vezetője, valamint Miháld-Sárosd menti Erdőbirtokossági Társulat alapító elnöke is (**74 ha**, a gyümölcsöst szántó egyenértékre átszámítva **145 ha**; **120 mFt**), továbbá a Gyümölcskert Zrt. volt üzlettárs vezetői, Sipos Gyula (1948) és Vuity József (1955), akik volt cégük bérleményeiből tettek szántó és gyümölcssterületekre nyertes árajánlatot (**70 ha**, a gyümölcsöst szántó egyenértékre átszámítva **285 ha**; **120 mFt**). Az **50 ha alatti** területnagyságra szert tett árverezők között említhető pl. Kiss Tamás (1952) ingatlanos egyéni vállalkozó, családi cégeik közül az út-/autópálya építő Agrobau Kanizsa Kft. jelenlegi és a sertésenyésztő Farmer Kiss Kft. volt alapító társtulajdonos vezetője, továbbá a közúti áruszállító Agrosped Hungary Kft. alapító vezetője (**50 ha**; **64 mFt**), Anek József tejhasznú szarvasmarha és galamb tenyésztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó (**38 ha**; **48 mFt**) valamint Szigetvári József (1946) a megvásárolt területet bérlő Fűzvölgyi Agrár Zrt. jogelődje, a Fűzvölgyi „Egyetértés” Mg. Tsz. volt elnökhelyettese és a sertésenyésztő Zalapig-Barnak Kft. volt ügyvezetője (**20 ha**; **20 mFt**) is. **10 ha alatti** területhez további két árverező (Beke Anikó és Kuti Csaba) jutott az árveréseken. Ők tehát azok a nagykanizsai „földművesek, kis/közepes családi gazdálkodók”, akiket a kormánypropaganda szerint a „Földet a gazdáknak!” program megcélzott!

- A rangsor **második** helyét – a megyében sikeresen elárverezett állami földterület több mint **11%-át**, **16 db** birtoktestből álló **384! hektárt**, mintegy **0,6 MrdFt** árajánlattal – a megye 800 lelkes települése, a Zalaegerszegtől 10 km-re fekvő, független vezetésű⁹² **Búcsúszentlászló** foglalja el. **Két nyertes** árverezője ugyanazon nagygazda család, Ferkóczák azonos lakcímű, üzlettárs tagjai, a volt (1998-2002, független) polgármester, Ferkóczáné Szalai Zsuzsanna (1958) férje, Ferkóczy János (1953), a lakcímükkel megegyező székhelyű családi cégeik közül az intenzív, iparszerű szántóföldi növénytermesztő Agrofőnix Kft. alapító társtulajdonos vezetője és a mezőgazdasági gépkölcsönző, tanácsadó Vega Bt. kültagja, volt beltág vezetője, továbbá a vadgazdálkodó Pongravad Bt. kültagja és a mezőgazdasági terménynagykereskedő Zalaszentbalázi Olajos Növények Kft. társtulajdonosa, valamint fiuk, Ferkóczy Gábor (1987), szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, az SZFK Búcsúszentlászló volt labdarúgója. Ők nyolc település közigazgatási területéhez tartozó **16 db** birtoktestre, **384! hektárnyi** állami földterületre tettek – **550! mFt-t** meghaladó értékben – nyertes árajánlatot, ami a megyében elárverezett területek több mint **11%-a**. Ezzel a megyei földárverések legnagyobb nyertesei lettek. Búcsúszentlászlón tehát ők azok a „kis/közepes családi gazdálkodók”, akiket a kormánypropaganda szerint a „Földet a gazdáknak!” program megcélzott!
- A települési rangsor **harmadik** helyét a megye mintegy 1.600 lelkes, 2009-ben városi rangot kapott, független vezetésű⁹³ települése, **Pacsa** foglalja el. Három családhoz tartozó **négy nyertes** árverezője **16 db** birtoktestre, **265! hektárnyi** – a gyümölcsösöket szántó egyenértékre átszámítva **375! ha** – állami földterületre tett – mintegy **427! mFt** értékben – nyertes árajánlatot, ami a megyében elárverezett területek közel **8%-a**. A település árverési nyerteseinek élén és egyúttal a megyei

⁹²Búcsúszentlászló polgármesterei (1990-2022): Józsa Tibor (1990-1998, független); Ferkóczáné Szalai Zsuzsanna (1998-2002; független); Kocsis Éva (2002-2006; független); Molnár Gyula (2006-; független).

⁹³Pacsa polgármesterei (1990-2022): Csility Antal (1990-1994, független); Nagy Kálmán (1994-2002, FKgP-Fidesz); Henczi Zoltán László (2002-2014, független); Kelemen Tamás (2014-, független).

rangsor kilencedik helyén Nagy Szabolcs (1973) közgazdász, tucatnyi hazai és külföldi hatókörű reklám, könyv/folyóirat kiadó, vendéglátó, dohány, élelmiszer, iparcikk, gép, hajó és repülőgép gyártó/kereskedő, villamosenergia-termelő, ingatlanforgalmazó/kezelő, vízügyi és tanácsadó cégben (köztük pl. a kormány által menedzselte indonéziai útdíjhálózat-kiépítési nagyprojekt-nyertes cég, a Roatex Ltd. Zrt-ben, valamint a Virginia Dohány Bt-ben, stb.) érdekelt, FIDESZ-közel (Németh Zsolt, Szijjártó Péter, stb.), erős NER-es kapcsolatrendszerű nagyvállalkozó, a megvásárolt területeket bérlő szőlő- és gyümölcsstermesztő Golden Garden Invest Kft. jelenlegi és a Közép-Zala Gyümölcse Kft. volt társtulajdonosa, 2015 – a földvásárlások – óta szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó áll. Ő a település nyertes árverezői által megszerzett összes terület közel **48%-ára, 126! ha-ra** – a gyümölcsösöket szántó egyenértékre átszámítva 237! ha – 6 db birtoktestre tett több mint **300! mFt** értékben nyertes árajánlatot. A település árverési nyerteseinek második helyén Dobor Gábor (1969) agrármérnök, növényorvos, vadász, családi cégük, az Agro-Vad-Ász Kft. társtulajdonos vezetője, a Pacsai Mezőgazdasági Zrt. termelési és kereskedelmi igazgatója, valamint a Somogy Agrár Invest Zrt. alapító vezérigazgatója és a HSM Consulting Group Kft. ügyvezetője áll. Ő **71 ha-ra**, 5 db birtoktestre tett több mint **52 mFt** értékben nyertes árajánlatot. A település árverési nyerteseinek harmadik helyén Salamonék, apa és fia, egy gazdálkodó család üzlettárs tagjai, családi cégük, a megvásárolt területet bérlő, szántóföldi növénytermesztő és állattenyésztő Sala-Tó Kft. társtulajdonos vezetői állnak. Ők: Salamon Sándor (1949), az apa, fémmegmunkáló, kazángyártó egyéni vállalkozó, családi cégük, a megvásárolt területet bérlő, szántóföldi növénytermesztő és állattenyésztő Sala-Tó Kft. alapító társtulajdonos vezetője, valamint üzlettárs fia, Salamon Sándor Zsolt (1976) szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, családi cégük, a megvásárolt területet bérlő, szántóföldi növénytermesztő és állattenyésztő Sala-Tó Kft. vezetője, és az Aranyrepce Kft., akik együttesen **68 ha-ra**, 5 db birtoktestre tettek **74 mFt** értékben nyertes árajánlatot. Ők tehát azok a pacsai „kis/közepes családi gazdálkodók”, akiket a kormány „Földet a gazdáknak!” programja megcélzott!

- A települési rangsor **negyedik** helyét – a megyében sikeresen elárverezett állami földterület közel **8%-át**, 5 db birtoktestből álló **261! hektárt**, mintegy **0,6 MrdFt** árajánlattal – a mintegy 60.000 lelkes, 1994 óta fontos Fidesz-KDNP⁹⁴ bázisnak számító megyei jogú város, megyeszékhely, **Zalaegerszeg** foglalja el. **Négy nyertes** árverezője közülük a legnagyobb, nem kevesebb, mint **245! ha** szántó, illetve erdő művelési ágú területre Végh Róbert (1970) tett kikiáltási áron, versenytárs nélkül, mintegy **221! mFt** értékben nyertes árajánlatot. Ezzel a megyei rangsor harmadik helyére került. Ő egy sertéstenyésztő egyéni vállalkozó, sertésteleppel, takarmánykeverővel, vágóhíddal, feldolgozó üzemmel és kiskereskedelmi egységekkel rendelkező, kormányközel, MAGOSZ-os agrár/élelmiszeripari nagyvállalkozó család üzlettárs tagja, az édesapja, Végh Ferenc, az egykori sertéstenyésztő Zalapig Kft. volt társtulajdonos vezetője által alapított, a Vidékfejlesztési Program keretében az elmúlt öt évben több száz millió Ft nagyságrendű fejlesztési támogatásban részesült Végh Farm Csoport társtulajdonosa, a csoporthoz tartozó egyik közös cégük, a lakcímükkel megegyező székhelyű, sertéstenyésztő Végh Farm Zala Kft. társtulajdonos vezetője. Ő lenne tehát pl. az a zalaegerszegi, „kis/közepes családi gazdálkodó”, akit a kormánypropaganda szerint a „Földet a gazdáknak!” program megcélzott! Rajta kívül további három árverező (Bíró László, Takács Imre és Zsuppányi Sándor István) jutott együttesen mindössze **15 ha** területhez **13 mFt** nyertes árajánlattal az árveréseken.
- Végül a települési rangsor **ötödik** helyét – ugyancsak 250 ha feletti területtel – a megye Zalaegerszegi járásának mintegy 900 lelkes, független vezetésű⁹⁵ községe, **Pókaszpetk** foglalja el. **Három nyertes** árverezője közül kettő ugyanazon nagygazda család, Pintérék azonos lakcímű, üzlettárs tagja. Ők – a családfő, Pintér Sándor Ottó (1951), a megvásárolt területet bérlő, tejhasznú szarvasmarha tenyésztő és szántóföldi növénytermesztő Zal-Agro Zrt. igazgatósági tagja, a cég főrésztvényesének, a szántóföldi növénytermesztő Zalagrár Kft.-nek társtulajdonos cégvezetője, továbbá az Agrár és Ipari Kft. jelenlegi, valamint a Zalaexport Kft. volt ügyvezetője és azonos

⁹⁴Zalaegerszeg polgármesterei (1990-2022): Bogár Imre (1990-1994, SZDSZ); dr. Gyimesi Endre (1994-2010, Fidesz-KDNP); Gyutai Csaba (2010-2014, Fidesz-KDNP); Balajcz Zoltán (2014-, Fidesz-KDNP).

⁹⁵Pókaszpetk polgármesterei (1990-2022): Vitai Sándorné (1990-1994, független); Darázs Zsolt (1994-2002, független); Tóth András (2002-, független).

lakcímű felesége, *Pintér Sándor Ottóné* – a Zala megyei földárveréseken Pókaszeptek és további három település közigazgatási területéhez tartozó 5 db birtoktestre, **248! hektárnyi** állami földterületre, zömében erdőkre és szántókra tettek **380! mFt-t** meghaladó értékben nyertes árajánlatot, ami a megyében elárverezett területek több mint **7%-a**. Ezzel a megyei földárverések második legnagyobb nyertesei lettek. A családfő ezen felül a **Vas megyei** árveréseken ugyancsak a *Zal-Agro Zrt.* bérleményeiből 2 db, szántó, illetve erdő művelési ágú, **86,1 ha** összterületű termőföldre tett **160 mFt** értékben nyertes árajánlatot, így a család összesen mintegy **540! mFt** nyertes árajánlattal a saját cégük által bérelt közel **350! ha** állami terület tulajdonjogát szerezte meg. Pókaszepteken tehát ők azok a „kis/közepes családi gazdálkodók”, akiket a kormánypropaganda szerint a „Földet a gazdáknak!” program megcélzott! Rajta kívül csupán egy árverező, **Balaskó Ferenc** tudott mindössze **5 ha** területre **4 mFt** értékben nyertes árajánlatot tenni az árveréseken.

- **Ez az 5** – árverezői révén több mint 250 ha területhez jutott – **vezető település**, köztük a megyeszékhely és két további város, 24 nyertes árverezője révén tehát összesen 64 db birtoktestből álló **1.673 ha** állami földterületre tett nyertes árajánlatot, ami a megyében elárverezett **összes terület közel fele**.
- Az elárverezett területekből **25-200 hektár** termőföldre további **18 település** – köztük a fővárossal együtt újabb **3 város** – csökkenő területi sorrendben a Veszprém megyei **Sümeg, Zalaszentmihály, Kisbucsa, Hahót, Batyk, Gelse, Szepetnek, Pátka, Bak, Tekenye, Becsehely, Lenti, Budapest, Eszteregnye, Cserszegtomaj, Kerecseny, Zalakomár** és **Csapi** – árverezői tettek nyertes árajánlatot.
- Az 59 nyertes település közül a felsorolt **23 vezető település** szerezte meg tehát nyertes árverezői révén a megye dobra vert állami területeinek több mint **92%-át**, 3.158 hektárt. Ezen legnagyobb nyertes települések között találunk a **fővárossal** és a **megyeszékhellyel** együtt **6 kis- illetve közepes várost**. Úgy tűnik tehát, hogy **ebben a megyében sem** elsősorban a **falvak és tanyák népéről** szólt a „Földet a gazdáknak!” program, hiszen tőkeerős **városlakók** szereztek meg a sikeresen elárverezett területek közel **40%-át!**

➤ **LAKCÍM - BIRTOKTEST TÁVOLSÁGOK (4. fejezet) – „szerzőképes távnyertes helyi földművesek”**

- Az árverési nyertesek többsége nemcsak, hogy nem „helybeli”, hanem közülük jónéhánynak a Kormány internetes felületén, az NFA (2019-től NFK) hivatalos honlapján közzétett – mára onnan is eltüntetett, ám még idejében letöltött – árverezési címe, azaz **lakhelye/cége székhelye és a megszerzett földterület közti távolság gyakran** a kormányhatározatban rögzített **20 km-t is meghaladja**. Ennek megyei tényadatait vizsgálva az alábbi sarokszámokhoz jutunk:

Az elárverezett birtoktestek	Összesen	20 km-en kívül	Arány (%)
- nyertesei (fő)	106	10	9,4
- száma (db)	192	20	10,4
- összterülete (ha)	3.420	761	22,3
- összes nyertes árajánlat (mFt)	4.203	973	23,2

- A megyében elárverezett 3.420 hektár állami földterületből **761 hektárt**, az összes terület több mint **22%-át**, azaz minden ötödik hektárt nemcsak, hogy nem helybeliek, hanem a **birtoktesttől 20 km-nél nagyobb – átlagosan 24 km – távolságban lakó, 10 nyertes licitáló** – az összes (106 fő) sikeresen árverező 9,4%-a – szerezte meg.
- Ez a távolság **7 db** birtoktest (394 ha) esetében a **25 km-t** is meghaladta, közülük **1 db** birtoktest (44 ha) pedig nem kevesebb, mint **178! km** távolságban helyezkedik el a területet elnyerő budapesti lakhelyétől, illetve árverezésre jogosító címétől.
- Egy **birtoktest** átlagos területnagysága ebben a „távnyertes” körben **38 hektár**, ami a megyében sikeresen elárverezett birtoktestek 17,8 hektáros átlagméretének több mint duplája. Egy nyertes árverező ebben a körben átlagosan 2 db birtoktestre tett nyertes árajánlatot, így az egy nyertes **árverezőre** jutó átlagterület a megyei átlagnál (32,3 ha-nál) lényegesen nagyobb, annak több mint kétszerese, **76,1 hektár**.

- Az egy „*távnyertes helybeli földműves*” által földvásárlásra fordított átlagos összeg mintegy **98 millió Ft** volt. Az átlag azonban itt is nagy eltéréseket takar, hiszen pl. olyan nyertes „*távárverező*” is akadt (**Végh Róbert** (1970) sertésenyésztő egyéni vállalkozó, sertésleppel, takarmánykeverővel, vágóhíddal, feldolgozó üzemmel és kiskereskedelmi egységekkel rendelkező, kormányközei, MAGOSZ-os agrár/élelmiszeripari nagyvállalkozó család üzlettárs tagja, az édesapja, *Végh Ferenc*, az egykori sertésenyésztő *Zalapig Kft.* volt társtulajdonos vezetője által alapított, a *Vidékfejlesztési Program* keretében az elmúlt öt évben több száz millió Ft nagyságrendű fejlesztési támogatásban részesült *Végh Farm Csoport* társtulajdonosa, a csoporthoz tartozó egyik közös cégük, a lakcímükkel megegyező székhelyű, sertésenyésztő *Végh Farm Zala Kft.* társtulajdonos vezetője), aki közel **164! millió Ft-ot** ajánlott egy Zalabéren, zalaegerszegi lakcímétől 27 km távolságban lévő, közel 185 ha-os erdőterületért. Ugyan melyik kis/közepes családi gazdaság, helybeli gazdálkodó család tudna mezőgazdasági tevékenységéből ekkora összeget földvásárlásra fordítani?
- A „*távnyertes helybeli földművesek*”, illetve feltételezhető strómanjaik anyagi helyzetét külön is érdemes lenne vizsgálni. Persze azt jól jellemezheti az is, hogy az általuk megadott, árverezésre jogosító fenti **címek** esetenként **nem akármilyen** – luxus, illetve igen szerény – lakóingatlanokat is takarnak.
- Ezekben az esetekben a nyertesek csak a **földforgalmi törvény abszurd rendelkezései** következtében minősülhettek lakhelyüktől ilyen távolságban „*szerzőképes helyi földművesnek*”. Többük esetében jogosan felmerülhet az a kérdés is, hogy – ha már a kormányzati kommunikáció szerint „*azé legyen a föld, aki megműveli*” – ugyan **miként fogják** ilyen távolságból a nagy megszerzett területeket – sokszor mezőgazdasági gyakorlat híján – **maguk megművelni?**
- Hogy miként is lehet pl. ez a 10 nyertes árverező „*helybeli földműves*”, arra az sem ad elfogadható magyarázatot, hogy – a tárca érvelése szerint – **különböző módokon**, a „*tartózkodási helynek*”, illetve a „*saját cég székhelyének*” a címével is **lehet árverezési jogosultságot szerezni**. Attól ugyanis a nyertes még nem válik helybelivé, de még csak 20 km-en belüli lakhelyűvé sem, hogy a birtoktest fekvése szerinti település 20 km-es körzetében „*tartózkodik*” vagy itt van egy olyan cég székhelye, amelyben résztulajdona van. Ráadásul a megadott címek ilyen típusú megjelölése, megkülönböztetése nem is szerepelt az NFA (2019-től NFK) honlapján, ahonnan azóta ezek az adatok el is tűntek, és csupán a szerencsének, valamint a ténymegsemmisítő kormányzati szándékok előrelátásának köszönhetően még időben letöltésre kerültek. Zala megye aprófalvas területein egyébként a 20 km-es távolság is kérdéses, hiszen ez akár 4-5 településnyi távoldágot is jelenthet a nyertes árverező lakhelye és aközött a település között, amelynek közigazgatási területén található az elnyert birtoktest. Az már csak hab a tortán, hogy azt pedig már senki nem tartja számon: a nyertes árverező a föld megszerzését követően vajon azon a címen marad-e, amely feljogosította az árverésen való részvételre.
- Mindez világosan **rámutat a szabályozás abszurdítására**. Ki lehetett tehát nézni az országban bárhol földterületeket, majd egy legalább 3 éve 20 km-en belül működő mezőgazdasági főprofilú – akár alvó vagy bedőlt – céget legalább 25 % tulajdonrészrel megszerezve, annak bármilyen foglalkozású és lakhelyű tulajdonosaként felkerülve a földművesek árverésre jogosító listájára, a cég székhelyén vagy telephelyén „*helyi földművessé*” válva, el lehetett vinni a földet az adott településen élő, ténylegesen ott gazdálkodó családok elől. De ehhez akár a település jegyzője által a „*tartózkodási helyről*” kiállított igazolás is elégséges lehetett, és akár nem is kellett sohasem járni a föld fekvése szerinti településen. Minderről a közvélemény persze mit sem tud, a kormányzati kommunikáció erről mélyen hallgat, így ez a földforgalmi törvényben kódolt arcátlan szabályozás **a közvélemény tökéletes megtévesztésének** – a kormányzati propaganda által tudatosan fel is használt – **lehetőségét kínálja**.

➤ **BÉRLETI VISZONYOK (5-6. fejezet) – bérleti kategóriák, nagy földbérlők, nyertes árverezők és kapcsolataik**

- A földvásárló nyertes árverezők és az általuk megszerzett birtoktestek bérleti viszonyainak elemzése szintén érdekes összefüggésekre, kapcsolatokra deríthet fényt. Más és más ugyanis a

helyzet, ha a nyertes árverező a saját maga, saját cége, közvetlen rokonsága, üzlettársa vagy azok cége bérleményeit, vagy e körön kívüli, külső magánszemély vagy cég bérleményeit szerzi meg. Ennek megállapításához is az **OPTEN cégadatbázist** használtam. Segítségével a céghálók és a személyi kapcsolatok is pontosabban meghatározhatók voltak. Ezen túl **sok helyi információt** is kaptam, amelyek szintén segítettek e kapcsolati viszonyok feltárásában.

- A **106 nyertes árverező** által megszerzett Zala megyei állami földterületek bérleti viszonyait a **11/2. melléklet** tartalmazza. Az elérvezett földek bérleti viszonyaira vonatkozó adatok elemzése alapján kialakított **három bérleti kategóriával** kapcsolatban az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.
 - **1. kategória** - A 3.420 ha elérvezett Zala megyei állami földterület 21,4%-a, **731 ha nem volt** az árverezés időszakában **bérbe adva**, közel 80%-a viszont hosszabb-rövidebb, az árverés idején 1-20 éves hátralevő futamidejű szerződéssel bérbe adott, azaz nem az állam, hanem a bérlők által művelt terület. (Irrelevánsok tehát azok a kormányzati kijelentések, amelyek azzal próbálták indokolni a földvagyon eladását, hogy az állam annak rossz gazdája, az állami cégeket – **Lázár János** akkori kancelláriaminiszter szavaival – „*az MSZP-s korszakban az MSZP-s, a FIDESZ-es korszakban a FIDESZ-es management szétlopja*”. Ez persze – ha ő maga mondja – önmagában igaz lehet, ám az állami földekre nem vonatkoztatható.) **47 fő** részben vagy egészben ilyen bérlő nélküli, szabad területekre tett nyertes árajánlatot.
 - **2. kategória** - Az elérvezett területek közel negyztizede, nem kevesebb, mint **1.344 ha** (39,3%) esetében a nyertes árverezők **saját bérleményükre** tettek nyertes árajánlatot. Ezen belül a földvásárló saját, ill. közvetlen rokoni, üzlettársi köre cégének bérleménye (682 ha, 20%) tette ki a legnagyobb hányadot. Ezt követte a nyertes árverező, mint magánszemély által bérelt terület (644 ha, 18,8%). Végül e kategóriában a legkisebb területet (18 ha, 0,5%) azok a birtoktestek adták, amelyeknél az árverező a közvetlen rokoni, üzlettársi köre személyes bérleményére tett nyertes árajánlatot. Ezek az állami földbérletek zömében 2012 és 2016. között keletkeztek, és így kétséget kizáróan előkészítették a helyzetbe hozott bérlők tulajdonszerzését, az „**előbb bérbe, majd tulajdonba**” adási koncepció megvalósítását. **49 fő** részben vagy egészben ilyen saját bérleményű területekre tett nyertes árajánlatot.
 - **3. kategória** – Az elérvezett területekből ugyancsak nagy hányad, nem kevesebb, mint **1.345 ha** (39,3%) esetében a nyertes árverezők **külső bérleményre** licitáltak sikerrel. E legnagyobb kategórián belül a külső – a nyertes árverezőtől vélhetően független – cégek által bérelt területek (975 ha, 28,5%) tették ki a legnagyobb hányadot. A sort a külső – a nyertes árverezőtől vélhetően független – magánszemélyek bérleményei (370 ha, 10,8%) zárják. **29 fő** részben vagy egészben ilyen külső bérleményű területekre tett nyertes árajánlatot.
- Az, hogy mely cégek, illetve magánszemélyek bérleményeit bocsátották árverésre, az a jelekből ítélve e megyében is leginkább attól függhetett, hogy **milyen viszonyt ápolnak a jelenleg kormányzó FIDESZ vezető köreivel**.
 - A kiépült félfudális, hűbéri rendszer ugyanis úgy működik, hogy az erős „**baráti**” érdekeltségek a politikum finanszírozása fejében részesednek a nemzeti vagyon és a közkasszák megrablásának hasznából, az állam minden eszközével, törvényeivel, költségvetésével, intézményeivel kiszolgálja és segíti a zsákmányszerzést. Amíg az adott érdekeltség ezt a státusát fenn tudja tartani, addig e kivételezett helyzete érinthetetlen, vele szemben a gazdálkodó családok, helyi közösségek kérései nem érik el a döntéshozók ingerküszöbét.
 - **Ha** azonban nem tartozik a NER-hez, vagy valamilyen körülmény folytán **a viszonya a politikummal**, annak vezető szereplőivel **megromlik**, e védett státusa megszűnik, „**nem baráti**” besorolásba kerülve előjogait elveszíti, sőt a bosszú jegyében politikai, gazdasági és/vagy magánéleti támadások középpontjába kerül, és az így kialakuló bandaháborús viszonyok közepette helyét más tőkeérdekeltségek igyekeznek azonnal betölteni. A földügyekkel kapcsolatban ez pl. azzal járhat, hogy egyebek mellett az államtól rendkívül kedvező kondíciókkal bérelt földjeit is – közvetve, az állami földprivatizációt felhasználva – kihúzzák alóla.

- A megyében **meghirdetett** 4.148 ha állami földterületet összesen **76 cég, illetve magánszemély** bérlő, ám több mint **egyharmadát** mindössze **3 érdekeltség** bérleményei adják. Közülük az egyik bérlő meghirdetett területei teljes egészében elkelték, és az össze meghirdetett területből is mindössze 728 ha-ra nem érkezett érvényes nyertes árajánlat. A végül eredményesen **elárverezett** 3.420 ha földterületet **59 cég, illetve magánszemély** bérlő, ám ennek közel **36%-át** ugyanaz a **3 földhasználó** cég bérleményei adják. Ezek a **legnagyobb bérlők**, árverésre bocsátott területeik és az azokra nyertes árajánlatot tevő **legnagyobb vásárlók** az alábbiak.
 - A **meghirdetett** és a sikeresen **elárverezett** állami földterületek legnagyobb megyei bérlői listájának **élén** a szántóföldi növénytermesztő és tejhasznú szarvasmatta tenyésztés főtevékenységű **Zal-Agro Zrt.** (8796 Túrje, Zsigmondháza major 1.) áll. A részvénytársaság 1993 július 1-én alakult a **Zalaszentgróti Állami Tangazdaság** jogutódjaként. Az éves árbevétele meghaladja a milliárdos nagyságrendet. Jelenleg 68 főt foglalkoztat, mintegy 2000 ha – zömében az államtól bérelt – területen gazdálkodik. A gazdasági társaságnak az államtól – még az MSZP kormánytól, közvetlenül a kormányváltás előtt, 2010 kora tavaszán – 2030-ig bérelt Zala megyei területeiből **18 db** birtoktestet, **703 ha-t** bocsátottak **árverésre**. Ez a kalapács alá került megyei terület **17%-a**. Ebből az árverésre bocsátott területből **17 db** birtoktest, **699 ha** gazdára is talált, ami a meghirdetett területének több mint **99%-a**, és az elkelt összes megyei terület több mint **20%-át** e cég állami földbérleményei adják. Azokat **7 családi érdekeltséghez** tartozó **9 nyertes árverező** szerezte meg. A **cég** volt vagy jelenlegi **vezetői** közül **Pintérek (248! ha; 381! mFt)** – a **Zal-Agro Zrt.** igazgatósági tagja, a cég főrészesének, a szántóföldi növénytermesztő **Zalagrár Kft.**-nek a társtulajdonos cégvezetője, **Pintér Sándor Ottó (1951)** és azonos lakcímű felesége, **Pintér Sándor Ottóné** – tettek Pókaszeptekről a legnagyobb területre nyertes árajánlatot. Ezzel a cég elárverezett területeinek több mint **35%-át** megszerezték. **A cégtől** – vélhetően – **független, külső nyertes árverezők** közül a társaság bérleményeiből **legnagyobb** területre **Bódai Miklós (1982)⁹⁶** fiatal gazda, 2015 óta szarvasmarhatenyésztő és szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, műanyagfeldolgozó és csomagolóanyaggyártó családi cégeik, a **Bódai Műanyag Kft.** és a **Light Plastik Kft.** volt társtulajdonos vezetője, valamint a villamosenergia- termelő és -értékesítő **Solar Power Invest Kft.** volt alapító vezetője (**155! ha; 168! mFt**) tett Sümegről nyertes árajánlatot. Őt **Litvai Gábor (1973)**, Batyk polgármester (független), sertésenyésztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, két német tulajdonú cég, a tejhasznú szarvasmarhatenyésztő **Magral Meat Kft.** és az erdőgazdálkodó **Magral Limousin Kft.** társtulajdonos vezetője követi (**87 ha; 96 mFt**). Ugyancsak a cég területeinek nagy nyertes árverezői között található továbbá **Szabó Győző (1958)** nagygazda, sertés- és baromfitenyésztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, családi gazdaságuk és cégük, a szántóföldi növénytermesztő **Royal-Farm Kft.** alapító társtulajdonos vezetője, valamint a **Zalaszentbalázi Olajos Növények Kft.** társtulajdonosa, az élőállat nagykereskedő **Sertésmester Szövetkezet** volt alapító igazgatósági tagja Zalaszentgrót-Tekenyeről (**68 ha; 81 mFt**), **Végh Róbert (1970)**, sertésenyésztő egyéni vállalkozó, sertésteleppel, takarmánykeverővel, vágóhíddal, feldolgozó üzemmel és kiskereskedelmi egységekkel rendelkező, kormányközeli, MAGOSZ-os agrár/élelmiszeripari nagyvállalkozó család üzlettárs tagja, a **Vidékfejlesztési Program** keretében az elmúlt öt évben több száz millió Ft nagyságrendű fejlesztési támogatásban részesült **Végh Farm Csoport** társtulajdonosa, a csoporthoz tartozó egyik közös cégük, a lakcímükkel megegyező székhelyű, sertésenyésztő **Végh Farm Zala Kft.** társtulajdonos vezetője Zalaegerszegről (**61 ha; 58 mFt**), mint ahogy pl. **Geigerék (58 ha; 109 mFt)**, azonos lakcímű, eltérő árverezési című, azonos időpontban és egyaránt a cég bérleményeire árverező közvetlen családtagok, **dr. Geiger Ferenc** (árverezési cím: 8796 Túrje Öreghegy 169/2., lakcím: 1118 Budapest Ménesi u. 32.) családi gazdálkodó, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, valamint **dr. Geiger József (1118 Budapest Ménesi u. 32.)** ügyvéd, a **dr. Geiger József Ügyvédi Iroda** tulajdonos vezetője, egyéni vállalkozó. **A kisebb** területre jutott nyertes árverezők között említhető pl. **Halek László (19 ha; 31 mFt)**, ingatlanos és gépjármű-kereskedő, 2006 óta Pakod polgármestere, vagy pl. **Baksa Zoltán (4 ha;**

⁹⁶Bódai Miklós testvérével, Bódai Péterrel együtt a Veszprém megyei árveréseken is nyertes árajánlatot tett 10 db birtoktestből álló, összesen 92,8 ha szántó, illetve legelő művelési ágú területre.

7 mFt) is Zalaszentgrótról. Hát ők lennének azok a „helybeli földművesek, kis/közepes családi gazdálkodók”, akiket a kormányzat a „Földet a gazdáknak!” program célcsoportjaként mejelölt.

- A **meghirdetett** és a sikeresen **elárverezett** állami földterületek legnagyobb megyei bérleti listájának **második**, illetve **harmadik** helyén a *Nagykanizsai Állami Gazdaság* jogutódaként 1993-ban létrejött, közel 800 ha állami területen gazdálkodó, főtevékenységét illetően gyümölcsstermesztő (körte, alma, meggy), feldolgozó és forgalmazó **Gyümölcskert Zrt.** (8800 Nagykanizsa, Csengery u. 90.) áll. A gazdasági társaságnak az államtól 2016-ig, illetve 2034-ig bérelt Zala megyei területeiből **7 db** birtoktestet, **424 ha-t** bocsátottak **árverésre**. Ez a kalapács alá került megyei terület több mint **10%-a**. Ebből az árverésre bocsátott területből **6 db** birtoktest, **253 ha** gazdára is talált, ami a meghirdetett területének mintegy **60%-a**, és az elkelt összes megyei terület több mint **7%-át** e cég állami földbérlményei adják. Azokat **3 érdekelt**hez tartozó **4 nyertes árverező** szerezte meg Nagykanizsáról. A **cég vezetői** közül **Sipos Gyula** (1948) a cég 2021-ig volt alapító vezérigazgatója, valamint a lakcímével megegyező székhelyű *Kanizsafruct Kft.* alapító társtulajdonos vezetője, továbbá a feleségével, **dr. Pálffy Erzsébet** (1949) közös családi cégük, a járóbeteg ellátó *Dr. Pálffy Med. Univ. Bt.* kültagja és a zöldség/gyümölcs nagykereskedő *Balaton-Ker-Tész Szövetkezet* volt igazgatósági tagja (**54 ha; 82 mFt**), továbbá **Vuity József** (1955) a cég 2016-ig volt igazgatósági tagja, termelési igazgatója, valamint a zöldség/gyümölcs nagykereskedő *Packhams Kft.* alapító társtulajdonos vezetője és a vegyiáru nagykereskedő *Novochem Kft.* volt vezető munkatársa (**16 ha; 38 mFt**) tettek nyertes árajánlatot.⁹⁷ Ezzel a cég elárverezett területeinek mintegy **28%-át** tudták megszerezni. **A cégtől** – vélhetően – **független, külső nyertes árverezők** közül a társaság bérlményeiből **legnagyobb** területre **Németh Ferenc József** (1957) ingatlanos egyéni vállalkozó, a lakcímükkel megegyező székhelyű, ingatlanhasznosító/forgalmazó családi cégeik, a *Medicina Kft.* és az *ABC-Art Kft.* alapító társtulajdonos vezetője, továbbá vélhetően a *Football Club Nagykanizsa* létesítmény- és technikai vezetője (**148! ha; 208! mFt**) tett nyertes árajánlatot. Rajta kívül ugyancsak a cég bérlményeinek nyertes árverezői között található továbbá **Kovács Viktor Lajos** (1961), szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, erdőgazdálkodási családi cégeik közül a *Kovács - Erdőterv Kft.* alapító társtulajdonos vezetője és a *Kovács és Társai Bt.* volt alapító beltag vezetője, valamint a *Miháld-Sárosd menti Erdőbirtokossági Társulat* alapító elnöke (**35 ha; 69 mFt**)⁹⁸. Hát ők lennének azok a „helybeli földművesek, kis/közepes családi gazdálkodók”, akiket a kormányzat a „Földet a gazdáknak!” program célcsoportjaként mejelölt.
- A **meghirdetett** állami földterületek legnagyobb megyei bérleti rangsorának **harmadik** és a **sikeresen elárverezett** területek bérleti rangsorának **második** helyén a szarvasmatta tenyésztés főtevékenységű és villamosenergia termelő családi cég, a **Biogáz Zalaszentmihály Kft.** (8936 Zalaszentmihály, Kossuth L. utca 67.) áll. A gazdasági társaságnak az államtól 2016-ig, illetve 2035-ig bérelt Zala megyei területeiből **7 db** birtoktestet, **271 ha-t** bocsátottak **árverésre**. Ez a kalapács alá került megyei terület több mint **6%-a**. Az árverésre bocsátott területe teljes egészében gazdára is talált, azaz az elkelt összes megyei terület közel **8%-át** e cég állami földbérlményei adják. Azokat **3 érdekelt**hez tartozó **4 nyertes árverező** szerezte meg. A családi **cég tulajdonos vezetői**, a zalaszentmihályi **Czirákiék** cégük bérlményeiből **123! ha** zömében szántóra, kisebb részt gyepré, az árverésen elkelt terület több mint **45%-ára** tettek közel **89 mFt** értékben nyertes árajánlatot. Ők: **Cziráki Balázs Krisztián** (1991), az üzlettárs fiú, családi cégük társtulajdonosa, valamint **Czirákiné Kiss Ildikó** (1966), az üzlettárs, közigazgató, könyvvizsgáló, adószakértő egyéni vállalkozó édesanya, családi cégük társtulajdonos vezetője, továbbá az építőipari *Bau-Zala Kft.* volt társtulajdonosa, AVOP-támogatott falusi vendéglátó, a *Zalaszentmihályi Horgászó Egyesület* szállásadója, a helyi népdalkör tagja. **A cégtől** – vélhetően – **független, külső nyertes árverezők** közül a társaság bérlményeiből **legnagyobb** területre a hahóti **Horváth Józsefné** (1960), könyvvizsgáló, adószakértő, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, tucatnyi cégben érdekelt volt/jelenlegi nagyvállalati vezető

⁹⁷A Gyümölcskert Zrt. nyertes árverező vezetői által megszerzett gyümölcsös (53,7 ha) területét (5-ös szorzóval) szántó-egyenértékre átszámítva, az **268,5 ha** szántónak felel meg, így az általuk megszerzett szántó egyenértékű terület **összesen 285 ha**.

⁹⁸A Kovács Viktor Lajos által megszerzett gyümölcsös (17,6 ha) területét (5-ös szorzóval) szántó-egyenértékre átszámítva, az **88 ha** szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület **összesen 105,5 ha**.

és/vagy társtulajdonos, jelenleg a számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői Tauri-2001 Bt. beltag vezetője, a szántóföldi növénytermesztő Hahóti Várdomb Kft. társtulajdonosa, volt vezetője és a klímaberendezés gyártó Ki-Ho Klíma Kft. társtulajdonosa, továbbá a Hahóti Szövetkezet volt alapító elnöke, valamint a Zalai Gabonatermesztők Szövetkezete és a Zalai Olajos Növények Szövetkezet volt igazgatósági tagja (**141! ha; 140! mFt**) tett nyertes árajánlatot. Rajta kívül a búcsúszentlászlói **Ferkóczy Gábor** (1987), a legnagyobb – 384 hektáros – megyei árverési nyertes nagygazda család azonos lakcímu, üzlettárs tagja, a volt (1998-2002) polgármester, **Ferkóczáné Szalai Zsuzsanna** (1958) fia jutott a cég bérleményeiből egy kisebb területre (**6 ha; 7 mFt**). Hát ők lennének azok a „helybeli földművesek, kis/közepes családi gazdálkodók”, akiket a kormányzat a „Földet a gazdáknak!” program célcsoportjaként megjelölt.

- **Összességében** Zala megyében is ugyanaz a feudális vazallusrendszer és kettős tendencia figyelhető meg a földbérlő/földtulajdonos viszonyokban, mint más megyék földprivatizációs folyamataiban.
 - A „**baráti**” bérlő cégek és magánszemélyek esetében szembevetendő, általános jelenség, hogy meghirdetett területeik jelentős részét, akár egészét gyakorta maguk a **bérlő magánszemélyek** vagy a **bérlő cégek vezetői és/vagy tulajdonosai vásárolták fel**. Úgy is fogalmazhatunk tehát, hogy e „**baráti**” cégek és magánszemélyek bérelt területeiből – vélhetően nem ritkán magukkal a bérlőkkel egyeztetve – jobbra azokat bocsátották árverésre, amelyeket azután részben vagy egészben a bérlők maguk vásároltak meg. Állami földbérlőik több esetben 2012 és 2016. között keletkeztek, és így azok kétséget kizáróan előkészítették a helyzetbe hozott, „**baráti**” bérlők tulajdonszerzését, az „*előbb bérbérlő majd tulajdonos*” adási koncepció megvalósítását. Mindez a nemzeti földvagyonot kezelő állam és a bérellettel helyzetbe hozott politika-közelei, rokoni/baráti körök közti előzetes megegyezés, politikai alku, intézményes korrupció és hűtlen kezelés alapos gyanúját is felvetheti. Ráadásul a birtoktestek és területek többsége – e megyében közel 2/3-a – esetében a nyertesek **kikiáltási áron**, licit és árverseny nélkül jutottak saját bérleményeikhez, vagy konkurens, „*nem baráti*” bérlők területeihez (erre később, a nyertes árverezők részletes vizsgálata során még visszatérek).
 - A „**nem baráti**” – vagy „**baráti**” besorolásukat időközben elvesztő – **bérlők**, cégek és magánszemélyek esetében viszont a földeladás alapvető célja a nemzeti földvagyon, a bérelt területek olyan nagy, kormányközeli – gyakorta nem is mezőgazdasági területen mozgó – „**baráti**” tőkeérdekeltségekhez, a „*megerősítendő nemzeti tőkésosztály*” tagjaihoz juttatása lehetett, akik a tulajdonosváltás jogán felbonthatják illetve megváltoztathatják a bérleti szerződéseket, és akár jelentősen megemelve a földbérlési díjakat lerontják e nem baráti cégek gazdasági mutatóit, leszorítják a földről, majd esetleg fel is vásárolják azokat. De a közvetlen – földpiaci liberalizációra és/vagy a területek átminősítésére, ezzel jelentős érték-növekedésükre irányuló – földspekuláció elősegítése, a „**baráti**” érdekeltségek feltökésítése is lehetett a vélhető célja a bérelt állami területek értékesítésének. A kisebb területre juttatott árverési nyertesek esetén emellett a szavazatszerzés is szerepet játszhatott a nem baráti bérlők területeinek szétosztásában.

➤ **NYERTES ÁRVEREZŐK (7. fejezet) – nagy nyertesek, tevékenységük, vásárlás kikiáltási áron**

- A **nyertes árverezők teljes körű felsorolását**, valamint az általuk megszerzett területek nagyságát és árát a **11/1. melléklet** tartalmazza. E szerint A megyében elárverezett – 79 település közigazgatási területéhez tartozó, 192 db birtoktestből álló – 3.420 ha állami földterületet 59 településen élő, **106 nyertes árverező** szerezte meg.
- Egy nyertes árverező **átlagosan 1,8 db/fő** birtoktesthez és ezzel **32 ha/fő** területre jutott, amelyért átlagosan mintegy **40 mFt/fő** nyertes árajánlatot tett.
- **50 hektárnál** – tehát az átlagos európai családi birtokméretnél – **nagyobb** állami földterülethez 14 településen élő, **20 fő** – a 106 nyertes árverező közel 19%-a – juthatott. Az általuk elnyert – 28 település közigazgatási területén található – 68 db birtoktest összterülete 2.444 ha, ami a megyében elárverezett összes földterület több mint 71%-a. Összességében tehát a nyertes árverezők felső 1/5-e szerezte meg az elárverezett állami földterületek több mint 7/10-ét.

- Ebben a felsőházi körben egy nyertes árverező átlagosan **3,4 db/fő** birtoktesthez és ezzel mintegy **122 ha/fő** földterülethez jutott, ám **4 fő** esetében a **150 ha/fő** értéket, ezen belül **2 fő** esetében a **200 ha/fő** értéket is meghaladta.
- A megyében elárverezett **birtoktestek átlagmérete** összességében **17,8 ha**, az 50 ha feletti nyertesek körében viszont ennek több mint kétszerese, **35,9 ha** volt, vagyis a felsőház a legnagyobb birtoktesteket szerezte meg.
- E „*felsőházi*” körben egy árverező átlagosan több mint **155! millió Ft/fő** nyertes árajánlatot tett, ám **2 fő** esetében ez a földvásárlásra fordított összeg a **300! mFt/fő** értéket is meghaladta.
- Az **50 ha feletti** területhez jutott legnagyobb nyertesek annak ellenére is **az átlaggal** – 1,229 mFt/ha árral – közel **azonos** – **1,271 mFt/ha** – áron szereztek meg az állami földterületeket, hogy általában a nagyobb és jobb termőképességű, így **értékesebb birtoktesteket** vásárolták meg.
- **A 12 legnagyobb** – 100 ha vagy annál nagyobb – területhez jutott **sikeres árverező** összesen **1.874 ha** állami földterületre tett nyertes árajánlatot, ami a megyében elárverezett **összes terület** (3.420 ha) több mint **50%-a**, azaz minden második hektár hozzájuk – az összes (106 fő) árverési nyertes alig több mint 11%-ához – került. Őket – akik közt a mezőgazdaságtól távol eső tevékenységű nyertes árverezőket éppen úgy találunk, mint ahogy pl. politika-(Magosz/Fidesz)-közeli milliárdos nagyvállalkozókat, nagy agrárholding társtulajdonos vezetőit, közvetlen családtagjaikat, továbbá már az állami földbérleti pályázatokon is sikeres nagygazdákat, illetve családtagjaikat – csökkenő területi sorrendben röviden az alábbiakban mutatom be.
 1. **Végh Róbert** (1970) (8900 Zalaegerszeg Becsali u. 20.) – **(245! ha**, benne a megyében elárverezett legnagyobb (184! ha-os), valamint 13. legnagyobb (61 ha-os) birtoktest, **221! mFt**, kikiáltási áron) – sertésenyésztő egyéni vállalkozó, sertésleppel, takarmánykeverővel, vágóhíddal, feldolgozó üzemmel és élelmiszer-kiskereskedelmi egységekkel rendelkező, kormányközeli, MAGOSZ-os agrár/élelmiszeripari nagyvállalkozó család üzlettárs tagja, testvérével, **Végh Zsolt** (1972) és édesanyjával, **Végh Ferenc** (1948) közös cégcsoportjuk, az édesapjuk, **Végh Ferenc**, az egykori sertésenyésztő **Zalapig Kft.** volt társtulajdonos vezetője által alapított, a **Vidékfejlesztési Program** keretében az elmúlt öt évben több száz millió Ft nagyságrendű fejlesztési támogatásban részesült **Végh Farm Csoport** társtulajdonosa, a csoporthoz tartozó egyik közös cégük, a lakcímükkel megegyező székhelyű, sertésenyésztő **Végh Farm Zala Kft.** társtulajdonos vezetője, a megyei árveréseken a **3. legtöbb** területhez jutott **családi/üzleti érdekelt** tagja.
 2. **Ferkóczy János** (1953) (8925 Búcsúszentlászló Széchenyi u. 40/c.) – **(234! ha**, benne a megyében elárverezett 9. (76 ha-os) és 21. legnagyobb (43 ha-os) birtoktest, **357! mFt**, a kikiáltási ár fölött 16%-kal) – nagygazda család feje, a volt (1998-2002) polgármester, **Ferkóczy Szalai Zsuzsanna** (1958) férje, a másik nagy megyei nyertes, **Ferkóczy Gábor** (1987) édesapja, a lakcímükkel megegyező székhelyű családi cégek közül a **Vetőmag Szövetség**-tag, intenzív, iparszerű szántóföldi növénytermesztő **Agroönix Kft.** alapító társtulajdonos vezetője és a mezőgazdasági gépkölcsönző, tanácsadó **Vega Bt.** kültagja, volt beltág vezetője, továbbá a vadgazdálkodó **Pongrávad Bt.** kültagja és a mezőgazdasági terménynagykereskedő **Zalaszentbalácsi Olajos Növények Kft.** társtulajdonosa, a megyei árveréseken a **legtöbb** területhez jutott **Ferkóczy családi/üzleti érdekelt** tagja.
 3. **Bóдай Miklós** (1982) (8330 Sümeg Rákóczi u. 9.) – **(159! ha**, benne a megyében elárverezett 2. legnagyobb (155 ha-os) birtoktest, **172! mFt**, a kikiáltási ár fölött 40%-kal) – fiatal gazda, 2015 óta szarvasmarhatenyésztő és szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, műanyagfeldolgozó és csomagolóanyaggyártó családi cégek, a **Bóдай Műanyag Kft.** és a **Light Plastik Kft.** volt társtulajdonos vezetője, valamint a villamosenergia- termelő és -értékesítő **Solar Power Invest Kft.** volt alapító vezetője, a megyei árveréseken az **5. legtöbb** területhez jutott **Bóдай családi/üzleti érdekelt** tagja.
 4. **Czirákiné Kiss Ildikó** (1966) (8936 Zalaszentmihály Kossuth u. 69.) – **(159! ha**, benne a megyében elárverezett 6. legnagyobb (98 ha-os) birtoktest, **132! mFt**, a kikiáltási ár fölött 26%-kal) – gazdálkodó család közigazdász, könyvvizsgáló, adószakértő egyéni vállalkozó, üzlettárs tagja, a megvásárolt területek zömét bérlő, húshasznú szarvasmarha tenyésztő és biogáz/villamosenergia termelő családi cégük, a **Biogáz Zalaszentmihály Kft.** társtulajdonos vezetője, valamint az építőipari **Bau-Zala Kft.** volt társtulajdonosa, AVOP-támogatott falusi vendéglátó, a **Zalaszentmihályi Horgásztó Egyesület** szállásadója, a helyi népdalkör tagja, a megyei árveréseken a **4. legtöbb** területhez jutott **Cziráki családi/üzleti érdekelt** tagja.
 5. **Ferkóczy Gábor** (1987) (8925 Búcsúszentlászló Széchenyi u. 40/c.) – **(150! ha**, benne a megyében elárverezett 31. legnagyobb (31 ha-os) birtoktest, **196! mFt**, a kikiáltási ár fölött 24%-kal) – nagygazda család üzlettárs tagja, a volt (1998-2002) polgármester, **Ferkóczy Szalai Zsuzsanna** (1958) és a másik nagy megyei nyertes, **Ferkóczy János** (1953) fia, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, az **SZFK Búcsúszentlászló** volt labdarúgója, a megyei árveréseken a **legtöbb** területhez jutott **Ferkóczy családi/üzleti érdekelt** tagja.
 6. **Németh Ferenc József** (1957) (8800 Nagykanizsa Petőfi u. 60.) – **(148 ha**, a megyében elárverezett 3. legnagyobb (148! ha-os), birtoktest, **208! mFt**, kikiáltási áron) – ingatlan bérbeadó/üzemeltető egyéni vállalkozó, a lakcímükkel megegyező székhelyű, ingatlanhasznosító/forgalmazó családi cégek, a **Medicina Kft.** és az **ABC-Art Kft.** alapító társtulajdonos vezetője, továbbá vélhetően a **Football Club Nagykanizsa** létesítmény- és technikai vezetője, a megyei árveréseken a **6. legtöbb** területhez jutott **Németh családi/üzleti érdekelt** tagja.
 7. **Takács Ferenc** (1981) (8926 Kisbuccsa Dózsa Gy. u. 17.) – **(148 ha**, benne a megyében elárverezett 11. (64 ha-os), 17. (47 ha-os) és 25. legnagyobb (36 ha-os) birtoktest, **175! mFt**, a kikiáltási ár fölött 17%-kal) – gazdálkodó, 2006 óta a település polgármestere

(független), a Kisbucsa Szociális Szövetkezet alapító igazgató elnöke, valamint az építési Fincza és Társai Kft. volt ügyvezetője és a szolgáltató, tanácsadó Fefi-An Kft. volt társtulajdonos vezetője, a MAGOSZ-tag Kisbucsa és Környéke Gazdakör kormányközeli elnöke, a megyei árveréseken a **7. legtöbb** területhez jutott **érdekeltség**.

8. Horváth Józsefné (1960) (8771 Hahót Deák Ferenc u. 128/b) – (141 ha, a megyében elárverezett 4. legnagyobb (141! ha-os), birtoktest, 140! mFt, kikiáltási áron) – könyvvizsgáló, adószakértő, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, tucatnyi cégben érdekelt volt/jelenlegi nagyvállalati vezető és/vagy társtulajdonos, jelenleg a számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői Tauri-2001 Bt. beltag vezetője, a szántóföldi növénytermesztő Hahóti Várdomb Kft. társtulajdonosa, volt vezetője és a klímaberendezés gyártó Ki-Ho Klíma Kft. társtulajdonosa, továbbá a Hahóti Szövetkezet volt alapító elnöke, valamint a Zalai Gabonatermesztők Szövetkezete és a Zalai Olajos Növények Szövetkezet volt igazgatósági tagja, a megyei árveréseken a **8. legtöbb** területhez jutott **érdekeltség**.
 9. Pintér Sándor Ottóné (1958) (8932 Pókaszeptek Batsányi János utca 9.) – (132 ha, benne a megyében elárverezett 12. (63 ha-os) és 14. legnagyobb (57 ha-os) birtoktest, 150! mFt, a kikiáltási ár fölött 34%-kal) – a Zalaszentgróti Állami Tangazdaság jogutóda, a megvásárolt területet bérlő, tejhasznú szarvasmarha tenyésztő és szántóföldi növénytermesztő főprofilú Zal-Agro Zrt. igazgatósági tagja, a cég főrésztulajdonosa, a szántóföldi növénytermesztő Zalagrár Kft. társtulajdonos cégvezetőjének, továbbá az Agrár és Ipari Kft. jelenlegi, valamint a Zalaexport Kft. volt ügyvezetőjének, Pintér Sándor Ottónak (1951) azonos lakcímmel felelős, a megyei árveréseken a **2. legtöbb** területhez jutott **Pintér családi/üzleti érdekelttség** tagja.
 10. Nagy Szabolcs (1973) (8761 Pacsa Csány L. u. 55.) – (126 ha, benne a megyében elárverezett 9. legnagyobb (45 ha-os), birtoktest, 301! mFt, kikiáltási áron) – közgazdász (BCE-1999), tucatnyi hazai és külföldi hatókörű reklám, könyv/folyóirat kiadó, vendéglátó, dohány, élelmiszer, iparcikk, gép, hajó és repülőgép gyártó/kereskedő, villamosenergia-termelő, ingatlanforgalmazó/kezelő, vízügyi és tanácsadó cégben (pl.: B. E. Line Kft., Carpathia Zrt., Carpathia Vízermű Kft., CR Yachting Zrt., Econorg Hungary Kft., Eurosensit Bt., L. K. Line Kft., NGWS Zrt., a kormány által menedzselte indonéziai útdíjhálózat-kiépítési nagyprojekt-nyertes cég, a Roatex Ltd. Zrt., Virginia Dohány Bt., stb.) érdekelt, FIDESZ-közel (Németh Zolt, Szijjártó Péter, stb.), erős NER-es kapcsolattal rendelkező milliárdos nagyvállalkozó, a megvásárolt területeket bérlő szőlő- és gyümölcsstermesztő Golden Garden Invest Kft. jelenlegi és a Közép-Zala Gyümölcse Kft. volt társtulajdonosa, 2015 – a földvásárlások – óta szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, a megyei árveréseken a **9. legtöbb** területhez jutott **érdekeltség**.
 11. Litvai Gábor (1973) (8797 Batyk Petőfi u. 18.) – (116 ha, benne a megyében elárverezett 16. legnagyobb (54 ha-os) birtoktest, 128! mFt, a kikiáltási ár fölött 10%-kal) – polgármester (független), sertésenyésztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, két német tulajdonú cég, a tejhasznú szarvasmarhatenyésztő Magral Meat Kft. és az erdőgazdálkodó Magral Limousin Kft. társtulajdonos vezetője, a megyei árveréseken a **10. legtöbb** területhez jutott **érdekeltség**.
 12. Pintér Sándor Ottó (1951) (8932 Pókaszeptek Batsányi János utca 9.) – (116 ha, a megyében elárverezett 5. legnagyobb (116! ha-os) birtoktest, 231! mFt, a kikiáltási ár fölött 103%-kal) – a Zalaszentgróti Állami Tangazdaság jogutóda, a megvásárolt területet bérlő, tejhasznú szarvasmarha tenyésztő és szántóföldi növénytermesztő főprofilú Zal-Agro Zrt. igazgatósági tagja, a cég főrésztulajdonosának, a szántóföldi növénytermesztő Zalagrár Kft.-nek társtulajdonos cégvezetője, továbbá az Agrár és Ipari Kft. jelenlegi, valamint a Zalaexport Kft. volt ügyvezetője, a másik nagy megyei nyertes, Pintér Sándor Ottóné (1958) azonos lakcímmel férje, a megyei árveréseken a **2. legtöbb** területhez jutott **Pintér családi/üzleti érdekelttség** vezető tagja.
- **Ők lennének hát Zala megyében a „Földet a gazdáknak!” program célcsoportját alkotó „helybeli földművesek”, a „kis/közepes családi gazdálkodók”, akik közül többen is a kikiáltási árral megegyező nyertes ajánlatot tehettek, vagyis versenytársuk az árveréseken nem akadt! Nem lehet kétséges, hogy ezek a területnagyságok és vásárlási összegek a ténylegesen gazdálkodni akaró fiatal párok, a helybeli, kis/közepes családi gazdaságok, a tényleges helyi földművesek és gazdálkodó családjaik számára nagyrészt megközelíthetetlenek!**
 - **A nyertes árverezők tevékenységi köre** is rendkívül színes képet mutat, és – bár a többi megyéhez képest kevésbé jellemzően, ám itt is - **gyakorta távol esik a mezőgazdaságtól**, benne a földműveléstől, illetve nyilvános adatbázisokból egyértelműen **nem azonosítható**, ami a földspekuláció, illetve a stróman szerep gyanúját is felveti.
 - **A nem mezőgazdasági tevékenységi körű**, 10 ha feletti nyertes árverezők között találunk ingatlanos nagyvállalkozókat éppen úgy, mint pl. jogászt, ügyvédi irodatulajdonost/-vezetőt, gépjármű kereskedőt, közúti árufuvarozót, bányatulajdonost, vagy éppen footballclub létesítmény- és technikai vezetőt. Akad köztük politika-közel szereplő, polgármester és önkormányzati képviselő is.
 - Néhány megyéhez hasonlóan e megyében is előfordul, hogy egyébként a mezőgazdaságtól távoli végzettségű, illetve foglalkozású személyek **az árverések idejére** mezőgazdasági főtevékenységű **egyéni vállalkozói** cégbesorolást szereznek, és/vagy cégeik **mezőgazdasági profilokat** is felvesznek tevékenységi listájukra, és ezzel szerzőképes földművéssé válva vesznek részt az árveréseken. Csupán maguk e példaként felsorolt – nem mezőgazdasági területeken tevékenykedő, ám szerzőképes földművesnek minősülő – 10 ha feletti nyertes árverezők is

összesen több mint **445 ha**-ra – az összes elárverezett megyei terület (3.420 ha) mintegy **13%-ára** – tettek nyertes árajánlatot.

- Találunk persze ebben a megyében is néhány olyan nyertes árverezőt, akiknek a **tevékenysége** a nyilvános adatbázisokból egyértelműen **nem azonosítható** és esetleges **stróman-szerepük gyanúja** is felmerülhet. Ez a jelenség nemcsak a **kisebb** területekre nyertes árajánlatot tevőknel, hanem a **tőkeerősebbnek tűnő, nagyobb** területekre nyertes árajánlatot tevők között is előfordul.
- **A nyertes árajánlat és a kikiáltási ár** megegyezése, az **árverseny nélküli vásárlás** e megyében is **általános jelenség**. Az 50 ha feletti területet megszerző **20 nagy nyertes** közül **8 fő** (40%) versenytársak, **licitálás nélkül**, így **kikiáltási áron** jutott hozzá **valamennyi** megszerzett birtoktesthez, de a többiek is zömében csupán egy-egy birtoktest esetében kényszerültek – néhány kirívó esettől eltekintve, általában minimális mértékben – többet fizetni a kikiáltási árnál.
- Az árverseny nélküli vásárlás általános jellege még világosabban kirajzolódik, ha megvizsgáljuk, hogy hány birtoktest esetében és **milyen mértékben tért el a nyertes árajánlat a kikiáltási ártól**. A 106 nyertes árverező által megszerzett 192 db, 3.420 ha összterületű birtoktestből
 - 142 db birtoktest, összesen 2.161 ha, az elárverezett területek több mint **63%-a** esetében egyetlen ajánlattevő árverező volt, azok licit nélkül, **kikiáltási áron** keltek el;
 - 20 db birtoktest, összesen 523 ha, az elárverezett területek mintegy **15%-a** esetében a nyertes árajánlat a kikiáltási árat alig, mindössze **0,1- 25%-kal** haladta meg;
 - 16 db birtoktest, összesen 430 ha, az elárverezett területek kevesebb mint **13%-a** esetében a nyertes árajánlat a kikiáltási árat **25,1-50%-kal** haladta meg; és
 - a nyertes árajánlat – szemben a kormányzati kommunikáció állításaival – mindössze 14 db birtoktest, azaz csupán 306 ha esetében, az elárverezett terület kevesebb mint **9%-án** haladta csak meg jelentősen – **több mint 50%-kal** – a kikiáltási árat.
- Ennek következtében, az elárverezett megyei terület egészére nézve összességében az állapítható meg, hogy **a nyertes árajánlat** (4,203 MrdFt) **a kikiáltási árat** (3,700 MrdFt) mindössze kevesebb mint **14%-kal haladta meg**.
- Az adatok is megerősítik tehát azokat a helyi értesítéseket és sajtóinformációkat, hogy a többi megyéhez hasonló arányban, azaz az esetek jelentős többségében **Zala megyében sem volt érdemi árverés**, a területek jellemzően – közel **80%-os** arányban – kikiáltási vagy azt alig meghaladó áron keltek el.
- **Kikiáltási áron**, azaz versenytársak és licit nélkül legtöbb területet **Nagykanizsa** (16 db birtoktest, 406 ha, területeik **80%-a**), **Pacsa** (15 db birtoktest, 261 ha, területeik **98%-a**), **Zalaegerszeg** (4 db birtoktest, 254 ha, területeik **97%-a**), **Búcsúszentlászló** (8 db birtoktest, 138 ha, területeik **36%-a**) és **Zalaszentmihály** (9 db birtoktest, 135 ha, területeik **83%-a**) – nyertes árverezői szereztek.
- Ezen tényadatok alapján leszögezhető, hogy teljességgel **alaptalanok** azok a **kormányzati állítások**, amelyek szerint versenyben kialakult piaci áron jutottak a nyertesek a dobra vert állami földterületekhez! Valódi **árverseny csupán a birtoktestek kis hányadának** – Zala megyében kevesebb mint 9%-ának – **árverésén** alakult ki, ami vélhetően **annak tulajdonítható**, hogy
 - az elárverezésre szánt területeket – bizonyára nem véletlenül – zömében olyan **nagyméretű birtoktestek** formájában hirdették meg, amelyek akár százmillió forintot is meghaladó **kikiáltási árával** a valóban helyben élő, ténylegesen gazdálkodó családok, kis családi gazdaságok és fiatalok bizonyosan nem rendelkeznek; másrészt
 - az egyébként is kiszolgáltatott **helyi gazdacsaládok nem vették a bátorságot**, hogy a jó politikai kapcsolatokkal és/vagy nagy tőkeerővel, gazdasági/piaci befolyással rendelkező helyi vagy országos **„nagyurak” ellenében**, azok rosszallását kiváltva és ezzel a meglévő, kis gazdaságaikat is végveszélybe sodorva próbáljanak földhöz jutni; végül, de egyáltalán nem utolsó sorban

- számos jel utal arra is, hogy a **nagy nyertesek**, helyi vagy országos „*nagyurak*” a politikai szereplők közreműködésével **egymás között előre leoszthatták** a területeket, így az európai szinthez képest igen alacsony áron juthattak olyan állami földterületekhez, amelyek az élelmiszer piacon monopolhelyzetbe hozhatják őket, vagy a földpiac várható liberalizációját követően nagy haszonnal lesznek majd értékesíthetők.
 - **A külföldi, illetve kettős/többes állampolgárok** által megszerzett területeket a **11/1. melléklet** tartalmazza. Ez alapján megállapítható, hogy az elárverezett 192 db, 3.420 ha összterületű birtoktestből
 - 6 db (mintegy **3%-nyi**) birtoktestet, 53 hektár (**2%-nyi**) területet – **4 külföldi, illetve kettős állampolgár** nyertes árverező **szerzett meg**;
 - az 53 hektár területből mintegy 39 hektárt (**74%-ot**) **kikiáltási áron**, árverseny nélkül szereztek meg;
 - e körben egy nyertes árverező átlagosan 1,5 db birtoktesthez, 13,4 hektár területhez jutott, amelyért 13,9 mFt-t, hektáronként 1 millió 38 ezer Ft/ha nyertes árajánlatot tett.
 - Ezek a megyei **tényadatok cáfolják** azt a kormányzati állítást, **hogy csak „helybeli magyar földművesek”** juthattak állami földek tulajdonjogához. Mindez persze **nem véletlen**. Egy – az EU Transparency, egy gazdálkodóra jutó **uniós támogatás alapján** képzett rangsorát használó – felmérés például már 2011-ben arra a megállapításra jutott, hogy a leginkább érintett Nyugat-Dunántúl legjelentősebb birtokai közül számos **külföldi tulajdonban** van.
 - Ez úgy lehetséges, hogy a külföldiek felismerték: ha gyorsan földhöz akarnak jutni, akkor a legegyszerűbb – a hozzá tartozó földbérleti szerződésekkel együtt – céget, gazdaságot vásárolni. Jó néhányan ezt tették, és a hosszú lejáratú földbérleti szerződések mellé a „*Földet a gazdáknak!*” program segítségével most valódi földtulajdonhoz is jutottak. A 2013-ban meghozott földforgalmi törvény alapján ugyanis **agrárcégek** tulajdonjogán, azok **székhelyén** vagy telephelyén „*földművesként*” licitálhattak gyakran éppen azokra az állami földekre, amelyeket már korábban is béreltek, illetve a privatizációt előkészítő földbérleti rendszerben 2012-2015 között kaptak – számukra elővásárlási jogot, monopolhelyzetet biztosítván – bérbe az államtól.
 - Az azonban e megye adatain is látszik, hogy – bár **2%-os mértékben külföldiek** illetve kettős állampolgárok szereztek a „*Földet a gazdáknak!*” program keretében termőföldet, ám az európai szinthez képest nyomott, igen alacsony áron – gyakorta „*politika közeli*”, nem ritkán földspekuláns – **magyar érdekeltségek** szereztek meg az elárverezett állami földterületek zömét, közel **98%-át**, és a várható földpiaci liberalizációt, **árkiegyenlítődést követően** minden bizonnyal **ők fogják azt nagy haszonnal piacra dobni**. A külföldi földvásárlási roham várhatóan ekkor fog majd igazán beindulni.
- **NYERTES ÉRDEKELTSÉGEK (8-9. fejezet) – nagybirtokosok, spekulánsok, családi és/vagy üzleti érdekkörök**
- Elemezve a nyertes árverezők családi és/vagy üzlettársi kapcsolatait az is megállapítható, hogy **mely érdekeltségekhez** került közös nemzeti földvagyonunk. Ezt különösen azért fontos megvizsgálni, mert a családonkénti vagy közös gazdasági érdekeltségenkénti **összeszámítási kötelezettség** és így a **közös birtokmaximum is kikerült a földforgalmi törvényből**, aminek következtében egy nagyobb család vagy tőkés társasági kör „*földműves*” tagjai révén elvileg korlátlan nagyságú földterülethez juthat, gígabirtokokat alakíthat ki.
 - **Azonos érdekkörhöz** tartozónak a **közös háztartásban élő közvetlen családtagokat** és/vagy a közvetlen **üzlettársakat** tekintettem. E körök megállapításához az árverezések nyertesei által megadott, az NFA/NFK honlapján is hivatalosan közzétett – ám a **közelmúltban** onnan a teljes árverési adatbázissal együtt **eltávolított**, de szerencsére még időben letöltött – **lakcímadatokat**, valamint az **OPTEN cégalapítási** információit használtam. Ezek segítségével a személyi kapcsolatok és a céghálók is pontosabban meghatározhatók voltak. Ezen túl **helyi információkat is** kaptam, amelyek szintén sokat segítettek e kapcsolati viszonyok feltárásában.

- A **11/1. mellékletben** felsorolt **nyertes árverezőket** tehát – családi és/vagy üzlettársi kapcsolataik alapján – a fent említett **érdekkörökbe, klaszterekbe** soroltam. E nyertes árverező **családok, érdekeltségek** és „*földműves*” tagjaik részletes árverési adatait a **11/3. melléklet** tartalmazza.
- E vizsgálatok alapján megállapítható, hogy a 192 db megyei birtoktestre nyertes árajánlatot tevő 106 nyertes árverező **89 érdekeltségi körbe** sorolható, azaz az azonos érdekkörhöz tartozó nyertes családok vagy cégek száma (89 db) messze nem azonos az elárverezett birtoktestek számával (192 db), annak alig 46%-a! A megyében tehát – a kormányzat ezzel kapcsolatos sorozatos csúsztatásaival szemben – nem 192 külön gazdálkodó család, hanem mindössze 89 érdekeltség tett nyertes árajánlatot a 3.420 hektár területre!
- A nagy – **100 ha feletti** területet szerző – „*felsőházi*” nyertes érdekeltségeket vizsgálva az alábbi megyei sarokszámokhoz jutunk:

Megnevezés	Összes	100 ha feletti	100 ha feletti
	nyertes		arány (%)
Nyertes érdekeltség (db)	89	10	11,2
Nyertes árverező (fő)	106	13	12,3
Birtoktest (db)	192	51	26,6
Földterület (ha)	3.420	1.878	54,9
Földérték (AK)	66.748	37.661	56,4

- Az elárverezett 192 db birtoktest, 3.420 ha **terület zömét**, 1.878 hektár összterületű 51 db birtoktestet mindössze **10 nagy** – 100 ha fölötti földterülethez jutott – **érdekeltség** 13 nyertes árverező tagja szerezte meg. Az érdekeltségek legerősebb, **felső 11%-a** tehát az összes aranykorona értéknek több mint 56%-ára, **a földterületnek** pedig közel **55%-ára** tett nyertes árajánlatot.
- E 10 legerősebb érdekeltség árverezői által elnyert birtoktestek átlagmérete **36,8 ha/db**, ami lényegesen nagyobb a főátlagnál (a 17,8 ha/db értéknél), annak több mint duplája. Átlagos aranykorona értékük **20,1 Ak/ha**, ami a főátlagot (19,5 Ak/ha-t) kissé meghaladja. Az e körhöz tartozó nyertesek tehát **az átlagnál lényegesen nagyobb** területű és valamivel **jobb termőképességű** birtoktesteket szereztek meg.
- A „*felsőházi*” **10 érdekeltség** 13 nyertes árverezője révén **átlagosan 5,1 db** birtoktestből álló, 3.766 Ak földértékű, közel **188 ha/érdekeltség** földterületre tett nyertes árajánlatot, ami az agrárkormányzat által ismételtetett 20 ha-os átlagnak több mint 9-szerese.
- **A legtöbb** – 7 település (*Felsőrajk, Hahót, Kerecseny, Kilimán, Söjtör, Zalaszentbalázs és Zalaszentmihály*) közigazgatási területéhez tartozó, 2016-2036-ig, részben saját maguk által bérelt **16 db – birtoktestre** (ezzel 384 ha-ra, az elárverezett megyei terület több mint 11%-ára) **Ferkóczáék** – egy nagygazda család azonos lakcímű, üzlettárs tagjai, a volt (1998-2002) polgármester, *Ferkóczáné Szalai Zsuzsanna (1958)* férje, *Ferkócza János (1953)*, a lakcímükkel megegyező székhelyű családi cégek közül az iparszerű szántóföldi növénytermesztő *Agrofönix Kft.* alapító társtulajdonos vezetője és a mezőgazdasági gépkölcsönző, tanácsadó *Vega Bt.* kültagja, volt beltág vezetője, továbbá a vadgazdálkodó *Pongravad Bt.* kültagja és a mezőgazdasági terménynagykereskedő *Zalaszentbalázsi Olajos Növények Kft.* társtulajdonosa, valamint fiuk, *Ferkócza Gábor (1987)*, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, az *SZFK Búcsúszentlászló* volt labdarúgója – tettek Búcsúszentlászlóról, együttesen nem kevesebb, mint 553! mFt összegű nyertes árajánlatot.
- **Őket követik** – 3 település (*Pölöske, Zalaigrice és Zalaszentmihály*) közigazgatási területéhez tartozó **11 db** birtoktestre (ezzel 163 ha-ra, az elárverezett megyei terület közel 5%-ára) tett 135 mFt összegű nyertes árajánlatukkal – **Czirákiék**, egy gazdálkodó család üzlettárs tagjai, *Czirákiné Kiss Ildikó (1966)* a közigazdász, könyvvizsgáló, adószakértő egyéni vállalkozó édesanyja, a megvásárolt területek zömét bérlő, húshasznú szarvasmarha tenyésztő és biogáz/villamosenergia termelő családi cégük, a *Biogáz Zalaszentmihály Kft.* társtulajdonos vezetője, továbbá az építőipari *Bau-Zala Kft.* volt társtulajdonosa, AVOP-támogatott falusi vendéglátó, a *Zalaszentmihályi Horgásztó Egyesület*

szállásadója, a helyi népdalkör tagja, valamint fia, *Cziráki Balázs Krisztián (1991)*, családi cégük társtulajdonosa Zalaszentmihályról.

- **Harmadik helyen** – 2 település (*Gelse és Kilimán*) közigazgatási területéhez tartozó **6 db** birtoktestre (ezzel 126 ha-ra, az elérvezett megyei terület közel 4%-ára) – **Nagy Szabolcs (1973)**⁹⁹ közgazdász (BCE-1999), tucatnyi hazai és külföldi hatókörű reklám, könyv/folyóirat kiadó, vendéglátó, dohány, élelmiszer, iparcikk, gép, hajó és repülőgép gyártó/kereskedő, villamosenergia-termelő, ingatlanforgalmazó/kezelő, vízügyi és tanácsadó cégben (pl.: *B. E. Line Kft.*, *Carpathia Zrt.*, *Carpathia Vízerőmű Kft.*, *CR Yachting Zrt.*, *Econorg Hungary Kft.*, *Eurosensit Bt.*, *L. K. Line Kft.*, *NGWS Zrt.*, 2021. decemberéig a kormány által menedzselt indonéziai útdíjhálózat-kiépítési nagyprojekt-nyertes cég, a *Roatex Ltd. Zrt.*, *Virginia Dohány Bt.*, stb.) érdekelt, FIDESZ-közeli (*Németh Zsolt*, *Szijjártó Péter*, stb.), erős NER-es kapcsolatrendszerű nagyvállalkozó, a megvásárolt területeket bérlő szőlő- és gyümölcsstermesztő *Golden Garden Invest Kft.* jelenlegi és a *Közép-Zala Gyümölcse Kft.* volt társtulajdonosa, 2015 – a földvásárlások – óta szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó Pacsárol tett nem kevesebb, mint 301! mFt összegű nyertes árajánlatot.
- **A legnagyobb területre** – 7 település (*Felsőrajk, Hahót, Kerecseny, Kilimán, Söjtör, Zalaszentbalázs és Zalaszentmihály*) közigazgatási területéhez tartozó, 2016-2036-ig, részben saját maguk által bérelt **384! ha**-ra, az elérvezett megyei terület több mint **11%-ára** – a fentebb már említett **Ferkóczák** – egy nagygazda család azonos lakcímű, üzlettárs tagjai, a volt (1998-2002) polgármester, *Ferkóczáné Szalai Zsuzsanna (1958)* férje, *Ferkócza János (1953)*, a lakcímükkel megegyező székhelyű családi cégeik közül az iparszerű szántóföldi növénytermesztő *Agrofőnix Kft.* alapító társtulajdonos vezetője és a mezőgazdasági gépkölcsönző, tanácsadó *Vega Bt.* kültagja, volt beltág vezetője, továbbá a vadgazdálkodó *Pongravad Bt.* kültagja és a mezőgazdasági terménynagykereskedő *Zalaszentbalázsi Olajos Növények Kft.* társtulajdonosa, valamint fiuk, *Ferkócza Gábor (1987)*, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, az *SZFK Búcsúszentlászló* volt labdarúgója – tettek Búcsúszentlászlóról, együttesen nem kevesebb, mint **553! mFt** összegű nyertes árajánlatot.
- **Őket második helyen** – 4 település (*Pókaszeptek, Szalapa, Túrje és Zalabér*) közigazgatási területéhez tartozó, saját cégük, a *Zal-Agro Zrt* által 2030-ig bérelt **248! ha**-ra, az elérvezett megyei terület több mint 7%-ára tett **381! mFt** értékben tett nyertes árajánlatukkal – **Pintérek**, a *Zalaszentgróti Állami Tangazdaság* jogutóda, a megvásárolt területet bérlő, tejhasznú szarvasmarha tenyésztő és szántóföldi növénytermesztő *Zal-Agro Zrt.* igazgatósági tagja, a cég főrészesvényesének, a szántóföldi növénytermesztő *Zalagrár Kft*-nek társtulajdonos cégvezetője, továbbá az *Agrár és Ipari Kft.* jelenlegi, valamint a *Zallexport Kft.* volt ügyvezetője, *Pintér Sándor Ottó (1951)* és azonos lakcímű felesége, *Pintér Sándor Ottóné (1958)* követik Pókaszeptekről.
- A megyei rangsor **harmadik** helyére – 2 település (*Pakod és Zalabér*) közigazgatási területéhez tartozó **245! ha**-ra, az elérvezett megyei terület több mint **7%-ára** tett **221! mFt** összegű nyertes árajánlatával – **Végh Róbert (1970)**, sertésteleppel, takarmánykeverővel, vágóhíddal, feldolgozó üzemmel és kiskereskedelmi egységekkel rendelkező, kormányközeli, MAGOSZ-os agrár/élelmiszeripari nagyvállalkozó család üzlettárs tagja, testvérével, *Végh Zsolttal (1972)* és édesanyjával, *Végh Ferencnével (1948)* közös cégcsoportjuk, az édesapjuk, *Végh Ferenc*, az egykori sertéstenyésztő *Zalapig Kft.* volt társtulajdonos vezetője által alapított, a *Vidékfejlesztési Program* keretében az elmúlt öt évben több száz millió Ft nagyságrendű fejlesztési támogatásban részesült *Végh Farm Csoport* társtulajdonosa, a csoporthoz tartozó egyik közös cégük, a sertéstenyésztő *Végh Farm Zala Kft.* társtulajdonos vezetője került Zalaegerszegről.
- Ez az **első három** – 200 ha-nál nagyobb területre jutott – legerősebb **érdekeltség** tehát, 5 nyertes árverező, „**helybeli földműves**” tagja nevének összesen **877! ha** területre tett több mint **1.155! mFt** összegű nyertes árajánlatot. Hozzájuk került **minden 4. elérvezett hektár**, azaz az összes árverésre bocsátott megyei terület közel **26%-a**.

⁹⁹A Nagy Szabolcs által megszerzett gyümölcsös (27,6 ha) területét (5-ös szorzóval) **szántó-egyenértékre** átszámítva, az **138 ha** szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület **összesen 236,5 ha**.

- Őket **100-200 hektár közötti** területnagysággal **további 7 érdekeltség** követi, amelyek 8 nyertes árverező tagjuk révén összesen **28 db** birtoktestre, **1.001! ha** területre tettek **1.258! mFt** összértékben nyertes árajánlatot. Hozzájuk került a megyében elárverezett állami területek több mint **29%-a**. Ők csökkenő területi sorrendben a következők:
 - **Czirákiék** (163 ha, 135 mFt) – egy gazdálkodó család üzlettárs tagjai, *Czirákiné Kiss Ildikó (1966)*, a közgazdász, könyvvizsgáló, adószakértő egyéni vállalkozó édesanyja, a megvásárolt területek zömét bérlő, húshasznú szarvasmarha tenyésztő és biogáz/villamosenergia termelő családi cégük, a *Biogáz Zalaszentmihály Kft.* társtulajdonos vezetője, valamint fia, *Cziráki Balázs Krisztián (1991)*, családi cégük társtulajdonosa – Zalaszentmihályról;
 - **Bódai Miklós** (1982) (159 ha, 171 mFt)¹⁰⁰ – fiatal gazda, 2015 óta szarvasmarhatenyésztő és szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, műanyagfeldolgozó és csomagolóanyaggyártó családi cégeik, a *Bódai Műanyag Kft.* és a *Light Plastik Kft.* volt társtulajdonos vezetője, valamint a villamosenergia- termelő és - értékesítő *Solar Power Invest Kft.* volt alapító vezetője – Sümegről;
 - **Németh Ferenc József** (1957) (148 ha, 208 mFt)¹⁰¹ – ingatlan bérbeadó/üzemeltető egyéni vállalkozó, a lakcímükkel megegyező székhelyű, ingatlanhasznosító/forgalmazó családi cégeik, a *Medicina Kft.* és az *ABC-Art Kft.* alapító társtulajdonos vezetője, továbbá vélhetően a *Football Club Nagykanizsa* létesítmény- és technikai vezetője – Nagykanizsáról;
 - **Takács Ferenc** (1981) (148 ha, 175 mFt) – gazdálkodó, 2006 óta a település polgármestere (független), a *Kisbucsa Szociális Szövetkezet* alapító igazgató elnöke, valamint az építési *Fincza és Társai Kft.* volt ügyvezetője és a szolgáltató, tanácsadó *Fefi-An Kft.* volt társtulajdonos vezetője, a MAGOSZ-tag *Kisbucsa és Környéke Gazdakör* kormányközeli elnöke – Kisbucsáról;
 - **Horváth Józsefné** (1960) (141 ha, 140 mFt) – könyvvizsgáló, adószakértő, mezőgazdasági egyéni vállalkozó, tucatnyi cégben érdekelt volt/jelenlegi nagyvállalati vezető és/vagy társtulajdonos, jelenleg a számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői *Tauri-2001 Bt.* beltág vezetője, a szántóföldi növénytermesztő *Hahóti Várdomb Kft.* társtulajdonosa, volt vezetője és a klímaberendezés gyártó *Ki-Ho Klíma Kft.* társtulajdonosa, továbbá a *Hahóti Szövetkezet* volt alapító elnöke, valamint a *Zalai Gabonatermesztők Szövetkezete* és a *Zalai Olajos Növények Szövetkezete* volt igazgatósági tagja – Hahótról;
 - **Nagy Szabolcs** (1973) (126 ha, 301 mFt)¹⁰² – közgazdász, tucatnyi hazai és külföldi hatókörű reklám, könyv/folyóirat kiadó, vendéglátó, dohány, élelmiszer, iparcikk, gép, hajó és repülőgép gyártó/kereskedő, villamosenergia-termelő, ingatlanforgalmazó/kezelő, vízügyi és tanácsadó cégben (köztük pl. 2021. decemberéig a kormány által menedzselte indonéziai útdíjhálózat-kiépítési nagyprojekt-nyertes cégben, a *Roatex Ltd. Zrt-ben*, és a dohánybizniszben érdekelt *Virginia Dohány Bt-ben*, stb.) érdekelt, FIDESZ-közel (Németh Zsolt, Szijjártó Péter, stb.), erős NER-es kapcsolatrendszerű nagyvállalkozó, a megvásárolt területeket bérlő szőlő- és gyümölcsstermesztő *Golden Garden Invest Kft.* jelenlegi és a *Közép-Zala Gyümölcske Kft.* volt társtulajdonosa, 2015 – a földvásárlások – óta szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó – Pacsáról;
 - **Litvai Gábor** (1973) (116 ha, 128 mFt) – polgármester (független), sertésenyésztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, két német tulajdonú cég, a tejhasznú szarvasmarhatenyésztő *Magral Meat Kft.* és az erdőgazdálkodó *Magral Limousin Kft.* társtulajdonos vezetője – Batykról.
- A fenti **10 legsikeresebb** – 100 hektárnál nagyobb földterületre nyertes árajánlatot tett, a megyei földterületeket a ráutaló jelek alapján vélhetően egymás közt gyakorta előre leosztó, egymásra így nem licitáló – családi/üzleti érdekeltséget a **9. fejezet** részletesen bemutatta.
- Nem csupán a legnagyobb, de a **100 hektár alatti** területre nyertes árajánlatot tett árverezők között is találunk persze **Fidesz-/Magosz-/NAK-közel** szereplőket. Itt említhetők pl. **Sabjanicsék** (55 ha, 42 mFt), MAGOSZ-os nagygazda, közel 1.000 hektáros, legeltetési állattartó (bivaly, szürkemarha, juh stb) és növénytermesztő nagybirtokos, nagyvállalkozó család azonos lakcímű, üzlettárs tagjai, két részből álló, európai vidékfejlesztési (AKG, NVT, AVOP) forrásokból támogatott családi gazdaság és az azokat összefogó gazdasági társaság társtulajdonosai Pákáról. Ők: **Horváthné Sabjanics Marina** (1982), családi gazdaságuk társtulajdonos vezetője, szántóföldi növénytermesztő cégük, a *Sab-Agro Kft.* társtulajdonosa, a *Nemzeti Agrárgazdasági Kamara* helyi földbizottsági ügyekért felelős megyei alelnöke, volt önkormányzati képviselő (független), a *Pákai Öveges József Óvoda*

¹⁰⁰Bódai Miklós testvérével, Bódai Péterrel együtt a Veszprém megyei árveréseken is nyertes árajánlatot tett **10 db** birtoktestből álló, összesen **92,8 ha** szántó, illetve legelő művelési ágú területre.

¹⁰¹A Németh Ferenc József által megszerzett gyümölcsös (49,3 ha) területét (5-ös szorzóval) **szántó-egyenértékre** átszámítva, az **246,5 ha** szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület **összesen 345,1 ha**.

¹⁰²A Nagy Szabolcs által megszerzett gyümölcsös (27,6 ha) területét (5-ös szorzóval) **szántó-egyenértékre** átszámítva, az **138 ha** szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület **összesen 236,5 ha**.

Gyermek Mosolyért Alapítványának képviselője, a kamarai választás (2017) *MAGOSZ*-os megyei küldötte, az *Év Fiatal Gazda Agrárszakembere* (2017), valamint a családfő apa, *Sabjanics István* (1952), szántóföldi növénytermesztő cégük, a *Sab-Agro Kft.* alapító társtulajdonos vezetője, a *Közép-Zala menti Növénytermesztési Szövetkezet* jelenlegi és a *Zala Pulyka Szövetkezet* volt igazgatósági tagja, vezető tisztségviselője, a *Mezőgazdasági Szövetkezet Becsehely* jogutóda, a *Becsehely és Környéke Kft.* társtulajdonosa, a kamarai választás *MAGOSZ*-os megyei küldötte. De a kisebb nyertesek közül itt említhetők pl. *Sabjánék* (11 ha, 9 mFt), apa és fia, *MAGOSZ*-os gazdálkodó és gépjármű üzemanyag kiskereskedő család azonos lakcímmű, üzlettárs tagjai Iklódbördöcéről. Ők: a fiú, *Sabján Krisztián László* (1979), gazdasági agrármérnök, egyéni mezőgazdasági vállalkozó, a *MAGOSZ Zala megyei ifjusági tagozatának* elnöke, a *Nemzeti Agrárgazdasági Kamara* megalakulása óta annak országos küldötte, 2020 óta megyei elnöke, 2006 óta a település polgármestere (független), családi cégük, a gépjármű üzemanyag kereskedő *Sab-Oil Kft.* társtulajdonos vezetője, továbbá a gépjármű javító/karbantartó *Ehrle-Zala Kft.*, valamint a mezőgazdasági terménynagykereskedő *Zalaszentbalázi Olajos Növények Kft.* társtulajdonosa, valamint a családfő apa, *Sabján László* (1957), egyéni mezőgazdasági vállalkozó, családi cégeik, a szarvasmarha tenyésztő és szántóföldi növénytermesztő *Cserta-Tej Kft.* és a gépjármű üzemanyag kereskedő *Sab-Oil Kft.* alapító társtulajdonos vezetője, és a mezőgazdasági termény-nagykereskedő *Zalaszentbalázi Olajos Növények Kft.* társtulajdonosa.

- A skála másik végét, a **legkisebb – 20 hektár alatti** földterülethez jutó – „*átlagjavító, propaganda-alany*” **nyertes érdekeltségeket** vizsgálva az alábbi megyei sarokszámokhoz jutunk:

Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti
	nyertes		arány (%)
Nyertes érdekeltség (db)	89	59	66,3
Nyertes árverező (fő)	106	63	59,4
Birtoktest (db)	192	76	39,6
Földterület (ha)	3.420	395	11,5
Földérték (AK)	66.748	6.251	9,4

- Ezek alapján megállapítható, hogy a 20 ha alatti területre nyertes árajánlatot tevő **59 érdekeltség, a megyei nyertes érdekeltségek** több mint **66!%-a**, 76 db birtoktesttel, az elérvezett megyei birtoktestek mintegy 40%-ával **az aranykorona értéknek** alig több mint **9%-át**, az elérvezett területnek pedig kevesebb, mint **12%-át**, kevesebb mint **400! ha-t** tudott – a „*nagyok asztaláról lehulló morzsaként*” – megszerezni.
- Beszédesebb tény az is, hogy ez az **59 kisnyertes** árverező érdekeltség a maga alig 395 hektárjával **alig tudott több területre** nyertes árajánlatot tenni, **mint pl. a legsikeresebb** érdekeltség, *Ferkóczák*, apa és fia, nagygazda család tagjai Búcsúszentlászlóról, a maguk összesen **384 hektár** területükkel.
- Ebben az „*alsóházi*” kategóriában **egy nyertes árverező** érdekeltség átlagosan mindössze 106! aranykorona értékű, kevesebb, mint **7! hektár** földterületre tudott nyertes árajánlatot tenni, ami **a felsőházi** 188 hektáros **átlagnak** alig **1/27-ed! része**.
- **Ez a keveseknek** nagy, viszonylag sokaknak pedig igen kis területeket juttató – bizonyára nem véletlenül így kidolgozott – **rendszer** egy olyan „*családi léptékű*” átlag (Zala megye esetében mintegy 38,4 ha/nyertes érdekeltség) kimutatását és kommunikálását teszi lehetővé, amely a sokat hangoztatott kormányzati reklámszlogen igazát, a „*kis/közepes családi gazdaságok támogatását*” hivatott bizonyítani, és **alkalmas a közvélemény tökéletes megtévesztésére**.

10/2. Következtetések

Az e megye földárverési adatainak elemzése alapján kirajzolódó **általános kép** is egy **feudális, hűbéri** birtok-adományozó, klientúra-építő, korrupt **rendszert mutat**.

Összességében e megye esetében is azt – az állami földbérleti pályázatoknál majd az eddig vizsgált megyék földprivatizációs folyamataiban tapasztaltakkal megegyező – tendenciát figyelhetjük meg, hogy **egy szűk, kedvezményezett kör** darabszámra kevesebb, ám európai, családi gazdasági léptékkel mérve

nagy területeket – gyakran előbb bérlet majd tulajdon formájában – szerez meg magának, míg viszonylag többen, darabszámra sok, ám igen kicsi birtoktestekhez, földhöz jutnak. **Ez a rendszer** egy olyan családi léptékű átlag kimutatását és kommunikálását teszi lehetővé, amely **alkalmas a közvélemény tökéletes megtévesztésére**, félrevezetésére.

Az adatok elemzésének eredményei is megerősítik azokat a helyi értesítéseket és sajtóinformációkat, hogy a többi megyéhez hasonló arányban, azaz az esetek jelentős többségében **Zala megyében sem volt érdemi árverés**, a területek jellemzően – közel **80%-os** arányban – kikiáltási vagy azt alig meghaladó áron keltek el. E megye adatai alapján is leszögezhető tehát, hogy teljességgel **alaptalanok azok a kormányzati állítások**, amelyek szerint versenyben kialakult piaci áron jutottak a nyertesek a dobra vert állami földterületekhez! Valódi **árverseny csupán a birtoktestek kis hányadának** – Zala megyében kevesebb mint 9%-ának – **árverésén** alakult ki, ami vélhetően **annak tulajdonítható**, hogy

- az elárverezésre szánt területeket – bizonyára nem véletlenül – zömében olyan **nagyméretű birtoktestek** formájában hirdették meg, amelyek akár százmillió forintot is meghaladó **kikiáltási árával** a valóban helyben élő, ténylegesen gazdálkodó családok, kis családi gazdaságok és fiatalok bizonyosan nem rendelkeznek; másrészt
- az egyébként is kiszolgáltatott **helyi gazdacsaládok nem vették a bátorságot**, hogy a jó politikai kapcsolatokkal és/vagy nagy tőkeerővel, gazdasági/piaci befolyással rendelkező helyi vagy országos **„nagyurak” ellenében**, azok rosszallását kiváltva és ezzel a meglévő, kis gazdaságaikat is végveszélybe sodorva próbáljanak földhöz jutni; végül, de egyáltalán nem utolsó sorban
- számos jel utal arra is, hogy a **nagy nyertesek**, helyi vagy országos **„nagyurak”** a politikai szereplők közreműködésével **egymás között előre leoszthatták** a területeket, így az európai szinthez képest igen alacsony áron juthattak olyan állami földterületekhez, amelyek az élelmiszer piacon monopolhelyzetbe hozhatják őket, vagy a földpiac várható liberalizációját követően nagy haszonnal lesznek majd értékesíthetők.

E megye földárverési eredményeiben is tetten érhető, hogy a formálisan különböző politikai pártokhoz – **„a biztonság kedvéért”** gyakran egyszerre többhöz illetve ellenoldalihoz is – kötődő, ám a magánvagyon gyarapításában közös érdekű, nagy **gazdasági érdekcsoportok egységes hálózatot alkotnak**, amely a mindenkori politikai hatalom kézben tartásával és irányításával igen **hatékonyan szolgálja** a mások – általában a közösségek – által felhalmozott értékek, **a nemzeti vagyon és a közös kasszák megrablását**. Ennek a közös tőkeérdekeltségű háttérhálózatnak a segítségével a gazdaságpolitikát – akár a törvényhozó és/vagy végrehajtó hatalmi ágakba bejuttatott, döntéshozó pozícióba helyezett emberekkel – úgy alakítják, illetve a döntéshozókat úgy befolyásolják, gazdaságilag is **„érdekeltté teszik”**, hogy azok a gazdasági, piaci, jogi és intézményi feltételek számukra kedvező alakításával elhárítják a magánvagyon gyarapításának útjában álló akadályokat, a hasznon pedig megosztóznak.¹⁰³ Találhatóan állapítja meg erről a helyzetről egy elemző tanulmány, hogy míg egy normálisan működő állam esetében a kormányzati intézmények működtetnek hálózati struktúrákat, addig a rablóbandák fogságába került állam esetében **a maffiahálózatok működtetik a kormányzati intézményeket**.¹⁰⁴

Ilyen körülmények között a politikai pártok ugyan veszíthetnek a választásokon, ám **a gazdasági háttérhálózatot kár nem érheti**. A szereplők – a folyamatosan meg-megismétlődő kormányzati propagandával¹⁰⁵ megvezetett nép háta mögött – összekacsintanak, **a szálak összeérnek**. Mindez azonban nem változtatja meg azt a – persze elhallgatott – szomorú tény, hogy stratégiai jelentőségű,

¹⁰³ *A politikai pártokat kézben tartó közös gazdasági érdekhálózat*: http://kielegyenafold.hu/angyan_jelentesek.php
<http://greenfo.hu/hirek/2015/12/25/allami-foldprivatizacio-intezmenyesített-foldrablas-2015>

¹⁰⁴ *Jancsics Dávid*: „Az egész almásláda rohad” – korrupció a csúcscon, HVG, Budapest, 2014. június 6., péntek
http://hvg.hu/itthon/20140606_az_egesz_almaslada_rohad_korrupcio

¹⁰⁵ *Alvincz J. – Fazekas S. – Jójárt L. – Kurucz M.* (2020): *Mindent a magyar vidék jövőjéért – Mezőgazdaságunk 2010-2018.*, Gondolat Kiadói Kör Kft., Budapest, 408 p., https://www.libri.hu/konyv/alvincz_jozsef.mindent-a-magyar-videk-jovojeert.html <https://www.youtube.com/watch?v=jzqttx6JH9U>

Orbán Viktor beszéde a „Mindent a magyar vidék jövőjéért” című könyv bemutató sajtótájékoztatóján, 2020. 07. 09.,
<https://infostart.hu/belfold/2020/07/09/orban-viktor-a-magyar-ferfiember-archetipusa-a-gazda>

<http://www.miniszterelnok.hu/orban-viktor-beszede-a-mindent-a-magyar-videk-jovojeert-cimu-konyv-bemutato-sajtotajekoztatojan/>

Nagy István: Jelentősen nőtt a családi gazdaságok aránya, Origo, 2020. 07. 20.,
<https://www.origo.hu/itthon/20200720-nagy-jelentosen-nott-a-csaladi-gazdasagok-aranya.html>

Elkezdődött az agrárágazat átfogó modernizációja, Világgazdaság, 2021. 02.15.
<https://www.vg.hu/velemenye/velemenye-rovat-hirei/elkezdodott-az-agraragazat-atfogo-modernizacioja-2-3542746/>

közös nemzeti földvagyonunk maradékát is – a valóban gazdálkodó, helyben élő családok, a kis/közepes családi gazdaságok és fiatalok helyett – közvetlenül vagy strómanjaikon keresztül zömében politika-közeli rokonok, barátok, továbbá a közös érdekhálózatba integrálódott zöldbárók és föld-spekuláns oligarchák szerzik meg.

Az állami földprivatizációs rendszer működés módját illetően Zala megyében – sajnálatosan ám nem meglepő módon – ugyanaz a feudális, hűbéri vazallusrendszer és kettős tendencia figyelhető meg a földbérlő/földtulajdonos viszonyokban, mint más megyék földprivatizációs folyamataiban.

- A „**baráti**” bérlő cégek és magánszemélyek esetében szembetűnő, általános jelenség, hogy meghirdetett területeik jelentős részét, akár egészét gyakorta maguk a **bérlő magánszemélyek** vagy a **bérlő cégek vezetői és/vagy tulajdonosai vásárolták fel**. Úgy is fogalmazhatunk tehát, hogy e „**baráti**” cégek és magánszemélyek bérelt területeiből – vélhetően nem ritkán magukkal a bérlőkkel egyeztetve – jobbra azokat bocsátották árverésre, amelyeket azután részben vagy egészben a bérlők maguk vásároltak meg. Állami földbérleteik több esetben 2012 és 2016. között keletkeztek, és így azok kétséget kizáróan előkészítették a helyzetbe hozott, „**baráti**” bérlők tulajdonszerzését, az „**előbb érbe majd tulajdonba**” adási koncepció megvalósítását. Mindez a nemzeti földvagyonot kezelő állam és a béreltel helyzetbe hozott politika-közelei, rokoni/baráti körök közti előzetes megegyezés, politikai alku, intézményes korrupció és hűtlen kezelés alapos gyanúját is felvetheti. Ráadásul a birtoktestek és területek többsége esetében a nyertesek **kikiáltási áron**, licit és árverseny nélkül jutottak saját béreményeikhez, vagy konkurens, „**nem baráti**” bérlők területeihez.
- A „**nem baráti**” – vagy „**baráti**” besorolásukat időközben elvesztő – **bérlők**, cégek és magánszemélyek esetében viszont a földeladás alapvető célja a nemzeti földvagyon, a bérelt területek olyan nagy, kormányközeli – gyakorta nem is mezőgazdasági területen mozgó – „**baráti**” tőkeérdekeltségekhez, a „**megegyeztetendő nemzeti tőkésosztály**” tagjaihoz juttatása, akik azután a tulajdonosváltás okán megváltoztathatják a bérleti szerződéseket, és egyebek mellett pl. jelentősen megemelve a földbérleti díjakat leronthatják e nem baráti cégek gazdasági mutatóit, leszoríthatják a földről, majd esetleg fel is vásárolják azokat. De a közvetlen – földpiaci liberalizációra és/vagy a területek átminősítésére, ezzel jelentős érték-növekedésükre irányuló – földspekuláció elősegítése, a „**baráti**” érdekeltségek feltőkésítése is lehetett a vélhető célja a bérelt állami területek értékesítésének. A kisebb területhez juttatott árverési nyertesek esetén emellett a szavazatszerzés is szerepet játszhatott a nem baráti bérlők területeinek szétosztásában.

Felülről rátekintve a folyamatra és annak „**eredményeire**”, körvonalazódik egy **korrupt**, legújabb kori feudális, **hűbéri**¹⁰⁶ **birtok-adományozó, klientúra-építő, jutalmazó/büntető rendszer** kialakulása és működése. Ebben az állam a gazdálkodó családok, helyi közösségek helyett a „**nemzeti tőke erősítése**” jelszavával, politika-közeli üzleti, rokoni, baráti körökkel és/vagy nagybirtokos „**zöldbárókkal**”, továbbá a spekuláns tőkével, annak hazai és külföldi oligarcháival köt szövetséget, alakít ki stratégiai partnerséget.

E rokoni, baráti, gazdasági és/vagy politikai érdekháló felfedezhető része ismeretében is **felsejlik egy** – a leírt érdekkörök feletti/mögötti – **magasabb szerveződési szint is**, amelynek vélhető megyei kulcspontjain a „**rendszergazda**” **hűbéresei** (vazallusai) és azok hűbéresei (al-vazallusai) állhatnak. Bizonyára nem volt tehát véletlen, hogy az állami földek privatizálását előkészítő állami földbérleti rendszer 2011-es indítását megelőzően a VM e területért felelős közigazgatási államtitkára, **Farkas Imre** – a minisztériumban alig-alig tartózkodva – az országot járta. Vélhetően velük egyeztetve a földek érdekkörök közti elosztását, majd e „**koordinációs**” feladatra – annak fontosságát jelezve – a kormány 2013-ban önálló földügyi államtitkárságot hozott létre **Bitay Márton Örs** vezetésével. (*Bitayt*, a rábízott feladat végrehajtása során „**elhasználódott megbízható kádert**” azután 2019-ben annak rendje és módja szerint leváltották.¹⁰⁷ *Friedrich Schiller* nyomán: „*A mór megtette kötelességét, a mór mehet.*”¹⁰⁸)

¹⁰⁶ **A hűbéri állam:** http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/a_huberi_allam/

¹⁰⁷ **Bitay Márton Örs** leváltása pl.: http://os.mti.hu/hirek/141379/az_agrarminiszterium_kozlemenye_https://greenfo.hu/hir/kirugtak-a-hazug-allamtitkart/
<https://hirklikk.hu/kozelet/kirugtak-a-botranys-foldarvereseket-levezenyl-allamtitkart/347471>

¹⁰⁸ **Friedrich Schiller:** Die Verschworung des Fiesco zu Genua - Ein republikanisches Trauerspiel. (A genovai Fiesco összeesküvése – Köztársasági tragédia) – 1783., „*Der Mohr hat seine Schuldigkeit getan, der Mohr kann gehen.*”, <https://moly.hu/konyvek/friedrich-schiller-die-verschworung-des-fiesco-zu-genua>

Saját tapasztalataim, majd földügyi elemzéseim¹⁰⁹ eredményein túl is egyre több jel¹¹⁰ mutat arra, hogy – e folyamatosan épülő, hierarchikus, hűbéri rendszer működtetése révén – Magyarországon, a „*Földet a gazdáknak!*” program keretében egyáltalán nem a Kormány által hangoztatott „*néppárti stratégiaváltás, a földön és a földből élő családok és helyi közösségek megerősítése és helyzetbe hozása*”, hanem **államilag támogatott földspekuláció, intézményesített földrablás** zajlott. A jelentésben bemutatott megyei tények és elemzésük alapján is arra a következtetésre juthatunk, hogy **az állam kirablásának**, a rábizott, közös nemzeti földvagyonunkat dobra verő, **intézményesített** magánvagyon-gyarápítási, **zsákmányszerzési folyamatnak** vagyunk szemtanúi és elszenvedői.

A fent bemutatott állapot egyik állomása lehet annak a gyorsuló és ma megállíthatatlannak tűnő **belső újgyarmatosítási folyamatnak**, amelynek törvényszerű végső **következménye** a természeti erőforrások és a termőföld politika-közeli rokoni/üzleti/baráti körök, föld-spekulánsok, köztük pár tucat oligarcha – újmagyarul „*nemzeti tőkés*”, még újabb magyarul pár tucat „*integrátor*”,¹¹¹ legújabb magyarul „*nemzeti regionális multi*”¹¹² – és gazdasági társaságaik kezébe kerülése lesz.¹¹³

Ez a folyamat és következményeként a **birtokkoncentráció** nálunk már erőteljesen zajlik. Ezt jól mutatják pl. az **Agrárcenzus 2020**¹¹⁴ előzetes adatai, amelyek szerint Magyarországon az elmúlt tíz évben egyharmaddal, közel 120 ezerrel csökkent az agrárgazdaságok száma¹¹⁵, és az utóbbi néhány évben **családok tízezrei adták fel a gazdálkodást**. Ezt a **mezőgazdaságban** törvényszerűen bérmunkán és néhány növény iparszerű tömegtermelésén alapuló **tőkés nagybirtokrendszer**, azaz a – vidéki térségek kiürülésével, a helyi közösségek felbomlásával és a nagyvárosok környéki nyomornegyedek kialakulásával járó – **dél-amerikai modell** létrejötte kíséri. A vidék ezen az úton végül e nagy hazai és velük üzletelő külföldi tőkeérdekeltségek gazdasági expanziójának alapanyag-termelő „*hátsó udvarává*”, a „*Csák Máték földjévé*” válik, ami azután a város sorsát is megpecsételi. Az ennek nyomán kibontakozó társadalmi és környezeti katasztrófa teljes összeomlással fenyeget, és éppen Dél-Amerika példáján látjuk, hogy milyen nehéz ebből a mélységből újra felkapaszkodni. **Eddig az állapotig semmiképpen nem szabadna eljutnunk!**

A hazai tradícióinknak és az európai – **kis/közepes családi gazdaságokon és azok összefogásán, szövetkezésén alapuló**, a földet a helyi közösségekhez juttató, annak hasznát helyben tartó, a helyi gazdaságot és társadalmat erősítő, továbbá a város-vidék kapcsolatokat újraépítő – **agrár- és vidékmodellnek** megfelelő fejlődés lehet a záloga megmaradásunknak. Csak ez képes vidéki közösségeinket és a földhöz („*ager*”-hez) kötődő kultúránkat, tradicionális agrikultúránkat és természeti értékeinket megőrizni, gyarápítani, egyúttal vidéken a családoknak munkát, megélhetést és tisztas jövedelmet biztosítani, továbbá az egyre inkább nemzetbiztonsági jelentőségűvé váló élelmiszer-, élelmiszer- és környezetbiztonságot az egész társadalom – benne a vidékkel közös sorson osztozó város – számára garantálni. Ehhez a – nemrég az agrártárca honlapjáról is eltüntetett, de néhány helyen azért ma még elérhető – **Nemzeti Vidékstratégia** (NVS 2012-2020)¹¹⁶ által megfogalmazott „*nép-párti*” értékekhez és programhoz való visszatérésre, azaz ismét **rendszerváltásra** van szükség.

¹⁰⁹ **Jelentések a földről:** http://kielegyenafold.hu/angyan_jelentesek.php <http://kielegyenafold.hu/index.php>
http://greenfo.hu/kereses?rovat=hirek&mezo=keywords&s=%C3%81ngy%C3%A1n+J%C3%B3zsef&datum_tol=&datum_ig
<http://greenfo.hu/hirek/2015/12/25/allami-foldprivatizacio-intezmenyesített-foldrablas-2015>

¹¹⁰ **Földügyek:** <http://k-monitor.hu/adatbazis/cimkek/visszaeles-a-foldpalyazatoknal> <https://fold.atlatszo.hu/>
http://greenfo.hu/kereses?rovat=hirek&mezo=keywords&s=f%C3%B6ldmutyi&datum_tol=&datum_ig=&oldal=1
http://greenfo.hu/kereses?rovat=hirek&mezo=keywords&s=f%C3%B6ldprivatiz%C3%A1ci%C3%B3&datum_tol=&datum_ig=&oldal=1

¹¹¹ „**Földesúr-törvény**”: <https://www.nak.hu/component/tags/tag/770-integracio> <https://www.nak.hu/hirek/1227-munkaanyag-integracios-egyuttmukodes/file>
<https://alfahir.hu/2017/05/08/oligarchak-csanyi-sandor-angyan-jozsef-mezogazdasag> <http://24.hu/tag/integralt-mezogazdasagi-termelesszervezes/>
<http://greenfo.hu/hirek/2017/05/25/jon-orban-feudalis-magyarorszaga?referrer%3Drss>
<http://nepszava.hu/cikk/1130599-angyan-jozsef-a-kormany-donti-el-kie-lehet-a-haszon>

<https://blog.atlatszo.hu/2017/05/angyan-jozsef-ke-t-eve-megjosolta-a-foldesur-torvenyt-jonnek-a-kormany-altal-kijelolt-agrarintegratorok/>

¹¹² „**Nemzeti regionális multik**”: http://www.galamus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=193164

¹¹³ **Új földesurak:** http://mandiner.hu/cikk/20170807_az_eu_legnagyobb_foldbirtokosa_lehet_csanyi_sandor
<http://nepszava.hu/cikk/1140265-lehagytak-a-habsburgokat-a-mai-oligarchak> http://hvg.hu/gazdasag/20170222_meszaros_csanyi_simicska_fold_tamogatás
<https://www.facebook.com/sallairobertbenedek/photos/a.269422416551747.1073741828.253837301443592/790265097800807/?type=3&theater>
http://reflektor.blog.hu/2017/09/13/lopas_vagy_nem_lopas_ez_itt_a_kerdes

¹¹⁴ **Agrárcenzus 2020: gazdaságok száma** https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/ac2020/elozetes_adatok/index.html#/gazdasagok-szama_figyelemre_meltó_adatok

¹¹⁵ **Glosszár Olivér** (2021): *Az elmúlt tíz évben 120 ezerrel csökkent az agrárgazdaságok száma hazánkban*, Kecsup, 2021. 04. 19.

<https://kecsup.hu/2021/04/az-elmult-tiz-evben-120-ezerrel-csokkent-az-agrargazdasagok-szama-hazankban/>

¹¹⁶ **Nemzeti Vidékstratégia (2012-2020):** <http://kielegyenafold.hu/doc.php?id=11828> http://www.kielegyenafold.hu/userfiles/nemzeti_vidékstrategia.pdf
http://bajot.hu/wp-content/uploads/2017/10/nemzeti_vidékstrategia_2012-2020.pdf http://www.terport.hu/webfm_send/2767

10/3. Javaslato

Bár ma erre – különösen a primitív és demagóg kormányzati kommunikáció sikerét visszaigazoló országgyűlési és európai parlamenti választási eredmények, továbbá az erre, valamint feudalizálódó viszonyainkra reagáló kivándorlási statisztikák ismeretében – kevés esély mutatkozik, ám a változtatáshoz haladéktalanul **vissza kell szerezni a közösségek államát**, vissza kell helyezni erkölcsi talapzatára, és ismét a közjó szolgálatába kell állítanunk. Ezt követően, az állami földek statáriális gyorsasággal lebonyolított dobra verése utáni helyzetben a föld- és birtokpolitika terén **számos lépés haladéktalan megtételére van szükség:**

- a kormányoldal által megbuktatott földprivatizációs népszavazási kezdeményezést¹¹⁷ követően először is meg kell állítanunk a közjó szolgálatára rendelt, ma még állami tulajdonban lévő, közös nemzeti földvagyonunk – köztük erdeink, tavaink, védett területeink – további kiárusítását;
- mindazon esetekben, ahol a törvények betűjétől és/vagy szellemétől vélhetően eltért a jogalkalmazó, pereket kell indítani, hogy a jogsértéseket – mint Kishantos esetében¹¹⁸ – bíróságok mondhassák ki;
- törvénymódosítással visszaállított vagyonosodási vizsgálatokra van szükség annak kiderítésére, hogy a több százmillió vásárlások pénzügyi fedezete honnan származik, amit – ha „*családi összefogásra*” történik (az általában gúnyos mosollyal kísért) hivatkozás – a családra is ki kell terjeszteni;
- ha a vagyonosodási vizsgálat arra az eredményre vezet, hogy a földszerzésnek nem volt meg a legális jövedelmi forrása, úgy az államnak élnie kell azzal a jogával, hogy ilyen esetben az értékesítéstől számított 20 éven belül – azaz ebben az esetben 2035-2036-ig – elállhat az adásvételtől, aminek lehetőségét a Mezőhegyesen lefolytatott árverések eredményei figyelmen kívül hagyásával maga a Kormány világosan meg is mutatta és bizonyította;¹¹⁹
- az állami vagyronról szóló törvény módosításával az állam tulajdonában lévő termőföldet – erre létező európai és Európán kívüli nemzetközi példákhoz megfelelően – a forgalomképtelen kincstári vagyonelemekhez kell sorolni;
- a termőföld, mint korlátozottan rendelkezésre álló természeti erőforrás közjót szolgáló, okszerű hasznosítása érdekében, az alaptörvényben előírtaknak megfelelően, a mulasztásos alkotmányosértést megszüntetve üzemszabályozási törvényt¹²⁰ kell alkotni, és az európai gyakorlatnak megfelelően ebben kell meghatározni a mezőgazdasági üzem jellemzőit, működtetésének feltételeit és az összeszámítás szabályrendszerét, az egy családhoz/érdekeltséghez tartozó birtokszámot (1 db) valamint annak ágazattól függő maximális méretét;
- az üzemszabályozási törvényben előírt maximális birtokméret-korlátoknak való megfeleléshez 3 év türelmi időt kell biztosítani, és azt az egy család megélhetéséhez szükséges átlagos európai birtokméret felett a területnagyságtól függő – a lakhely és a birtok közti távolság szerint is differenciált – sávos, progresszív földadóval is ösztönözni kell;

¹¹⁷ *A maradék földvagyonunk dobraverését a 2016 nyarán kezdeményezett, akaratnyilvánító népszavazás is megakadályozhatta volna, ám az ehhez szükséges 200 ezer érvényes aláírás az OVB szerint nem gyűlt össze, és a jogorvoslati kérelmet a Kúria is elutasította. Így a népszavazás kiírása arra az Országgyűlésre hárult, amelyben a földprivatizációt kezdeményező erők voltak közel 2/3-os többségben. Nem csoda hát, hogy a FIDESZ-KDNP kormánytöbbség a földügyi népszavazási kezdeményezést is lesöpörte a törvényhozás asztaláról.*

<https://www.kielegyenafold.hu/vzhn.php?id=08.2016> <http://www.atv.hu/belfold/20160826-elutasitottak-a-foldugyi-nepszavazas-jogorvoslatat>
http://propeller.hu/itthon/3236870-nem-gyujtott-eleg-alairast-mszp-nepszavazashoz?utm_source=hirkereso.hu&utm_medium=referral
<https://www.hirado.hu/2016/08/19/nem-volt-eleg-ervenyes-alairas-gogos-zoltan-nepszavazasi-kerdeshez/?source=hirkereso>

¹¹⁸ *A Fővárosi Törvényszék sajtóközleménye:* http://fovarositorvenyszek.birosag.hu/sites/default/files/field_attachment/1006_kishantos_alkotmanybirosag.pdf

¹¹⁹ *Mezőhegyesi földárverési eredmények megsemmisítése:* <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A16H1097.KOR×hift=ffff4&txrefrer=00000001.TXT>
<https://www.agrarszektor.hu/fold/lazar-felfuggesztik-a-foldarvereseket-mezohegyesen.5812.html>
http://hvg.hu/itthon/20160229_mezohegyesi_foldek_Menesbirtok_Zrt_
http://hvg.hu/gazdasag/20160307_kartalanitast_igermek_a_mezohegyesi_gazdaknak?s=hk

¹²⁰ *Az üzemszabályozási törvényt* illetően, a mezőgazdasági üzemek jogállásáról konkrét, Prof Dr. Tanka Endre által részletesen kimunkált, önálló képviselői indítványként két ízben – 2014-ben T/1315, majd 2016-ban T/1284 számon – benyújtott törvényjavaslat fekszik immár több mint hat éve az Országgyűlés előtt, ám annak tárgysorozatba vételét a Mezőgazdasági Bizottság kormánypárti többsége – „*időszerűtlenség*” címén – mindkét ízben elutasította.

https://www.parlament.hu/web/guest/iromanyok-elozo-ciklusbeli-adatai?p_p_id=hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpsql%2Fogy_iromany.irom_lekerd_egysz%3FP_CKL%3D40%26_P_PARAM%3DI%26P_CIM%3Da%2520mez%C5%91gazdas%C3%A1Igi%2520%C3%BCzemek%2520jog%C3%A1I%3A1s%C3%A1r%C3%B3B31%26P_FOTIP%3Dnull%26P_FOTIP%3DT%26P_ATIP%3Dz%26P_TIP%3DNULL&p_auth=EtftOVmW

- a gazdálkodás eredményét elvonó, kiválasztott nagy tőkeérdekeltségeket, integrátorokat monopolhelyzetbe hozó „*integrált mezőgazdasági termelészervezés*”¹²¹ fogalmát törölni kell az alaptörvényből, és helyette a családi gazdasági modellről és az annak versenyképességét növelő, az eredményt visszaosztó szövetkezeti formákról, azok működéséről és támogatásuk módozatairól kell törvényt alkotni, hogy a termelés, a feldolgozás és az értékesítés, azaz a teljes vertikum haszna a gazdálkodó családoknál, a helyi közösségeknél maradjon;
- a közösségi földalapok gyarapítása érdekében az államnak élnie kell elővásárlási jogával, és a földpiac aktív szereplőjeként fel kell vásárolnia – az üzemszabályozás és a progresszív földadó hatására vélhetően növekvő – eladásra felkínált földkézleteket, amelyeket a valóban helyben élő, gazdálkodó családoknak, a fiataloknak, valamint az önkormányzatoknak kell kedvező feltételekkel, tartós bérbe adnia;
- az állami földalapok rendelkezésre bocsátásával és az egyéb jogi, intézményi és költségvetési, pénzügyi feltételek megteremtésével el kell indítani a *Nemzeti Vidékstratégia* által ugyan előirányzott, ám elmaradt – a gazdálkodást, letelepedést, valamint több gyermek világra hozatalát és felnevelését vállaló fiatal párokat segítő – „*demográfiai földprogramot*,” illetve – a vidéki önkormányzatok mezőgazdasági foglalkoztatási tevékenységét megalapozó – „*szociális földprogramot*”;
- a „*demográfiai földprogram*” keretében termőföld tartós bérbe adásával kell segíteni a népesedési helyzet javulását és a mezőgazdasági generációváltást, továbbá a vidéki szociális feszültségek oldását, azaz pályázati úton 25-50 évre szóló, többször meghosszabbítható és – a program feltételeit teljesítő utódok által – örökölhető földbérleti jogot, továbbá a gazdálkodás beindításához szükséges képzést, szaktanácsadást, hiteleket, piacra jutási támogatást és egyéb kedvezményeket, valamint az életkezdéshez vissza nem térítendő támogatást kell adni azon fiatal pároknak, családoknak, akik vállalják, hogy vidéken letelepednek vagy ott maradnak, két vagy több gyermeket világra hoznak, felnevelnek és életvitelszerűen mezőgazdasági tevékenységet folytatnak;
- a „*szociális földprogram*” keretében az önkormányzatok szervezésében megvalósuló szociális mezőgazdasági foglalkoztatás céljaira az önkormányzatoknak, továbbá a szociális helyzetük miatt erre rászoruló, valamint a föld megművelésére alkalmas és vállalkozó népességnek földhasználatot kell biztosítani;
- a nemzeti földalap folyamatos gyarapításának rendszerét úgy kell „*önjáróvá*” tenni, pénzügyi fedezetét úgy kell megteremteni, hogy a befolyó földbérleti díjakat újabb földterületek vásárlására kell visszaforgatni, majd e területeket a fenti célcsoportoknak kell tartós bérbe adni;
- fel kell gyorsítani a mintegy 2,4 millió ha (1 millió 60 ezer db földrészlet) osztatlan közös földtulajdon – szinte a keletkezésétől felmerült, ám mindig elmaradt – felosztását, igény szerinti kimérését és a tulajdonosok birtokba helyezését, illetve a fennmaradó/felajánlott területek állami felvásárlását;
- az állam kezelésében lévő nemzeti földvagyon felhasználásával és az önkéntes földcserék elősegítésével segíteni kell a gazdákkal és a helyi közösségekkel egyeztetett és általuk szervezett birtokrendezést, a szétszórt parcellákat összerendező tagosítást;
- a családi gazdaságok/vállalkozások önkéntes beszerzési, tárolási, feldolgozási, értékesítési társulásai támogatásával javítani kell e kisebb gazdasági egységek piaci versenyképességét, alkupozícióját, és az állam tulajdonában/kezelésében lévő tároló, feldolgozó, értékesítő kapacitásokat ezen önkéntes gazdátársulások kezébe kell adni, továbbá segíteni kell e közösségeket ilyen közös kapacitások megteremtésében;
- a támogatási rendszerben „*sávós degressziót*” és „*modulációt*” („*redistribúciót*”) kell alkalmazni, vagyis a birtokméret növekedésével arányosan tovább kell csökkenteni a területegységre jutó támogatást, és az így felszabaduló – a legnagyobbaktól elvont – támogatási forrásokat át kell

¹²¹*Integrációs törvény:* <https://www.nak.hu/component/tags/tag/770-integracio> <https://www.nak.hu/hirek/1227-munkanyag-integracios-egyuttmukodes/file>
<https://blog.atlatszo.hu/2017/05/angyan-jozsef-ket-eve-megjositla-a-foldesur-torvenyt-jonnek-a-kormany-altal-kijelolt-agrarintegratorok/>

csoportosítani az elmúlt időszakot túlélte illetve újonnan alakuló kis- és közepes családi gazdaságok és vállalkozások támogatás-intenzitásának növelésére, a természeti hátránnyal érintett (THÉT)¹²² – korábban kedvezőtlen adottságú (KAT) – illetve magas természeti értékű (MTÉT)¹²³ területeken gazdálkodók támogatására, továbbá a vidékfejlesztés forráskeretének bővítésére;

- a pályázati úton megszerezhető támogatásokhoz való hozzáférés küszöbértékeiként használt, úgynevezett „életképességi határokat”, valamint az egy érdekelttség által megszerezhető támogatási összegek alsó és felső határát le kell szállítani, hogy ne csak néhány száz érdekelttség, hanem a vidék erejét adó többség is hozzáférjen ezekhez a forrásokhoz;
- a családi gazdálkodás folytonosságát és a következő generáció belépésekor annak megújítási lehetőségét kínáló, egymással összekapcsolódó és egymás hatásait erősítő európai támogatási megoldásokat – a családon, rokonságon belüli „gazdaságátadási támogatást” és a „fiatal gazdák induló támogatását” – kell előnyben részesíteni, e támogatási formák forráskeretét jelentősen növelni szükséges;
- lehetővé kell tenni, hogy – az európai gyakorlatnak megfelelően – autonóm (önfenntartó, önellátó, félig önellátó) részfoglalkozású családi gazdaságok is tartósan fennmaradhassanak, illetve igény szerint ilyenek is alakulhassanak, és e gazdasági formák támogatásának forrásfedezetét hazai társfinanszírozott európai forrásokból biztosítani kell;
- az európai szinten kezdeményezni kell a termőföld tőke-javak közüli kivételét, valamint az élelmiszerpiac és -ellátás újra-szabályozását, az „élelmiszer-önrendelkezés”¹²⁴ európai jogrendbe illesztését, azaz az élelmiszerek, mint nemzetbiztonsági, stratégiai árucikkek – a fegyverek és a gyógyszerek kereskedelméhez hasonló – kivételét az áruk szabad áramlása köréből; végezetül
- minden olyan törekvést segítenie kell, amely – a földhöz és a gazdálkodáshoz kötődő – közös értékeink védelmét és gyarapítását, az ezeket megtartó közösségek, a helyi gazdaság és társadalom erősítését tűzi célul, és ezzel egyfajta missziós, jövőnkét alapozó feladatot lát el a spekuláns tőke által globalizált világban.

Ezek a lépések az egyre gyengülő, végveszélybe került és apátiába süllyedt agrártársadalmat is segíthetik abban, hogy saját – ám az egész társadalmat szolgáló – értékei és érdekei védelmében **bátran lépjen fel**, és forduljon szembe a spekuláns, mindenén átgázoló tőkeérdekekkel és az azokat kiszolgáló politikával. Bárcsak a saját állama is segítségére lenne ebben! Ehhez azonban ma már a vidék-, agrár-, föld- és birtokpolitika területén is **rendszer váltásra van szükség!**

¹²² **Természeti Hátránnyal Érintett (THÉT)** – korábban *Kedvezőtlen Adottságú (KAT) – Területek* pl.:

<https://www.nak.hu/kiadvanyok/kiadvanyok/133-vidékfejlesztési-program-kezikonyv-1/file> <https://www.takarekbank.hu/files/17/4/7176.pdf>
<https://docplayer.hu/152613-Kedvezotlen-adottsagu-teruletek-tamogatasa.html>

¹²³ **Magas Természeti Értékű Területek (MTÉT)**: <http://www.termeszetvedelem.hu/magas-termeszeti-erteku-teruletek>

¹²⁴ **Az élelmiszer-önrendelkezés** „jog arra, hogy emberek, közösségek, régiók, államok vagy azok uniója maguk határozzák meg mezőgazdasági és élelmiszerpolitikájukat úgy, hogy közben ne árásszák el dömpingárúkkal más nemzetek piacát”. A mozgalom 1993-ban a Via Campesina indította. Egyik alapítója az Európai Parasztszövetség (Confédération Paysanne Européenne: CPE), melynek célja a Közös Agrárpolitika (KAP) átalakításával a tagállami élelmiszer-önrendelkezés elérése, továbbá a WTO hatáskörének korlátozása az alapvető mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek, mint nemzetbiztonsági cikkek forgalmazásának szabályozásában. A mozgalom tevékenységének súlypontjait a helyi lakosság minőségi élelmiszerrel való ellátására, az élelmiszer megtermelői munkájának megbecsülésére, a helyi élelmiszeri rendszerek támogatására, a helyi közösségek önrendelkezési jogának erősítésére, a helyi tudás és készségek fejlesztésére, továbbá a természettel való együttműködésre helyezi. Fő cselekvési területei az élelemhez való jog és a termelő eszközökhöz való hozzáférés biztosítása, továbbá az agrár-környezetgazdálkodás, valamint a helyi kereskedelem és a helyi piacok támogatása.

11. Mellékletek

11/1. melléklet: Nyertes árverezők, elnyert területeik és nyertes árajánlataik (2015. november 15. – 2016. július 31.)

A nyertes árverezők		Az árverésen elnyert birtoktestek				
neve	lakcíme/árverezési címe	helye (település)	száma (db)	területe (ha)	ára	
					(mFt)	(mFt/ha)
Ács Györgyné	8800 Nagykanizsa Bajcsai út 35.	H.komárom, M.szentmiklós, N.kanizsa, Z.sárszeg	4	37,4	38,70	1,035
Ács Norbert	8800 Nagykanizsa Bajcsai út 35.	Hosszúvölgy, Nagykanizsa, Zalaszenbalázs	3	62,1	50,45	0,812
Anek József	8800 Nagykanizsa Törökvári u. 154	Szepetnek	1	37,6	47,55	1,265
Baksa Zoltán	8790 Zalaszentgrót József A. u. 18.	Zalaszentgrót	1	3,6	6,70	1,878
Balaskó Ferenc	8932 Pókaszeptek Petőfi u. 105.	Kemendollár	1	4,6	4,10	0,890
Balogh Ádám	8945 Bak Petőfi u. 11/A	Hahót	1	4,4	4,90	1,101
Balogh Éva	8945 Bak Petőfi u. 11/A	Hahót, Söjtör	3	45,4	46,20	1,018
Baloghné Domján Éva	8945 Bak Petőfi u. 11/A	Pölöskefő	1	3,6	4,35	1,210
Beke Anikó	8800 Nagykanizsa Dobó I. u. 42.	Csapi	1	3,2	3,40	1,059
Béres Attila	8896 Pusztaszentlászló Haladás u. 2.	Pusztaszentlászló	1	3,2	2,80	0,886
Bertalan László	8973 Csesztreg Teleki u. 9.	Csesztreg	1	3,1	2,20	0,703
Bíró László	8900 Zalaegerszeg Ságodi u. 47	Zalaegerszeg	1	5,9	5,70	0,963
Bóдай Miklós	8330 Sümeg Rákóczi u. 9.	Sümegcsehi, Túrje	2	159,1	171,90	1,080
Bognár Csaba Imre	8741 Zalaapáti Béke u. 6.	Zalaapáti	1	4,8	7,15	1,504
Boronyák Endre	8960 Lenti Béke u. 47.	Tornafölde	1	4,8	3,70	0,778
Boros Attila Ferenc	8872 Muraszemenye II. Rákóczi F. u. 5.	Tornafölde	1	5,8	6,40	1,103
Borsos Gellért dr.	8752 Zalakomár Hunyadi J. u. 35.	Zalamerenye	2	10,0	12,15	1,215
Czinki Zoltán	8882 Eszteregnye Kossuth u. 87.	Eszteregnye	3	40,5	64,00	1,580
Cziráki Balázs Krisztián	8936 Zalaszentmihály Kossuth u. 67.	Zalaszentmihály	1	3,5	2,90	0,827
Czirákiné Kiss Ildikó	8936 Zalaszentmihály Kossuth u. 69.	Pölöske, Zalaigrice, Zalaszentmihály	10	159,1	132,05	0,830
Cseke István	8771 Hahót Fakospuszta 77	Hahót	1	5,9	2,10	0,358
Cseke Károly	8925 Kisbucsa Kossuth u. 11.	Alsónemesapáti	1	9,4	8,35	0,887
Cseresnyés András	8868 Letenye Aradi u. 7.	Zajk	1	3,0	1,50	0,500
Csizmadia László	8751 Zalakomár Árpád u. 39.	Zalakomár	2	11,2	7,30	0,652
Csizmadia Zsolt	8751 Zalakomár Árpád u. 39.	Zalakomár	1	3,9	6,85	1,736
Csordás László	8881 Sormás Kossuth u. 97	Szepetnek	1	12,2	14,10	1,152
Dobor Gábor	8761 Pacsa Szent István tér 30/C	Alsórajk, Felsőrajk, Pacsa, Zalaszentmihály	5	70,6	52,30	0,741
Doma Csaba	8877 Tornyiszentmiklós Rákóczi u. 19	Lenti	1	3,8	3,35	0,881
Ferkóczy Gábor	8925 Búcsúszentlászló Széchenyi u. 40/c.	Hahót, Pölöske, Zalaszenbalázs, Zalaszentmihály	10	149,4	196,45	1,315
Ferkóczy János	8925 Búcsúszentlászló Széchenyi u. 49/c.	Felsőrajk, Kerecseny, Kilián, Söjtör	6	234,4	356,60	1,521
Geiger Ferenc dr.	8796 Túrje Öreghegy 169/2	Szalapa, Zalaszentgrót	2	14,0	19,00	1,357
Geiger József dr.	1118 Budapest Ménesi u. 32. 2. em. 8. a.	Szalapa	1	43,8	90,30	2,061
Gódor Mihály	8975 Szentgyörgyvölgy Farkasi u. 2	Márokföld	1	5,1	3,70	0,728
Gregor István	8808 Nagykanizsa Napsugár u. 11.	Újudvar	1	3,5	5,25	1,501
Gulyás Attila	8752 Zalakomár Hunyadi J. u. 84	Zalakomár	1	4,9	1,70	0,346
Hager Kurt (AT)	8971 Kerkabarabás Petőfi u. 1.	Lenti	1	3,3	2,95	0,889
Halek László	8799 Pakod Rákóczi F. u. 49.	Pakod	2	18,6	30,65	1,648
Hegedüs György dr.	8756 Nagyréce Petőfi u. 62.	Nagyréce	3	12,2	13,20	1,082
Hóbor Attila	8960 Lenti Mihályfai u. 127.	Lenti	2	9,4	10,50	1,117
Horváth Attila	8548 Nova Kossuth u. 9.	Nova	1	3,9	3,25	0,825
Horváth Henrik	8992 Bagod Zöldmező u. 6.	Hagyárosbörönd	1	3,1	2,60	0,830
Horváth Józsefné	8771 Hahót Deák Ferenc u. 128/b	Pölöske	1	141,4	140,40	0,993
Horváth Zsolt	8924 Alsónemesapáti Kossuth u. 86.	Alsónemesapáti	1	5,5	4,40	0,801
Horváthné Sabjanics Marina	8956 Páka Kossuth u. 1/a	Kányavár, Pördefölde	4	22,8	15,35	0,673
István Antal	8772 Zalaszenbalázs Kisfaludy u. 8.	Zalaszenbalázs	1	4,7	3,25	0,694
Jakabfi Viktor	8827 Zalaszentjakab Petőfi u. 109	Miháld	1	3,5	6,05	1,728
Kámán Sándor	8394 Alsópáhok Fő u. 147.	Balatonmagyaród	1	14,1	14,10	1,000
Kapusi Zsolt	8935 Padár Kossuth u. 11.	Nemesapáti	1	3,4	1,65	0,483
Keresztesné Tóth Éva Mária	8341 Mihályfa Petőfi u. 62.	Sümegcsehi	1	9,8	6,95	0,710
Kiss Tamás	8800 Nagykanizsa Fő u. 22.	Szepetnek	2	49,6	64,25	1,295
Kiss Zsolt	8745 Kerecseny Deák Ferenc u. 94.	Kerecseny	2	29,6	38,40	1,297
Kornis Raphael Maria	8356 Kisgörbő Arany J. u. 2.	Sümegcsehi	1	5,0	8,10	1,620
Kovács Viktor Lajos	8800 Nagykanizsa Ady E. u. 35. E. II/57.	Csapi, Galambok, Nagyréce	3	74,4	119,45	1,606
Kuti Csaba	8800 Nagykanizsa Alkotmány út 69.	Magyarszerdahely	1	5,4	4,70	0,866
Litvai Gábor	8797 Batyk Petőfi u. 18.	Pakod, Túrje, Zalavég	4	116,3	127,85	1,099
Losonczy László	8355 Vindornyaszőlős Kisszőlős u. 9.	Vindornyaszőlős	1	4,5	5,55	1,223
Metzinger Ágnes	8973 Csesztreg Izabell major 0106/1	Zalabaksa	1	4,4	3,15	0,720
Metzinger Christian (AT-HU)	8960 Lenti Fenyő u. 9.	Szizjártóháza, Zalabaksa	2	27,9	20,80	0,746
Molnár Zoltán	8866 Becsehely Kossuth u. 218	Szepetnek	1	55,3	70,00	1,265
Molnárné Horváth Melitta	8945 Bak Fenyősalja u. 46.	Söjtör	2	8,9	9,15	1,028
Nagy Szabolcs	8761 Pacsa Csány L. u. 55.	Gelse, Kilimán	6	126,1	300,65	2,384
Nemes Kálmán	8973 Kerkafalva Petőfi u. 31.	Csesztreg	1	3,1	2,45	0,788
Németh Csaba	8825 Miháld Dózsa Gy. u. 62.	Miháld	1	4,3	4,35	1,011
Németh Ferenc József	8800 Nagykanizsa Petőfi u. 60.	Szepetnek	1	147,9	208,05	1,407

Németh Lajos	8745 Kerecseny Kassai u. 1.	Orosztony	1	3,5	3,90	1,104
Ódor Ervin Antal	9825 Oszkó Rákóczi u. 92/A	Batyk	1	4,3	3,30	0,765
Pálfi László János	8762 Szentpéterúr Kossuth L. u. 2.	Szentpéterúr	2	7,9	3,55	0,449
Paragi Barnabás	8772 Zalaszentbalázs Kisfaludy u. 16.	Zalaszentbalázs	1	7,3	6,50	0,886
Parti Lászlóné	8877 Tornyiszentmiklós Kossuth u. 134	Szjártóháza	1	6,3	4,65	0,733
Pintér Sándor Ottó	8932 Pókaszepetk Batsányi u. 9.	Pókaszepetk	1	115,5	231,45	2,004
Pintér Sándor Ottóné	8932 Pókaszepetk Batsányi u. 9.	Szalapa, Túrje, Zalabér	4	132,1	149,50	1,132
Plótar István Emil	8764 Dióskál Dózsa Gy. u. 1.	Dióskál	1	3,9	0,45	0,115
Rákosa Róbert	8945 Bak Ady E. u. 13	Sőjtör	1	4,5	2,95	0,650
Rép József	8796 Túrje Virágos út 4.	Túrje	1	3,1	2,40	0,777
Sabján Krisztián László	8958 Iklódbördőce Fő u. 108	Kissziget	2	6,5	5,00	0,769
Sabján László	8958 Iklódbördőce Fő u. 108.	Iklódbördőce	1	4,7	3,95	0,832
Sabjanics István	8956 Páka Kossuth u. 1/a	Páka, Pördefölde, Rédics	5	32,0	26,80	0,838
Sági Zsolt	8960 Lenti Szombathelyi u. 52.	Resznek	1	3,1	2,70	0,879
Salamon Sándor	8761 Pacsa Rákóczi u. 41	Alsórajk, Gelce, Kerecseny	3	35,5	47,50	1,338
Salamon Sándor Zsolt	8761 Pacsa Kossuth u. 53	Felsőrajk	2	32,6	26,50	0,812
Savanyó Tibor	8372 Cserszegtomaj Ménes u. 2.	Rezi	1	40,3	46,50	1,153
Simon Gyula	8945 Bak Petőfi u. 16.	Szentpéterúr	1	5,9	4,50	0,765
Simon István	8891 Várfölde Petőfi u. 4.	Bánokszentgyörgy	1	3,2	0,75	0,233
Sipos Ferencné	8881 Sormás Béke u. 25	Szepetnek	1	3,1	4,30	1,401
Sipos Gyula	8800 Nagykanizsa Balaton u. 5.	Eszteregnye, Zalasárszeg	2	54,3	81,70	1,505
Steiner Sándor	8960 Lenti Dózsa György u. 10	Zalaszombatfa	1	4,4	3,40	0,780
Süle Katalin Elza	8888 Kiscsehi Deák F. u. 45.	Kiscsehi	1	3,9	1,75	0,447
Szabó Győző	8793 Tekenye 045/29 hrsz.	Tekenye	1	67,9	81,30	1,197
Szantner Ádám	8861 Szepetnek Királyi P. u. 12.	Szepetnek	1	88,6	112,10	1,265
Szegédi Ferenc	8774 Gelse Kossuth L. u. 142	Gelse, Zalaszentbalázs	2	96,1	128,00	1,332
Szigetvári József	8800 Nagykanizsa Kinizsi u. 7. 2/4.a.	Magyarszerdahely	1	19,7	19,40	0,983
Szunyogh Róbert	8960 Lenti Máhomfai u. 21.	Lenti	1	3,2	3,35	1,060
Takács Ferenc	8926 Kisbuccsa Dózsa Gy. u. 17.	Alsórajk, Felsőrajk	3	147,7	175,35	1,187
Takács Imre	8900 Zalaegerszeg Vizslaparki u. 6/2 II 5	Nagylengyel	1	3,1	2,20	0,701
Tamása Róbert	8956 Páka Petőfi u. 14.	Kissziget, Ortaháza, Páka	4	29,5	31,00	1,051
Tóth Balázs	8330 Sümeg Öreghegy 07441 hrsz.	Döbröce, Nagygörbő	2	11,5	9,30	0,809
Tóth Balázs	8755 Csapi Arany János utca 45.	Csapi	2	14,6	17,10	1,171
Tóth László dr.	8755 Csapi Arany János utca 45.	Csapi	1	10,0	10,50	1,050
Ujláb László	8742 Esztergályhorvát Rákóczi u. 15.	Esztergályhorvát, Zalaapáti	2	10,2	12,80	1,255
Végh Róbert	8900 Zalaegerszeg Becsali u. 20.	Pakod, Zalabér	2	245,3	221,10	0,901
Vörös András	8927 Nemessándorháza Rákóczi u. 52	Nemessándorháza	2	10,6	8,95	0,844
Vörös József	8932 Gyűrűs Petőfi S. u. 2.	Gyűrűs	1	4,2	3,30	0,792
Vuity József	8831 Nagykanizsa Dr. Marek József u. 7.	Zalasárszeg	1	15,9	38,25	2,409
Walch Johann	8921 Zalaszentiván Nagyfalud puszta 0122.	Alibánfa, Zalaszentiván	2	14,1	25,45	1,805
Weratschnig Andrea (HU-AT)	8975 Szentgyörgyvölgy Cilinkó u. 2.	Szentgyörgyvölgy	1	8,1	6,25	0,775
Zsuppányi Sándor István	8900 Zalaegerszeg Posta u. 32/a.	Sőjtör	1	6,3	5,10	0,813
Összesen 106 nyertes árverező	59 db település	79 db település	192	3.419,7	4.203,15	1,229

Megjegyzés: barna színnel kiemelve a külföldi, illetve kettős/többes állampolgár nyertes árverezők. Fontosabb adataik:

- **Hager Kurt** (AT-1975) (árverezési cím: 8971 Kerkabarabás Petőfi u. 1., külföldi lakcím: AT 1230 Wien Hochwasserg 44.) – osztrák gazdálkodó, magyarországi árverezési címére bejegyzett székhelyű családi cégek, az erdészeti *Gertrud Kft.* és a szántóföldi növénytermesztő *Karoly Kft.* alapító társtulajdonos vezetője.
- **Metzinger Christian** (AT-1980) (árverezési cím: 8960 Lenti Fenyő u. 9., külföldi lakcím: AT 3251 Purgstall, Niederösterreich, Schauboden 7.) – 2012. óta magyarországi lakcímmel is rendelkező osztrák agrár/vendéglátós vállalkozó, magyar feleségével, **Metzinger Agnessel** (2010-ig Parti Ágnes) (1976) közös étterműk, valamint cégeik, a szarvasmarha tenyésztő *Agro-Metz Kft.* és az éttermi vendéglátó *Cooper's Étterem Kft.* alapító társtulajdonos vezetője.
- **Walch Johann** (AT-1957) (árverezési cím: 8921 Zalaszentiván Nagyfalud puszta 0122 hrsz., külföldi lakcím: AT 6365 Kirchberg/Tirol Aschauer Strasse 75.) – osztrák építőipari vállalkozó, a tiroli lakcímével megegyező székhelyű, feleségével, **Elisabeth Walch**-al közös családi építőipari cégük, a *Wohnbau Kitzbüheler Alpen GmbH* társtulajdonos vezetője, valamint négycsillagos gyógyszállodájuk, a *Hotel Elisabeth* társtulajdonosa, Magyarországon szarvasmarhatenyésztő cégei, a *Tyrol Kft.* és a *Tyrol-2000 Kft.* tulajdonos vezetője, valamint a *Tyrol-Wald Erdőbirtokossági Társulat* elnöke.
- **Weratschnig Andrea** (leánykori név: *Gódor Andrea, a. n.: Nagy Marianna*) (HU-AT-1983) (8975 Szentgyörgyvölgy Cilinkó u. 2., külföldi cím: AT 9131 Grafenstein Replach 1.) – a neves kézilabdás házaspár, **Gódor Mihály** (1956) és **Nagy Marianna** (1957) lánya, 2012. augusztusában Ausztriában, Grafensteinben, **Weratschnig Reinhard Adolf** (1982) kötött házasságuk után áttelepült osztrák (grafensteini) gazdacsalád magyar tagja, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, a magyar lakcímükkel megegyező székhelyű családi cégek, a szántóföldi növénytermesztő *Biobirtok Kft.* és *Cilinkó Agrár Kft.* társtulajdonosa.

11/2. melléklet: A nyertes árverezők és megszerzett területeik bérleti viszonyai
(2015. november15. – 2016. július 31.)

A nyertes árverezők		Az árverésen elnyert föld (ha)								
neve	lakhelye (település)	a föld- vásárló saját bérle- ménye	a föld- vásárló közvetlen rokoni, üzletlársi körének bérle- ménye	a föld- vásárló saját, ill. közvetlen rokoni, üzletlársi köre cégeknek bérle- ménye	saját bérle- mény összesen	más termé- szetes személy bérle- ménye	más cég bérle- ménye	külső bérle- mény összesen	nincs bérlo	mind- összesen
Ács Györgyné	Nagykanizsa	37,4			37,4					37,4
Ács Norbert	Nagykanizsa	62,1			62,1					62,1
Anek József	Nagykanizsa	37,6			37,6					37,6
Baksa Zoltán	Zalaszentgrót						3,6	3,6		3,6
Balaskó Ferenc	Pókaszeptek								4,6	4,6
Balogh Ádám	Bak								4,4	4,4
Balogh Éva	Bak			4,0	4,0				41,4	45,4
Baloghné Domján Éva	Bak			3,6	3,6					3,6
Beke Anikó	Nagykanizsa								3,2	3,2
Béres Attila	Pusztaszentlászló	3,2			3,2					3,2
Bertalan László	Csesztreg	3,1			3,1					3,1
Bíró László	Zalaegerszeg								5,9	5,9
Bóдай Miklós	Sümeg					4,1	155,0	159,1		159,1
Bognár Csaba Imre	Zalaapáti	4,8			4,8					4,8
Boronyák Endre	Lenti								4,8	4,8
Boros Attila Ferenc	Muraszemenye			5,8	5,8					5,8
Borsos Gellért dr.	Zalakomár								10,0	10,0
Czinki Zoltán	Eszteregnye	40,5			40,5					40,5
Cziráki Balázs Krisztián	Zalaszentmihály			3,5	3,5					3,5
Czirákiné Kiss Ildikó	Zalaszentmihály			119,7	119,7	20,8		20,8	18,6	159,1
Cseke István	Hahót								5,9	5,9
Cseke Károly	Kisbuccsa								9,4	9,4
Cseresnyés András	Letenye								3,0	3,0
Csizmadia László	Zalakomár								11,2	11,2
Csizmadia Zsolt	Zalakomár					3,9		3,9		3,9
Csordás László	Sormás	12,2			12,2					12,2
Dobor Gábor	Pacsá	56,3			56,3	14,3		14,3		70,6
Doma Csaba	Tornyszentmiklós	3,8			3,8					3,8
Ferkóczy Gábor	Búcsúszentlászló	59,4			59,4	62,4	27,6	90,0		149,4
Ferkóczy János	Búcsúszentlászló					83,0	108,0	191,0	43,4	234,4
Geiger Ferenc dr.	Türje						14,0	14,0		14,0
Geiger József dr.	Budapest						43,8	43,8		43,8
Gódor Mihály	Szentgyörgyvölgy								5,1	5,1
Gregor István	Nagykanizsa						3,5	3,5		3,5
Gulyás Attila	Zalakomár								4,9	4,9
Hager Kurt (AT)	Kerkabarabás								3,3	3,3
Halek László	Pakod						18,6	18,6		18,6
Hegedüs György dr.	Nagyrecse								12,2	12,2
Hóbor Attila	Lenti								9,4	9,4
Horváth Attila	Nova	3,9			3,9					3,9
Horváth Henrik	Bagod	3,1			3,1					3,1
Horváth Józsefné	Hahót						141,4	141,4		141,4
Horváth Zsolt	Alsónemesapáti	5,5			5,5					5,5
Horváthné Sabjanics Marina	Páka	3,9	13,0		16,9				5,9	22,8
István Antal	Zalaszentbalázs								4,7	4,7
Jakabfi Viktor	Zalaszentjakab								3,5	3,5
Kámán Sándor	Alsópáhok								14,1	14,1
Kapusi Zsolt	Padár	3,4			3,4					3,4
Keresztesné Tóth Éva Mária	Mihályfa	9,8			9,8					9,8
Kiss Tamás	Nagykanizsa					34,6		34,6	15,0	49,6
Kiss Zsolt	Kerecseny	23,8			23,8	5,8		5,8		29,6
Kornis Raphael Maria	Kisgörbő								5,0	5,0
Kovács Viktor Lajos	Nagykanizsa						74,4	74,4		74,4
Kuti Csaba	Nagykanizsa						5,4	5,4		5,4
Litvai Gábor	Batyk						87,3	87,3	29,0	116,3
Losonczy László	Vindornyaszőlős					4,5		4,5		4,5
Metzinger Ágnes	Csesztreg								4,4	4,4
Metzinger Christian	Lenti					23,3		23,3	4,6	27,9
Molnár Zoltán	Becsehely	55,3			55,3					55,3
Molnárné Horváth Melitta	Bak						4,0	4,0	4,9	8,9
Nagy Szabolcs	Pacsá			126,1	126,1					126,1

Nemes Kálmán	Kerkafalva	3,1			3,1					3,1
Németh Csaba	Mihály	4,3			4,3					4,3
Németh Ferenc József	Nagykanizsa					147,9	147,9			147,9
Németh Lajos	Kerecseny	3,5			3,5					3,5
Ódor Ervin Antal	Oszkó	4,3			4,3					4,3
Pálfi László János	Szentpéterúr	3,4			3,4				4,5	7,9
Paragi Barnabás	Zalaszentbalázs								7,3	7,3
Parti Lászlóné	Tornyiszentmiklós								6,3	6,3
Pintér Sándor Ottó	Pókaszepetk			115,5	115,5					115,5
Pintér Sándor Ottóné	Pókaszepetk			132,1	132,1					132,1
Plótár István Emil	Dióskál								3,9	3,9
Rákosa Róbert	Bak					4,5	4,5			4,5
Rép József	Türje	3,1			3,1					3,1
Sabján Krisztián László	Iklódbördőce								6,5	6,5
Sabján László	Iklódbördőce	4,7			4,7					4,7
Sabjanics István	Páka	11,0			11,0				21,0	32,0
Sági Zsolt	Lenti								3,1	3,1
Salamon Sándor	Pacsa			35,5	35,5					35,5
Salamon Sándor Zsolt	Pacsa			32,6	32,6					32,6
Savanyó Tibor	Cserszegtomaj	40,3			40,3					40,3
Simon Gyula	Bak					5,9	5,9			5,9
Simon István	Várfölde								3,2	3,2
Sipos Ferencné	Sormás								3,1	3,1
Sipos Gyula	Nagykanizsa			54,3	54,3					54,3
Steiner Sándor	Lenti	4,4			4,4					4,4
Süle Katalin Elza	Kiscsehi								3,9	3,9
Szabó Győző	Tekenye					67,9	67,9			67,9
Szantner Adám	Szepetnek	88,6			88,6					88,6
Szegedi Ferenc	Gelse					88,5	7,6	96,1		96,1
Szigetvári József	Nagykanizsa			19,7	19,7					19,7
Szunyogh Róbert	Lenti	3,2			3,2					3,2
Takács Ferenc	Kisbucsa	36,3			36,3				111,4	147,7
Takács Imre	Zalaegerszeg								3,1	3,1
Tamása Róbert	Páka		4,9		4,9				24,6	29,5
Tóth Balázs	Sümeg					4,1		4,1	7,4	11,5
Tóth Balázs	Csapi			3,8	3,8				10,8	14,6
Tóth László dr.	Csapi			10,0	10,0					10,0
Ujláb László	Esztergályhorvát								10,2	10,2
Végh Róbert	Zalaegerszeg					61,0	61,0	184,3		245,3
Vörös András	Nemessándorháza								10,6	10,6
Vörös József	Gyűrűs	4,2			4,2					4,2
Vuity József	Nagykanizsa			15,9	15,9					15,9
Walch Johann	Zalaszentiván								14,1	14,1
Weratschnig Andrea (HU-AT)	Szentgyörgyvölgy					8,1		8,1		8,1
Zsuppányi Sándor István	Zalaegerszeg					6,3		6,3		6,3
Terület összesen (ha)		643,5	17,9	682,1	1.343,5	369,6	975,5	1.345,1	731,1	3.419,7
Nyertes árvezető összesen (fő)		33	2	15	49	15	18	29	47	106

Megjegyzés: barna színnel kiemelve a **külföldi**, illetve **kettős/többes állampolgár** nyertes árvezetők. Fontosabb adataik a 11/2 mellékletnél.

Saját, illetve közvetlen rokon vagy üzlettárs cégének bérleményére nyertes árajánlatot tevő árvezetők fontosabb adatai:

- Balogh Éva** (2018-tól: Németh-Balogh Éva) (1985) (8945 Bak Petőfi u. 11/A.) – a megvásárolt terület egy részét bérlő cég, a *Hahóti Várdomb Kft.* társtulajdonos vezetőjének, **Balogh Ádámnak** (1983) a huga, a *Hahóti Sziget Kft.* társtulajdonos vezetője, továbbá az *Agro-Sansz Kft.*, a *Baki Agrocentrum Kft.*, a *Hahóti Berek Kft.* és a *Zalatárnoki Nőszolg Kft.* társtulajdonosa.
- Baloghné Domján Éva** (1959) (8945 Bak Petőfi u. 11/A.) – a megvásárolt terület egy részét bérlő cég, a *Hahóti Várdomb Kft.* társtulajdonos vezetőjének, **Balogh Ádámnak** (1983) az édesanyja, az *Agro-Sansz Kft.* és a *Baki Agrocentrum Kft.* társtulajdonos vezetője, továbbá a *Hévízi Palota Szálló Kft.* társtulajdonosa.
- Boros Attila Ferenc** (1960) (8872 Muraszemenye II. Rákóczi F. u. 5.) – a megvásárolt területet bérlő, szántóföldi növénytermesztő *Murapart Mg. Kft.* társtulajdonos vezetője, továbbá a növénytermesztési szolgáltató *Tótrét Kft.* vezetője és az ugyancsak szántóföldi növénytermesztő *Határmenti Korona Kft.* társtulajdonosa.
- Cziráki Balázs Krisztián** (1991) (8936 Zalaszentmihály Kossuth u. 67.) – gazdálkodó család üzlettárs tagja, a megvásárolt területet bérlő, húshasznú szarvasmarha tenyésztő és biogáz/villamosenergia termelő családi cégük, a *Biogáz Zalaszentmihály Kft.* társtulajdonosa.
- Czirákiné Kiss Ildikó** (1966) (8936 Zalaszentmihály Kossuth u. 69.) – gazdálkodó család üzlettárs, közzgazdász, könyvvizsgáló, adószakértő egyéni vállalkozó tagja, a megvásárolt területek zömét bérlő, húshasznú szarvasmarha tenyésztő és biogáz/villamosenergia termelő családi cégük, a *Biogáz Zalaszentmihály Kft.* társtulajdonos vezetője, valamint az építőipari *Bau-Zala Kft.* volt társtulajdonosa, AVOP-támogatott falusi vendéglátó, a *Zalaszentmihályi Horgászati Egyesület* szállásadója, a helyi népdalkör tagja.
- Horváthné Sabjanics Marina** (1982) (8956 Páka Kossuth u. 1/a) – a megvásárolt terület egy részét bérlő **Sabjanics István** (1952) azonos lakcímű lánya, *MAGOSZ*-os nagygazda, nagyvállalkozó család üzlettárs tagja, családi gazdaság társtulajdonos vezetője, szántóföldi növénytermesztő cégük, a *Sab-Agro Kft.* társtulajdonosa, a *Nemzeti Agrárgazdasági Kamara* helyi földbiztosítási ügyekért felelős megyei alelnöke, volt önkormányzati képviselő (független), a *Pákai Öveges József Óvoda Gyermek Mosolyért Alapítványának* képviselője, a kamarai választás (2017) *MAGOSZ*-os megyei küldötte, az *Év Fiala Gazda Agrárszakembere* (2017).

- **Nagy Szabolcs** (1973) (8761 Pacsa Csány L. u. 55.) – közgazdász (BCE-1999), tucatnyi hazai és külföldi hatókörű reklám, könyv/folyóirat kiadó, vendéglátó, dohány, élelmiszer, iparcikk, gép, hajó és repülőgép gyártó/kereskedő, villamosenergia-termelő, ingatlanforgalmazó/kezelő, vízügyi és tanácsadó cégben (pl.: *B. E. Line Kft.*, *Carpathia Zrt.*, *Carpathia Vízerőmű Kft.*, *CR Yachting Zrt.*, *Econorg Hungary Kft.*, *Eurosensit Bt.*, *L. K. Line Kft.*, *NGWS Zrt.*, a kormány által menedzselte indonéziai útdíjhálózat-kiépítési nagyprojekt-nyertes cég, a *Roatex Ltd. Zrt.*, *Virginia Dohány Bt.*, stb.) érdekelt, FIDESZ-közel (*Németh Zsolt*, *Szűjjártó Péter*, stb.), erős NER-es kapcsolatrendszerű nagyvállalkozó, a megvásárolt területeket bérlő szőlő- és gyümölcsstermesztő *Golden Garden Invest Kft.* jelenlegi és a *Közép-Zala Gyümölcske Kft.* volt társtulajdonosa, 2015 – a földvásárlások – óta szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó. Az általa megszerzett gyümölcsös (27,6 ha) területét (5-ös szorzóval) szántó-egyenértékre átszámítva, az 138 ha szántónak felel meg, így az általa megszerzett szántó egyenértékű terület összesen 236,5 ha.
- **Pintér Sándor Ottó** (1951) (8932 Pókaszeptek Batsányi János utca 9.) – a *Zalaszentgróti Állami Tangazdaság* jogutóda, a megvásárolt területet bérlő, tejjasznu szarvasmarha tenyésztő és szántóföldi növénytermesztő főprofilú *Zal-Agro Zrt.* igazgatósági tagja, a cég főrészesvényesének, a szántóföldi növénytermesztő *Zalagrár Kft.*-nek társtulajdonos cégvezetője, továbbá az *Agrár és Ipari Kft.* jelenlegi, valamint a *Zalaexport Kft.* volt ügyvezetője.
- **Pintér Sándor Ottóné** (8932 Pókaszeptek Batsányi János utca 9.) – a megvásárolt területet bérlő, tejjasznu szarvasmarha tenyésztő és szántóföldi növénytermesztő *Zal-Agro Zrt.* igazgatósági tagjának, a cég főrészesvényese, a szántóföldi növénytermesztő *Zalagrár Kft.* társtulajdonos cégvezetőjének azonos lakcímu felesége.
- **Salamon Sándor** (1949) (8761 Pacsa Rákóczi u. 41.) – fémmegmunkáló, kazángyártó egyéni vállalkozó, családi cégük, a megvásárolt területet bérlő, szántóföldi növénytermesztő és állattenyésztő *Sala-Tó Kft.* alapító társtulajdonos vezetője.
- **Salamon Sándor Zsolt** (1976) (8761 Pacsa Kossuth u. 53.) – az üzletárs fiú, szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, családi cégük, a megvásárolt területet bérlő, szántóföldi növénytermesztő és állattenyésztő *Sala-Tó Kft.* vezetője, az *Aranyrepece Kft.* volt társtulajdonosa.
- **Sipos Gyula** (1948) (8800 Nagykanizsa Balaton u. 5.) – a megvásárolt területet bérlő *Gyümölcskert Zrt.* volt alapító vezérigazgatója, valamint a lakcímevel megegyező székhelyű *Kanizsafruct Kft.* alapító társtulajdonos vezetője, továbbá a feleségével, **dr. Pálffy Erzsébettel** (1949) közös családi cégük, a járóbeteg ellátó *Dr. Pálffy Med. Univ. Bt.* kültagja és a zöldség/gyümölcs nagykereskedő *Balaton-Ker-Tész Szövetkezet* volt igazgatósági tagja.
- **Szigetvári József** (1946) (8800 Nagykanizsa Kinizsi u. 7.) – a megvásárolt területet bérlő *Fűzölgyi Agrár Zrt.* jogelődje, a *Fűzölgyi „Egyértérés” Mezőgazdasági Termelőség Szövetkezet* volt elnökhelyettese és a sertésenyésztő *Zalapig-Barnak Kft.* volt ügyvezetője
- **Tamása Róbert** (8956 Páka Petőfi u. 14.) – szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, a megvásárolt terület egy részét bérlő, szintén szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, **Neuzer Ildikó** azonos lakcímu közvetlen családtagja, vele együtt a növénytermesztési szolgáltató *Gabona 94' Bt.* volt alapító kültagja és a szántóföldi növénytermesztő *Kalászás-97' Kft.* volt alapító társtulajdonos vezetője.
- **Tóth Balázs** (1984) (8755 Csapi Arany János utca 45.) – a település polgármesterének, a megvásárolt terület egy részét bérlő *Mezőgazdasági Szövetkezet Becsehely* elnökének azonos lakcímu fia, a *Roullier cégcsoporthoz* tartozó, francia tulajdonú, Budaörsi székhelyű, mezőgazdasági terméknagykereskedő *Timac Agro Hungaria Kft.* ügyvezetője.
- **dr. Tóth László** (1952) (8755 Csapi Arany János utca 45.) – a település – 1990 óta minden ciklusban megválasztott – polgármestere, a megvásárolt területet bérlő *Mezőgazdasági Szövetkezet Becsehely* elnöke, valamint a szövetkezetből kiválással létrejött, szántóföldi növénytermesztés főprofilú *Becsehely és Környéke Kft.* alapító társtulajdonos ügyvezetője és a *Csapi-Zalaújlak Víziközmű Társulat* volt alapító vezetője.
- **Vuity József** (1955) (8831 Nagykanizsa Dr. Marek József u. 7.) – a megvásárolt területet bérlő *Gyümölcskert Zrt.* volt igazgatósági tagja, termelési igazgatója, valamint a zöldség/gyümölcs nagykereskedő *Packhams Kft.* alapító társtulajdonos vezetője és a vegyiáru nagykereskedő *Novochem Kft.* volt vezető munkatársa.

Település	Megye	Árverési azonosító	Terület (ha)	Összes földérték (AK)	Átlagos földérték (Ak/ha)	Nyertes ajánlat (mFt)	Átlagár		Művelési ág	Jelenlegi bérlő	Jelenlegi bérleti díj Ft/AK/év	Bérleti idő lejárt
							(mFt/ha)	(eFt/AK)				
<ul style="list-style-type: none"> Sabján Krisztián László (1979) – a fiú, gazdasági agrármérnök, egyéni mezőgazdasági vállalkozó, a MAGOSZ Zala megyei ifjúsági tagozatának elnöke, a NAK megalakulása óta annak országos küldöttje, 2020 óta megyei elnöke, 2006 óta a település polgármestere (független), családi cégük, a gépjármű üzemanyag kereskedő <i>Sab-Oil Kft.</i> társtulajdonos vezetője, továbbá a gépjármű javító/karbantartó <i>EhrleZala Kft.</i>, valamint a mezőgazdasági terménynagykereskedő <i>Zalaszentalázsi Olajos Növények Kft.</i> társtulajdonosa. 												
Kissziget	Zala	06/3	3,2	46	14,2	2,45	0,760	53,6	rét	-	-	-
Kissziget	Zala	066/1	3,3	22	6,5	2,55	0,774	118,4	szántó	-	-	-
<i>Sabján Krisztián László összesen</i>			<i>6,5</i>	<i>68</i>	<i>10,5</i>	<i>5,00</i>	<i>0,769</i>	<i>73,5</i>	<i>szántó, rét</i>	-	-	-
<ul style="list-style-type: none"> Sabján László (1957) – az apa, egyéni mezőgazdasági vállalkozó, családi cégeik, a szarvasmarha tenyésztő és szántóföldi növénytermesztő <i>Cserta-Tej Kft.</i> és a gépjármű üzemanyag kereskedő <i>Sab-Oil Kft.</i> alapító társtulajdonos vezetője, továbbá a mezőgazdasági terménynagykereskedő <i>Zalaszentalázsi Olajos Növények Kft.</i> társtulajdonosa. 												
Iklódbördöce	Zala	016/1	4,7	32	6,7	3,95	0,832	124,7	szántó	Sabján László	1.350	2016
<i>Sabján László összesen</i>			<i>4,7</i>	<i>32</i>	<i>6,7</i>	<i>3,95</i>	<i>0,832</i>	<i>124,7</i>	<i>szántó</i>	<i>Sabján László</i>	<i>1.350</i>	<i>2016</i>
<i>Sabjánék összesen</i>			<i>11,2</i>	<i>100</i>	<i>8,9</i>	<i>8,95</i>	<i>0,799</i>	<i>89,5</i>	<i>szántó, rét</i>	<i>Sabján László</i>	<i>1.350</i>	<i>2016</i>
41.) Vörös András (1977) (8927 Nemessándorháza Rákóczi u. 52.) ¹⁶⁶ – szarvasmarha tenyésztő egyéni vállalkozó, családi cégük, a szántóföldi növénytermesztés főprofilú Sándorháza Kft. társtulajdonos vezetője												
Nemessándorháza	Zala	047	5,3	92	17,4	4,65	0,879	50,7	szántó	-	-	-
Nemessándorháza	Zala	050/9	5,3	50	9,3	4,30	0,807	86,8	erdő, szántó	-	-	-
<i>Vörös András összesen</i>			<i>10,6</i>	<i>142</i>	<i>13,4</i>	<i>8,95</i>	<i>0,844</i>	<i>63,0</i>	<i>szántó, erdő</i>	-	-	-
42.) Ujláb László (1973) (8742 Esztergályhorvati Rákóczi u. 15.) ¹⁶⁷ – szántóföldi növénytermesztő egyéni mezőgazdasági vállalkozó, testvérével, Ujláb Istvánnal (1976) közös családi cégük, a szántóföldi növénytermesztés főprofilú Ujláb Farm Kft. alapító társtulajdonos vezetője.												
Esztergályhorvati	Zala	017/4	5,9	100	17,0	8,00	1,353	79,8	szántó	-	-	-
Zalaapáti	Zala	012/9	4,3	51	11,9	4,80	1,121	94,4	rét, szántó	-	-	-
<i>Ujláb László összesen</i>			<i>10,2</i>	<i>151</i>	<i>14,8</i>	<i>12,80</i>	<i>1,254</i>	<i>84,8</i>	<i>szántó, rét</i>	-	-	-
43.) dr. Borsos Gellért (1982) (8752 Zalakomár Hunyadi J. u. 35.) ¹⁶⁸ – jogász, a nagykanizsai Borsos Ügyvédi Iroda vezetője, a Kanizsa Salsa Egyesület alapító elnöke, 2008 és 2021 között a Thury György Egyéni Gazdálkodók Szövetkezetének volt igazgatósági tagja, vezető tisztségviselője, a 2021-ben alapított családi cégük, a szántóföldi növénytermesztő Borsos Agropolis Kft. társtulajdonosa.												
Zalamerenye	Zala	0101	4,7	32	6,7	5,70	1,201	180,6	legelő, erdő	-	-	-
Zalamerenye	Zala	091/70	5,3	101	19,0	6,45	1,217	64,0	erdő, legelő	-	-	-
<i>dr. Borsos Gellért összesen</i>			<i>10,0</i>	<i>133</i>	<i>13,3</i>	<i>12,15</i>	<i>1,215</i>	<i>91,4</i>	<i>erdő, legelő</i>	-	-	-

Nem mezőgazdasági foglalkozású nyertes „földművesek” (10-20 ha közötti érdekeltségek):

- Halek László (Pakod) ingatlanos, gépjárműkereskedő egyéni vállalkozó, polgármester – 18,6 ha
- Kámán Sándor (Alsópáhok) dolomitbánya-tulajdonos/üzemeltető, közúti áru fuvarozó, ingatlanos – 14,1 ha

Ismeretlen, ill. nyilvános adatbázisokból egyértelműen nem azonosítható tevékenységű nyertes árverezők (10-20 ha közötti érdekeltségek)

•

Árverési időszakok:

- 2015. november 15. – december 31.
- 2016. március 1 – 31.
- 2016. május 1. – július 31.

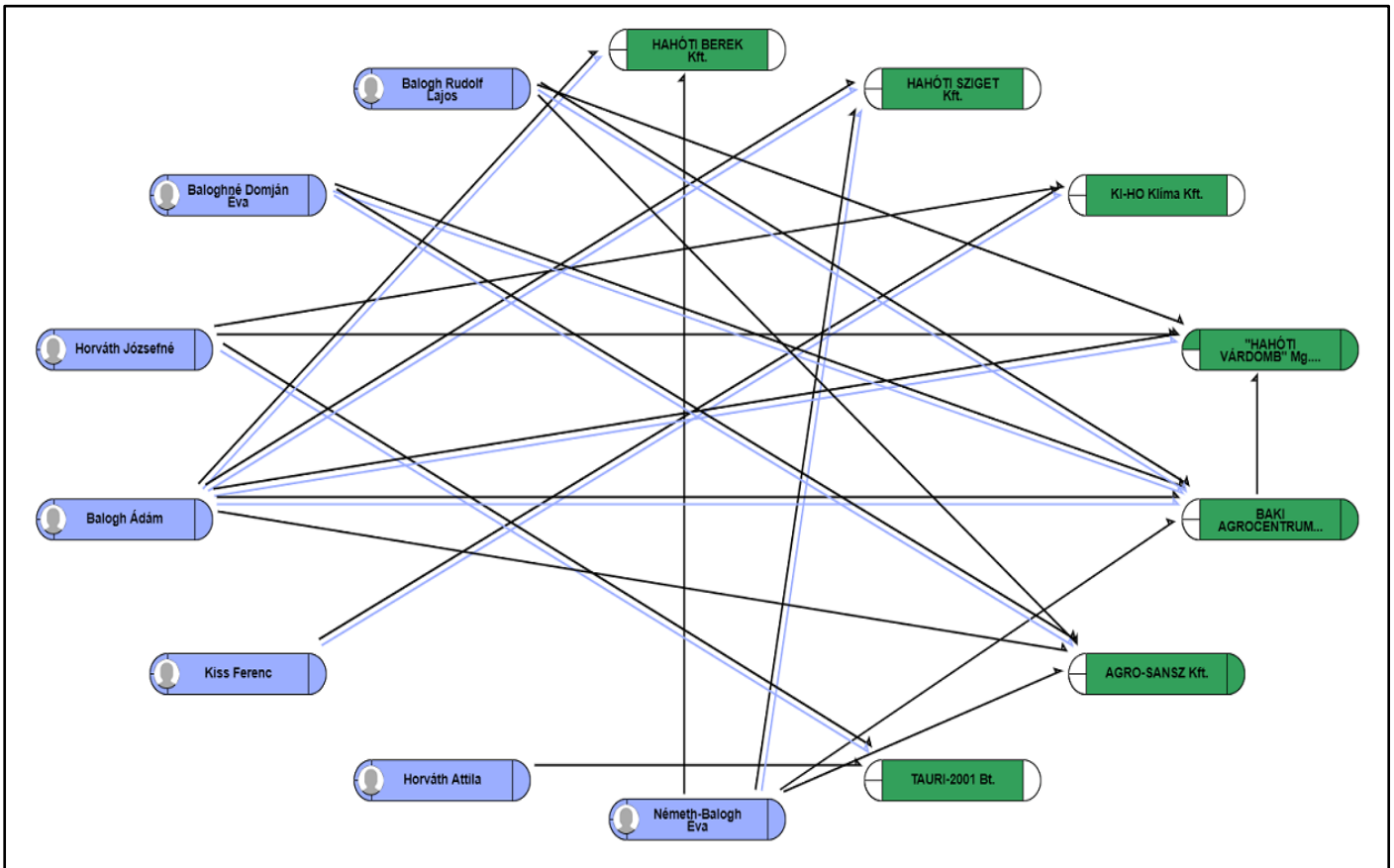
¹⁶⁶Vörös András: <https://www.nemzeticegtar.hu/sandorhaza-kft-c2009063385.html> <https://www.opten.hu/cegtar/cegtortenet/2097033471>
https://helyi.infobel.hu/HU100781765/voros_andras-nemessandorhaza.html

¹⁶⁷Ujláb László: <https://www.opten.hu/cegtar/cegtortenet/2097073600> <https://www.nemzeticegtar.hu/ujlab-farm-kft-c2009076323.html>
<https://www.infobel.com/hu/hungary/people/esztergalyhorvati-8742/rakoczi-ferenc-utca/ujlab-laszlo/HU2002661040-83353026>

¹⁶⁸dr. Borsos Gellért: <https://www.zalaiugyvedikamara.hu/ugyved/264/Dr-Borsos-Gellert> <http://www.zalamerenye.hu/files/2019-janu%C3%A1r-10..pdf>
<https://latinfo.hu/tag/dr-borsos-gellert/> <https://www.facebook.com/kanizsasalsa/> <https://zalacivil.hu/kanizsa-salsa-egyesulet/>

11/4. melléklet: Zala megyei példa a nyertes érdekeltségek egymás közti kapcsolataira
(2022. január)

Forrás: <https://www.opten.hu/cegtar/kapcsolati-halo-ml/705804/1>

A kapcsolati háló két árverési nyertes család – a baki **Baloghék** (a családfő, *Balogh Rudolf Lajos* üzlettárs felesége, *Baloghné Domján Éva* – 4 ha; üzlettárs fiuk, *Balogh Ádám* – 5 ha; és lányuk, *(Németh-)Balogh Éva* – 45 ha) valamint a hahóti **Horváthék** (*Horváth Józsefné* – 141 ha) – néhány jelenlegi összekapcsolódó gazdasági érdekeltiséget szemlélteti. A két család korábban is több közös cégben (*Hahóti Szövetkezet*, *Zalai Gabonatermesztők Szövetkezete*, *Zalai Olajos Növények Szövetkezete*, stb) is érdekelt négy nyertes árverező tagja összesen 195 hektár területre tett nyertes árajánlatot Hahót, Pölöske, Pölöskefő, illetve Söjtör területén.